

Anh Đức

Hòn đất

WWW.VNTHUQUAN.NET, 2008.

Anh Đức

Hòn đất

Chương 1

Quyên nói:

- Chị Ba, bây giờ chị tin em chưa, em đã nói anh Ba ảnh có quên chị đâu. Thơ ảnh viết đọc thiệt mới cảm động làm sao. Mà ảnh gởi về mười tám cái thơ rồi chớ ít ỏi gì. Đó, vậy mà chị cứ ngỡ thế này thế nọ... Thôi, thơ ảnh lạc hết rồi, còn thơ chị cũng chẳng tới tay ảnh cái nào đâu! Em ức quá, ở ngoài Bắc thì cũng là ở trong nước mình, vậy mà bảy năm trời bao nhiêu thơ gởi đều lạc mất. Thiệt là ức... Nhưng, nhưng bữa nay chị hết thắc mắc rồi, phải không? Kéo chị cứ nói: - "E ra ngoài ông sung sướng vui vẻ quá rồi không còn nhớ ai nữa". Đó, chị thấy oan cho anh Ba chưa?

Quyên nói với chị ruột của mình một cách vội vàng và mừng rỡ. Coi cô như bệnh anh rề, nhưng chính là cô mừng cho chị cô. Cô gái chia xẻ và vun vào cái niềm vui lớn mà suốt bảy năm trời nay chị của cô mới có được. Lúc đó, đôi bàn tay đầy đặn của cô lát lát lại hoa lên, mắt cô long lanh, và đôi khi môi cô mím lại.

Cầm cái thư đưa trả cho chị, Quyên giữ lại tấm ảnh. Cô thoát bước tới túm lấy con bé Thúy từ ngoài bậc thang nhà, kéo nó lại với cô, chìa tấm ảnh ra:

- Nghe dì út hỏi nè, ông này là ông nào đây?

- Ba của con!

Con bé nói, đưa đôi bàn tay nhỏ nhắn cầm tấm ảnh, nhìn đau đáu. Nó thì thào nhắc lại:

- Ba của con mà!

- Sao con biết?

- Má nói... má nói đó là ba của con!

Con bé ngược đôi mắt đen tròn như hai hột nhãn lên:

- Có phải thiệt là ba của con không, hờ dì út?

Quyên không đáp. Cô bế thốc cháu lên bộ ván, đặt nó ngồi yên trên đùi mình, rồi mới gật nhẹ đầu:

- Phải rồi, ba của con đó. Từ giờ này phải nhớ cho kỹ nghe! Vậy là hai cha con biết mặt nhau rồi.

Quyên day sang chị:

- Chị Ba, theo như thơ anh Ba nói thì ảnh đã nhận được cái thơ sau cùng của chị, cả tấm hình chị chụp với con Thúy... Trời ơi, bảy năm ảnh mới biết mặt con Thúy đó nghe!

Rồi Quyên xia yêu ngón tay trở vào trán con Thúy:

- Bảy năm trời ba mày mới biết cái mặt mày rồi đó Thúy à. Hồi ba mày đi thì đã có mày đâu, hồi đó chưa đẻ mày mà...

Nghe em gái nói, chị Sứ liền nhớ lại hết sức rõ rệt những ngày cuối cùng anh San chồng chị trở về nhà trước khi lên đường tập kết. Những hôm ấy, cũng tại cái nhà sàn lát ván cũ kỹ này, anh San vẫn nói chuyện như thường, vẫn cười cái cười cởi mở như ngày thường. Riêng Sứ, chị mới hiểu sự bình thường ấy làm sao. Chồng chị cứ lặp đi lặp lại mấy lần: - "Hai năm thì có lâu la gì!". Nhưng trong đêm chót, anh mới nói thực điều anh đã nghĩ: - "Em à, nói vậy để má đừng lo, tội nghiệp má. Chớ với em, thì anh nói anh không tin ở hạn định hai năm đâu. Có khi chưa tới một năm thì súng sẽ nổ lại, nhưng có khi không phải hai năm mà là bốn hoặc năm năm. Nên tụi mình phải chuẩn bị tinh thần...". Anh ấy còn bảo: - "Hễ cái chuyện gì mà mình có tính trước thì chừng xảy ra mình vẫn vững hơn". Sau đó, trong đêm khuya, anh co cánh tay kéo đầu chị ngã sát vào. Lâu sau, chợt nghe anh nói, như tự nhủ: - "Không biết ở ngoài Bắc có cây trái như ở trong mình không? có soài, có

măng cụt, có bưởi không? Cái gì chớ bưởi thì chắc có rồi nghe. Mà không biết bưởi ngoài đó tháng nào đâm bông, chưa chắc là gần giáp Tết như trong mình đâu...". Thoạt nghe, Sứ cho rằng anh cố nói lảng đi, nhưng liền đó chị biết. Chị biết anh đã nghĩ gì trước khi anh nói ra cái câu tưởng như băng quơ ấy. Hai năm trước đó, trong bữa tiệc bà con Hòn Đất thết bộ đội đánh thắng ở chiến trường Long Châu Hà trở về, lúc Sứ bung dọn thức ăn ra cho bộ đội, chị có ngờ đâu anh San đã để ý tới chị. Theo lời anh, thì lúc đó anh đã nghe thấy mùi hương bông bưởi thoang thoảng mà Sứ đã cẩn thận gọi lên mái tóc dày mượt lạ thường của mình. Hai người quen nhau trong buổi liên hoan tối đó. Về sau gặp lại Sứ, lựa lúc vắng người, anh San cười hỏi khê: - "Sao lóng rày cô Ba Sứ không gọi bông bưởi nữa?",

Sứ mím môi cười, thẹn đỏ mặt.

Chuyện của hai người là thế. Mỗi tình đó bắt đầu chớm hé giữa các chiến thắng ngày càng dồn dập trong cả nước, mỗi tình đó nảy nở giữa tháng chạp các vườn bưởi Hòn Đất đang độ ra hoa. Hai năm sau họ làm đám cưới. Ấy là một đám cưới vui nhất ở vùng Hòn, đúng vào lúc ta đại thắng giặc Pháp ở Điện Biên Phủ. Từ bấy đến nay đã hơn bảy năm. Hai người gần gũi nhau nhiều lắm là một tháng. Mãi tới hôm nay họ mới được tin nhau qua một bức thư mỏng và gặp lại nhau qua một tấm ảnh nhỏ.

Bảy năm trời! Nghe em gái mình nói, Sứ hầu như không tin thời gian ấy là có thực. Chị thần thờ bảo:

- Mau quá!... Mới đó mà đã bảy năm!

- Ồ... mà chị nè, chắc anh Ba ảnh đâu biết tụi mình ở trong này gian nan ra sao đâu hả chị! Phải ảnh mà biết cái năm tụi nó bắt chị lên quận ép làm tờ ly khai chồng, cái trận mà chị bị nhốt "chuồng cọp", "chuồng sấu"... Cha, ảnh mà biết!...

Sứ mím cười hiền hậu:

- Biết gì được... Thì chắc cũng có nghe nói, mà không rõ được đâu!

Giữa lúc hai chị em nói chuyện với nhau, con bé Thúy se sẽ tụt khỏi lòng Quyên. Nó lồm cồm bò tới bên cái rổ may, mò mẫm tìm trong rổ may lấy ra một chiếc gương tròn. Rồi nó men vào trong góc, chỗ bộ ván áp sát vách. Nó ngồi một mình, lặng lẽ. Lát sau, nó mới từ từ giơ tấm ảnh lên còn tay kia nó cầm chiếc gương soi. Con bé nó coi mặt nó trong gương và coi mặt ba nó trong ảnh. Nó coi đi coi lại, coi nó với ba nó có giống nhau không, từ mắt đến mũi, từ miệng đến vành tai. Nó thấy mắt và chân mày ba nó sao không giống nó lắm. Mắt nó thì tròn, mắt ba nó thì hơi dài mà sắc. Còn chân mày của ba nó thì rậm quá. Song nó mừng rơn lên khi thấy mũi và miệng ba nó giống nó ghê. Hớn hờ con bé lại nhìn, lại tìm kiếm những nét giống khác. Nó hy vọng rằng mọi nét giữa nó và ba nó đều giống. Vì nó yêu ba nó lắm. Tình yêu ấy được gieo vào tâm khảm trẻ thơ của nó bắt đầu từ khi nó được biết trên đời này nó còn có một người cha. Nó vẫn tin rằng ba nó cũng tốt, cũng hay, và nhất định là ba nó yêu nó hơn cả. Hồi sáng, khi mẹ nó đưa nó xem tấm ảnh, bảo người trong ảnh là ba nó thì nó tin ngay. Cũng có phần là vì mẹ nó bao giờ cũng nói thật, nhưng chính khi coi ảnh, nó cứ ngờ ngợ như đã có lần gặp ba nó rồi. Thực ra thì nó chỉ gặp ba nó trong trí tưởng trẻ thơ của nó qua những lời mẹ kể.

Về việc này, phải nói là chị Sứ cứ ân hận mãi. Lúc chia tay, chị có giữ một tấm ảnh anh San, chị vẫn cất kỹ tấm ảnh ấy trong bóp. Năm năm mươi sáu, lúc bọn địch bắt chị giải lên quận, chúng xét gập và xé nát.

Năm đó chị mới sinh con Thúy.

Ngồi trò chuyện với em, Sứ đã liếc thấy con mình làm gì hết cả. Nhưng chị giả vờ như không thấy. Chị đưa mắt nháy Quyên. Quyên ngoảnh nhìn. Thấy con bé Thúy đang lặng lẽ, chăm chú làm các việc nhận dạng đến mức ấy, thì cô bùm miệng cô nhin cười. Nhưng lát sau, không nín được, cô cười phì ra.

Con bé Thúy đỏ mặt, lúng túng, ngượng ngịu úp tấm ảnh và chiếc gương vào ngực.

Sứ không cười. Chị hỏi:

- Sao, con? Con với ba có giống nhau không?

Con bé ngó lơ chỗ khác, không đáp. Loáng cái đã thấy đôi mắt to đen của nó rân rân. Sứ biết sớm muộn gì con mình cũng khóc. Tính nó hay hờn mát, từ bé đã vậy, mẹ chị vẫn nói:

- Con nhỏ nó giống y như mày hồi đó!

Chính chị bây giờ, không hiểu sao, khi thốt hỏi con câu vừa rồi, mi mắt chị bỗng cay cay, nóng nóng. Chị đứng dậy bước tới góc bộ ván ôm lấy con. Rồi hầu như cùng một lúc, hai mẹ con đều nức nở.

Quyên ngồi mỉm cười. Cô biết giọt nước mắt của chị và cháu mình chảy ra cũng chẳng qua bởi niềm vui đến hôm nay đã gợi dậy những nỗi tủi trong bao năm gian khổ, hy sinh và mong đợi, nên cô không lấy thế làm lo. Lát sau, không muốn để tiếng khóc ảnh hưởng đến tin vui cho chị mình, cho cả nhà, cô đứng vụt dậy, nói:

- Khổ ghê, hồi biết tin tức anh Ba thì chị với con Thúy cứ rủ rì thở than với nhau, bây giờ có tin anh Ba thì khóc. Thiệt hết biết hai mẹ con rồi. - Đoạn Quyên quay lưng: - Thôi, hai người ở đó khóc cho đã thêm đi. Tôi đi kiểm má cho má hay coi!

- Má hay rồi! - Chị Sứ nói giọng ghen ngào, và tiếp: Má đi ra bãi kiểm tôm cá gì đó, nói chiều nay làm bữa cơm.

Quyên đứng lại, mặt rạng lên:

- Cha!... Mới được một cái thư của anh Ba mà bà già làm tiệc rồi. Đây tới chừng thống nhất anh Ba về chắc má làm heo...

- Tiệc tùng gì, nghe anh Tám Chân với chú Ngạn về, má mới...

- ờ, ờ... sáng nay cuộc hội nghị huyện ủy mở rộng đã bế mạc. Xế xế chắc

mấy anh về tới đây. Em có gặp mấy anh ở đội VT3 của anh Ngạn đóng ở ấp hai, mấy anh nói anh Tám sẽ về công tác ở đây một thời gian ngắn.

Chị Sứ hỏi, giọng đã bình tĩnh trở lại:

- Nghe nói kỳ này anh Tám được bầu làm bí thư huyện rồi phải không?
- Phải, anh đã được bầu làm bí thư, phụ trách cả dân vận... Em nghĩ anh Tám làm bí thư là xứng đáng. Chị nhớ hồi đen tối không, chỗ nào cơ sở bị đánh phá dữ thì anh tới, cực khổ nguy hiểm mấy anh cũng tỉnh như thường.
- Thiệt, lúc đó lần nào gặp anh tao cũng thấy đỡ lo hơn. Nghĩ cũng lạ, nông dân mình qua cách mạng nổi lên nhiều người giỏi dữ. Anh Tám cũng là nông dân rất đó chứ gì! Má nói hồi còn Tây nhà anh ở Vĩnh Hanh, mùa gặt nào cũng thấy anh quảy nón xuống đây gặt mướn...
- Nghe đâu hồi đó anh đã hoạt động rồi.
- Ồ, anh hoạt động lâu rồi. Coi nông dân vậy chứ hoạt động cách mạng lâu thì hiểu nhiều, biết nhiều, lại được cái chắc chắn. Mà anh tình cảm ghê lắm. Nhớ hồi tao bị tụi nó bắt, lúc được thả về, anh viết thư nhắc nhở an ủi hoài. Máy cái thơ đó tao nhớ có đưa cho mày coi mà, Quyên?
- Có, em có coi!

Sứ liếc em gái, cười nói tiếp:

- Thì chuyện giữa mày với thằng Ngạn không khéo chút nữa là tan rồi. Anh Tám mà không cho hay thì mày còn khóc lâu!

Quyên cười chúm chím, có vẻ như đắc ý lắm. Nụ cười của cô hoàn toàn vui vẻ và biểu hiện đầy đủ rằng giá mà đời cô gặp sự rủi chẳng nữa thì sự rủi đó đâu cũng chỉ là tạm đấy thôi. Bao giờ cũng vậy, ngay trong lúc khổ cực khó khăn cô cũng cứ tươi luôn, tưởng chừng suốt đời cô sẽ tươi mãi như thế. Ngoại trừ cái dạo năm năm mươi tám thì cô đã khóc lóc vật vã trọn một tháng. Nhưng rồi sau cái tháng đó, mọi nỗi đau buồn của cô bỗng dừng lại giữa sạch.

Chuyện này có dính dáng tới người thanh niên tên Ngạn mà chị Sứ vừa nhắc tới. Ngạn là anh thợ nhà in, làm liên lạc viên ở nội thành Rạch Giá. Anh bị giặc bắt năm năm mươi lăm rồi bị đưa lên Phú Lợi. Tại Phú Lợi, Ngạn đã tham gia cuộc đấu tranh chống vụ đầu độc tù nhân lớn nhất từ trước đến nay của Mỹ - Diệm. Sau đó, anh là một trong số người sống sót bị giặc chở ra liệng biển. Dọc đường đến bến tàu, anh từ trên xe cam-nhông nhảy đại xuống, lặn vào phố. Đồng bào ở đó chặt cái còng trên tay anh, giấu kín anh, rồi đưa anh đi. Lúc về Hòn Đất, Ngạn mới có hăm hai tuổi đời, nhưng anh có được tới ba tuổi Đảng. Anh vào Đảng trong tù. Kể chuyện cho Quyên nghe, anh nói rằng trong buổi kết nạp, anh giờ nắm tay chào cờ Đảng tưởng tượng trong lòng, chứ không có cờ Đảng treo trước mặt. Về đây cuối năm năm mươi chín, anh phụ trách thanh niên. Và anh đã gặp Quyên trong thời gian ấy. Hồi đó, Quyên mới mười bảy tuổi, hồi Hòn Đất cùng bao xóm xã khác bị bọn Diệm đánh phá khốc liệt. Có lần anh nằm trong cái hầm bí mật dưới sàn nhà Quyên gần hai tháng, sắp đặt chỉ vẽ cho Quyên đi công tác. Đến khi Quyên tự động công tác được rồi thì anh lại phải chuyển đi chỗ khác, vì giặc đã đánh hơi được anh. Cái hầm thứ hai của anh ở dưới một nấm mồ giả nằm giữa một đám mồ thật. Đêm đêm, có một cô gái nhỏ đi ra và chui xuống dưới mồ. Cô gái nhỏ ấy là Quyên. Hầu như đêm nào Quyên cũng lên ra đó, đem cơm cho anh, bàn bạc công việc. Nhiều khi cô đem cho anh cả chuối và xoài nữa. Cô bắt anh phải thay quần áo, rồi thường vo bộ quần áo đã bẩn của anh về giặt. Có những lúc kẹt cô không ra được, thì mẹ Sáu ra. Lần nào xuống hầm, mẹ cũng khóc. Một hôm, mẹ nói với anh:

- Tao nghĩ không lẽ mình cứ nhịn nhục như vậy hoài sao Ngạn? Nó mổ bụng mình, nó đập đầu mình, anh em chết không biết bao nhiêu rồi. Hôm qua, con Quyên với con Sứ vô rừng mò kiếm được xương thịt của bảy anh em mình bị nó đập bửa trước, kiếm gập ở trong bầu.

Nói rồi mẹ bung mặt khóc:

Ngạn hỏi:

- Vậy chị Ba với em út đem những xương đó về để ở đâu?

- Hai đứa nó bọc trong ni-lông đem giấu trong hang Hòn rồi!

Có một hôm, bà mẹ nắm tay anh do dự mãi, lúc sau mới chậm rãi nói:

- Ngạn à, tao coi mày như con của tao. Tao hỏi thiệt, mày có thương con Quyên không? Nếu như có thương thì nói tao biết, tao gả cho!

Ngạn cảm động ôm chầm lấy mẹ. Dĩ nhiên là trước khi mẹ Sáu nói thế, anh với Quyên đã thương nhau nhiều. Nhưng anh cảm động sung sướng hơn vì thấy mẹ Sáu nói ra điều ấy giữa lúc cơ sở bị đánh phá dữ dội nhất, giữa lúc anh phải náu mình dưới cái hầm tắm tối và kỳ lạ nhất. Anh nghĩ mẹ Sáu muốn giao đời cô gái út cho anh, ngoài sự thương yêu riêng anh, ắt còn vì mẹ tin và yêu thương cách mạng. Nằm trong hầm tối, anh cứ nghĩ sao mẹ không tính đến việc anh có thể hy sinh nay mai? Sao mẹ không sợ con gái mình cơ cực. Ngày ấy, Quyên mới lớn, trông đã xinh, khắp vùng có nhiều người ghém ghé mai mối, trong đó có cả những tên sĩ quan làm ra vẻ đứng đắn và những gã con trai bánh bao thường về bãi Tre tắm biển. Bà mẹ đã nhiều lần nói với lời xóm:

- Con tôi sanh ra không phải để gả cho hạng đó đâu!

Còn Quyên thì trước những lời tán tỉnh của bọn ấy, cô bức bối lắm. Đêm đêm, khi cô sắp đặt chân tới đám mả hoang vắng, thì nỗi bức bối phiền toái của cô về chuyện đó không còn nữa, và lòng cô tràn ngập bao nỗi yêu thương cùng hy vọng. Hồi nhỏ, không bao giờ cô dám đi qua đám mả ấy, kể cả ban ngày, thế mà nay cô đi tới đó chẳng chút sợ sệt. Không, ở đó không có con ma nào cả. Có phải đề phòng là đề phòng bọn công an. Nhưng chỗ này bọn chúng lại không ngờ tới. Ngạn yên ổn sống ở dưới đó ngót hai tháng rồi mới chuyển vào ở cứ. Tai họa xảy đến với anh vào buổi trưa, lúc anh

đang trên đường từ cứ ra rìa xóm. Bọn giặc phục kích bắt được anh. Ngay chiều hôm đó, căn cứ trong rừng bị địch bao. May mắn, là anh em đi bắt vọp cả, chỉ có cái chòi trống không. Anh em bắt vọp gần đấy nghe bọn lính biệt kích láo nháo:

- Đ.mẹ, sao nó chỉ ở đây?

Có thằng bảo:

- Nó chỉ ở đây trúng rồi. Chắc tụi nó biết động nên đã dời.

Bọn lính nằm rình gần nửa tiếng đồng hồ mới kéo đi. Anh em thoát được về nói:

- Thôi, thằng Ngạn khai ra hết rồi!

- Thì còn gì nữa, ngoài nó thì ai vô đây!

- Thiệt là không hiểu nổi... anh em mình tin tưởng nó, nghe nó bị bắt mình cũng không dời cứ, vậy mà nó trở mặt như vậy à?

Cái tin nói Ngạn bị bắt vừa mới về với Quyên thì kế đó lại có tin ghê gớm hơn nói Ngạn đã khai báo. Trong một ngày, Quyên nhận được hai tin dữ. Ban đầu cô không tin, không bao giờ cô tin Ngạn lại phản bội. Cả nhà, từ mẹ cô đến chị Sứ, cũng đều không tin sự thật lại là thế. Nhưng không lâu sau, khắp Hòn Đất đều đồn Ngạn là người đã chỉ căn cứ cho địch đánh. Tất cả mọi người tốt đều nhìn Quyên với cặp mắt thương hại. Quyên tối tăm cả mặt mày. Cô có cảm tượng như bị một cây gậy của ai bất thành linh phang trúng ngang lưng. Cô khóc suốt đêm và nghĩ rằng nếu Ngạn đã vậy thì giữa cô với Ngạn đâu còn có gì nữa, và tình yêu thế là tan nát rồi sao? Đôi lúc nghĩ lại về con người Ngạn, cô bỗng muốn kêu lên: - "Không, không phải vậy đâu!". Có cái gì khiến cô hoảng sợ trước những lời đồn đãi, nhưng lại không muốn tin lời đồn đãi với sự suy xét và lòng tin của cô đối với Ngạn. Cô tìm gặp anh Hai Thép bây giờ đã là bí thư chi bộ để hỏi. Anh Hai Thép nói: - "út Quyên à, bây cứ bình tĩnh. Chuyện này trong chi ủy vừa rồi có bàn nhưng

chưa thấy có bằng cứ gì đích xác là do Ngạn khai ra, cho nên chi ủy vẫn chưa kết luận. Anh Tám Chân viết thư về nói: "Chuyện đó khoan đã, với bấy nhiêu sự việc mà đã vội cho đồng chí ta là phản bội thì không được. Đành rằng phải cảnh giác. Nhưng thằng địch bây giờ có nhiều mưu hiểm lắm. Việc này tôi đang cho điều tra, hư thực ra sao tôi sẽ báo cho các đồng chí hay". Quyên nghe anh Hai Thép nói thì hơi mừng. Cô trở về nhà với niềm hy vọng le lói trở lại. Cô nói với chị Sứ:

- Chưa chắc đâu, trong Đảng cũng chưa kết luận kia mà!
- Thì tao đã nói, các đảng viên chỉ có được thông báo sự việc như vậy và bảo phải cảnh giác đề phòng thôi. Mà cứ khóc hoài, phải để coi đã chớ, lớn rồi chớ bộ còn con nít sao!

Quyên nói:

- Thôi em nghe lời Đảng, nghe lời chị. Em không nghĩ gì nữa.
- Ờ cứ vậy đi!... Nhưng tao hỏi... - Nói đến đây, chị Sứ do dự một lúc rồi nhìn thẳng vào mắt Quyên, nói tiếp - Nhưng... nếu Đảng chỉ biết Ngạn vẫn tốt thì không nói chi, còn giả như Ngạn hư thiệt rồi thì mày tính sao?

Quyên ngồi lặng đi rất lâu mới đáp, giọng uất nghẹn:

- Tính sao nữa... coi như không có ảnh, coi ảnh chết rồi chớ sao! Gặp ảnh, em sẽ...
- Sẽ sao?

Quyên biết chị đã có ý trêu mình, cô vùng vằng:

- Tới chừng đó hẵng hay, bây giờ em không nói trước làm chi?

May thay, sự việc không phải dẫn đến chỗ như hai chị em giả dụ. Mười bữa sau, anh Tám Chân từ trên huyện về, cho gọi Quyên vô cứ. Câu đầu tiên của anh Tám là:

- Nè, út Quyên kiếm gà cho tôi ăn đi, rồi tôi nói cho nghe!

Trời ơi, mới nghe nói thế Quyên đã hiểu ngay. Tim cô đập thành thịch, cô

nhào tới nắm chặt tay anh Tám. Anh Tám mỉm cười nhìn cô với ánh mắt vui vẻ và thông cảm. Anh lặp lại:

- Nhưng có đồng ý làm gà cho tôi ăn không chứ?

- Có, có... Quyên nói vội, mặt đỏ lên.

Anh Tám bấy giờ mới đứng dậy kéo tay cô ra góc chòi. Anh khẽ nói:

- Mấy hôm nay nghe út Quyên buồn lắm hả? Thôi đừng buồn nữa, Ngạn vẫn tốt, rất tốt. Anh dừng lại, giúi cái tàn thuốc xuống đất, rồi tiếp:

- Mới đây, ta vừa bắt được một ổ điệp điều tra, chúng có khai ra một số chuyện, trong đó có chuyện giặc bao cứ tháng trước. Nguyên do là bọn điệp ở xóm Chùa ngày nào cũng leo lên cây sao hai ngọn để theo dõi trong rừng tràm. Chúng nói một buổi chiều chúng thấy ở giữa rừng có khói bay lên. Chúng liền báo cho tụi thằng Xăm vô đánh. Đây chỉ có vậy, chỉ có một ngọn khói nhỏ vậy thôi...

Quyên thở phào, nhẹ cả người.

2

Đang đi, anh Tám Chấn chợt đứng hẳn lại nhìn tới trước, tràm trờ bảo Ngạn:

- Cứ mỗi lần về Hòn là tôi lại thấy nó khác đi. Tháng này Hòn coi xanh tốt quá. Chú ngó kia, mãng cầu ta lên lá non coi mướt chưa?

Ngạn và chú bảo vệ anh Tám là Đạt cũng dừng lại. Đứng bên anh Tám, Ngạn đưa mắt nhìn về phía Hòn Đất. Anh cũng có cảm giác rất dễ chịu, ngay từ đầu đường rẽ về Hòn.

Hòn Đất nổi lên trên Hòn Me và Hòn Sóc, gổi đầu lên xóm, về tháng này trông xanh tốt quá. Bấy giờ vừa sang tháng chạp ta, đã nghe gió tết hây hây lùa trong nắng. Cây cối trên Hòn và các xóm nằm liền Hòn vụt rạo rục, tràn trề nhựa sống. Vùng Hòn với những vòm lá của đủ các loại cây ăn quả đều sum sê, nhẫy nhợt. Những ngôi nhà trong xóm, mái lá và ngói đỏ chen nhau coi đông đúc như một thị trấn. Nhà còn cất leo lên triền Hòn thoải

thoải, ở xa ngó cứ như những chuồng chim câu, có cái vách ván đã bạc thếp vì mưa nắng, có cái còn mới nguyên, vách lát bằng ván sao nổi lên đỏ sẫm. Xa quá khỏi Hòn một đôi, là bãi Tre. Thấp thoáng những cây tre đặng ngà cao vút, vàng óng, những cây tre lâu nay vẫn đứng đấy, bình yên và thanh thản, mặc cho bao nhiêu năm tháng đã đi qua, mặc cho bao nhiêu gió mưa đã thổi qua.

Sau rừng tre ấy, biển cả còn lâu đời hơn, vẫn đang rợn sóng, mang mang một màu xanh lục. Đứng ở đây, khi sóng sủi bọt âu yếm vỗ bờ, Ngạn thấy dưới chân bãi Tre như có một đường viền bằng ren, thỉnh thoảng lại dọn lên.

Anh Tám vịn vai Ngạn, cất bước chậm chậm đi tới và nói:

- Cảnh Hòn đẹp thiệt... Từ ngày đồng khởi tới này chưa đầy một năm mà cảnh đã thay đổi hẳn. Trận càn giữa năm, nhờ quần chúng đấu tranh gắt nên nó cũng không phá được gì.

- Nghe đâu nó đã rải thuốc hóa học ở một số nơi trong tỉnh mình hả anh?

- Có, nhưng càng rải nó càng chết. Có điều là sau ngày mình quật nó, nó hoảng một lúc, nay đã tỉnh tỉnh lại. Chúng đã bắt đầu chà xát mạnh ở một số nơi.

- ở đây thì kể như đã bị một trận rồi...

- Nó sẽ còn chà nhiều trận nữa chứ. Tụi nó dư biết đây là căn cứ của mình. Nó biết mọi cuộc đấu tranh trên vô thị xã đều xuất phát từ đây. Vả lại, Hòn Đất là một điểm nằm trong khu vực tập trận của khối xâm lược Đông Nam á. Về phía ta, ta cũng không muốn chúng nó tới chỗ này. Nếu chúng có đóng bót, ta cũng phải nhổ đi...

Anh Tám Chấn dừng lại. Lát sau, anh cười rất hóm rồi nói:

- Riêng chú thì Hòn Đất còn có đặc biệt quan trọng hơn. Mặc tình chú đi đông đi tây gì đi nữa, nhưng chân chú đã bén rễ đất Hòn rồi...

Ngạn nhoẻn miệng cười. Anh Tám hỏi:

- Sao, tính ngoài ngày làm đám cưới à? Thôi, Tết này làm luôn đi. Tôi ráng "cương" lên làm chủ hôn một trận coi. Sau Tết tôi đi học rồi. Ông bà mình có nói: "Cưới vợ thì cưới liền tay..." gẫm ra rất là biện chứng nghe. Nên nhớ làm cách mạng và cưới vợ, hai chuyện mới coi qua thấy như có mâu thuẫn, nhưng trong điều kiện nào đó lại thống nhất với nhau. Tất nhiên chuyện đời cũng có anh cưới vợ rồi sanh ra bê bết, nhưng có nhiều anh lại yên tâm hăng hái hơn. Cũng tùy, tùy "anh" tùy "em"... Phần chú thì tôi xin miễn nói, còn út Quyên thì tôi có thể nói: đó là một cô gái rất tốt, công việc Đoàn nó hăng hái tháo vát, công việc vườn tược, nấu nướng may vá nó làm cứ gọn hơn. Về sắc thì khá quá đi chớ. Đành rằng cái chuyện hiểu lầm hồi năm có làm chú bức, nhưng chú cũng phải thấy qua chuyện đó út Quyên nó như thế nào. Tôi thấy chú phải mừng, vì nếu cô ta nghe tin chú như vậy mà không vật vã đau đớn chi hết thì mới nguy. Đàng này nó như muốn điên lên được mà...

Nghe anh Tám nói, Ngạn cười tủm tỉm. Anh cố giấu nổi đắc ý của anh. Thực ra, đầu tiên nghe chuyện đó thì anh dóa lắm, nhưng về sau càng nghĩ kỹ anh lại càng thấy thương Quyên tin Quyên hơn. Chính anh cũng tự dẫn lòng:

"Mình đã hai lần bị bắt, hai lần trốn thoát. Nếu có một lần thứ ba nữa thì cũng phải vững như vậy!".

Bởi vì anh biết rõ Quyên đã khổ sở ghê gớm như thế nào rồi, khi cô hay một cái tin như thế.

Vào tới đầu xóm, anh Tám Chấn hỏi Ngạn:

- Anh em trong đội chú đóng đâu?
- ở giữa xóm. Anh ghé đó chớ?
- Được, ghé coi có Hai Thép ở đó không?

Anh Tám quay lại vỗ vai chú bảo vệ của anh, hỏi:

- Có muốn về nhà chơi không, Đạt?

Đạt nhoeo cười, gật đầu. Anh Tám nói:

- Thôi, cho chú về Linh Quỳnh thăm nhà, mai qua, nghe!

Chú Đạt bảo vệ hơn hờ xốc lại dây đai khẩu các-bin nói:

- Cháu đi!

Nói xong, chú rảo bước như chạy.

Từ xóm Hòn Đất qua Linh Quỳnh chỉ có bốn cây số.

Xóm Hòn Đất ở liền ngay chân Hòn. Cuối xóm là bãi Tre, cách biển vài trăm thước. Sau lưng xóm, còn một quãng vườn cây sum sê, rồi tới sông Vàm Răng. Sông không rộng cho lắm, ngày hai lần, nước sông lớn và ròng theo triều biển, theo tiếng bìm bịp kêu nghe tựa tiếng tù và thổi giục. Nhà cửa ở Hòn Đất san sát bên đường, xen vào giữa những vườn mít trái treo vàng xám, giữa những vườn dừa, vườn cau, và những cây ăn trái khác như măng cầu, lê ki ma, măng cụt. ở đây có nhà cất trệt, nhưng cũng có nhà sàn phải đi lên bậc thang. Tùy theo lối vào nhà mà bậc thang đó bắc bên trái hoặc bên phải. Những nhà lớn lợp ngói thường có bậc thang ở hai bên, lên xuống bên nào cũng tiện.

Người ta bảo ngày mùa đứng ngoài Tri Tôn trông về Ba Hòn thấy giống như hình một cô gái vừa tỉnh giấc nồng nằm trên chiếc chiếu vàng, chân cô gái duỗi ra và đầu nhô tới phía một dải lụa xanh phơ phất.

Chiếc chiếu vàng là đồng lúa chín tới. Và tấm dải lụa xanh ấy là dòng sông đó chăng?

Anh Tám và Ngạn đi vào gần tới giữa xóm thì nghe trước mặt vẳng tới tiếng đờn ca. Chốc sau, có một giọng nữ cất lên. Ngạn kêu:

- Ca sĩ Năm Nhớ tụi tôi bắt đầu trời giọng rồi!

Anh Tám Chấn bảo:

- Máy chú về đóng ở đây coi bộ đời lên hương dữ ha! Năm Nhớ ca đó hả?...

Ca khá lắm, giọng đã tốt lại biết điều khiển tiếng ca. Hèn chi tụi lính bót nó mê cũng phải... à, nghe đâu hôm mấy chú làm ăn ở bót Cà Tung, tụi lính

tuyên bố không bán để nghe ca hả?

Ngạn gật đầu:

- ồ, tức cười lắm. Có thằng kêu: - Cô Năm thương nhớ ời, làm sáu câu nữa đi, anh em tụi tôi là dân mô điệu à, không bán bậy đâu!

- Cũng hay. Tụi nó không bán bậy là hay rồi. Nhưng nội dung bài ca ra sao? Chuyện này hơi tinh tế đây, tôi cũng dốt lắm, nhưng tôi nghĩ là lời lẽ bài ca của mình có tình có lý, sao cho lính nghe rồi nó chán ngấy cuộc đời làm lính, sao cho nó nhớ vợ, nhớ con muốn bỏ trốn ráo. Không nên dùng lời lẽ cứng nhắc, cũng không nên mùi quá... Chà, chắc Năm Nhớ ca nhiều bản mùi dữ hả? Nên chi tụi nó mới kêu là "Cô Năm thương nhớ" đó chứ gì?

- Không đến nỗi đâu anh... Năm Nhớ nhiều phen cũng tức mình lắm. Cô ta nói: - "Tụi lính mắc dịch đó, tôi mà không vì cách mạng, còn lâu tôi mới ca cho tụi nó nghe!".

- à, còn chú Diệp học sinh ở Rạch Giá mới vô đó thì sao/

- Chú ta cũng tốt thôi. Anh ta cũng thương. Nhưng tất nhiên đối với cuộc sống này chú ta còn nhiều bỡ ngỡ.

- ở ngoài thành mới vô thì đứa nào cũng vậy. Cố giúp đỡ nó. Con em của đồng chí mình đã hy sinh, mình phải có trách nhiệm.

Tiếng đồn ca vọng lại mỗi lúc một rõ hơn. Anh Tám nghe biết ngay tiếng đồn độc quyền của ông Tư Đồn, liền nói:

- Từ ngày bị mù tối giờ, ngón đồn của ông Tư nghe càng xúc động.

Anh Tám và Ngạn đi một đôi nữa thì đã ngó thấy cây me lớn. Cạnh gốc me cổ thụ ấy là nhà ông Tư Đồn, coi như một cái quán cóc. Hai người mới bước vào thì một con chó phèn to từ trong chạy xổ ra kêu ư ử, cúi liếm chân hai người và vẫy đuôi rối rít. Trong nhà vừa chơi dứt bài Vùng lên, anh em ời! theo điệu Kim tiền. Anh em trong đội võ trang ngồi vây quanh cô Nhớ và ông Tư Đồn. Thấy hai người bước vào, họ la lên:

- Anh Tám với Năm Ngạn tới rồi kìa!

Anh Tám bắt tay mọi người. Anh ôm vai một thanh niên coi đáng đáp rất học sinh, cười nói:

- Sao! Đi đây có vui không, Diệp?

- Dạ vui!

Cậu thanh niên tên Diệp đáp, cười bên lên như con gái. Anh Tám lại bắt tay cô Nhớ, anh gặt gặt mấy cái:

- Xin chào ca sĩ!

Năm Nhớ đỏ mặt kêu lên:

- Anh Tám.

Anh Tám Chấn đến bên ông Tư Đòn:

- Bác Tư lông này mạnh luôn hả bác?

- Tám Chấn đó à?

Ông già mù thốt hỏi rồi run run đưa tay sờ lên khắp người anh, nắn nót cườm tay anh một cái lặng lẽ. Lâu sau, ông mới chậm rãi hỏi tiếp:

- Sao lâu nay không thấy về? Hay có về mà không ghé tui!

Anh Tám đặt nhẹ tay lên đôi vai gầy của ông già:

- Mắc công chuyện quá không về được, bác à. Nếu có về thì ắt phải ghé thăm bác chứ!

Anh ngó trước sau hỏi:

- Con Tím nó chạy đâu rồi bác?

- Nó đi mò cá ngoài sông...

Ông Tư không nói gì nữa. Ông cứ đưa cặp mắt sâu thẳm như muốn cố nhìn anh Tám. Nhưng ông đâu thể nhìn thấy anh được. Chín năm nay ông không nhìn thấy gì, kể cả thiên nhiên lẫn con người. Ngay như gốc me cạnh nhà ông, hay chòm Hòn, hay bờ bãi, mà nhất là những con người ông yêu mến ông đều không trông thấy. Đành rằng có những cái ông đã thấy lúc mắt còn

sáng, nhưng những cái ấy nay đều đã khác đi. Nỗi khổ tâm bậc nhất giày vò ông già mù này chính là ở đây. Ông chỉ nghe sự biến thiên quanh mình mà không thấy được sự biến thiên đó, cho nên ông càng phải tưởng ra để thấy. Chính vì thế mà khi uất ức ông cũng uất ức hơn, lúc sung sướng ông cũng sung sướng hơn. Tại cái gốc me cổ thụ, cách đây không lâu, bọn đồn Hòn Đất đã trói quặt tay một chị cán bộ vào thân cây rồi dùng đinh đóng suốt qua hai bàn tay chị. Ông nghe chị chửi rửa, gào thét và tiếng súng nổ. Sau cùng, ông nghe tiếng kêu lớn: - "Cô bác ơi, hãy trả thù cho cháu!". Thế rồi một loạt súng nữa nổ vang. Từ trong nhà, ông quờ quạng chạy ra. Bọn giặc đẩy ông trở lại. Lúc chúng đi, ông nhằm hướng gốc me lồm cồm bò tới. Nhưng chị cán bộ không có đấy nữa. Chúng đã đem xác chị đi mất rồi. Ông ôm gốc me khóc. Nước mắt ngập đầy hố mắt ông đêm hôm đó và cả những ngày hôm sau. Thế rồi đêm đêm, ông tưởng như thấy chị cán bộ, nghe lại tiếng kêu, hình dung ra gốc me sâu sát vết đạn, in sâu vết đinh đóng. Gốc me đối với ông đã đổi khác, là vậy. Những ngày đi đấu tranh, đấu đường trơn lầy lội vì mưa dầm tháng tám, ông vẫn nắm tay đứa cháu, đợi bà con ùn ùn kéo ngang là nhập vào, đi lên bót, lên quận. Đấu tranh thắng lợi về, ông hình dung con đường trước nhà in đầy những dấu chân. Và ông sung sướng hơn, cũng là sung sướng như thế. Ngày đồng khởi, tất cả những buổi xử tội bọn ác ôn, ông đều có mặt. Hôm xử tên chủ Mưu - tên già gian ác nhất vùng, lúc anh Hai Thép vừa thay mặt tòa cách mạng hỏi ý kiến bà con có đồng ý xử tử nó không, ông nhón lên giơ tay và la lớn: - "Tử hình, tử hình!". Bà con ai cũng có cảm tưởng là ông ngó thấy được. Ai cũng nhường chỗ ông đứng. Ông hỏi: "Bắn à?". Người bên cạnh đáp: - "Không, ché không bắn!". Ông lại hỏi: "Ai chém?". Khi người ta bảo chém là Ba Rền thì ông "à" lên một tiếng đầy tin tưởng.

Hồi năm bốn mươi bảy, lúc mắt ông còn đang sáng, ông có thấy Ba Rền

chém Việt gian. Hồi đó, hiểm đạn cũng như bây giờ, Ba Rền chém bằng mã tấu. Anh ta không bao giờ vung mã tấu lên quá đầu. Anh để lưỡi mã tấu gần cổ tên phản quốc, tưởng như anh chưa chém, thế mà bất ngờ cổ tay anh gạt mạnh một cái, đầu tên phản quốc rụng xuống. Lần đó, ông Tư đứng đợi kỳ đến lúc đầu tên ác ôn chủ Mưu rơi nghe cái "phịch" xuống bãi cỏ, ông mới chịu quơ gậy đi về.

Nỗi căm uất, sự hả dạ và niềm vui sướng của ông Tư từ cho đến bây giờ vẫn không có gì thay đổi. Bây giờ nó cũng sâu thẳm như hai hố mắt ông đang cố nhìn anh Tám Chấn.

Chợt ông bảo:

- Mà nói vậy chớ rảnh thì ghé, không rảnh thì thôi, tôi biết Tám Chấn với anh em mắc lo công chuyện cách mạng. Biết vậy là tôi mừng. Tôi coi như anh em có ghé thăm tôi rồi đó...

Anh Tám hỏi:

- Bác Tư ơi, độ rày bác còn uống rượu nhiều không?

Ông Tư Đồn không đáp ngay. Chốc sau, ông mới nói:

- Còn, mà không nhiều...

- Bác Tư uống ít là tốt!

- Chú Tám nói phải, nói phải... Nhưng hồi đó khác, bây giờ khác. Chú nghĩ, hồi đó cứ nghe tiếng cột chèo của tụi nó đập đầu anh em mình, tui hỏi chú liệu tui có ngủ đặng không? Mà tui lại không có mắt, tui còn làm gì được ngoài cái việc bòn mót gạo để dành, đêm đêm lóng tai nghe coi có chú nào về không, để quờ quạng bụng thúng gạo đưa mấy chú. Mấy chú bụng gạo đi rồi, tui thao thức, lúc đó tui mới uống...

Dừng lại giây lâu, ông tiếp:

- Còn từ ngày mình đứng dậy tới giờ, tui không uống nhiều nữa đâu!

Anh Tám từ từ nắm chặt hơn bàn tay gầy guộc của ông già mù. Một lần nữa,

anh lại nghe thấy một cái gì trời dậy rất mãnh liệt, cứ sôi lên, thôi thúc khẩn thiết trong lòng.

3

Quyên xách con cá chẻm còn tươi rói đặt lên sàn nước. Cô xắn vội tay áo tới khuỷu, rồi cầm con dao phay dưới sàn chặt đứt sợi lạt tre xỏ ở mang cá.

Quyên bắt đầu đánh vẩy. Bàn tay trái cô xòe hết năm ngón mà nắm không hết con cá. Con cá chẻm thiệt lớn. Mẹ Sáu nói nó cân tới bốn ký. Mẹ xách nó từ bãi Tre về đây cứ phải đổi tay luôn.

Quyên cầm dao đánh soàn soạt lên mình con cá loáng nước, ánh ánh sắc tím. Những cái vẩy cá văng ra, to gần bằng đồng xu. Quyên thích thú lấy tay xếp nó lại, chồng cái nọ lên cái kia, nhìn cười, rồi lại tiếp tục đánh nốt đám vẩy còn lại. Con cá lớn là thế mà cô xoay trở làm coi gọn hơ. Cô chặt một nhát thì đứt rơi cái kỳ, chặt nhát nữa, đứt tiện cái đuôi. Phút chốc con cá chẻm đã làm xong, chỉ con mỡ ruột. Quyên với chiếc gáo có cán đặt trên miệng khạp mức nước đổ vào cái vệm sành da lươn cạnh đấy, rồi nhắc con cá thả vô.

Cô dội mấy gáo nước nữa cho sàn lảng thiệt sạch.

Lúc sắp sửa vớt con cá ra để mỡ bụng. Quyên chợt nghe ngoài bậc thang nhà có tiếng gọi vui vẻ, sang sảng:

- Má ơi!

Cô nghe đúng là tiếng anh Tám Chấn. Kê lại nghe:

- Má...

Tiếng sau có vẻ mừng rỡ và âu yếm. Quyên biết ngay là tiếng Ngạn. Cô liền để con cá xuống, rửa tay và vánh bàn tay vuốt những sợi tóc lòa xòa ở hai bên thái dương. Cô nhón gót chạy ra, kêu rồi rít:

- úi, anh Tám!

Cô vồn vã với anh Tám Chấn, còn Ngạn thì cô chỉ đưa mắt nhìn một cái.

Thấy Ngạn mặc cái áo sơ mi đen của ai rộng thùng thình thì cô tức cười quá.

Ngạn cũng vậy, anh chẳng hỏi gì cô cả, cứ thế anh ngồi xuống giữa nhà, dang tay đón con Thúy sà vào lòng. Ngạn hôn con Thúy chùn chụt. Hôn xong một cái lại "ùm" lên một tiếng coi vẻ ngon lành lắm. Con bé hôn lại anh, hôn không rõ kêu thì anh không chịu. Ngạn mở vòng tay ra, chỉ về phía anh Tám Chấn. Con bé chạy tới anh Tám. Còn một bước nữa tới chỗ anh, nó đứng lại, xuôi tay, rồi mới ôm lấy cổ anh hôn rất kỹ lưỡng.

Cả nhà đều nhìn cảnh ấy bằng cặp mắt vui vẻ, trêu mến. Mẹ Sáu đang ngồi nhai trầu, trệu trạo cười. Quyên đứng sau lưng mẹ, dùng ngón tay trở ắn nhẹ chiếc lông nhím trên đầu tóc bới của mẹ và cô cười lúm cả hai má. Nụ cười của Sứ có nén giữ hơn. Nhưng mặt chị cứ ngây ra. Mắt chăm chăm để ý từng cử chỉ của con chị không sao giấu được nỗi sung sướng xen chút hãnh diện. Sự an ủi của chị Sứ ở đây nhiều lắm. Đứa con gái vừa là kết quả của tình yêu thương chồng vợ, vừa là sự hiện diện của chị, của anh. Con bé gần bó mọi người lại hết sức dễ thương và trong trẻo.

- Thúy đi học chưa? - Anh Tám hỏi.

- Dạ con đi học rồi. - Con bé đáp nhỏ nhẹ.

- Con đi một mình à?

- Ngoại đi với con. - Nói tới đây, con Thúy đưa mắt liếc nhìn ngoại nó - Bữa nào ngoại cũng đi với con hết hà!

Mẹ Sáu ngồi trên bộ ván vảnh tai vuốt tét cổ trầu ở mép, nói:

- Bữa nào tao cũng đưa nó đi rồi rước nó về đó Tám. Mà nó cứ không chịu chớ, nó nói: - "Ngoại để con đi một mình, con đi được!"... Để nó đi một mình sao được kia chớ! Thằng Tám coi, máy bay bữa nào cũng rù rù, còn tàu sắt lâu lâu cặp mé biển thụt cà-nông phùm phùm. Đưa đón nó như vậy mà suốt buổi tao còn phập phồng, hãy có hơi máy bay thì thôi tim tao nó cứ nhảy lia. Huống hồ là để nó đi một mình, dọc đường rủi máy bay tới, nó biết hầm nào mà chui?

- Dọc đường mấy bác có đào hầm! - Con bé nói.

- Thằng Tám coi nó nói đó... Có đào hầm? Đành là có, nhưng tao hỏi, rùi hầm có rấn ở dưới thì sao?

Têm một miếng trầu mới, mẹ Sáu bỏ vào miệng nhai rau rầu:

- Con nít tới chừng nó quỳnh thì nó nhảy đại, có biết rấn rít gì đâu. Người lớn còn bị cái nạn đó hoài...

Anh Tám đang vén áo thắt lưng súng ngắn, nghe mẹ Sáu nói thì bật cười.

Mọi người cũng đều cười. Quyên cười lâu hơn hết. Cô ghé cằm lên vai mẹ, nói:

- Má tôi bả nhất lắm, anh Tám ơi!

Mẹ Sáu lườm cô gái út:

- Phải mà, thì tao nhất!...

Anh Tám Chấn nghĩ bụng: "Không đâu, mẹ Sáu không nhất đâu! Vì năm năm mươi tám, chính mắt anh trông thấy một thử thách dữ dội nhất xảy đến với mẹ Sáu. Đạo đó xảy ra câu chuyện hai tên lính đang ngồi trên chòi gác đồn Hòn Đất thấy trong mé Hòn có một em bé cỡi trâu. Tên này thách tên nọ nếu bắn trúng em bé nó sẽ thua cuộc một điều thuốc thơm. Tên lính giương súng ngắm bắn. Phát súng nổ. Em bé từ lưng trâu ngã lặn xuống. Hay tin đó, bà con Hòn Đất uất quá, họ vác cây em bé ùn ùn kéo ra bót. Anh Hai Thép phải cho Sứ và chị Hai Thép theo. Anh dặn: - "Phải bắt chúng trừng trị tên bắn em bé, phải đạt được yêu cầu đó với bất cứ giá nào". Anh Tám và anh Hai Thép ngồi trong một ngôi nhà bên này sông theo dõi cuộc đấu tranh. Bọn giặc ngăn không cho đồng bào kéo tới bót. Khi bà con đòi trừng trị tên giết người, chúng bảo em bé chết là do rủi ro bị đạn lạc. Bà con xông lên. Thằng Xăm, người Khơ Me lai, lúc bấy giờ là đồn trưởng, xách súng cạc-bin chạy ra. Nó chĩa súng vào ngực mẹ Sáu, vì mẹ là người xông tới trước tiên. Thằng Xăm hét:

- Đi về! Bà bước tới một bước, tôi bắn liền!

Tình thế hết sức căng. Trong bất cứ một cuộc đấu tranh nào, thắng hay không là ở phút ấy. Thằng Xăm ác ôn lắm, nó dám bắn bà mẹ như chơi. Nếu lúc đó, mẹ Sáu lùi lại thì cuộc đấu tranh kể như hỏng. Nhưng không, mẹ Sáu không lùi lại. Mẹ nói với tên Xăm câu gì, anh Tám ở xa nên không nghe được, nhưng anh thấy mũi súng cạc-bin của tên Xăm cứ run lên. Giữa lúc đó, một người đàn bà ở phía sau lách tới đứng chen vào giữa họng súng của thằng Xăm và mẹ Sáu. Đó là thím Cà Xơi, mẹ ruột của thằng Xăm. Thím nói gì với thằng Xăm, rồi đột nhiên bước phắt tới đỡ họng súng của thằng Xăm lên. Bà mẹ Sáu cùng đoàn người thừa lúc đó chạy ào vô.

Lần ấy, cuối cùng địch phải trối gô tên lính sát nhân lại. Thằng Xăm hứa sẽ bỏ tù nó. Sau đó về, anh Tám hỏi mẹ Sáu khi ấy mẹ đã nói gì với thằng Xăm. Mẹ bảo:

- Tao nói: - "Xăm à, mày bắn tao như bắn bà Cà Xơi thôi". Và câu nói của bà Cà Xơi khi đó là:

- "Đừng bắn bà Sáu, bắn tao đây. Ngực tao nè, bắn đi, Xăm!".

Thằng Xăm không bắn được. Nó là một tên ác ôn khét tiếng, nhưng nó chưa thể bắn mẹ nó.

... Bây giờ, nhìn mẹ Sáu, anh Tám nhớ rõ ràng ngày ấy mũi súng đã chĩa vào ngực mẹ như thế nào.

Anh hỏi mẹ:

- Má bay thì má sợ như vậy, còn hồi nằm lúc đứng trước họng súng của thằng Xăm, sao má không sợ?

Mẹ Sáu không đáp. Lát sau, mẹ chậm rãi nói:

- Má bay tao cũng không sợ đâu. Sợ là sợ cho con cho cháu. Chớ tao thì già rồi, sắp xuống lỗ rồi mà còn sợ nỗi gì, Tám!

Má tiếp lời:

- Nói là nói vậy chứ tao chưa chết đâu. Tao còn phải mở mắt để nhìn nước nhà thống nhất, để thấy mặt Cụ Hồ. Được thấy hai điều đó thì tao nhắm mắt mới đành!

Anh Tám nói:

- Sớm muộn gì má cũng sẽ nhìn thấy được hai điều đó!

- Chắc hôn Tám, chắc thiệt hôn Tám?

Mẹ Sáu hỏi lại và ngược mắt khẩn thiết nhìn anh Tám như thăm hỏi thêm:

"Sao? Có gì mới không? Đảng nói sao, nói lại tao nghe, tao mừng với coi!".

Mẹ Sáu cho rằng cái gì anh Tám cũng biết, cũng thông báo trước hết. Hễ anh Tám nói là mẹ tin, tin rằng cái đó phải, cái đó đúng. Mẹ tin anh Tám là tin ở Đảng, tin anh là người của Đảng dẫn dắt bao bọc cho mẹ, cho con cháu của mẹ và xóm làm sống yên ấm, vui vẻ và hiếu thuận.

- Chắc chắn chứ - Anh Tám nói với mẹ - Má à, bây giờ không phải như trước. Hồi đó, mình muốn sống yên, muốn thống nhất, nhưng Mỹ - Diệm nó không cho mình sống. Ai đòi thống nhất thì nó chặt đầu, mổ bụng. Chịu không nổi bà con mình mới làm đồng khởi. Đã đồng khởi lên rồi thì chừng nào giành được lại cuộc sống tử tế đảng hoàng mình mới chịu, bằng không mình sẽ không buông súng.

- Đánh hoài à? - Bà mẹ hỏi.

Anh Tám đáp:

- Nếu nó còn ức hiếp mình thì mình còn đánh hoài. Hết người này đến người khác. Chừng nào Mỹ rút hết mới thôi!

- Tao ngó bộ Mỹ nó ngoan cố lắm, chừng nào nó mới chịu rút hết?

- Mình có đánh nó mới rút. Tây hồi đó cũng vậy!

Bà mẹ để hai tay vào lòng, thấp giọng:

- Biết vậy rồi...

Đoạn mẹ chép miệng:

- Lo cho tụi bây thôi, chồng vợ xa nhau, chớ tao thì già cả rồi... Mà điều tao nói thiệt với Tám, tao già thì già chớ tụi bây đi tới đâu tao cũng bươn theo tới đó. Đi đâu chính trị tao đi hoài được. Hay là nấu cơm tiếp tế cho bộ đội tao cũng nấu được...

Chợt ngoảnh lại thấy Quyên vẫn còn đứng bên cạnh, mẹ lấy tay xô khẽ con:

- Sao mà còn đứng đây?

Rồi mẹ dịu giọng:

- Đi làm cá đi, con. Chiều rồi. Nấu cơm cho mấy anh mày nó ăn!

Quyên từ từ nhắc cầm khỏi vai mẹ, đi ra nhà sau. Ngạn cũng nắm tay con Thúy đi theo.

... Quyên lật bụng con cá để lưỡi dao lên. Cô khẽ hỏi Ngạn bây giờ đang đứng sau lưng cô tháo súng ngắn treo lên vách:

- Anh bật khính cái áo của ai vậy, anh Ngạn?

- áo của anh Thắm!

- Còn bộ quần áo em gởi cho anh đâu?

- Cho anh em rồi!

- Lại cho!

Quyên mổ cá, đem rửa. Tay làm miệng cô nói:

- Nè anh, chị Ba mới được thơ anh Ba, anh biết chưa?

- Biết rồi! Sao, ông vẫn đang hoang chớ?

Quyên hơi giầu môi:

- ở ngoài mà không đang hoang! Ai cũng được học tập, được giáo dục. Anh Ba ảnh tốt lắm. Đọc thơ, em tội nghiệp cho anh quá. Thôi, ảnh căn dặn chị Ba đủ thứ nghe... Nào là phải bình tĩnh, phải cho con Thúy đi học... - Nói tới đó, Quyên ngừng lại một giây, và tiếp giọng nhỏ hơn - Nghe vụ tụi mình, ảnh cũng có hỏi thăm...

Mẹ Sáu đem trái lên bộ ván chiếc chiếu bông. Chiếc chiếu bông này là một trong đôi chiếu của nhà mẹ Sáu chỉ đem trái khi có giỗ kỵ, đám tiệc.

Ngạn ngồi uống nước trà trên ván với anh Tám chợt nghe ngoài đường có tiếng ai nói chuyện giống như tiếng anh Hai Thép. Ngạn chạy ra. Hai Thép đã đi vào tới sân. Anh bí thư chi bộ này vóc người hơi gầy mà chắc. Đầu anh buộc ngang một cái khăn rằn, nách cặp một chiếc cặp giả da thứ của trẻ con đi học và mang một chiếc ra-đi-ô bán dẫn kiểu Nhật. Một tay giơ chào Ngạn theo kiểu nhà binh rồi bước như nhảy lên bậc thang. Bàn chân trái của anh bị đứt hai ngón, cứ hếch hếch lên tám gổ bậc.

- Mới về hả chú? Ông Tám Chấn đâu?

- ở trong nhà.

Vào nhà, anh Hai Thép liệng cái cặp giả da vào góc ván, ngó anh Tám Chấn cười và nháy mắt:

- Mới xuống hả ông?

Hỏi xong, anh gấp gấp mở thêm một cái cúc áo nữa, tay tháo cái khăn rằn trên đầu xuống đập đập mồ hôi đổ hột ở ngực. Anh Tám rót một chun trà, đặt trước mặt Hai Thép.

Hai Thép nhắc chén trà lên, cười nói:

- Tụi tôi đợi ông xuống quá xá. Cái vụ đất bị cha con thằng chủ mưu xáo canh hồi đó nay giải quyết lại nột dữ. Không phải dễ đâu nghe ông!

Anh Tám Chấn cười cười:

- Thì tôi có nói là dễ đâu!

Hai Thép đưa chun trà lên tợp một hớp rất kêu, chép chép miệng:

- Tôi đợi ông xuốngặng hỏi ý kiến ông về mấy khoản, giả tử như cái khoản...

Anh Tám Chấn vội giơ tay khoát khoát:

- Thôi, uống nước đi, rồi ở đây ăn cơm với tụi tôi. Mai đã, mai hẵng tính.

Bữa nay ông xả hơi "giải nghề" một bữa đi!

Hai Thép ngồi xuống ván, rót nước uống liên tiếp hai ba chun nữa. Mẹ Sáu ở sau bếp đi ra, thấy Hai Thép liền hỏi:

- Hai Thép đó à? Còn Ba Rền với thằng Năm Tấn đâu?

- Cháu không gặp. Cháu ở nhà đi thẳng tới đây.

- Tôi có nhắn mấy đứa nó chiều nay lại ăn cơm, giờ sao chưa thấy tới?

- Ồi, hơi nào lo cho mấy thằng đó, má ơi!

Quyên đã bung thức ăn ra. Mọi người đang ngồi nói chuyện liền lánh chỗ cho cô đặt đĩa cua xào dấm và đĩa tôm chiên vào giữa. Mùi chiên xào bay thơm quá. Đĩa tôm chiên coi mới thích làm sao. Những con tôm to bằng ngón chân cái đã lột vỏ, hồng hào nằm cong mình dưới lớp nước sốt cà chua đỏ tươi. Kế đó, chị Sứ lại bung tiếp một thau nhôm đựng gỏi đu đủ trộn với khô cá bời xé. Anh Hai Thép cúi nhìn thau gỏi, xoa xoa tay, khều Sứ nói:

- Mấy món này tao ngó đều khá. Thế nào rồi tao cũng cho má bày trể tới học tập, nhưng nếu chị em bây chỉ dọn bấy nhiêu món đó thì tụi tao chưa chịu ăn đâu!

Quyên mau miệng:

- Còn cá chẻm chiên nữa, anh Hai à!

Hai Thép vỗ tay đánh bộp một cái:

- Có cá chẻm chiên nữa à! - Nhưng anh vội khoát khoát nhẹ tay: - Không, có cá chẻm tụi tao cũng chưa chịu ăn.

Quyên trố mắt, Sứ nói:

- Con Quyên khờ quá, anh Hai mà mày không biết à, anh nói xa nói gần đó mà...

Hai Thép cười, hài lòng:

- Con Sứ khá lắm... Vậy cái tao nói xa nói gần đó có không? Có thì đem ra đây, mau đi!

Sứ ngó mẹ, cười. Mẹ Sáu nói:

- Thôi, con vô buồng... đem ra đi, một chai thôi. Chớ không có, Hai Thép nói không chịu ăn thiệt đa!

Sứ vào buồng, lát sau cầm ra một chai rượu trong vắt. Hai Thép đưa hai tay với ngang chai rượu, ôm vào lòng như sợ bị đòi lại. Anh vừa rung đùi vừa khoát tay ra lệnh cho anh Tám và Ngạn qua. Rồi anh quay nhìn thẳng vào mắt Ngạn, cố lấy giọng thật dịu dàng:

- Mày về nhà tao thấy mày nhu mì điềm đạm, tao thương quá, Ngạn!

Anh day qua mẹ Sáu nói:

- Má à, về nhà đây coi nó mủ mĩ vậy chớ ở chỗ khác, tự nãy giờ thôi bẻ nhà bẻ cửa với nói rồi nghe má!

Mẹ Sáu lắc đầu cười. Anh Hai Thép khoái chí nhìn Ngạn đang ngượng nghịu leo lên ván...

Hai Thép rót rượu ra ly. Anh nài nỉ mẹ Sáu phải uống một chút. Mẹ không chịu uống. Anh mời tới Quyên, Sứ. Hai chị em, cười, lắc đầu. Anh đưa ly lên chạm với anh Tám Chấn và Ngạn.

Ba cái ly ấy mới giờ lên vừa chạm vào nhau đánh "cốp" một cái chọt ngoài sân có tiếng chân đi thành thịch. Và tiếng chân đó lát sau vội vã nhảy lên bậc thang. Ba người cầm ly rượu trên tay chưa ai uống một hớp thì Tấn và anh Ba Rền xồng xộc bước vào. Hai anh bắt tay anh Tám và Ngạn rồi ngồi ghé xuống ván. Tấn thì thảo:

- Vừa có tin cho hay địch tập trung tại Tri Tôn ngót ngàn quân. Thế nào mai nó cũng càn, nhưng chưa biết càn đâu.

- Bao nhiêu, gần một ngàn quân à? - Anh Tám hỏi lại.

Tấn gật đầu:

- Một tiểu đoàn chủ lực, một tiểu đoàn bảo an và thêm một đại đội biệt kích.

- Đại đội biệt kích của thằng Xăm. Anh em cho biết rõ như vậy! Ba Rền nói.

Anh Tám Chấn lặng thinh, cau mày. Anh chồm người tới trước thò tay nhặt cái nút, thông thả nhét miệng chai rượu lại, đưa cho Sứ bảo cô đem cất. Anh nói với mọi người:

- Thôi tụi mình làm bữa ly này thôi. Tranh thủ ăn cơm đi. Má, cô Sứ với cô Quyên cũng lấy chén ra ăn cơm luôn thể. Tôi nghi nó đánh đấy. Nhưng nếu nó đánh thì cũng giắc hừng đông. Có đại đội thằng Xăm thì phải coi chừng. Có thể nó "đột" sớm hơn!

- Sao mấy bữa nay không thấy "đầm già" nó quần cà?

- Đâu nhứt thiết phải có "đầm già" quần.

Đợi mọi người ăn cơm xong, mẹ Sáu thu dọn mâm chén. Cũng trên bộ ván đó, bây giờ mọi người ngồi quây lại. Anh Hai Thép buộc xiết chặt cái khăn lên đầu, nói:

- Thấy rõ là nó đánh vùng Hòn rồi. Tôi đề nghị có bàn gì thì bàn mau mau để rồi chuẩn bị đối phó ngay. Theo tôi, một mặt Ba Rền cho tập hợp anh em du kích lại xuống chông, gài lựu đạn. Còn vợ tôi để nó lo bố trí các tổ đấu tranh. Cần hết sức chú ý mặt đấu tranh hợp pháp để ngăn chặn sức đánh phá của địch. Chút nữa, tôi sẽ tạt qua nhà cho vợ tôi hay luôn!

Anh Tám Chấn đặt bàn tay lên bàn, ngón tay trở của anh nhịp nhịp:

- Đồng ý với Hai Thép. Nhưng nên nhớ như vậy là quân số địch đông đấy! Về tình hình Hem thì ra sao? Khi đánh nhau với chúng nó, có chỗ lánh né không?

- Hem còn tốt thì ít thôi. Chỉ đủ cho một vài tổ. Đất cát khó đào quá, cứ bị sụp hoài. Mới đây lại bị sụp nữa, chưa củng cố lại kịp. Tụi tôi tính bố trí chặn đánh chúng ngoài vườn. Chừng nào thất ngật quá thì lánh né vô hang. Anh Tám Chấn im đi một lúc. Gương mặt anh thoáng vẻ lo lắng. Anh bảo:

- Phải ráng khắc phục hầm hố sao chớ để như vậy thì bị động quá...

Anh Ba Rền nói:

- Hang Hòn là chỗ cố thủ rất ngon. ở đó một người mình có thể chống chọi lại trăm thằng. Lần trước cũng vậy...

- Lần trước khác, bây giờ khác... Tôi cũng tin là hang Hòn có địa hình chống đỡ thuận lợi, nhưng nếu chỉ xét về mặt địa hình không thì không được...

Nhưng thôi, hiện tại là không có hầm đảm bảo ở ngoài xóm, cũng phải đành giải quyết như vậy thôi. Chớ nói về lâu dài thì không thể cứ chỉ lấy hang Hòn làm chỗ dựa duy nhất được đâu.

Day qua Ngạn, anh Tám nói:

- Đội công tác của chú cũng kết hợp với anh em du kích chiến đấu luôn.

Ngạn gật đầu:

- Được rồi, đội tụi tôi có sáu súng: ba mát, ba tôm-xông, và mười lăm trái MK3. Tất cả đều có thể chiến đấu.

Ba Rèn hớn hớn, nắm tay Ngạn gác gác. Anh Hai Thép bảo:

- Tôi thấy anh Tám không nên ở đây.

Anh Tám Chấn suy nghĩ một lúc rồi nói:

- Không việc gì, tôi cứ ở đây thôi!

Rồi kéo anh Hai Thép lại, anh nói nhỏ:

- Tôi sẽ ở lại ngoài xóm giúp chỉ đạo bà con đấu tranh chánh trị. Anh liệu coi ở nhà nào thì tiện.

Hai Thép thoáng vẻ mừng rỡ, nói luôn:

- Anh Tám cứ ở tại nhà tôi. Vợ tôi trực tiếp nắm các tổ đấu tranh chánh trị có anh giúp thì hay quá. Hầm bí mật ở nhà tôi cũng vững, thôi anh cứ ở đó!

Anh Tám Chấn gật đầu. Rồi anh tiếp:

- Hai Thép cho ai chạy qua Linh Quỳnh kêu chú Đạt của tôi về. Cứ để Đạt tham gia chiến đấu. Như vậy sẽ có thêm một cây cọc-bin. Đạt nó bắn cọc-bin khá lắm!

Ba Rèn nói sẽ cho người qua Linh Quỳnh ngay. Giữa lúc ấy, Tấn an ninh

nhích lại gần mọi người, khẽ bảo:

- Còn việc này nữa... Nếu địch nó bố ở đây thế nào nó cũng xài tụi điệp, dùng tụi này chọc. Hiện nay, còn thằng Ba Phi mình để đó theo dõi chưa bắt. Mình phải tính sao, chứ không...

- Phải bắt thôi. Thằng chủ trại đấy nó nguyên hiểm lắm. Cả vợ nó nữa.

- Tôi cứ tưởng mấy ông bắt nó rồi chứ! Anh Tám Chấn nói. - Và anh tiếp - Cho bắt đi!

Nhưng không biết nghĩ sao, anh lại hỏi:

- Từ đó tới nay theo dõi nó thấy có hiện tượng gì mới không?

Tấn đáp:

- Chưa thấy gì mới.

Anh Tám gõ gõ ngón tay xuống ván:

- Chắc bây giờ nó đang chờ địch tới lắm. Nếu bắt nó khai thác liền được đồ địch thì hay quá. Thế nào nó cũng biết.

Ngạn nghe nói bắt gián điệp thì xen vào bảo:

- Từ trước tới nay mình có để lộ ra cái gì chứng tỏ là mình theo dõi nó không?

Tấn nói:

- Không, nó không biết đâu!

Hai Thép bảo:

- Đi bắt nó phải bố trí cho kỹ. ở đó meo lắm, cần ghé rà trước coi hồi chiều tới giờ tụi quận có thả lính vô không?

Ngạn hỏi:

- Để cánh tụi tôi giúp cho một tay!

Hai Thép gật đầu:

- ừ, vậy thì tốt lắm. Phải làm liền đi. Tối rồi. Đi ra tới ngoài là vừa?

Ngạn đứng lên.

Quyên lẻ làng chạy ra đằng sau lấy xanh-tuya đem ra đưa Ngạn. Ngạn thắt súng vào lưng, rồi cùng Tấn bước thót ra cửa. Hai Thép dặn:

- Bắt được cứ đưa thẳng nó về hang nghe!

Ra tới đường. Ngạn đi sát vào Năm Tấn, nói:

- Tôi tính mình bắt thằng này phải mảnh lới một chút, anh Năm! Phải gạt nó khai rồi hẵng bắt!

Tấn chưa hiểu, hỏi:

- Gạt làm sao?

Ngạn kề miệng nói rỉ vào tai Tấn. Tấn nghe xong lộ vẻ thích thú lắm. Anh ta khen:

- Hay, hay!

Ngạn nói thêm:

Tụi tôi có đồ sĩ quan. Đừng lo!... Bởi trước sau gì mình cũng bắt nó mà.

Nhưng trước sau có một chút quan hệ lắm... anh thì nó biết mặt, cứ bố trí vòng ngoài, để tụi tôi vô.

Hòn đất

Chương 2

1

Cái thị trấn Tri Tôn bé nhỏ chiều hôm ấy ồng dung âm ỉ hẳn lên. Xe cam-nhông chở lính từ Rạch Giá nối đuôi nhau chạy xuống. Bụi bốc mù mịt trên con đường độc nhất của phố nhỏ quận lỵ. Bụi xông tỏa vào các tiệm nước, các tiệm tạp hóa, các căn phố trệt và phố lầu mới cất. Bọn lính từ trên xe nhảy xuống, lũ lượt kéo đi trong vầng bụi. Bọn lính chủ lực mặc đồ trai di, bọn biệt kích mặc đồ rằn, giày da và giày bố nện rầm rập, bồm bộp.

Đồng bào bên phố đứng xem chúng kéo qua, xì xầm bàn tán. Người ta thấy có những tên quen mặt trong đại đội biệt kích, nhưng chẳng có ai dám dòm bọn này cả. Bọn lính chủ lực từ Sài Gòn xuống còn đưa mắt nhìn xem hai bên phố, chớ bọn biệt kích thì mặt găm găm, lạnh lùng, súng tôm-xông và cạc-bin của chúng mang đều chúi mũi xuống đất.

Thằng Xăm, tên trung úy, chỉ huy đại đội biệt kích có đôi mắt trắng dã, lịch phịch đi sau cùng. Hắn mặc bộ đồ rằn thủy quân lục chiến rờn hình sóng biển, bò sát lấy khổ người rất lực lưỡng. Đầu hắn đội cái kết vải vắn vện có ba mảnh vải để che gáy và che hai bên mang tai. Loại kết này vẫn gọi là kết "ba rềm". Nơi đùi thằng Xăm đeo sê sê khẩu súng ngắn côn 12, bao da súng màu hung hung gần giống như da mặt của hắn. Ngoài ra, hắn còn khoác một khẩu cạc-bin và một cái cúp cúp. Những tên lính biệt kích trong đại đội hắn đều ăn mặc giống như hắn, đeo cạc-bin hoặc tôm-xông, tên nào cũng có dao găm Mỹ, và trông tên nào cũng hung tợn.

Đang đi, bỗng tên trung úy Xăm ghé tạt vào một quán giải khát ở giữa phố. Hắn ngang nhiên vớ lấy một chai la-ve, đưa mắt nháy người chủ quán Hoa Kiều một cái rồi đi ra. Vừa đi, thằng Xăm vừa rút soạt lưỡi dao bên hông. Một tay hắn cầm chai la-ve giơ lên, một tay hắn trở sống dao phật mạnh ngang cổ chai. Cổ chai văng toạc đi. Bọt rượu trào ra. Hắn dừng lại, ngửa cổ đưa chai la-ve rót vào miệng. Hắn uống hết độ hai phần ba chai, rồi đưa cho tên lính đi trước. Tên lính cầm chai la-ve khoái trá uống nốt chỗ còn lại. Chừng như tên lính này đã quen uống như vậy nhiều lần rồi.

Bây giờ, có lệnh từ tiểu đoàn lính bảo an truyền lại:

- Dừng lại, dừng đi lên nữa!

Nguyên là đồn quân chi khu này chỉ có thể chứa thêm được hai tiểu đoàn trong số trên ba tiểu đoàn lính mới đến. Đó là hai tiểu đoàn lính chủ lực. Bọn còn lại là bọn bảo an và biệt kích thì được lệnh đóng ở ngoài, trên những

khoảnh ruộng trống khô, nẻ.

Một tên đại úy tiểu đoàn trưởng bảo an cao lớn truyền lệnh ấy ra sau, rồi cho những đại đội của hắn kéo vào khoảnh ruộng.

Tên Xăm càu nhàu:

- Đ. mẹ, về xứ của tôi mà bắt tôi ngủ ruộng à?

Song nói thế chứ hắn cũng khoát tay xua bọn lính áo rằn của hắn đổ vào chỗ đất trống giáp phố.

Nắng chiều vàng vọt trải xuống mặt ruộng. Trên khoảnh đất trống bị dọn sạch quanh chi khu, bọn lính chạy tới chạy lui. Chúng trải những tấm bạt, dành chỗ làm bếp nấu, tu ừng ực nước hoặc rượu chứa trong các bi-đông Mỹ. Có tên chưa chi đã nằm lăn kên, ngửa mặt lên trời phì phèo hút thuốc. Từ đám lính ấy nghe toát ra mùi chua loét của mồ hôi, mùi thuốc lá Bát-tô xanh, mùi rượu trắng và cả mùi sáp bôi tóc loại rẻ tiền. Tất cả những mùi đó hợp lại là cái mùi lính nói chung, nghe lờm lợm, vốn dĩ rất sẵn có ở những tên lính đánh thuê.

Thằng Xăm cởi phanh áo. Hai cổ tay hắn đeo không biết bao nhiêu dây bùa cà tha vàng hoặc đỏ. Và trên bộ ngực nở nang của hắn lủng lẳng một sợi dây chuyền buộc cái mặt chần bằng ngà có nanh vàng chìa ra coi rất dễ sợ. Cái mặt chần với những dây cà tha ấy thằng Xăm coi như bùa hộ mạng của hắn. Hắn bật nằm ngả ngửa ra trên tấm vải bạt xám. Điều thuốc trên môi hắn đã cháy muốn hết mà chừng như hắn không hay. Thành linh, hắn đưa tay giật phất mẫu thuốc, vứt đi và ngồi bật dậy. Hắn lừ lừ giương đôi mắt trắng già ngó bọn lính của hắn bấy giờ đang lôi bánh mì ra. Một tên lính bé choắt luôn tới bên hắn:

- Mời anh Hai đi ăn cơm!

Thằng Xăm uể oải đứng dậy đi theo tên lính đến trước một tấm vải bạt. Trên tấm vải bạt có trải giấy báo, đặt nửa con gà quay, hai ổ bánh mì lớn và một hộp cá mòi đã mở nắp. Xăm ngó qua, xằng giọng hỏi:

- Hết rượu hả mậy?

- Thừa anh Hai, còn.

Tên lính bé choắt ấy xằng xái đặt vào giữa tấm vải bạt bi-đông nặng trĩu. Mắt thằng Xăm vụt sáng lên. Hắn với tay chụp cái bi-đông lắc lắc, ra vẻ hài lòng. Hắn mở nút đưa lên miệng tợp ngay một hớp rồi một hớp nữa. Cầm bi-đông đưa cho tên lính, tay hắn chộp lấy đuôi con gà quay đưa lên miệng, cắn, dứt ra, nhai nghiền ngấu. Những chiếc răng vàng trong mồm hắn lóa sáng, nhòe nhoèm. Hắn đưa tay quệt mỡ gà dính ở hai bên mép. Tên lính cùng ăn, cùng uống với hắn, coi hơi cóm róm nhưng có vẻ hể hả. Thằng Xăm tu rượu ừng ực. Hắn "khà" một cách khoái trá rồi lại xé thịt gà ăn.

Tên lính và hắn ăn hết nửa con gà, uống hết một bi-đông rượu thì ánh nắng đã tắt. Nhưng mặt trời thì vẫn còn đỏ sẫm dưới ven đồng xa.

Thằng trung úy biệt kích ngà ngà rượu ấy chới với đứng lên, đưa hai tay cào sườn. Hắn ngược nhìn mặt trời, miệng lẩm bẩm một câu chửi tục chỉ có mỗi mình hắn hiểu, rồi nhe răng cười không ra tiếng. Bọn lính cũng đã có nhiều đứa say như hắn. Nhưng rượu đã hết, và chúng đang bẻ bánh mì chia nhau ăn. Có những tên lính đã cởi hăn áo, để lộ bộ ngực đen bóng xăm đầy hình rồng rắn. Có một số lính đi khuôn củi. Thứ củi tràm gộc bỏ đôi, mỗi đứa xách hai miếng, không biết chúng lấy từ đâu.

Đêm tối vừa sụp xuống thì chúng đốt lửa. Nơi này một đống, nơi kia một đống. Lửa bốc phừng phừng, cháy sáng từng lốm ruộm. Bọn lính nấu nước bằng hăng-gô xỏ sâu vào, ngồi lồm chồm bên ngọn lửa. Mặc dù có lệnh cấm vào phố, chúng vẫn lén đi mua rượu, mua thêm la-ve và đồ nhậu. Lệnh cấm là lệnh của bộ chỉ huy hành quân, nhưng các tên chỉ huy đơn vị không cấm lính của chúng. Thằng Xăm chẳng những không cấm mà hắn còn ó ré nhậu nhẹt cùng bọn đàn em biệt kích. Bọn này không ngót mời mọc, tán tụng hắn. Tên nào cũng đều gọi hắn bằng anh Hai. Chúng còn mời mọc một tên thiếu úy mặt xương, mắt sâu thẳm và gọi tên này bằng anh Ba.

Thằng Xăm thích lính gọi mình bằng anh Hai hơn là gọi bằng "ngài trung úy".

- Anh Hai uống với em một phát, anh Hai!

- Anh Hai thiệt uống không biết say đa!

Thằng Xăm hể hả khi nghe những câu ấy. Hắn uống hết, không từ chối một ai. Hắn quả là một thằng biệt kích mạnh rượu. Hắn uống nhiều mà không say mấy.

Cặp mắt bình thường trắng già của hắn nay đỏ lên như có pha ánh lửa và hoe máu. Bọn biệt kích ác ôn thân tín ngồi vây quanh. Những tên này đã phục sớ thằng Xăm trong các cuộc đánh phá giết người bao nhiêu thì chúng càng phục thằng Xăm trong sự nhậu nhẹt bấy nhiêu. Một tên trong bọn chợt hỏi:

- Mai về Hòn, anh có ghé nhà không?

Thằng Xăm sắp đưa bi đông rượu lên, nghe hỏi hắn liền để bi đông xuống. Bàn tay hắn hơi run run. Câu hỏi của tên lính hình như chạm vào một cái gì trong lòng hắn.

- Ghé. Thế nào tao cũng phải ghé thăm bà già với con em.

- Cô Cà My à? Chà, năm nay cô My chắc lớn lắm rồi?

- Đâu như mười chín tuổi...

Thằng Xăm thờ thẩn nói:

- Con My nó giống tao. Tao thương bà già tao.

- Nghe nói anh Hai có kêu bà già với cô My ra chợ ở, sao không thấy bà già với cô My ra?

- Không, lần nào tao về đóng bót Hòn Đất. Để bà ở đó luôn!

Hắn nói xong thở "khì" một cái rất mạnh. Nốc thêm một ngụm rượu nữa,

hắn lắc đầu lia lịa:

- Nghe nói bà già tao theo Việt Cộng. Bả thù ông già tao lắm.

Thằng Xăm nói thế, rồi nhắc tới Hòn Đất với cái giọng bỗng dưng hạ thấp hẳn xuống:

- ở Hòn Đất vui, vui lắm... Hồi tao còn làm xếp bút ở đó, tao vui hơn bây giờ. Có đủ thứ trái cây, có khô trâu...

Bọn lính cười nhả nhổ, thích thú. Tên nào cũng khoái trá, vì chúng biết nội nhật ngày mai chúng sẽ được tới đó. Bây giờ ít đũa nghĩ đến cái chết, mà chỉ nghĩ tới sự vợ vét, sự ăn uống và sự cưỡng hiếp. Trong bọn này, có tên đã biết Hòn Đất. ở đó, chúng đã làm bất cứ chuyện gì chúng có thể làm được. Chúng đã kháo với nhau và kể lại cho bọn khác nghe, giả dụ như muốn ăn thịt trâu, chúng chỉ cần ngấm cho trúng đích những con trâu ăn cỏ trên triền Hòn và nổ súng. Cũng có tên bảo chính tay nó đã đập đầu Việt Cộng bằng cột chèo, đập vỡ óc văng tung tóe cả vào áo. Chúng kháo nhau rằng ở đây, "anh Hai" đã mổ rất nhiều người, mổ rất khéo, chỉ cần chọc một nhát dao nơi chân thủy, lách chéo lên, đường dao rạch chỉ vừa đủ thọc bốn ngón tay vào để bọ trợn buông gan ra.

Thật là thằng Xăm đã mổ rất nhiều người, nên trong đám ác ôn, hắn nổi tiếng là đũa mổ gan lấy mật người gọn lẹ nhất. Nhưng hắn không chỉ khéo mổ lấy gan và mật. Hắn còn nhiều cách giết người lạ lùng quái gở hơn.

Dòng máu của hắn chính là dòng máu của cha hắn, một tên địa chủ người Việt trước kia làm bá chủ vùng Hòn. Người ta nói thằng Xăm không còn chút máu nào của bà Cà Xơi, tức mẹ hắn, là một người đàn bà Khơ Me uất ức và đau khổ suốt đời, đến nay vẫn còn như điên dại.

Mẹ hắn, bà Cà Xơi ấy, ngày xưa là một người con gái Khơ Me khá đẹp với nước da nâu rám mận mòi và dáng đi uyển chuyển, chỉ có những cô gái Khơ Me nắn nôi và đội cà om đi lấy nước suối ở đây mới có được.

Người con gái Khơ Me ở đây lớn lên với nghề nắn nôi đất, ngày ngày đi quanh bàn nắn, tính trung bình mỗi ngày họ đi có tới khoảng ba mươi cây số; tức là bằng từ Hòn Đất đi lên tỉnh Rạch Giá. Thành ra công việc lao động ấy tự nhiên luyện cho họ một vóc người uyển chuyển, dịu dàng. Hơn nữa, họ lại thường đội cà om đi lấy nước suối về dùng. Khi đặt cà om nước lên đầu, cô gái Khơ Me bước đi duyên dáng lạ thường. Trên đường từ suối nước về nhà, các cô không bao giờ vịn tay lên cà om. Đôi tay các cô đánh đường xa, vẩy vẩy dịu trên lối cát.

Bà Cà Xơi ngày xưa là một người con gái như thế.

Tên chủ Mưu đã ép cô gái Cà Xơi xinh đẹp về ở với hắn. Ngày ấy anh Thạch Kha là người yêu Cà Xơi buồn quá bỏ đi làm phu bẻ cây lên tận Kông-pông-chàm. Sau khi đẻ được thằng Xăm, tên chủ Mưu bắt đầu không ngó ngàng đến Cà Xơi nữa. Y để ý tới những cô gái khác, trẻ hơn. Nhưng

lúc đó Cà Xợi đã có mang với y đứa con thứ hai. Sau cùng, y đuổi Cà Xợi ra khỏi nhà, còn thằng Xăm thì y giữ lại nuôi. Bà Cà Xợi bỏ hòn màu của mình, ôm bụng thất thểu bước ra khỏi cái nhà nền đúc. Bà về xóm Hòn Đất che tạm một túp chòi, ban ngày đi gặt lúa mướn, tối về chòi ngủ. Lúc sắp đẻ, bà đau quá, bò lê ra đồng cứ vờ gốc rạ mà nhai. Tình cờ đêm ấy hai mẹ con mẹ Sáu đi đâu bên bên đò Vàm Răng về gặp, mới đem bà Cà Xợi về nhà. Bà Cà Xợi sanh con Cà My tại nhà mẹ Sáu. Được một tuần lễ sau thì anh Thạch Kha trên Kông-pông-chàm về. Anh đến nhà sụp trước mặt mẹ Sáu lấy mà xin cho rước bà Cà Xợi lẫn đứa con mới đẻ. Hai người ăn ở với nhau không đầy một năm thì anh Thạch Kha bị chủ Mưu cho người rình chém khi anh đang đi vô rừng đốn củi. Anh Thạch Kha dùng búa chém lại chết một thằng, nhưng anh thì bị chúng vây chém trọng thương, chạy về chết gục trước sân nhà. Thế là từ đó bà Cà Xợi nấn nôi nuôi con Cà My tới lớn. Cà My càng lớn càng dễ thương, giống mẹ như đúc. Duy có thằng Xăm từ bé đến lớn ở với chủ Mưu được nâng niu, càng lớn càng giống chủ Mưu về mọi mặt. Thằng Xăm gắn bó với cha nó ngay từ những miếng cườn trên Hòn, ngay từ những mảnh đất nấn nôi cha nó độc đoán chiếm bán ra từng thước khối. Nó ở trong ngôi nhà nền đúc phong tô, và lớn lên. Ngôi nhà ấy hồi kháng chiến đã bị phá, và vườn đất cũng bị cách mạng lấy chia cho dân. Chủ Mưu bỏ chạy lên Rạch Giá. Mãi hòa bình lập lại, y trở về với thằng Xăm bấy giờ đã là thiếu úy quân đội tay sai Diệm. Y giựt đất, cất nhà lại và cùng thằng con trai trả thù cách mạng với tất cả nỗi căm oán chất chứa trong bao năm. Thằng Xăm còn độc địa hơn cả cha nó, vì chính tay nó cầm súng Mỹ, và đi theo nó có cả một bầy ác ôn liều mạng nhất được nó tuyển từ các đồn lẻ quanh vùng. Bọn biệt kích của thằng Xăm thằng nào cũng chạy giỏi như ngựa. Chúng rượt nà cán bộ trên đồng trống, mò vào các khu rừng tràm, đánh phá căn cứ cách mạng cả ngày lẫn đêm. Có khi giữa đêm mưa tầm tã hoặc lúc trời vừa rạng sáng, súng của chúng nổ ran. Bà con trên Hòn mỗi khi nghe tiếng súng của bọn thằng Xăm ai cũng lo sợ nghĩ đến con mình, cháu mình và những người cán bộ thân thiết của mình vừa ngã xuống. Nhưng có một người nghe tiếng súng ấy còn hoảng sợ đau đớn gấp trăm ngàn lần hơn người khác. Người đó là bà Cà Xợi vậy. Ngày đồng khởi, tên chủ Mưu bị bắt đền tội. Thằng Xăm chạy thoát. Từ đó, nó càng thêm hung dữ. Cho dù ở Hòn Đất hay là ở trên khắp thế gian, người mẹ nào mà chẳng có nỗi đau khổ riêng của mình, nhưng thật cũng có ít người mẹ nào lại có nỗi đau khổ như bà Cà Xợi. Hồi còn làm sếp bót Hòn Đất, thằng Xăm vẫn thường đem vải vóc, vàng bạc mà nó cướp được về cho bà Cà Xợi và con Cà My. Nhưng hai mẹ con đều không lấy. Thậm chí có lần bà Cà Xợi đã liệng vải các thứ ấy ra sân, rồi

bưng mặt khóc.

Nên thằng Xăm nói:

- Nghe bà già tao theo Việt cộng rồi!

Nó nói đúng.

Chẳng phải có lần chính mẹ nó đã đứng trước mũi súng của nó đó sao?

2

Vào giờ ấy, bà Cà Xọi đang làm lủi tới quán của thím Ba ú ở ngã ba Hòn Đất. Bà đi trong đêm tối, tay cầm một cái chai xị không. ở Hòn Đất ban đêm, hề thấy dạng người nào đi không đèn đóm thì bà con đều đinh ninh người đó là bà Cà Xọi. Bởi ngoài bà thì chẳng có ai đi như một cái bóng như thế cả. Nhưng người đàn bà mà khắp Hòn Đất này ai cũng cho là có hơi dài đại ấy khi đi trong đám tối mới tài chứ! Chẳng bao giờ bà ta vấp chân vì một mô đất hay một lỗ trũng. Hình như bà biết trước và tránh được hết.

Lúc bà Cà Xọi đến quán ngã ba thì quán vắng ngắt không có một ai. Bà bước vào quán, thấy trên quầy cạnh ngọn đèn ống khói có mỗi mình thím Ba ú đang ngồi đếm lại đồng tiền lẻ bán được trong ngày. Nghe tiếng chân người bước vào, thím Ba ú ngước lên. Thím hỏi, giọng nghe êm như ru:

- Thím Cà Xọi đó à? Đi mua chi mà khuya vậy?

Bà Cà Xọi không đáp, giơ cái chai xị không lên. Thím Ba ú hiểu ngay. Thím đếm nốt cho xong số tiền lẻ lại rồi lách ra quầy, đi đóng rượu cho bà Cà Xọi. Thím Ba ú này thật xứng với cái tên của thím quá. Người thím béo mập làm sao! Thím lách qua cửa quầy một cách khó khăn. Cổ tay thím lúc với ra đón lấy chai xị không của bà Cà Xọi coi mập có ngấn, núc ních. Thím xách cái chai bước tới hũ rượu, cầm một cái cọng tre múc rượu trong hũ đổ vào chai. Tuy chai xị không có đặt phiếu, thế mà thím rót không đổ ra ngoài một giọt. Cầm chai rượu đưa cho bà Cà Xọi, thím Ba ú nhìn bà Cà Xọi lâu và hỏi bằng tiếng Khơ Me:

- Ne, néak dâng rượu ây tề!

Bà Cà Xọi lắc lắc cái đầu tóc bù rối vàng sém:

- Rượu ây?

Thím Ba ú nói rí vào tai bà:

- Nè, thằng Xăm nó mới về Tri Tôn đó nghe! Hôm qua, tôi đi bỏ hàng ngó thấy nó ở trên xe nhà binh nhảy xuống...

Bà Cà Xọi chớp chớp mắt, hỏi lại:

- Thằng Xăm hả, thằng Xăm nó về Tri Tôn hả?

Bà Cà Xọi cho con gái hay cái tin đó rồi đi lại bộ ván, ngồi kéo xỏm một gỏi lên. Lát sau, bà rót rượu ra chén, uống như uống nước. Nhưng bà chỉ uống có một chén. Rồi ngồi đó, bà ngó bóng mình in trên vách. Đêm nào cũng vậy, sau khi đan xong hai hoặc ba bao cà ròn, bà Cà Xọi lại uống một chén rượu. Ai người ta uống rượu vào thì say và quên hết mọi sự, chớ bà Cà Xọi

thì ngược lại, càng uống vào bà càng tỉnh và nhớ hết. Bà nhìn Cà My (thường khi cô vẫn ngồi đan mai một), nhớ lại thời bà bằng tuổi nó, nhớ những cái nôi đất nung đỏ rực do tay bà nắn, nhớ những đêm dù kê anh Thạch Kha bên Sóc Trung qua sắm vai hoàng tử còn bà thì sắm vai cô gái bắt ốc. Rồi bộ mặt của chủ Mưu hiện lên, rồi kiếp sống trong cái nhà nền đúc phong tô. Những ngày cực mà vui với anh Thạch Kha. Tai họa đến, hình ảnh Thạch Kha ngã sấp trước nhà, hai tay vãi xuống đất. Bà nhớ tất cả, nhớ giữa lúc hình bóng mình in trên vách và nhìn bóng con gái đang đươn đất. Bà không quên ngày bà được cách mạng cấp đất. Rồi thì là thằng Xăm, với những bà con anh em bị nó mổ bụng, đập đầu.

"Thằng Xăm mới về trên quận" tiếng thím Ba ú nói ban nầy bây giờ hãy còn vắng vắng bên tai bà.

"Lại đi bắn giết bà con nữa chớ gì?" bà lẩm nhẩm nghĩ bụng rồi muốn kêu: - "Trời ơi nó léo lánh về đây chi vậy hờ trời? Phải chi nó chết đi có hơn không?".

Người mẹ nào mà lại muốn con mình chết? áy vậ mà nhiều lần bà Cà Xợi mong mỗi cái chết đến với thằng Xăm đấy. Nếu thằng Xăm chết, chắc bà sẽ bớt khổ hơn. Nếu nó cứ còn sống đi sát hại mọi người thế này mãi thì lúc nào đó chắc bà phải chết. Hoặc là nó chết, hoặc là bà chết. Chỉ có một trong hai cái lẽ ấy mới xong. Cà My có lần đã nói với bà:

- Má sanh y ra làm chi? Y không phải anh của tui đâu!

áy, Cà My có lần nói bà như thế. Bà cũng có lần bảo với lời xóm: - "Thằng Xăm, nó có phải là con của tôi đâu!". Nhiều lần bà xuống giọng như van vớ:

- "Mấy người làm ơn làm phước đừng coi nó là con của tôi". Nhưng sau câu nói đó, bà Cà Xợi càng đau lòng như điên như dại. Một người mẹ để con ra vì lẽ gì đó mà không dám nhận là con của mình thì sự đau lòng đã lớn rồi, chỉ có cái mức độ ít hay nhiều. Bà Cà Xợi thì đau lòng thái quá, và vì bà vốn lại là một người Khơ Me có tánh tình ngay thật, nên nỗi đau đón đó ghê gớm lắm, có lúc làm bà như đặng trí. Bảy năm nay, bà Cà Xợi ở trong trạng thái như điên như không điên. Nét mặt bà ngơ ngác, khoen mắt bà càng tím đậm, và người ta ít thấy bà đi ra đường ban ngày. Bà chỉ hay ra đường lúc bóng đêm sụp xuống. Có lẽ bà cho là đêm đen sẽ phủ kín để không ai nhìn thấy bà.

Có đến hàng trăm lần bà đã lựa lời khuyên thằng Xăm. Trước mặt bà, thằng Xăm không bao giờ cãi. Có khi hấn ngục ngoắc đầu về khó chịu, hoặc nói giả cách bậm trợn: - "à, má nghe lời Việt cộng dụ tôi hả?". Nhưng rồi hấn cười ngay. Nụ cười của hấn coi hiền lành nữa là khác. Những lúc gặp mẹ, thằng Xăm chừng như có vẻ trở lại hình dáng một đứa con, chớ không có dáng dấp một thằng biệt kích. Thành ra ban đầu bà Cà Xợi cứ lăm lăm, cứ ngờ ngợ không biết con mình nó có mổ bụng moi gan người thật như người

ta đồn đãi không. Nhưng rồi bà không ngờ ngờ gì nữa. Một hôm, thằng Xăm ghé nhà. Thấy khoe mép hằn đường như chảy máu, Cà Xơi kêu:

- Sao miệng mày chảy máu vậy, Xăm?

Thằng Xăm vội đưa tay chùi mép, không nói chi hết. Khi hấn đi rồi, bỗng Cà My từ ngoài xóm hơ hải chạy về ôm mặt rú lên và cho biết thằng Xăm vừa mô bụng hai người ở bãi Tre, lấy gan, vô nhà bà con mượn đĩa nhôm xào ăn. Bà Cà Xơi nghe nói té xỉu. Lúc tỉnh dậy bà sức nhớ những vết máu rây ở mép thằng Xăm thì lại ngã quay ra xỉu một lần nữa. Lại một hôm khác, thằng Xăm đi biệt kích ở Vàm Răng bắt về mấy người chẳng biết là cán bộ hay dân thường. Nghe tin thằng Xăm sắp mổ bụng họ tại ngã ba, bà Cà Xơi vội chạy ra định năn nỉ thằng Xăm tha cho họ. Khi bà chạy ra đến nơi thì thằng Xăm đã dùng dao bén khoét đít mấy người này, khoét sâu lôm vào. Rồi hấn mở trói. Những người này được mở trói vừa nhóm tới thì ruột đã lòi ra ở phía sau. Lần ấy, bà Cà Xơi hét lên một tiếng rồi ngã lăn bất tỉnh ở giữa đường. Thằng Xăm sai lính khiêng bà về nhà. Lúc chiều tối, bà tỉnh dậy, thấy Cà My đứng bên, bà liền chửi chửi hai bàn tay thét to: - "Trời ơi! Thằng Xăm, mày đi đi!".

Bà con nói rằng bà Cà Xơi bắt đầu điên dại kể từ hôm đó.

Đêm nay cũng vậy, bà Cà Xơi lại uống...

Đáng lẽ như lệ thường, bà chỉ uống một chén. Nhưng giờ uống hết chén thứ nhất, bà lại run rẩy mở nút chai, rót thêm chén nữa.

Chén rượu thứ hai bà uống chậm rãi chứ không uống vội vàng như chén trước.

Cà My cầm cúi đan, miệng lầu bầu:

- Má uống nữa hả? Thôi, má không được uống nữa! Thôi đi... má ơi.

Ngoài đường bấy giờ chợt có tiếng chó sủa gâu gâu. Rồi một tiếng hỏi từ sân vọng vào:

- My ơi, ôn mìn nâu phờ tếc tề?

Cà My nghe ra tiếng Quyên, liền buông cái bao đan dở, đứng dậy đáp ra:

- Chá mìn.

Cô lè lẹ mở cửa. Quyên đợi My ở sân, kéo tay My ngồi xuống, thì thầm:

- Nè, My đã hay gì chưa?

- Chưa.

- Giặc rục rịch sắp bỏ đây. Một chút nữa sẽ có loa thông báo cho bà con hay. Lính về Tri Tôn đông lắm. Anh em du kích đều đã chuẩn bị. Tôi mới đi xuống chông về đây!

My thắc mắc:

- Sao không kêu tôi đi?

- Cà My có chuyện làm mà, đừng lo. Kỳ này định để Cà My ở trong tổ hợp pháp. My biết không, nghe có thằng Xăm về Tri Tôn nữa đó?

- Em biết rồi!

Quyên rủ rủ:

- Cà My nè, nếu cần vô đây, mình đánh chông đánh lựu đạn đã đành, nhưng phải đấu tranh, phải giúp đỡ du kích. Cà My chưa bị lộ, với lại tụi giặc nó cũng nề Cà My là em thằng Xăm, Cà My ráng lo công chuyện liên lạc, tiếp tế...

Cà My nằn nì:

- Thôi mà, để em đi gài lựu đạn cho!

- Lựu đạn thì có người khác gài rồi.

Cà My ngẫm nghĩ một giây, rồi nói:

- Thôi được. Thiệt... My không muốn gặp mặt tụi nó, chị Quyên à. Gặp tụi nó khó chịu lắm!

Quyên quàng cổ My, thân thiết:

- Thì có ai muốn gặp tụi nó đâu, nhưng cách mạng cần vậy... A, mấy anh có dặn, My phải khéo léo, đừng nóng nảy, có tức mình cũng ráng dần xuống, khi cần nói ngọt phải nói ngọt, cần hát Xa ri ca keo cũng cứ hát... Đó vậy đó, chắc My dư hiểu rồi. Tin tưởng My lắm à, nghe!

Cà My mím môi, gạt mạnh đầu trong bóng tối. Trước khi Quyên ra về, Cà My ôm chầm lấy Quyên hôn chùn chụt rồi mới buông cho Quyên đi.

Cánh cửa nhà ông Tư Đồn đã khép chặt. Ngạn và hai đội viên của anh là Trọng và Tới đang mặc những bộ quần áo biệt kích. Ngạn mặc xong bộ đồ rằn sĩ quan gắn lon thiếu úy, liền chụp lên đầu cái kết ba rèm. Tới và Trọng cũng đã cải trang xong.

- Sao, coi giống chưa?

Tấn nói:

- Giống lắm. Thế nào thằng Ba Phi cũng bị mắc!

Tới và Trọng khoác mỗi người một khẩu tôm-xông. Ngạn rút khẩu côn 12, tháo băng, lấy đạn trên lòng bàn tay. Đếm thấy đạn vẫn còn đủ tám viên, anh đóng băng cho súng vào bao. Năm Tấn không mang súng, anh giắt cây mã tấu sáng lóa ở sườn, được thít ngang bằng một cái khăn choàng sọc.

Ngạn nói:

- Đi thôi!

Bốn người mở cửa ra khỏi nhà.

Họ đi một mạch khỏi xóm Vạn Thạnh, băng qua ruộng. Vào gần tới xóm Vạn Hiệp. Tấn bảo ba người ngồi đợi, để anh vào bám.

Ba người ngồi được một chốc thì Tấn trở ra, thì thào:

- Êm, đi đi!

Bốn người lại đi, Tấn dắt mọi người đi men ra bờ sông. Xa xa, phía trước mặt đã thấy ánh đèn trại đày Ba Phi. Nước sông đang đổ ra biển, réo lên những chỗ xoáy. Ngọn đèn xanh treo ở cột đay giữa cứ rung lên bởi dòng

nước chảy xiết. Năm Tấn khẽ bảo:

- Đêm nay đây nó không đóng?

Lệ thuyền đêm nào có đóng đây thì một cột đây có treo đèn đỏ.

ánh đèn xanh ngoài cột đây Ba Phi soi lò mờ một khoảng nước sông cuộn

cuộn. Trại đây hiện rõ dần. Nói là cái trại chứ nó là cả một cái nhà sàn cất

chỉa ra sông, gác mình trên những cây cọc lớn. Trong nhà le lói ánh đèn.

Càng tới gần, mọi người càng ngửi thấy rõ mùi tanh của tôm cá, mùi muối,

mùi vỏ sắn ngâm, những cái mùi mà bất cứ trại đây nào cũng có. Tấn rí tai

Ngạn:

- Nó có ở nhà.

- Được rồi, để tụi tôi vào. Anh cứ đợi ở đây!

Dứt lời, Ngạn và Tới, Trọng bước dần lên. Đã quen xông xáo vào những nơi

nguy hiểm. Ngạn đi riết thẳng tới cửa không chút do dự. Tới và Trọng bám

sát gót Ngạn. Ngạn dừng lại ở cửa nghe ngóng. Bên trong có tiếng nói

chuyện râm rì. Ngạn cố lắng nghe mà nghe không rõ. Anh giơ tay vỗ đôm

độp vào tấm cửa lợp lá. Tiếng nói chuyện bên trong im bật. Ngạn lại vỗ cửa

một lần nữa và khẽ gọi:

- Ông Ba có nhà không?

Trong nhà im thin thít. Lát sau, ở trong bỗng cất lên một tiếng hỏi rất đồng

dục:

- Ai kêu cửa đó?

- Tụi tôi đây, mở cửa đi!

Ngạn nghe có tiếng dép kéo lép xẹp trên sàn ván, đi ra phía cửa. Kế đó, nghe

cây ngang cửa phía trong rút "soạt" một cái. Cánh cửa mở hé. Một mụ đàn

bà, mặt bự thịt, xách cây đèn chai giơ lên. Mụ đưa cặp mắt lá dăm liếc nhìn

Ngạn, Ngạn chưa hề gặp mụ ta bao giờ. Nhưng anh đoán chắc đây là mụ chủ

trại đây. Anh hỏi:

- Có ông Ba ở nhà không?

Đôi con mắt lá dăm của mụ đàn bà chột nháy sáng:

- Có, có. Mời mấy ông vô nhà.

Ngạn đưa tay lên miệng ra hiệu bảo mụ nói khẽ.

Mụ đàn bà nánh ra một bên cho anh bước vào. Tới và trọng cũng vào theo.

Ngạn thân nhiên đưa gót giày đá khép cánh cửa lại.

Vừa lúc ấy, tấm màn che cửa buồng bên trái chột động dấy và một cái đầu

sói bóng thò ra. Đó là một thằng đàn ông chạc chừng năm mươi tuổi, mặc áo

thun lá, người mập bệu, hai mắt thoát trông có vẻ lơ lơ như người mới ngủ

dậy. Ngạn gật đầu chào y:

- Ông là ông Ba Phi?

Y khom lưng, chắp hai tay vô ngực:

- Thừa phải!

Nhìn cái vẻ cóm róm của y, Ngạn thấy công việc bước đầu đã xuôi lọt. Anh bảo:

- Tôi có chuyện muốn nói với ông. Xin tự giới thiệu, tôi là thiếu úy ở đại đội ông Xăm. Trung úy phái tôi tới gặp ông...

Anh giơ tay chỉ bao quát phía sau lưng nhà:

- Tụi tôi mới ở chi khu vô tới.

- Biết rồi, biết rồi... xin mời quý ông vô trong này!

Nói xong, y vén tấm rèm vải lên. Ngạn bước qua cửa rèm. Bên trong là gian buồng rộng, có kê một bộ ván ngựa lên nước rất bóng. Trong nữa là một cái giường lớn đã buông mùng. Ba người đi lại ngồi lên bộ ván ngựa. Ngạn neho mắt nhìn qua gian buồng rồi quay lại nói:

- Ông ở đây sung sướng quá hể! Tụi tôi không được ăn ngon ngủ yên như ông đâu... Việt cộng lóng này phá rối dữ lắm!

Tên chủ trại đáp cung kính:

- Dạ, thưa thiếu úy tôi cũng biết. Hồi xế, tôi có hay tin quý ông về. Vợ chồng tôi mừng lắm. ở đây, vợ chồng tôi mong mỗi quý ông về, đợi hoài, đợi hoài... Tới đây, y ngó vợ bảo: - Này, nấu nước đi!

Đoạn y nhướn mắt chỉ tay ra ngoài:

- Mấy ông về nằm ở ngoài hết rồi hả?

- ừ.

- Trời đất, tôi có hay biết gì đâu, mấy ông về êm quá!

Kế đó y chửi tục một câu, rồi rít chặt hai hàm răng:

- Đ. mẹ, trận này cho tụi nó thấy mẹ hết. ở đây tụi Việt cộng nó lộng lắm, thiếu úy. Để tôi chỉ thằng nào con nào, ở đây, tôi nắm hết thảy. Tôi chỉ cho ông "xạ" tụi nó như xạ mỏ nhác chơi!

Ngạn gật đầu:

- Tôi gặp ông cũng là vì chuyện đó.

- Được, được.

Vừa nói tên Ba Phi bước nhón tới cái kệ treo trên vách, bung lại một cái khay bằng gỗ trắc đen mun. Trên khay có bộ ấm chén sứ vẽ hình con rồng màu đỏ, và một gói thuốc thơm hiệu Ru-bi. Y mở gói thuốc, rút thuốc cung kính đưa mời Ngạn, Tới và Trọng, rồi đi vào bếp coi nước. Ngạn cầm điếu thuốc, khê động đầu điếu thuốc vào móng tay cái. Mụ vợ, sau khi đã bắc ấm nước lên bếp, giờ bước ra đứng xán gần Ngạn, híp mắt hỏi:

- Mấy cậu còn "ém" ở đây lâu không?

Ngạn đáp:

- Lâu. Chi vậy?

Đuôi mắt lá dăm của mụ Ba Phi nháy rất lẳng:

- Mấy cậu có muốn "lai rai" chút đỉnh "ba xì đế" không?

Nghe mụ ta hỏi, Ngạn nghĩ: "Mình không nên từ chối". Anh đưa mắt liếc mụ

đàn bà, cười lại với nụ, chân nhịp nhịp:

- Có tôm cua gì không?

- Cha, bữa nay tôm cua tươi không có. Có tôm khô... à, mà mấy cậu ăn cháo vịt nghe, có vịt tơ mập lắm!...

Rồi, không đợi Ngạn trả lời, nụ quay vào bếp khiến chồng:

- Ông ơi, bắt vịt đi ông, bắt hai con!...

Thằng chồng đang đứng coi lửa ở trong bếp:

- ờ, được, để đó... thiếu úy với mấy cậu uống trà, nước sôi rồi!

Y xách ấm nước ra, chế vào bình đã bỏ trà sẵn. Đợi một chốc, y nhắc bình rót nước ra các chun. Xoa xoa đôi bàn tay béo múp múp, y mời mọi người uống. Y cũng hớp một chun, khà khà rồi để ba người ngồi đó, xăng quần bước tới rút mấy cây lót sàn, buông chân xuống. Tiếng vịt kêu cạp cạp, Ngạn ngồi cầm chun trà ngó xuống thấy tấm lưng của thằng chủ trại trắng hếu. Y đang quờ quạng chụp vịt. Ngạn ngó thấy nó hăng hái bắt vịt bao nhiêu lòng anh càng cảm giận bấy nhiêu. Anh nghĩ bụng: "Thằng này quả là một thằng tay sai đắc lực".

Bầy vịt càng kêu và chạy tán loạn dưới sàn. Con mẹ vợ ngồi chồm hồm trên sàn, miệng ngậm mấy sợi lát dừa. Thằng chồng bắt được con vịt nào đưa lên, mẹ ta liền chộp theo cánh, lấy lát dừa trói chân liệng xuống sàn.

Bắt vịt rồi, thằng chồng lội sồn sồn ra sông tắm. Tắm xong, y lên nhà đi vòng ra phía sau, giội lại nước ngọt nghe ào ào. Mình y vận một cái xà rồng sắc sỡ, sột soạt đi ra, tay cầm lược chải cái đầu sói sọi chỉ còn lại mớ tóc ộp xuống ót. Ngạn đưa tay ngoắc y:

- Ông Ba, để khỏi mất thì giờ, trước khi ăn cháo vịt, mình bàn công chuyện một chút!

- Dạ, được!

- Ông có bản đồ vùng này chớ?

Tên chủ trại đấy không đáp, lúi lúi đi vào nhà sau. Một lát, y trở ra, hai ngón tay kẹp một cái ống trúc đã khô. Y ngồi xuống ván, để cái ống trúc đó lên bắp vế, và lôi ra từ ống trúc một tấm giấy cuộn nhỏ bằng mút dừa. Ngạn với cầm cuộn giấy trên tay, tháo ra. Tới và Trọng lạnh lẹn nhắc bốn cái chun nước dằn bốn góc ra để tấm bản đồ đừng vo cuộn lại. Trên tờ giấy manh nguyên, Ngạn thấy nét bút chì bi màu xanh vẽ vụng, nhưng rất chi li; nhà cửa, vườn cây, và những khoanh tròn như trôn ốc và anh đoán là các hòn. Nhưng trông thế thì biết thế, chứ anh không hiểu ra nổi.

Tên chủ trại đấy chợt đưa mắt nhìn anh. Sau đó, y nhón nhác trông ra cửa, cánh cửa đã gài tự nãy giờ Ngạn nói:

- Đừng sợ, xung quanh đây không có ai ngoài lính của tôi. Ông cứ việc nói. Chắc ông biết là ngày mai tụi tôi đánh vô Hòn.

- Tôi biết...

Tên chủ trại đáp khẽ rồi kéo mí xà rộng nơi bụng vận guôn lại cho chặt, người hơi nhồm tới. Cái móng tay trở để dài, vàng khè khói thuốc của y gi tới gí lui trên tấm bản đồ:

- Đây, cái nhà nào tôi có đánh dấu chéo đỏ là nhà tụi Việt cộng ráo. Thiếu úy chú ý nghe!

Ngạn lập lại:

- Nhà có dấu chéo đỏ... biết rồi!

Tên chủ trại đẩy lại dùng móng tay cái, cũng cẩu bản như ngónt rõ của y, bura bura xuống mặt giấy:

- ở cụm này có một cái công trường của tụi nó chế súng tự tạo. Chỗ đó, tôi có báo một lần rồi, máy bay tới liệng cháy rừng mà tụi nó vác chạy được hết... Còn hang Hòn đây rất nguy hiểm. Trận cản trước, tụi nó rút vô hang, mình tấn công vô bao nhiêu chết bấy nhiêu. Nay nếu muốn đánh phải cắt đường rút vô hang mới được.

Nghe tên điệp nói, Ngạn nghĩ thầm: "Mẹ, thằng này lợi hại thật!... Được rồi, tao sẽ giết mày như giết một con chó!".

Đợi cho tên chủ trại đẩy vạch đường chỉ nẻo xong xuôi, Ngạn cuốn tấm bản đồ lại, đưa trả y và vỗ vai y:

- Được rồi. Tốt, tốt lắm!... Trận này mà kết quả thế nào ông cũng được lãnh tiền thưởng.

... Tới đây, Ngạn thấy chẳng cần kéo dài tấn kịch này một cách vô ích. Bấy nhiêu cũng đủ lắm. Bấy nhiêu cũng đủ khiến tim anh sôi lên rồi. Anh đưa mắt nháy Tới và Trọng. Hai người nheo mắt đáp lại.

Ngạn vỗ nhẹ vào vai tên chủ trại đấy bấy giờ đang cúi rót rượu ra ly:

- Thôi ông bạn, đừng rót nữa. Không ai uống đâu. Đang nói, Ngạn đứng lên quát - Đẹp đi! Nói cho mày biết, tao không phải là ngài thiếu úy của mày đâu. Chúng tao là lực lượng võ trang cách mạng tới bắt mày đây, hiểu chưa? Lúc Ngạn mới bắt đầu nói, Tới đã gí sát nòng khẩu tôm-xông vào ngực tên chủ trại đáp. Y chỏi tay, la

- Ê, ê... đừng giỡn!

- Không giỡn đâu!

Ngạn lấy dây trói thúc y lại. Mụ vợ bị Trọng lôi xềnh xệch từ bếp ra. Lát sau, cả hai vợ chồng mới vỡ lẽ, mặt tái mét. Thằng chồng chưa uống một giọt rượu nào mà mặt cứ đỏ ngầu lên. Sau lần dây trói, hai tay y run giật. Con mụ vợ trở mặt, cái cặp mắt kinh dị và sợ hãi muốn đứng trông.

4

Ba người giải vợ chồng tên chủ trại về tới đầu xóm Vạn Thạnh thì đêm đã khuya. Tấn cho hai du kích dẫn vợ chồng tên chủ trại về Hòn. Còn Ngạn, Tới, Trọng, sau khi thay quần áo, cùng Tấn vào ven vườn, chỗ bố trí chiến đấu.

Ven vườn này giáp với những cánh đồng rộng trải từ Tri Tôn đến vùng Hòn. Dịch muỗi đánh Hòn Đất, thường chúng ập vào đây trước.

Ba người mới len vào vườn thì gặp anh Ba Rèn.

Ba Rèn hỏi:

- Sao? Bắt được nó chưa?

Tấn đáp:

- Bắt đưa về Hòn rồi!

Mọi người kể cho Ba Rèn nghe chuyện bắt vợ chồng tên chủ trại đấy, Ba Rèn khoái chí cười ha hả. Anh kéo tay mọi người chỉ vô vườn, nói:

- Hiện anh em còn đào công sự. Ông Tám Chấn mới tới bảo phải đào công sự cho tổ ba ba. Đào riêng, nhưng chụm lại thành tổ. Ông nói không có hầm ở ven vườn thì không thể đánh được. Và ông còn hăm nếu hầm đào không kỹ thì ông không cho đánh.

- ảnh đâu rồi?

- Ông với Hai Thép về rồi. Cả cô Nhó, chú Diệp, ông cũng kêu về trông hết! Ông Tám Chấn bình thường thấy ông dễ, tới chừng làm công việc tôi ngán ông quá!

Ba Rèn nói xong xách cây đèn chai xăng xái dắt ba người ra ven vườn. Vừa đi anh vừa dặn:

- Đi theo tôi nghe, coi chừng chông lụi què đa!

Năm Tấn vốn thạo đường, ở đâu có hầm chông anh ta đều biết. Ngạn không thạo, nên anh bám sát chân anh Ba Rèn. Họ đi xuyên qua đám vườn măng cầu ta rậm rạp. Mùi măng cầu chín bay thơm ngát. Thỉnh thoảng lại có một trái măng cầu chín cây rụng cái "bịch" gần đó, Ngạn nói:

- Chông càn ở đây không sợ đói. Cùng lắm lượm măng cầu ăn cũng sống được.

Tấn bảo:

- Măng cầu ăn xót ruột lắm, thứ đó không ghé tôi. Đói thì tôi kiếm chuối chín bói, vững hơn.

Ba Rèn cười:

- Chưa chi mà mấy cha lo đói. Tôi thì cứ lo mấy cây "quảnh tâm sào" của tụi tôi hẻo đạn quá, với lại không biết mấy "ông ngựa trời" có khệt ra lửa được không?

- Nghe đồn mấy cây ngựa trời đem thử nổ nghe đã lắm mà?

- Bắn thử thì nổ ngon đó, còn bắn thiệt không biết ra sao!

- Chắc nổ mà... ờ, còn cái vụ đạn thì hẻo thiệt đó! Tụi tôi cũng ít lắm. Nên phải chơi kỹ mới được!

- Hai Thép với anh Tám Chấn có dặn mình ở đây ráng tiêu hao nó. Cùng lắm mới rút vô hang.

Ngạn gật đầu:

- Như vậy là đúng. Chùng nào nột quá hăng rút vô hang. Cái hang đó ở trong đánh ra cũng sướng. Tôi tính một người mình ngồi tại miệng hang thủ một cây búa, tụi nó cũng khó vô. Vô thằng nào mình gõ đầu thằng nấy!

Ba Rền bảo:

- Tôi tính trước chú rồi, mà điều tôi xài cây dầu vuông hay hơn. Cầm cây dầu vuông nặng trịch, chú đánh ngang, thằng nào cũng phải té hết thấy!

Bốn người vừa đi vừa nói chuyện, lát sau họ đã nhìn thấy cảnh lá măng cầu phía trước chập chờn ánh lửa.

Khi họ tới nơi, anh em đang còn hí hục kẻ vết người đập miệng hầm. Những cái hố mới đào nằm rải dài theo ven vườn. Anh em treo đèn chai trên những nhánh măng cầu. Cây đèn nào cũng có che một miếng lá chuối để ánh đèn không hắt ra mặt ruộng.

Ngạn đi coi lại từng cái hố, lòng thầm cảm ơn anh Tám đã đôn đốc việc đào những cái hố ấy. Trong cuộc sống chiến đấu, Ngạn hiểu rất rõ giá trị của cái công sự. Nó hết sức cần thiết cho sự tấn công cũng như sự chống đỡ. Cái công sự càng cần thiết cho người yếu vũ khí chống lại với kẻ địch có vũ khí mạnh. Anh em cũng đã đào cho Ngạn một cái hố. Thầm, đội phó đội tuyên truyền, chỉ cái hố dành cho Ngạn, nói:

- Đây, cái của mày đây!

Ngạn nhảy xuống hố xem xét. Anh gọi Tới đem giùm cây trường mát 36 lại cho anh. Đứng dưới hố, Ngạn nâng cây trường mát tì vào vai, ngắm. Anh ngắm mấy lượt, rồi hạ súng xuống đưa lại cho Tới cầm. Anh với tay lấy cây vá dầy bót lớp đất trên miệng. Anh thấy miệng hố đắp có hơi cao, chưa thật vừa với tư thế đứng bắn. Khi liệu chùng lớp đất miệng hố đã thấp bót xuống rồi, anh liệng cây vá, cầm lại khẩu súng nơi tay Tới, nâng lên ngắm lần nữa. Lần này, anh có vẻ ưng ý, mới chỏi tay nơi miệng hố nhảy thót lên, Tới thấy Ngạn rà lại hố kỹ thể thì hơi chột dạ, cũng vội chạy về coi lại cái hố của mình.

Thấy công việc chuẩn bị đã ổn, Ngạn nói:

- Anh nào gác thì lo gác, còn anh em bẻ lá nghi trang hố mình rồi đi ngủ.

Khuya rồi...

Có một người nói trong bóng tối:

- ừ, phải ngủ một chút mới được. Lần nào nó càn sao tôi cũng buồn ngủ ghê!

Ba Rền nói:

- Chém về mới buồn ngủ chớ đánh thì tôi không biết buồn ngủ đâu. Tôi cho hay, sống chết gì mai tôi cũng nổ ngựa trời nghe mấy cha! Công trình tôi với thằng Hai Cà Tròn o bế nó mấy tháng nay!

Ngạn dọa:

- Mấy ông bắn ngựa trời thì phải lo chân lo cẳng để vác chạy. Thứ đó phải bắn sát, chớ bắn xa không ăn thua đâu!

Anh du kích có biệt hiệu là Hai Cà Trền lên tiếng:

- Tôi đợi sát mới bắn chớ không thêm ở xa bắn gãi ngựa đâu, anh em tin tôi đi!

Mọi người vừa kéo lá ngụy trang hầm vừa lao xao nói chuyện. Anh nào cũng khấp khởi, mặc dù anh nào cũng biết ngày mai địch vào rất đông.

... Thì kìa, bọn giặc đã tiến sát đến bãi chông ngoài ruộng. Chúng chạy vào cái khoảnh ruộng trống giống hệt như những khoảnh ruộng khác đang hiền lành hóng lấy những tia nắng ấm áp ban mai. Nhưng chưa có tên nào bị sập chông cả. Bọn lính áo rằn sấn lên, chừng như thằng nào cũng muốn chen lấn vào ven vườn măng cầu sum sê này trước.

Ngạn nín thở, tỉ nhẹ báng súng vào vai.

Khoảng cách giữa bọn giặc và ven vườn chỉ còn chừng hai trăm thước. Ngạn nghĩ bụng: "Bây giờ mình bắn thì tụi nó cũng không ào về kịp". Ngạn ngắm kỹ một tên to cao nhất ở giữa đám giặc, bóp cò ngay.

Phát súng nổ vang.

Từ các công sự, anh em cũng bắn vài ra.

Ngạn nhìn lại, không thấy bóng thằng giặc cao to ban nãy nữa. Trên ruộng, bọn giặc bị bắn bất ngờ, nhảy lung tung. Bỗng Ngạn ngó thấy có mấy thằng tự đứng tụt hẳn xuống ruộng. Cánh tay cầm súng của chúng chơi vơi, chơi vơi.

Anh em la ré lên:

- Nó sập chông rồi!

Rồi, rồi, sập rồi!

Bọn giặc ngoài ruộng hốt hoảng, càng chạy bậy càng bị sập. Chúng nằm xuống mặt ruộng, không tiến mà cũng không lùi. Bọn phía sau trấn tĩnh lại, ôm súng máy bắn sả vào vườn. Măng cầu rụng nghe lịch bạch. Một nhánh măng cầu bị đạn súng máy cắt đứt rơi xuống vai Ngạn. Anh hất nhánh măng cầu, đứng nhóng lên. Thấy bọn giặc ở bãi chông vẫn nằm im, anh nói lớn:

- Đừng bắn nữa, anh em! Chừng nào tụi nó đứng dậy xáp vô hãy bắn!

Quả nhiên, bọn giặc nằm im một lúc thì lồm cồm đứng dậy tiến tới. Lần này, bọn đi sau hò hét, la lối rất dữ. Còn những tên đi đầu lò dò từng bước, tiến rất chậm. Ngạn nghe bên cánh Ba Rền nổ luôn mấy phát lơ-ben, "păng păng, păng" hệt như tiếng trung liên. Bọn giặc liền nhón nháo. Một số nữa lại bị sập chông, người cứ biến đi dưới mặt ruộng. Nhưng lần này có nhiều tên thuộc đại đội biệt kích tiến được một quãng khá xa. Mặc dù nghe súng nổ, chúng vẫn xóng lưng chạy tới. Bọn phía sau theo gót chúng chạy dần lên.

Đội hình giặc bỗng dừng biến thành một dọc dài. Chúng đã vượt qua được tuyến chông thứ hai. Ngạn thấy nếu cứ để chúng tiến vào kiểu ấy thì chỉ vài phút nữa là chúng tới nơi. Anh nhảy thoát lên khỏi công sự, xách súng chạy riết lại ngay mũi tiến của giặc, nằm rạp xuống. Đợi ba bốn tên nhập một, anh

nổ ngay một phát. Hai tên biệt kích bị viên đạn của anh xỏ sâu, tên sau té trước, tên trước đứng sững lại, buông súng, người hơi ưỡn ra sau rồi loạng choạng ngã gục.

Bây giờ, trên ruộng, bọn giặc tiến vào dễ dàng hơn, vì chỗ nào không có chông đều đã lộ ra cả. Chúng trí mọt-chê giữa ruộng, bắt đầu nã vào. Đạn mọt-chê kêu "hụp, chụp, chụp" bay rú tới ven vườn nô "uỳnh, uỳnh" búng nguyên gốc măng cầu. Khói xám bốc lên.

Ngạn bắn tiếp mấy phát nữa và la lớn:

- Chuẩn bị rút nói vô!

Anh bảo một anh du kích:

- Dẫn anh em rút đi!

Toàn đội Ngạn chạy theo anh du kích, Ba Rền dặn:

- Vô tới miếng vườn trong thì ở lại đợi tụi tôi nghe!

- Bây giờ anh chưa rút à?

- Tôi hả, tôi cũng vô trồng liền mà!

Ba Rền nói vậy nhưng vẫn chưa đi. Ngạn len qua mấy gốc măng cầu, lúc ngảnh lại thấy Ba Rền với mấy anh du kích lom khom vác hai cây ngựa trời chạy ngược ra hướng giặc, Ngạn lo quá. Nhìn cây súng ngựa trời sẵn sùì thô kệch, bỗng dung Ngạn thấy thương Ba Rền và anh em du kích vô hạn.

Vào tới nương vườn trong, Ngạn cùng anh em bám dưới nương. Bọn giặc chia ba mặt ập vào vườn. Ở mặt Ngạn, anh em đánh với chúng tám trận.

Thình lình Thảm bị miếng mọt-chê phạt trúng chân trong lúc anh vọt qua một bờ vườn. Anh em xóc Thảm lên, vác chạy. Bọn giặc nhảy thồm thộp qua nương, la ó vang vườn. Thấy chúng tràn tới dữ quá, mà chẳng thấy cánh du kích Ba Rền đâu cả, Ngạn cho anh em cõng Thảm rút ra đường.

Trên đường về Hòn, Ngạn vừa chạy vừa ngó thấy dấu máu nhỏ dài trên cát.

Anh nghĩ bụng "Máu của Thảm!", phía trước, Tới đang cõng Thảm chạy lúp xúp. Hai chân Thảm thông xuống muốn chấm cát. Bắp chân trái của Thảm đã được buộc lại bằng một cái khăn rằn. Ngạn chạy riết theo cho kịp Tới.

Anh sấn lên, kêu:

- Thảm, Thảm, có đau không?

Thảm nhoen cười đáp:

- Hơi ê ê!

Ngạn thấy mặt Thảm hơi tái tái. Máu nơi chân Thảm chảy trông rất sợ. Lốp khăn buộc vết thương bị máu thấm ướt hết, và máu cứ chảy ròng theo gót chân Thảm, nhỏ thành giọt xuống cát. Giọt nào vừa nhều xuống liền bị cát hút ngay, đổi thành màu sẫm như màu sét sất. Ngạn hơi lo, nhưng anh cũng cười, nói:

- Ráng một chút nữa vô tới Hòn, tao kêu Năm Nhớ nó băng cho. Năm Nhớ mà băng thì mày bớt đau liền!

Thẩm nhếch mép cười, nhưng không nói gì cả.

Tới cổng Thẩm này giờ một thờ hồng học. Trọng liền thay Tới, cổng Thẩm. Ngạn xách súng đi một bên, lát lát lại ngó ngoái về cụm vườn, có ý ngó coi cánh du kích của Ba Rền ra chưa. Phía vườn, súng vẫn nổ không ngớt. Thành linh, anh nghe mấy tiếng nổ "ầm, ầm" dội lại, nhỏ hơn tiếng lựu đạn và một-chê 61 một chút. Chốc sau, đằng cụm vườn có bóng người liên tiếp chạy vọt ra. Anh em trong đội Ngạn kêu lên:

- Cánh Ba Rền đông rồi kia kìa!
- Bộ tụi nó rượt lắm sao mà mấy chả chạy dữ quá!
- Chắc nó chiếm được mí vườn rồi!

Ngạn nói:

- Anh em mình cũng chạy mau mau lên đi, còn Trọng cổng Thẩm cứ chạy vừa phải thôi. Để tôi đi với Trọng, chừng nào Trọng mệt, tôi cổng tiếp. Anh em du kích vượt qua mặt Ngạn chạy lên trước. Ngạn và Trọng chạy chậm, nên lát sau anh em du kích đã lên tới. Ngạn thấy anh em diu thẳng Bé con của chú Tư Râu đi thất thểu. Ông tay áo bên trái của thằng Bé lòng thòng, rách bươm. Ngạn giật mình, hỏi:

- Bị một-chê phang à?

Thằng Bé gật đầu.

Ba Rền vác cây ngựa trời chạy lúp xúp về phía Ngạn hỏi oang oang:

- Có nghe ngựa trời nổ không?

Ngạn đáp:

- Có nghe ngựa hai tiếng nổ. Anh bắn hả?
- Tôi với Hai Cà Trền mỗi người đả một phát. Cách có hai tầm đất, nghe!

Ba Rền vung tay:

- Tụi nó bò càng hết thấy. Bắn mỗi đũa một phát, tôi với Hai Cà Trền nhắm không êm, cổng chạy. Tụi nó xô đạn theo như mưa.

Ngạn hỏi:

- Bây giờ tính sao đây?
- Vô Hòn thôi.

Mọi người chạy thẳng tới Hòn Đất, bây giờ đã ở sát trước mặt. Gần tới Hòn, thành linh Ngạn thoáng thấy sau rặng dừa có một người tắt tả chạy ngược lại phía sau. Anh nhìn kỹ thì ra là Năm Nhớ. Cô chạy, tóc bay xấp xỏa. Đến nơi, cô thở hồng hển, mặt tái mét. Gặp Trọng đang cổng Thẩm, cô liền quay lại đi theo sau lưng, tắt tưởi. Rồi cô lấy cái khăn quàng cổ của cô cúi xuống luỳnh quỳnh chùi bắp chân ướt máu của Thẩm. Nhưng vừa chùi qua một lượt, máu lại chảy ròng xuống. Năm Nhớ òa khóc.

Ngạn nói:

- Chưa chi mà khóc rùm lên vậy, Năm Nhớ? Nó không chết đâu mà.

Ngạn nhìn Năm Nhớ, nghĩ: "Bây giờ con nhỏ hết biết mắc cỡ gì hết rồi. Coi

kìa, nó cứ quỳnh lên. Vậy mà hồi trước mình nhắc tới chuyện nó với Thắm thì nó cứ làm bộ ngừng ngừng. Cha, con nhỏ này thương thằng Thắm thiệt rồi!". Nhìn dáng vẻ của Năm Nhớ, bỗng dưng anh tự hỏi nếu mình bị thương thì không biết Quyên có khóc không. Và anh cảm thấy có cái gì khoai khoai khi nghĩ rằng nếu mình bị thương mà Quyên thì luỳnh quỳnh lên như vậy.

Hòn đất

Chương 3

1

Một tiếng đồng hồ sau khi anh em rút hết vào hang, bọn giặc từ mí vườn đã tràn tới khắp xóm Hòn Đất.

Anh Hai Thép đứng với anh em trên triền Hòn rậm rạp mít và vú sữa, nhìn thấy bọn giặc đi lúc nhúc dưới xóm. Bóng chúng loáng thoáng hiện ra sau những vòm lá mít, măng cụt, li ki ma. Có tên đã vội vã leo dừa. Tiếng chúng nói chuyện la hét âm ỉ, mọi người đều nghe thấy. Trong ánh nắng sớm chiều rực các vườn cây bên dưới, xóm Hòn Đất náo động cả lên, bởi tiếng giặc la ó, tiếng súng nổ "bóc đùng", tiếng gà kêu oang oác và cả tiếng bò rống nghe rất thảm thiết. Những thằng lính áo rằn ngồi dưới các gốc dừa thì coi hệt như những bụi lá. Lúc chúng đi đứng tới lui mới phân biệt ra chúng được.

Một toán vác xoong chảo vừa lấy được của đồng bào kéo đi lênh nhênh.

Một toán khác cỡ chừng một trung đội lũ lượt tràn ra phía suối.

Con suối này chảy uốn quanh Hòn Đất, tên gọi suối Lươn. Bà con gọi thế vì dưới suối từ lâu có một cặp lươn trắng rất lớn. Trước nay không ai dám bắt cặp lươn đó cả. Nhất là từ cái dạo có ông già Khơ Me tên Suôn lên câu, chẳng những bao nhiêu lưỡi câu ông thả xuống đều bị cắn đứt, mà sau đó về nhà ông còn bị vật mình vật mảy đau tới ba bốn tháng.

Chuyện ông Suôn thì không biết ra sao, chứ cặp lươn thì có thật, và suối Lươn rõ ràng là một suối nước lạnh, bao đời nay vẫn là nguồn tươi trong cho cả Hòn Đất.

... Bọn giặc xô ra bờ suối đã bắt đầu đóng cọc che lều. Chúng cắm bốn năm cái lều vải bạt lớn cặp theo suối.

Anh Hai Thép lo lắng nói với Ngạn:

- Tụi này bộ tính đóng lâu nghe? Nó chiếm suối kìa!

Ngạn lầm nhảm:

- ờ, nó chiếm suối rồi!

Hai Thép nói:

- Nó chiếm cái suối thì ngặt cho mình lắm!

- Trong hang nói mình có trữ nước mà!

- Có, nhưng sợ không đủ, nếu kéo dài đôi ba bữa thì kẹt lắm!

Anh Hai Thép vẫn đầu đầu nhìn xuống xóm, hỏi:

- Thôi, mình vô hang đi. Vô trông tính toán coi sao?

Anh dạy bảo chú Đạt ở lại gác nếu có gì chạy về cho hay, rồi cùng mọi người men theo vách đá, đi lần xuống phía miệng hang.

Hòn Đất có một chu vi bao bọc lối bốn cây số. Nó hơi dài, giống như một chiếc mai rùa. Chiều dài Hòn Đất trên một cây số, còn chiều ngang ước độ bảy trăm thước. Cả Hòn chỉ có một miệng hang độc nhất. Luôn quá miệng hang một chút là gặp cái hang nhỏ bùng binh. Tại đây có ba ngách tối om, chạy sâu hút vào trong.

Anh Hai Thép, Ba Rền và Ngạn vừa khom lưng luôn vào tới hang nhỏ thì gặp hai anh em du kích ngồi gác.

Một anh nói:

- Anh em vô hang lớn hết rồi, mấy anh à!

Ngạn hỏi:

- Mấy anh ngồi đây dòm phía ngoài rõ không?

- Thấy.

Để tôi coi thử!

Ngạn quàng lại gộp đá. Anh du kích nánh sang một bên Ngạn ghé mắt nhìn ra ngoài. Anh thấy ở ngoài rất rõ, thấy bãi cỏ trống và những cây dừa trĩu quả sát Hòn, thấy cả bọn địch lố nhố. Anh reo lên:

- Hay lắm, ở đây quan sát được!

Rồi anh bước ra, đi theo anh Hai Thép và chui vào cách ngách bên trái, khi lộn qua phải. Có tới năm phút sau họ mới tới một cái hang khá rộng, sáng mờ, đang có tiếng người lao xao. Đây gồm toàn những anh chị em cán bộ lộ mặt, không ở lại xóm được và những anh em du kích. Đáng lẽ càng vào sâu hang càng tối, nhưng ở trong chỗ này lại sáng dần ra. Những gộp đá xếp chất chồng trên vòm hang có nhiều kẽ hở, nhờ vậy ánh sáng từ ngoài lan vào được. Nhưng ánh sáng len vào cũng không nhiều, nó chỉ vừa tạo ra cái cảnh tranh tối tranh sáng, khiến những ai ở trong hang đều cảm thấy như mình ở giữa đêm sắp hầu tàn mà ngày thì chưa rạng. Ấy là màu của buổi tinh mơ mới chớm, màu bóng đêm nhòa xóa, nhưng bình minh lại chưa đến. Trong hang có vẻ sinh động riêng biệt, hơi huyền ảo, với những bước chân không động, tiếng nói cười nghe cũng âm hơn, và mọi người chỉ có thể vừa đủ nhận ra nhau chứ không trông thấy rõ mặt nhau lắm.

Khi có người và hơi thở, khi có tiếng nói và những bước đi, cái hang liền khác trước, đến nỗi lúc Ngạn mới bước vào, anh nghe tiếng Quyên khẽ gọi, thì anh vẫn biết là tiếng Quyên đấy, mà sao nghe cứ lạ hẳn. Anh dừng lại, chưa trông thấy Quyên đâu, thì đôi bàn tay quen quen mát rượi của Quyên đã nắm chặt lấy tay anh. Đôi bàn tay ấy rờ rẫm người anh, rờ từ gáy dọc xuống lưng anh một cách gấp gáp, như để coi anh có phải thực là một Ngạn còn nguyên vẹn không vậy.

Quyên thì thào:

- Đánh chông kết quả quá, hả anh? Hồi nãy, em nôn quá, cứ đòi ra đó mà mấy anh không cho! Vậy thì hôm trước kêu em đi tập bắn súng chi uống

công...! Nghe nói tụi nó vừa bị chết vừa bị thương gần năm chục phải không anh? Trời ơi, em với chị Ba, với con Thúy đứng trên Hòn coi rõ hết. Coi thiệt là sướng!

- Chị Sứ với con Thúy đâu? - Ngạn hỏi.

Quyên không đáp, vội chạy đi kiểm Sứ dất lại.

Ngạn thấy một bóng nhỏ vụt nhào tới ôm chặt mình:

- Dượng út, dượng út - Con bé Thúy kêu lên mừng rỡ.

- Sao con cũng vô đây? Thôi, nguy rồi!

Ngạn nói và nhắc bổng con bé lên. Chị Sứ nói:

- Nó đi theo chị từ sáng. Biểu ở nhà với má cứ không chịu... Bây giờ làm sao mà về được... Mà thấy chưa Thúy?

- Con không về, con ở hang con chơi!

Con bé ngẩng nhìn Ngạn:

- Vui quá hả dượng út! ở trong này vui quá. Hồi nãy dượng út có bắn chết tụi Mỹ - Diệt nào không? Con vỗ tay hoan nghinh ghê lắm, chắc dượng đâu có nghe.

Con Thúy nói rồi rít. Nó vui vẻ, lảng xãng trong vòng tay Ngạn. Hình như được ở trong hang nó thấy thú vị lắm. Lẽ khác, người nào trong hang cũng đều quen với nó cả. Nó đi lợ mọ như thế mà ai cũng nhận ra và kêu đúng tên nó. Nên nó sung sướng.

- Ngạn à, nãy giờ em ở trên Hòn ngó thấy dưới xóm ra sao? - Chị Sứ hỏi.

- Ngó thấy rõ lắm, chị ạ. Tụi nó tràn vô khắp xóm rồi. Đông lắm. Lính vác xoong chảo đi nghe ngệ. Tụi nó chiếm suối Lươn rồi. Coi bộ nó tính đóng quân...

- Cha... - Quyên buột miệng kêu, lo lắng.

Và cô nói khẽ với Ngạn:

- Trong hang mình thì có nước nhưng ít quá. Hồi sáng vô hang, em với chị Ba đi coi lại những cà om nước thấy có chín cái mà bị chảy sạch không còn một giọt.

- Sao?

- mấy cái cà om đất đó để lâu quá bị rỉ chảy. Em với chị Ba, Năm Nhó phải đội cả cà om chạy ra suối múc nước. Đội ba chuyến đi được lại chín cà om như cũ... Mà cái cà om nước sau cùng thì Năm Nhó làm rớt bể... lúc đó nghe anh Thắm bị thương!

- Vậy thì bây giờ còn tất cả được mấy cà om?

- Cũng còn được tám cà om, nhưng mình hơi đông...

- Thôi được, để rồi... à, Thắm với chú Bé bị thương giờ ở đâu?

- ở kia!

Quyên chỉ vào phía trong hang.

- Còn vợ chồng thằng cha trại đấy?

- Trói bỏ trong hang xẻo. Con vợ khóc thôi là khóc. Ngạn bảo Quyên dắt anh lại chỗ mấy anh bị thương. Bé Thúy cũng chạy theo.

Quyên vừa dẫn Ngạn đi vừa thì thào:

- Tội nghiệp thằng Bé quá! Cũng bị miềng mọt-chê như anh Thắm. Bộ hồi nãy tụi nó thụt trúng ngay hả anh?

Ngạn gật đầu. Quyên lại nói:

- Em với Năm Nhớ mới rửa và băng vết thương cho hai người. Em thấy cánh tay của thằng Bé nặng lắm. Còn vết thương nơi bắp chân của Thắm coi vậy chứ không sao...

Ngạn nói:

- Không sao mà đã có người khóc run lên rồi!

- Ai khóc? Năm Nhớ hả? - Ngừng lại một chút. Quyên khẽ bảo: - ờ, thì nó thương anh Thắm nó mới khóc!

- Thương, thương mà hồi trước tới giờ sao không chịu hé ra, cứ êm ru, bây giờ mới...

- Bộ phải nói ra mới thương à? Tại anh Thắm, anh Thắm không nói với nó. Chớ Năm Nhớ thì làm sao nó dám nói trước được!

Ngạn nói giọng tỉnh như không:

- Vậy còn cô, sao hồi đó cô dám nói trước với tôi!

- Nói hồi nào, hồi nào?

Quyên quay phắt vào, vánh tay phất vào người Ngạn, Ngạn cười rúc rích.

Đi gần đến góc hang. Quyên kêu:

- Năm Nhớ ơi!

- Quyên hả?

Ngạn sắp bước vào, chợt thấy bàn tay nhỏ xíu của con Thúy rút ra khỏi tay mình. Anh nghĩ bụng: "Chắc con nhỏ sợ". Anh bước tới, nhìn thấy Thắm đang ngồi trên một phiến đá phẳng, lưng tựa vào vách hang, cái chân trái của Thắm ruỗi ra, co co. Thằng Bé thì nằm dài trên chiếu, tay mặt bị thương đặt lên tấm khăn rằn xếp gấp lại. Năm Nhớ ngồi bên thằng Bé, tay cầm một cái khăn ve vẩy.

Thắm cất tiếng hỏi:

- Mà đó hả Ngạn?

- ờ, tao đây, sao?

- Không sao...

- Coi miềng còn dính trong đó không?

Năm Nhớ nói:

- Không, em chắc là không có miềng. Nó bay luôn đi rồi!

- Chắc là vậy...

Ngạn tháo lấy cây đèn phin móc ở thắt lưng. Anh bấm đèn soi chân Thắm.

Con bé Thúy giờ cũng rón đến coi. Thắm giơ tay nắm lấy tay con Thúy, bảo

nó ngồi xuống cạnh anh.

Vết thương của Thắm đã được băng kỹ. Máu không còn chảy nữa. Khi Ngạn cúi nhìn vết thương, anh nghe Thắm nói khẽ:

- Tao biết, tao không hề gì đâu... Miếng mọt chỉ chém sơ qua bắp chuối thôi. Phải chú ý coi sóc cho thằng Bé, cái tay của nó nát quá. Thằng nhỏ ngoan lắm, không rên la gì hết!

Ngạn bước lại chỗ thằng Bé nằm. Anh bấm đèn nhìn. Ống tay áo rách nát đã được cắt gọn, cánh tay thằng Bé đã được băng giáp tới sườn, và máu sẫm bắt dính các lớp băng lại. Bàn tay phải còn lại của thằng Bé cứ cựa chặt xuống mặt chiếc đệm. Đôi mắt thằng Bé nhắm nghiền, miệng thở phập phào. Da mặt nó hơi tái lại, nhưng đôi môi vẫn tươi bệu, hênh hếch. Nó nằm đây tựa như nằm ngủ chứ không phải bị thương. Cái khuôn mặt trẻ thơ ấy thường như không phải đang đau đớn, tưởng như hãy còn vương tiếng cười khanh khách khi nó trườn giỡn với thằng út em nó trên bãi biển hay hí hửng vụt la ré khi cùng cha nó kéo lên khoang ghe một vạt lưới đầy cá. Nó còn nhỏ quá. Nhìn cặp mắt nhắm nghiền, đôi môi tươi bệu hênh hếch kia, Ngạn có cảm giác tim anh như bị một bàn tay nào bóp mạnh, rồi khi bàn tay đó thả ra, máu trong huyết quản anh như sôi lên. Đầu anh nhức nhối, hình dung ngay tới bóng mấy thằng giặc lom khom trí những khẩu mọt-chê lên mặt ruộng. Rồi thì cái bộ tịch loay hoay ngấm nghĩa của thằng pháo thủ, cùng những trái đạn đuôi chia, bộ chân sùng có bàn rộng bè như chân vịt từ đó không rời ra khỏi đầu Ngạn nữa. Mãi đến lúc anh nghe thấy có tiếng anh Hai Thép gọi ở trước hang, anh mới đứng dậy. Anh khẽ bảo Quyên bây giờ đang ngồi kéo lại ống tay áo, sửa lại áo quần cho thằng Bé:

- Mấy anh kêu họp kìa. Đi Quyên!

Con Thúy nãy giờ vẫn ngồi nép vào vai Thắm. Quyên nói với nó:

- Thúy ở lại chơi với cô Năm, với mấy chú, nghe?

- Dạ.

Tất cả đảng viên hiện có mặt trong hang đều được triệu tập. Nhưng khi các đảng viên đã đến ngồi vây quanh thì anh Hai Thép lại nói:

- Ban nầy tôi định triệu tập các đồng chí đảng viên họp trước, nhưng có lẽ không cần, mình cứ họp tất cả anh em, trừ anh em đang có nhiệm vụ canh gác và trông coi thương binh. Các đồng chí thấy sao?

- Đồng ý, nên họp tất cả!

Ba Rền chạy đi gọi anh em lại.

Anh Hai Thép lên tiếng.

- Không nói thì các đồng chí cũng biết lần này địch đánh lớn. Có thể nói đây là một trận càn quy mô hơn hết trong tỉnh. Sau khi đụng độ với ta ở ngoài Vạn Than, giặc đã tràn vô xóm. Ban nầy, chúng tôi có đứng trên Hòn coi thì thấy rõ ý đồ tụi nó định vây hang. Hiện tụi nó đã chiếm suối nước và vòng

quân của địch đã ngăn cắt chúng ta với trong xóm. Mới đây, anh em gác trên Hòn về cho biết có người tàu mặt dựng vừa tới đậu cặp bãi, cánh bờ chừng một cây số. Theo tôi, tụi nó sẽ đánh hang. Tình hình là như vậy, nên chúng ta phải tìm cách đối phó...

Giữa lúc Hai Thép đang nói, thỉnh thoảng có những tiếng nổ vang rền cắt ngang lời anh. Bụi cát trên vòm hang vụt đổ xuống rào rào. Mọi người đều nhồm bật dậy. Không ai biết là cái gì. Kế đó tiếng nổ dội đến liên tiếp, làm cho những gộp đá bên trên đều rung chuyển như sắp đổ sụp. Ngạn nói:

- Tôi nghi nó thụt một-chê 81 lên trên Hòn.

- Có lẽ!

Anh Ba Rền phúi tay:

- ối, mình vẫn ở đây đâu nó có bỏ bom tấn mình cũng khỏi sợ!

Tiếng nổ vẫn tiếp tục không ngớt. ở trong hang mọi người nghe tiếng rền vang dội rất lâu, có đến mười phút sau mới dứt. Ai cũng lấy làm bực vì không biết bọn chúng đang làm gì. Mãi một lúc sau, Đạt nhỏ từ ngoài chạy xỏ vào, la:

- Tụi nó bắn cà-nông lên Hòn quá sức. Bắn gãy cây gãy cối hết. Cháu núp sau mô đá, nghe tiếng nó đi rỗng rỗng.

Hai Thép hỏi Đạt:

- Còn tụi ở dưới xóm có động tĩnh gì không?

- Tụi nó xiết chặt hơn hồi nãy. Quân nó đóng dày xung quanh đây hết. Từ chân Hòn mình trở ra chừng hai công đất đều có tụi nó!

- ở gần miệng hang thì sao?

- Nó chưa vô sát miệng hang.

Hai Thép nói:

- Tụi này bắn đại bác lên Hòn để dọn dẹp đây. Kiểu này thế nào nó cũng đánh vô. Tôi đề nghị bố trí ngay bốn tổ ba ba. Một tổ ở ngoài miệng hang, hai tổ thủ ở trong. Nên tập trung lựu đạn và tôm-xông cho các tổ đó. Ba Rền và Ngạn đi bố trí liền đi. Còn bao nhiêu ở lại đây, tôi sẽ phân công.

Anh Ba Rền và Ngạn đứng lên. Hai tổ du kích và hai tổ của đội võ trang được chọn đi ngay. Ra cửa hang, Ngạn nói với anh Ba Rền bây giờ đã rút cây mã tấu cầm lăm lăm:

- Anh Ba à, anh thủ ở ngách, để tụi tôi trấn ngoài bìa cho.

- Được, mà điều tôi dặn: nếu chú chịu với nó không xiết thì cứ rút. Tụi tôi đón nó.

- Đồng ý!

Ngạn cùng hai tổ của mình đi qua khỏi các bùng binh, tuồn ra miệng hang.

Anh chọn những mô đá có lợi thế tốt nhất ở hai bên. Tới phụ trách một tổ và anh phụ trách một tổ. Tổ của Tới được phân cho hai khẩu tôm-xông và bảy quả MK3. Tổ của Ngạn thì có một tôm-xông, một trường mát và tám lựu

đạn, cùng là lựu đạn MK3. Bố trí xong, Ngạn thấy Đạt ở trong hang chạy ra, hớn hờ:

- Chú Hai biểu em ra đây với mấy anh.

- Vậy hả? Tốt lắm! Vậy em ở đây với anh. Cây cạc-bin của em được bao nhiêu đạn?

- Bốn mươi lăm viên.

- Nghe nói em bắn "cạc" khá lắm hả?

Đạt cười ngượng nghịu:

- Em bắn cũng được thôi. Chắc không bằng anh đâu.

- Anh chỉ bắn mắt, chứ "cạc" anh ít bắn lắm!

Đạt nói:

- Anh bắn mắt giỏi thì nhứt định anh bắn "cạc" giỏi. Cây "cạc" bắn dễ trúng lắm. Mà bắn cây gì cũng vậy, em găm mình tinh thì bắn trúng.

Ngạn nhìn bộ mặt chất phác dễ thương của Đạt cười hỏi:

- Thường thường thì em có tình không?

- Em tình chứ!

Đạt đáp dứt khoát. Nghe Đạt đáp, Ngạn tin ngay là cậu ta nói thật. Đối với cậu thanh niên mười tám tuổi này, từ lâu Ngạn đã đem lòng thương mến. Mỗi lần gặp anh Tám trên huyện, Ngạn để ý thấy Đạt hay đi cắm câu, đi bẫy chim. Ngoài nhiệm vụ bảo vệ Đạt còn ra sức cải thiện để anh Tám có được bữa ăn khá. Chính cậu ta đã đãi Ngạn mấy bữa cá nướng và chim cu đất "rô-ti" ngon lành. Nhưng điều khiến Ngạn thương Đạt hơn cả là hiện nay Đạt không còn cha mẹ. Mẹ Đạt chết khi sinh ra Đạt. Cha Đạt là cán bộ xã hội kháng chiến, năm năm mươi tám bị bọn Diêm bắt đập đầu vứt xác trong bàu rừng. Hai cốt của cha Đạt và những người khác được chính chị em Quyên, Sứ gom về, bây giờ cũng hãy còn để chung trong hang. Nay Đạt chỉ còn có bà ngoại, trên sáu mươi tuổi, hiện ở bên Linh Quỳnh, Đạt đi bảo vệ anh Tám được hai năm. Nghe đâu có lần bà ngoại Đạt nhớ Đạt quá cứ đi lần mò kiếm cậu thăm.

Ngạn hỏi:

- Chiều hôm qua về Linh Quỳnh, gặp bà ngoại rồi hả?

- Em gặp rồi... Ngoại em mừng quýnh, cứ ngồi rờ mình mẩy em mà khóc.

Rồi ngoại em đi kiếm đu đủ hườm về nạo trộn gỏi cho em ăn. Em khoái ăn gỏi đu đủ trộn tôm xé lắm. Lần nào về ngoại cũng làm cho em ăn "đã" thôi.

- Món đó anh cũng khoái lắm - Ngạn nói.

- Em có đem về cho mấy anh năm xâu tôm lụi của ngoại em gỏi...

Ngạn đặt tay lên khẩu cạc-bin của Đạt, hỏi:

- Cây "cạc" em lên đạn chưa?

Đạt gật đầu.

- Em lên rồi, nhưng đã khóa lại.

Ngạn dặn:

- Em lựa chỗ núp chỗ day cho thiệt ngon đi.

Đạt ngắm nghía chỗ mình, nói:

- Em ngồi đây được rồi!

Đạt nâng khẩu cạc-bin lên, chìa ra miệng hang nhắm nghiền mắt trái. Cậu ta nheo mắt mấy lượt, đoạn liếm môi, bảo:

- ở đây bắn sướng lắm!

Đạt để súng dựa vào đùi, mở lấy bi-đông nước ra uống. Hớp mấy hớp nước, Đạt đưa bi-đông về phía Ngạn:

- Anh uống?

Ngạn chỉ bi-đông nước đeo bên thắt lưng mình nói:

- Anh có đây... - Dừng lại một giây, anh bảo - Uống nước in ít thôi nghe Đạt. Khi khát lắm hãy uống!

Rồi Ngạn cũng dặn tất cả:

- Anh em nhớ phải tiết kiệm nước đây. Trong hang có rất ít nước. Còn cơm khô, cơm dẹp của mỗi người là lương thực chính, đừng có buồn miệng đem ra nhai chơi đó!

Tới hỏi:

- ở trong hang có gạo mà?

- Có, nghe nói có hai gạ gạo. Nhưng hai gạ thì cao lắm là chịu được ba bốn ngày.

- Ba bốn ngày thì nó rút mất rồi, sợ gì?

- Chuyện đó chưa biết được. Ví dụ tụi nó vây riết mình độ tuần lễ thì sao?

Nghe Ngạn hỏi thế, không ai nói chi nữa.

Mọi người lựa chỗ, ngồi im. Tất cả các mũi súng đều chĩa ra miệng hang.

Ngạn dăm dăm nhìn cái lối mòn trên bãi cỏ cú. Anh nhìn những cây dừa đứng yên, những tàu lá dừa nhầy nhợt, loáng nắng. Thấp thoáng vài tên lính áo quần xám xịt đang tới lui khuôn vác những thứ gì trông không thấy rõ. Anh nghe tiếng xoong chảo khua loảng xoảng, tiếng la ó nhón nháo từ xa vắng tới và có cả tiếng dừa rụng lịch bạch.

2

Quyên bấm đèn pin cho chị Sứ coi lại những nồi cà om nước. Nhìn chị mình lòng bàn tay rà vuốt từng cái cà-om, Quyên hồi hộp hỏi:

- Sao, nó có rỉ chảy nữa không chị?

- Hơi rỉ rỉ...

Và Sứ bảo:

- Em đứng đây, để chị chạy đi lấy tấm ni-lông. Phải cho mấy cái cà om này vào ni-lông túm lại mới được. Nếu có chảy thì cũng chảy ra ni-lông.

Sứ chạy đi, lát sau chị trở lại tay cầm tấm vải nhựa rộng của chị. Chị mở tấm vải nhựa ra:

- Rọi đèn coi!

ánh đèn pin trong tay Quyên bật lên quơ quơ soi tấm vải nhựa màu cánh gián. Sứ chăm chú nhìn rồi nói:

- Không sao, không bị lũng...

Chị Sứ đem tấm vải nhựa trải xuống một chỗ phẳng nhất. Quyên soi đèn cho chị mình lần lượt khuôn từng cái cà om đặt xuống. Khuôn xong tám cái cà om nước, Sứ túm bốn chéo góc tấm vải nhựa, buộc lại. Vừa buộc chị vừa chép miệng:

- Phải Năm Nhó nó không đập bể một cái thì có phải bây giờ được chín cà om nước không!

Buộc xong, chị đứng lên, bảo Quyên:

- Thôi, đi coi lại mấy khạp gạo coi!

Hai chị em đi vào tận trong một cái hang xẻo nhỏ ở bên phía tay trái. Chợt trong chốc hang bên tay mặt có tiếng thở khi khi của tên chủ trại đáy và tiếng nói lí rí của mẹ vợ. Nghe tiếng người nói đi ngang, mẹ vợ cất tiếng nói như rên:

- Mấy ông ơi, cho vợ chồng tôi xin miếng nước!

Quyên cầu tay chị:

- Nó xin nước kìa!

- Chuyện này để còn hỏi anh Hai đã.

Quyên bước dần tới, nói lớn:

- Xin nước uống à? Khoan đã!

- Trời... Ai như cô út Quyên đó phải không? - Tiếng con mẹ trại đáy kêu lên

- Tôi lạy cô, cô út ơi, xin cô làm phước, xin cô nói giùm vài lời cho vợ chồng tôi được nhờ...

Hai chị em Quyên, Sứ trở ra hang lớn gặp anh Hai Thép, trình bày cho anh nghe về tình hình gạo nước. Anh Hai Thép cười bảo:

- Thì tùy hai cô thôi, có ít tính theo ít chứ biết sao!... Nhưng gì thì gì cũng phải ưu tiên cho anh em bị thương. Phải nấu cháo cho anh em đó!

Sứ và Quyên bắt đầu mò mẫm đi kiếm mấy hòn đá đem vào góc hang, kê bếp. ở đây có xoong nồi, cả củi khô chẻ sẵn phòng khi giặc cần quét.

Sứ móc bật lửa, quẹt xạch xạch.

Chị lúi húi, một lúc sau bếp lửa mới chịu cháy. Quyên nhắc cái xoong nhỏ đi lấy gạo nấu cháo.

Đem cái xoong vô đặt lên bếp xong, cô ngồi áp hai tay vào má, nhìn ngọn lửa nhảy nhót. Con bé Thúy từ chỗ anh Thẩm mon men đi ra. Nó đến sau lưng Quyên, đưa tay lên ôm cổ Quyên. Quyên quàng tay ra sau như công lấy nó. Con bé thở thê:

- Dì út nấu cơm cho con ăn đó hả?

Quyên day lại, bậm trợn:

- Nấu cho mày? Không ở nhà với ngoại, vô đây com gạo đâu mà cho mày ăn. Nấu cháo cho chú Thắm với chú út đó chứ!

Con bé Thúy cười lớn lên trên cổ Quyên.

Sứ hỏi con:

- Nãy giờ con ngồi chơi với chú Thắm có nghe chú ấy rên không?

Con bé lắc đầu:

- Chú Thắm đâu có rên!

Nó buông cổ Quyên ra, tới ngồi bên mẹ nó, thủ thủ:

- Má ơi, chú Thắm mới nói chuyện đời xưa cho con nghe hay ghê lắm!...

Chú nói hồi xưa hồi xưa có một con nhỏ con của vợ chồng người đốt than. Một hôm, má nó đau nặng. Nó nghe người ta nói ở trong rừng có một thứ lá trị bệnh hay lắm. Con nhỏ đi lon ton vô rừng kiếm hái lá đó. Ai dè hái được lá thuốc đó rồi, nó không nhớ đường về nữa. Nó đi lạc, gặp một cái nhà ở giữa rừng, chủ nhà là một bà già giàu có sung sướng lắm. Bà già đó rủ nó ở lại và hứa sẽ nhận nó làm con, sẽ cho nó vòng vàng, cho nó ăn uống đủ thứ... mà nó không chịu, tay nó cầm bó lá thuốc cứ nặng nạch hỏi thăm đường về. Lát sau, bà già hiện hình thành một cô tiên đẹp thôi là đẹp...

Khi con Thúy mới nói đến chỗ: "một cô tiên hiện ra đẹp thôi là đẹp...", khi đôi môi nhỏ của nó còn đang xuýt xoa về cái đẹp tuyệt trần của nàng tiên nọ, thì phía ngoài hang chợt có tiếng súng nổ vang. Trung liên rô lên hàng tràng dài giòn giã. Tiếp đó, những phát ga-răng nổ "bầm bầm bầm". Con Thúy vụt ôm mẹ nó chặt cứng. Quyên đứng phất dậy:

- Chắc tụi nó mò vô cửa hang rồi!

Sứ nói:

- Sao chỉ nghe súng của tụi nó mà chưa nghe súng của mình?

Sứ mới dứt lời đã nghe tiểu liên tôm-xông bắn từng loạt ngắn "tạch tạch tạch", và tiếng súng trường, tiếng cạc-bin nổ "đoàng đoàng" từng phát một.

Quyên la lên:

- Đó, đó, mấy ảnh bắn rồi!

Đoạn Quyên chạy vụt ra. Sứ gọi giật:

- Quyên, Quyên!

Nhưng Quyên vẫn không quay lại. Cô gặp anh Hai Thép và một số anh em ở ngách hang. Hai Thép nói:

- Nên ra thêm một tổ nữa đi với!

- Tôi.

- Tôi.

Quyên sẵn tới giờ tay đòi đi nhưng anh Hai Thép kéo cô qua một bên, làm cô tiu nghỉu.

Hai anh du kích bước ra, đi theo Hai Thép. Chú Tư Nghiệp xách cây súng ngựa trời nói với anh Hai Thép:

- Cho tôi ra làm một phát này coi, ông!

- Còn một cây nữa đâu?

- Đây!

- Dem ra ngoài luôn đi!

Tổ do Hai Thép dẫn đầu đi ra gần tới ngoài thì nghe tiếng Ba Rền cười rúc rắc sau gộp đá:

- Thôi mấy cha ơi, cứ ở trông nghỉ cho khỏe, chưa tới lượt tôi mà đâu đã tới lượt mấy cha! Tụi nó vô bao nhiêu bị tổ chú Ngạn ở ngoài đó vật chết rồi.

Cha nào muốn coi thì lại đây coi. Tụi nó nằm trước hang cả đồng đây nè.

- Đâu, đâu?

Ai cũng giành chen tới các gộp đá. Hai Thép ghé mắt nhìn qua kẽ đá hở.

Anh đem được sáu thằng giặc nằm rải dọc ngoài cửa hang. Hầu hết chúng đều nằm ngã ngửa, súng vát bên cạnh. Đạn địch vẫn bắn "cháo cháo" vào cửa hang. Quanh những cái thân sông sượt, đạn cắm chít chít, tóe từng bùm khói nhỏ cỡ bàn tay.

ánh nắng mặt trời chiếu qua kẽ hở các tàu lá dừa. Bóng lá dừa in xuống các thân chết những vệt đen dài, coi sắc tợ những lưỡi gươm. Đạn địch bắn xối xả, bay sượt sượt qua vành nón sắt của các tên lính chết. Những khuôn mặt của bọn này trông đen đúa, lảng nhòn, gây cho mọi người một cảm giác tởm tởm, buồn bã, bởi chúng đã chết rồi mà đạn phía bên chúng vẫn không tha, vẫn bầu quanh và lát lát có một viên bắn xuyên qua một bàn chân khiến cho bàn chân chết đó lại giật lên một cái.

Anh Hai Thép sốt ruột nhìn những khẩu ga-răng Mỹ bóng đen mun, nòng bạc sáng loáng nằm bên các thân chết. Mấy khẩu tôm-xông bóng đỏ au, mấy xanh-tuya đạn mới xanh còn dính trên mình chúng. Đó đều là những thứ mà anh và anh em ước ao bấy lâu, có khi nó là đầu đề cho cả một câu chuyện, một cuộc cãi vã, và có khi nó còn hiện ra ngay trong giấc mơ của anh. Bây giờ, các vũ khí Mỹ ấy hiện sờ sờ trước mắt, thật sự, tưởng như có thể với tay mà lấy được.

Nhưng rõ là bây giờ bọn giặc đang bắn để giữ các thứ đó không cho anh em xông ra cướp. Anh Hai Thép nôn nao mong sao cho hỏa lực địch dịu bớt.

Anh nghĩ nếu tụi nó bắn hơi một chút thì thế nào cũng xông ra được. Nhưng lưới đạn của địch vẫn còn dày. Quanh trước miệng hang, đạn kêu "chóe chóe" như chuột lác các ổ. Hai Thép ngó một lúc, chịu không nổi, quay lại bảo Ba Rền:

- Phải tổ chức ra kéo súng vô hang mới được!

Ba Rền gật đầu.

Hai người lách men ra ngoài tổ của Ngạn. Đạn xẹt vô hang chạm đá, nhoáng lửa. Họ phải đi mon men theo các mô đá, nhảy thoát từ sau mô đá này sang phía sau các mô đá khác. Anh Hai Thép đến bên Ngạn, hỏi:

- Sao, nó bắn rất quá không ra nổi hả?

Ngạn lắc đầu. Vẻ mặt anh suy tính, căng thẳng. Trong lúc đó, Đạt ngồi chồm hổm dưới chân anh thì cứ nhẩn mặt năn nỉ:

- Trời ơi, cứ để em bò ra... Em nhỏ, nó không bắn trúng đâu mà... Cho em ra đi! Em ra nghe anh, em bò ra à?

Đạt vừa nói vừa dợm mình nằm rạp xuống. Ngạn nhú mảy không đáp. Đạt ngỡ là Ngạn đã đồng ý, liền chống khuỷu tay trái xuống đất tính bò tới. Ngờ đâu Ngạn nghiêm nghị nói rành rọt từng lời:

- Tôi không cho chú đi. Chú không được đi, nghe chưa?

Đạt nghe bảo thế thì không dám trườn tới. Cậu ta cắn môi như sắp khóc:

- Anh không cho em đi, đây một chút nữa tụi nó tới lấy hết cho coi!...

Ngạn bảo:

Không đâu, nếu nó tấn công mình sẽ đánh cho nó dội lại như lần trước, không cho nó kịp lấy cây, lấy súng. Và lần này khi nó dội lại, tôi đề nghị mình sẽ ào ra giựt súng liền. Tôi sẽ cùng Tới, Trọng bắn kiểm cho anh em lấy súng đạn, anh em đồng ý không?

Hai Thép gật gù tán thành ý kiến Ngạn. Ai cũng cho đó là cách tốt nhất.

Ngạn nói tiếp:

- Nếu làm thì phải làm thiệt mau... Còn bây giờ thì thôi, cho nó bắn "đã" đi, mình cứ ngồi nghỉ. Lát nữa đánh bật nó rồi, hể tôi phóng ra là anh em theo tôi liền nghe!

- Được rồi!

Đạt nghe cái kế hoạch chớp nhoáng đó thì nét mặt cậu ta hớn hờ lại. Tư Nghiệp lăm bằm:

- Làm vậy được. Nhưng phải cho lẹ đa!

Thế là mọi người ngồi đợi một cuộc tấn công mới của địch. Kế hoạch của Ngạn đề ra vừa táo bạo, vừa chắc ăn, khiến cho ai cũng vừa thích thú vừa hồi hộp. Trong lúc ấy, đạn địch vẫn bắn xối xả vào hang. Ngạn móc cái bì thuốc nhỏ nhỏ xinh xinh, lấy thuốc cuộn một điếu. Nguyên cái bì thuốc này do Quyên may cho anh. Vải túi là vải dù pháo sáng mà cô nhặt được trên bờ biển, của bọn khối xâm lược Đông Nam á tập trận năm ngoái thả xuống. Ngạn nhớ lại lúc anh cầm cái túi này của Quyên đưa cho, anh đã reo lên:

- A, hoan nghinh!

Thì Quyên lờm anh:

- Ghiền thuốc mà không biết kiểm cái gì đựng, người ta mới tội nghiệp may cho đó. - Rồi Quyên còn cầu tay anh - Chớ không phải xúi "ông" hút nhiều nữa đâu, nghe "ông"?

Mỗi lần móc thuốc từ trong bì ra vắn hút, anh lại tùm tùm nhớ lại câu nói đe dọa của Quyên.

Giữa những phút căng thẳng gay go, những câu nói như vậy chừng như đến

với anh rõ hơn. Như lần anh bị bắt. Lúc chúng dắt anh đem bắn và lúc anh nung nấu cái ý định tự giải thoát, thì Quyên chính là cái bóng người vẫy gọi, thúc giục anh nhiều nhất. Hầu như anh có cảm tưởng là không đời nào anh lại chết mà không gặp lại Quyên cho được. Bây giờ cũng thế, dù cuộc xô xát sắp tới có quyết liệt đến đường nào, anh cũng tin rồi sẽ bình yên, sẽ ngó thấy lại khuôn mặt trái xoan đầy đặn của Quyên. Anh tin thế nào cũng sẽ được nhìn lại đôi mắt to đen luôn mở trống như ngạc nhiên, và rồi anh lại đặt cằm mình lên mớ tóc dày mượt mượt cứ ngan ngát cái mùi hương của những bông cau non tơ. Mà tất cả những cái ấy thực ra nào có phải chỉ là Quyên! Người con gái anh yêu vốn chỉ là biểu tượng kết đọng lại của bao nhiêu thứ khác. Trong Quyên hình như có trái măng cụt ngọt thau, có những cây tre vàng nắng, có lá cành lê ki ma xanh um, có tiếng nói yêu thương âu yếm của các mẹ già cùng tiếng bập bẹ ngây thơ của các em bé. Thật là trong Quyên như chứa đựng đủ mọi thứ đó. Từ tiếng xạc xào của rừng dừa, tiếng sóng biển vỗ lên bờ bãi, tiếng thét của đoàn người đấu tranh, ánh đuốc bập bùng, tiếng khóc và tiếng cười vui. Quyên là cô, nhưng đồng thời cũng là anh em đồng chí khác. Mỗi thương yêu riêng tây này gắn liền Ngạn với cái chung quý giá là cách mạng, là cuộc sống mới giành lại được ở miền đất nằm kề biển cả này.

Cứ mỗi một năm, mỗi một tháng, Ngạn lại càng thấy thương thêm những ngôi nhà sàn, những bà con Khơ Me thật thà, những đàn cò trắng chiều nào cũng trở về lượn cánh trên đầu các cô gái đi đội nước suối Lưon, vẫy vẫy đôi bàn tay dịu nhũ, cười nói râm ran.

Mọi hình ảnh ấy giờ đây nổi lên rõ quá, gắn bó với Ngạn quá. Cho đến khi Ngạn ngó thấy những chiếc nón sắt nhô ra khỏi vườn dừa thì anh liệng vội tàn thuốc, nhét cất túi thuốc, kêu khê:

- Kia kia, tụi nó ló ra rồi kia kia!

Tất cả mọi người mím chặt môi, gật đầu. Ngạn nhắc Đạt:

- Mở khóa súng chưa?

- Em mở rồi!

- Tôi nhắc lại, lát nữa khi tôi, Tới, Trọng vọt ra thì anh em vọt theo, không sớm, mà cũng không chậm nghe chưa?

Miệng nói với anh em, mắt Ngạn dõi nhìn bọn giặc đang nổ súng và tiến tới. Chúng đi lom khom, súng cấp nách bắn vào miệng hang. Ngạn ánh chừng bọn giặc cỡ khoảng hai trung đội. Đi trước là bọn biệt kích coi rất táo tợn. Ban đầu chúng còn đi, về sau chúng chạy tới như ngựa sai. Ngạn trông thấy một thằng ở trần ngực đeo lòng thòng những sợi dây bùa và một vật gì lóng lánh. Vừa lúc đó Ba Rền chột kêu lên:

- Thằng Xăm!

"à, đúng nó rồi!". Ngạn nhận ra và anh nheo mắt giương tôm-xông bắn nây

một loạt. Tên trung úy biệt kích ác ôn chột đứng sững, vai phải rũ xuống, chỗ ấy cách miệng hầm chừng mười bước. Ngay lúc đó hai thằng giặc nhảy vút đến xóc nách thằng Xăm, lật lia chạy đi. Tiếp theo loạt súng của Ngạn là những loạt súng của Tới, Trọng, Đạt bắn chĩa vào đám giặc đang ủa tới. Bọn chúng té nhào, la rú. Ngạn bắn hết băng đạn còn lại, đóng ngay một băng mới vào, lia tiếp. Bọn giặc xô tới liền bị hất lật ngửa, nằm sát miệng hang. Nhưng chúng chưa bỏ chạy. Bọn còn lại lùi lũi xông lên. Tới mở trái MK3, để chậm tới ba tiếng mới vút ra. Trái lựu đạn Mỹ nổ vang động, khói che kín cửa hang. Ngạn thét:

- Liệng một trái nữa!

Quả MK3 thứ hai của Trọng ném vút tới đám giặc vừa nhôm dậy. Quả này nổ ra đã chặn đứng ngay cuộc xung phong. Bọn giặc ủa trở lại hết cả. Ngạn thoáng thấy hai tên biệt kích cõng xác tên Xăm lên, chạy xồng xộc. Ngạn nổ theo một loạt ngắn. Chúng vẫn còn vác thằng Xăm chạy. Anh nhảy phắt ra, lia thêm một loạt nữa và thét to:

- Xung phong!

Rồi anh phóng vút ra miệng hang.

Tới, Trọng cũng lao theo. Ba Rền, Hai Thép và anh em ủa cả ra kéo súng, chạy vội vào. Chú Tư Nghiệp và Đạt lúi húi mở xanh-tuya trên những xác giặc, mãi một lúc sau khi vừa mở được hai cái xanh-tuya đang và mấy băng tôm-xông, thì địch đã bắt đầu dừng lại bắn trả. Hai người bò vào hang dưới làn đạn rạt rạt của địch và làn đạn của anh em từ trong hang bắn ra yểm hộ. Đạt bò như một con ếch, hai cái đuôi mập chắc của Đại cứ co lên duỗi xuống, còn một tay Đạt lôi hai cái xanh-tuya đạn. Chú Tư Nghiệp bò chậm nhưng kỹ hơn, đôi chân dài ngoăn đầy lông của chú cứ chồi chồi, đập đập, Ngạn vừa bắn vừa theo dõi hai người. Còn có mấy vớ tay nữa là tới miệng hang, Hai Thép khích lệ: Ráng chút nữa!

...Rốt cuộc hai người bò vào đến nơi, mình mẩy sây sát, đầu gối đều rớm máu, nhưng không bị trúng viên đạn nào. Đôi mắt của Đạt sáng ngời. Cậu ta kéohai dây xanh-tuya đạn ga-răng vô hốc hang, dựa lưng vào vách đá ngồi thở và cười, cái miệng cậu ta chành bành. Còn chú Tư Nghiệp thì đặt hai bàn tay nơi đầu gối, thở dốc:

- Đạn nó đi biết nóng lưng nghe!

Chú cầm một băng tôm-xông lấy ra một viên coi thử. Đạn mới tinh, vàng chóa, sau đít có một chấm sơn tím. Chú đưa viên đạn lên mũi người rồi nói:

- Mẹ, thơm nhản hết sức mấy cha! Bộ nó mới khai đạn thùng ra mà!

Chú chuyển các băng đạn cho anh em bắn tôm-xông và hỏi:

- Lấy được mấy cây súng?

- Sáu cây, năm ga-răng, một tôm-xông.

Ba Rền đáp, và phát ngay cho Tư Nghiệp một khẩu ga-răng kẹp đầy những

lam đạn óng ánh nơi dây đai. Tư Nghiệp mừng quá, đưa tay ru run đỡ lấy cây súng nặng trĩu mà bụng dạ cứ bán tín bán nghi, ngỡ như chiêm bao. Chú ôm cây súng vuốt ve từ nòng tới báng.

Ba Rền nói:

- Ông thấy đời ông tươi chưa? Mới vác "ngựa trời" đó mà bây giờ ông cầm ga-răng rồi!

- Thì phải tươi vậy mới được chứ... Có gan làm giàu mà! Ê, súng này phát luôn chứ ta?

- Phát luôn. Mình còn lấy nữa, thiếu gì!

- Tôi được thủ cây ga-răng này thì chơi với nó có chết cũng mát bụng.

Ngạn cười, móc vắt cơm ra. Trời đã gần đứng bóng. Ai cũng chợt thấy đói bụng, liền lấy cơm vắt hồi hôm ăn nghiêng ngấu. Mọi người đang ăn nửa chừng thì Quyên từ trong luôn ra. Cô cầm một xâu tôm búi nước, rút chia cho từng người. Chia hết xâu tôm. Quyên ngồi nép vào vách đá, hờn hờ rờ coi những cây súng mới lấy được. Lát sau, cô đến bên Ngạn, hai tay đặt lên ngực mình như nén nỗi hồi hộp còn dâng đầy:

- Hồi này, em thấy anh chạy vụt ra!

- Em ngồi ở gộp đá phía sau anh à?

Quyên gật đầu. Cô chăm chú nhìn Ngạn bẻ cơm đưa lên miệng ăn ngon lành. Lát sau, Quyên nói giọng giận dỗi:

- Mấy anh không tin tưởng em, không chịu cho đánh chác gì hết!

- Không phải không tin đâu, tại chưa cần đó thôi. Chừng nào cần tới em thì em đánh, đừng nóng.

3.

Thằng Xăm từ từ mở hé mắt...

Hắn thấy bả vai trái đau ê ẩm dưới lớp băng. Hồi này hai viên đạn tôm-xông đã ghim vào đấy. Nhưng hai viên đạn đó chưa giết chết hắn. Bây giờ hắn tỉnh lại dần. Nằm trong lều vải, hắn nhớ lại sự việc vừa xảy đến. Cái khuôn mặt của tên Việt cộng nhú lên sau mô đá đã nổ súng vào hắn hình như là hắn đã gặp ở đâu rồi. Nhưng hắn không nhớ rõ. Làm sao hắn có thể nhớ hết được hàng trăm người mà hắn hoặc đã giết hụt. Tuy nhiên hắn ngờ ngợ ké bắn hắn là một trong số người đã từng giáp mặt với hắn mà hắn đã để sảy. Đây là lần đầu tiên hắn bị bắn, phải bỏ cuộc. Hắn nghĩ bụng: "Đáng lẽ mình phải bóp cò trước nó".

Một tên chuẩn úy y tá trưởng đeo kính cận ngồi nhòm bên cạnh hắn, bảo:

- Vết thương của trung úy không sao đâu

- Không sao hả?

- Không... Nhưng có thể hơi lâu lành...

Xăm không hỏi nữa. Hắn đưa tay lên ngực, sờ rầm cái hình mặt chần có nanh ngà, mê muội nghĩ rằng nếu không có cái mặt chần ấy, chắc đâu hắn

còn sống. Lâu lắm rồi hắn mới trở lại Hòn Đất, mà lần này hắn lại bị đánh trả dữ dội. Đó là điều hắn không ngờ. Qua cái bãi chông ban sáng và hai lần thọc vào hang đều bị đánh giạt ra, hắn thấy Hòn Đất hôm nay có cái gì không giống với Hòn Đất thuở hắn còn làm xếp bút. Hắn ngạc nhiên và tức giận lồng lộn. Hắn nghĩ: "Không thể như thế được đâu, tao sẽ bắn nát đầu tụi bây". Hắn liếc nhìn vết thương rồi đột ngột hỏi tên y tá trưởng.

- Đã bắt đầu đánh vô hang nữa chưa?

- Thưa anh Hai chưa?

- Sao không đánh

- Chưa có lệnh của Bộ chỉ huy

Xăm vọt nhồm dậy, nghiến răng trèo trẹo:

- Đ. mẹ, gần một ngàn thằng mà không vô hang được, kẻ tụi nó bắn mình cứ té sùm sùm, tức muốn ói máu.

- Thưa anh Hai, tụi nó nấp trong hang đó có thể lắm!

Xăm nín lặng. Hắn thấy tên chuẩn úy y tá trưởng đó nói đúng. Thật, đánh vô cái hang có đâu phải dễ thì chính việc hắn bị thương nằm đây đã nói rõ điều đó.

- Hồi trưa có mấy ông cố vấn Mỹ đi trực thăng xuống. Nghe đâu mấy ông cho lệnh cứ vây siết, thì tụi nó thế nào cũng chết đói chết khát. Tôi cũng mới được lệnh của mấy ông biểu bỏ thuốc độc xuống suối...

Tên Xăm nghe nói, giật mình nhồm dậy, hỏi lại:

- Bỏ thuốc độc à

Tên y tá gạt đầu, Xăm lo lắng ra mặt. Hắn nói:

- Rồi nước đâu mình uống? Dân trên Hòn không biết, uống chết hết còn gì?

- Ngăn suối lại. Bỏ thuốc độc ở khúc gần hang thôi!

Thằng Xăm ngả đầu xuống. Hắn nghĩ tới mẹ hắn và Cà My. Hồi sáng, khi kéo quân đến, hắn có ghé qua nhà. Mẹ hắn hỏi hắn với giọng không hẳn học, mà có vẻ hơi mừng là khác. Thành ra hắn đâm vui. Bây giờ, hắn chợt nảy ra cái ý nghĩ giá hắn được về nằm ở nhà thì chắc sướng hơn nằm trong cái lều oi bức này. Hắn liền nói với tên y tá:

- Tao muốn về nhà bà già tao nằm quá!

Tên này lắc đầu:

- Không được, anh Hai nằm ở đây để làm thuốc chó. Chừng nào vết thương của anh Hai lành miệng thì c về.

- Nhằm vài ngày nữa lành miệng chưa?

- Vài ngày nữa thì chắc khá!

Tên Xăm nằm im, không nói chuyện nữa.

Xung quanh hắn vẫn dậy lên những tiếng ồn ào. Bọn lính đang ăn cơm.

Vòng vây của chúng bao quanh hang có tới hai lớp. Lớp ở gần hang và một lớp ở gần xóm. Vào giờ này, bọn lính ở xóm la cà thả rêu vào các nhà dân.

Một toán lính bảo an đến quán thím Ba ú ngồi nói chuyện om sòm. Thím ý tay không rời được cái cốc đong rượu. Hôm nay, thím tỏ ra một người chủ quán vui tính hết sức. Thím gọi bọn lính bằng cậu, nói chuyện với chúng ngọt xớt:

- Mấy cậu đi như vậy mỗi tháng được lãnh mấy ngàn?

- Mấy ngàn? Một ngàn tám chớ mấy! Thím coi nhăm bấy nhiêu đó có đủ đút lỗ miệng không?

Thím Ba ú liền trở mắt, vẻ ngạc nhiên:

- Một ngàn tám à, bộ mấy cậu nói giỡn sao chớ?

Một ngàn tám làm sao sống! Vậy vợ con chắc có lãnh riêng?

- Lãnh riêng cho mà ham. Nội vụ chỉ có bấy nhiêu đó thôi, bà ơi!

Thím Ba ú liền buông xuôi hai tay lên bấp vế, chặc lưỡi:

- Vậy mà lâu nay tôi cứ ngỡ mấy cậu ăn lương tẻ gì cũng cỡ ba ngàn sắp lên!

Bọn lính đều cười về sự hiểu lầm của thím Ba. Một người hạ sĩ trạc tuổi băm lăm, mặt mày đen đúa, tóc bờm xờm trở tới mang tai, uống hết ly rượu, chép miệng ngó thím Ba:

- Thím làm như tụi Mỹ nó không biết tiếc tiền.

- Nghe nói Mỹ nó giàu lắm mà?

- Thì tụi nó giàu chớ... Bởi giàu nên nó mới bỏ tiền ra mướn tụi tôi đi đây.

Nhưng nó đại gì mướn giá cao. Chỉ có tụi tôi là đại...

Người hạ sĩ nói tới đó chợt dừng lại đưa bàn tay luồn vào mớ tóc bờm xờm của mình, vẻ mặt coi mò chán ngán và rầu rĩ lắm, thím Ba ú hỏi y:

- Xin lỗi, cậu người xứ nào?

- Tôi gốc gác ở Mạc Cần Dung!

Thím Ba ú sững sờ:

- ủa, té ra cậu ở Mạc Cần Dung, tức làng Bình Hòa?

- Phải thím biết xứ đó sao?

- Trời đất, hồi chưa giặc giã, tôi lên đó làm mắm hoài mà!

Rồi thím Ba nói tiếp, vẻ hồ hởi:

- Cha chả... cái xứ gì mà tới mùa cá đại nổi đặc sống! Ai muốn xúc bấy nhiêu thì xúc. Thiệt ham làm sao. Các lóc, cá trên, cá lim kìm, đủ hết, mạnh ai nấy bắt... Còn ruộng lúa sạ ở đó trúng đổ đồng cứ một công hai chục gia cầm chắc!

Người hạ sĩ nhòm tới, nhìn thím Ba ú trân trân:

- ủa, coi bộ thím này biết xứ tôi rành dữ ha?

- Tưởng ở đâu, chớ Mạc Cần Dung thì sao tôi không biết? ở đây đi Mạc Cần Dung cũng gần xệu thôi, cậu à!

Bọn lính chẳng chú ý gì về cái làng mang tên Khơ-Me xa lắc xa lơ đó.

Chúng uống rượu, trả tiền rồi vác súng đi lết bệt về chỗ đóng quân. Chỉ còn người hạ sĩ đen đúa kia ngồi lại. Đôi mắt của y giờ đỏ hoe. Ngồi xồm gói

trên bộ ván giữa tiệm, y cười coi như mếu, rồi lấy mu bàn tay vụng về chùi mấy giọt rượu giấy trên bộ râu lún phún chưa cạo.

Thím Ba ú hời:

- Cậu uống nữa thôi?

Hai tay y vội chấp cái ly đưa tới.

- Cho tôi một ly nữa.

Thím Ba ú mức rượu trong hũ, rót đầy tràn cái ly người hạ sĩ đang cầm:

- Hồi ở Mặc Cần Dung, cậu sanh sống nghề chi?

- Tôi mằm ruộng. Tháng trước thi dăng câu đặt lờ.

- Cậu đi lính lâu chưa?

- Hai năm rồi.

Thím Ba ú vánh bàn tay chặn nhẹ ống tay áo của người hạ sĩ:

- Khoan cậu đợi chút xíu, để tôi đi nướng con mực cho cậu nhậu!

Nói đoạn, thím mau mắn với tay lên túm mực treo bán, rút lấy một con. Rồi cầm con mực, thím lạch bạch đi vào bếp. Người hạ sĩ để ly rượu xuống, ngồi đợi. Coi bộ y cảm động. Khi mùi mực nướng trong bếp tỏa lên thơm tho y hít hít cánh mũi:

- Cha... mực thơm quá!

Thím Ba ú trở ra, tay kẹp chiếc đĩa nhôm đựng con mực nướng. Trong đĩa còn có một cái chén nhỏ. Thím trở cái chén nói:

- Có chén dấm ớt đây, cậu chấm mà ăn!

- Da...

Người hạ sĩ cầm con mực, dứt mấy cái râu bỏ vô chén dấm, rồi lấy hai ngón tay kẹp vớt ra, thông thả đưa lên miệng nhai. Thím Ba ngồi khoanh tay về nơi góc ván nhìn người hạ sĩ uống rượu. Chợt thím hỏi:

- Sao cậu không ở nhà mằm ruộng, đi lính chi cho cực?

Người hạ sĩ cầm để ly rượu xuống, lặng thinh, gãi gãi đầu. Một lát say y mới nói:

- Tại tôi ngu. Tôi ngu quá. Mà không phải chỉ có một mình tôi...

- Đi đây có cậu nào cùng xứ sở với cậu không?

- Có bốn năm đứa... Tụi nó không ở tại Mặc Cần Dung nhưng cũng ở cận đó. Thằng thì ở Vĩnh Hanh, thằng thì ở Năng Gù...

- à xin lỗi cậu, nói chuyện nãy giờ mà tôi sơ ý quên không hỏi thăm cậu thứ mấy chớ?

- Dạ tôi tên Cơ, thứ chín.

Thím Ba ú gật đầu. Rồi thím nói, vẻ sợ sệt:

- Hồi sáng tới giờ "đụng" trong hang Hòn dũ quá, không biết ra sao? Nghe súng bắn điếc đai.

Hạ sĩ Cơ bảo:

- ồ tụi biệt kích đột vô hang đó, mà đều bị đánh chạy dột ra hết rồi. Mấy ông

ở trông bộ đồng lắm hay sao mà chống cự gắt mầu. Hồi sáng tới giờ "liêm" tụi tôi gần hai chục thằng rồi!

- Tôi thấy bao nhiêu vồng ở trong xóm đều bị lấy hết

- Thì để khiêng tụi bị thương mà...

Hạ sĩ Cơ cầm ly rượu nhóng tới, hỏi ngỏ:

- Nè, thím nói thiệt cho tôi biết, mất ông rút vô trong hang có đồng không thím?

- Tôi đâu có biết mấy ông đồng hay ít!

Hạ sĩ Cơ buông ly rượu, nét mặt rầu rầu:

- Thím mà không biết... Thím nói để tụi tôi còn biết mà lánh né. Đây rồi thế nào cũng tới lượt tụi tôi phải vô hang. Thiệt là ngán. Coi bộ mấy ông trong hang quyết tử quá xá!

Thím Ba ú đập khế bàn tay xuống gối nghe cái "chách":

- Chớ không quyết tử? Tôi hỏi cậu, giả tử cậu bị người ta đè xuống cắt cổ, cậu muốn sống thì phải làm sao? ít ra cậu phải lừa thế chụp dao hoặc bóp họng cái người lính cắt cổ cậu, rồi phóc chạy, thì mới sống được, chớ cậu nằm im ắt cậu phải chết... Mấy ông cũng vậy đó, cậu à!

Hạ sĩ Cờ gạt đầu:

- ồ, con trùng đạp riết nó cũng phải oằn, huống chi là mấy ông. Y dừng lại giây lâu, rồi tiếp:

- Nói thiệt với thím, tôi không ham đụng độ với mấy ông đâu. Tôi muốn về nhà mằm ruộng, dăng câu đặt trum bắt lươn bắt cá nhậu chơi khỏe hơn.

Chắc thím biết kinh Hội đồng?... Vợ tôi nó ở đó dẹt chiếu nuôi con. Tôi nghiệp...

- Đó, đó!- Thím Ba ú kêu lên: - Rốt cuộc người đờn bà cũng chịu cảnh khô, cậu thấy chưa? Tôi khen cho cậu đành lòng bỏ vợ con mà đi. Kể cậu cũng là người lòng gang dạ đá!

Hạ sĩ Cơ nghe nói đưa tay sờ rầm bứt bứt cổ áo:

- Trời ơi, thím Ba, thím Ba... Tôi khổ lắm, thím Ba à! Y kêu lên rồi bỏ ly rượu, bước xuống đất, lê đôi giày bố có mắt cá đi xềnh xệch tới bên cây cột. Đứng dựa cột, người hạ sĩ ngó mông qua miệt Vàm Răng. Y ngó qua những cánh đồng nâu nhạt trải dài tới ven cây xanh mù. Và núi Ba Thê tím tím, vôi vôi ở trước mặt làm bụng dạ y chết điếng. Mỗi một lúc lâu, y mới trở vào khoác cây súng trường mát, móc túi áo gom nhóp mấy đồng bạc lẻ:

- Thím tính bao nhiêu tôi trả.

Thím Ba lắc đầu:

- Thôi, chút đỉnh mà tiền bạc gì cậu!

Hạ sĩ Cơ áp ứng:

- Không, để tôi trả, để tôi trả mà!

- Tôi nói là tôi không lấy... Gặp cậu, tôi coi như người bồn sở...

Hạ sĩ Cơ nói:

- Vậy tôi cảm ơn thím... Thôi tôi cề, nghe thím!

Trên đường về chỗ đóng quân, lòng hạ sĩ Cơ thấy vui vui khi nghĩ tới thím Ba ú, người đàn bà chủ tiệm béo mập mà tốt bụng. Và nhất là thím ta lại biết rất rõ xứ quê của y. Trời ơi, thím ta nhắc làm chi mùa cá, nhắc làm chi đồng ruộng khiến lòng y bồi hồi quặn thắt. Y nhớ ngày nào y đánh cộ trâu chở lúa mướn. Cộ trâu chạy băng băng trên đồng lúa mới gặt. Đó đây, các trại ruộng nổi khói cơm chiều. Rồi mùi thơm của những nồi cơm gạo mới, mùi cá lóc nướng trui khen khét. Lũ con nít đi bứt hoi cá đĩa, đi mót lúa thấy y đánh cộ ngang đều chạy ủa theo kêu cho chúng đi kè. Thiệt là vui làm sao! ấy, cũng vào cái dạo tháng chạp này đây. Mùa tát đìa nổi đuôi mùa gặt. Y nhớ khôn xiết cái cảnh ngày chạng vạng trong đồng. Sau bữa cơm mắm kho bông súng ngon lành, cái trại ruộng đốt đồng un lên, sửa soạn cà lan đập lúa tối. Và y cầm cây mó sậy xóc lúa cho trâu kéo trục đập qua. Tụi đàn bà con gái dê lúa gần đó cười nói vang rân. Rồi trắng lên. Y vẫn vừa tiếp tục xóc lúa, vừa nói cà rớn với mấy đứa con gái dê lúa bên cạnh.

... Cái đời y cũng đã có lúc vui vẻ thanh thoi như thế. Lúc kháng chiến, y cũng vô du kích đánh Tây. Hòa bình y cưới vợ, rồi cờ bạc. Y cờ bạc riết mà xa đồng ruộng, bỏ bê vợ con, bỏ cả cái lợp cái lờ để vô lính dân vệ. Từ dân vệ y trở thành lính bảo an không mấy chốc. Ban đầu còn đóng ở Long Xuyên, sau lên Rạch Giá. Y đi lính lâu mà không lên khỏi cái chức hạ sĩ, vì y không dám giết người như những tên lính khác. May thay, cái gốc của ruộng đồng còn giữ y lại ở mức người lính đánh thuê. Nhiều trận càn, tụi lính cứ đập bừa lên mạ, nhưng y lại đi tránh lối khác, vì chính y đã có lúc gieo cấy mạ đó. Cũng như chưa lúc nào y dám cầm súng nhắm một con trâu mà bắn.

Đền Hòn Đất này, y là một trong số những người lính chẳng thiết tha gì sự đánh chác. Lúc lên đường hành quân, y chỉ mong sớm sớm trở về. Khi thấy chỉ có một buổi sáng mà lính đã chết và bị thương ba bốn chục, y ghê quá. Y đâu lạ gì những người du kích. Y hay ngẫm nghĩ nếu y vót chông cắm ruộng thì cây chông của y cũng sẽ đâm chết bất cứ thằng nào xông qua ruộng y như vậy.

Cái khoảng cách biệt, cái rãnh ngăn đôi giữa hạ sĩ Cơ và những người mà bọn giặc gọi là "Việt Cộng" buộc y phải đánh đó, không có gì là sâu xa cả. Y cầm súng bắn vào họ không đành. Ngón tay y bóp cò súng không quả quyết chi hết.

Y thấy người du kích đó giống hệt như y, vì hầu hết họ cũng đều là dân làm ruộng, dăng câu đặt trúm, như y vậy.

Nghe nói cuộc bao vây này có thể kéo dài, y đâm lo. Trên đường đi từ quán thím Ba ú ở về tiểu đội, hạ sĩ Cơ tâm trí cứ để đâu ở miệt làng cũ. Và cái câu

thím Ba ú nói "từ đây đi Mặc Cần Dung gần xệu" cứ gọi đến cho y một ý định táo bạo.

4

Cho tới chiều, không có một cuộc xô xát nào xảy ra. Người ta không nghe tiếng súng nổ dữ dội như ban sáng và trưa. Chỉ có tiếng súng của bọn giặc bắn trâu nổ lẻ tẻ ở ven đồng. Những con trâu bị bắn khuyu giữa ruộng, rống dài. Khắp Hòn Đất ai cũng nghe tiếng rống thảm thiết của những con vật hiền lành ấy. Bấy giờ nắng bắt đầu nhòa đi trong vườn lá. Và khi gió biển mới thổi về Hòn mỗi lúc một nhiều hơn thì từ rừng Thất Sơn xanh mù kia thấy chớp trắng những cánh cò.

Chiều nào cũng vậy, vào lối này, đàn bò lại trở về. Sau một ngày đi kiếm ăn ở chôn xa, những con cò bay về Hòn Đất, nơi có không biết bao nhiêu cái tổ rơ, vất vẻo trên đọt xoài, nơi chúng sống từ đời này đến đời khác. Đàn cò cứ mỗi lúc một hiện rõ, với những đôi cánh hình dấu ố. Và sau lưng chúng sắc núi đã chuyển từ màu xanh lam sang màu tím ngắt thì đã có thể đếm được từng con cò bay vầy, la lá. Nhưng chiều hôm nay đàn cò đầu tiên về tới vừa xuống vườn xoài Hòn Đất thì chúng xao xác vụt bay lên hết cả. Súng từ bên dưới bắn lên "bóc bùm, bóc bùm". Trong buổi chiều tà, có mấy con cò bị trúng đạn, xoạc đôi cánh trắng, từ không trung rơi thẳng xuống. Nhưng con cò sau sắp hạ cánh đều kinh hãi kêu ré, cất lên. Chúng liệng nhiều vòng trên cao rồi cuối cùng chớp chớp bay về phía Hòn Me.

Mẹ Sáu đứng nơi bậc thang nhà nhìn thấy đàn cò không hạ cánh xuống vườn được, lòng mẹ đau như cắt. Mẹ ngồi bệt xuống bậc thang, ngó về phía hang Hòn bị cây cối che phủ. Bụng dạ mẹ càng thêm lo lắng. Hồi sáng tới giờ mẹ có làm được công việc gì đâu. Hết chạy vào lại chạy ra. Bỗng dưng bây giờ cái nhà chỉ còn trơ lại có mỗi mình mẹ. Hai chị em Quyên, Sứ vào hang thì đã đành, đến như con bé Thúy nó vào trong đó làm chi, để mẹ đã lo lại càng lo thêm. Hồi sáng, khi bọn giặc vào tới xóm, thằng Xăm đã ghé vào nhà mẹ sục kiếm. Nó hỏi: - "Hai đứa con gái nhà bà đâu". Mẹ đáp - "Thấy mấy ông vô, tụi nó sợ chạy đâu tôi cũng không biết!" Bọn giặc nói: - "Trốn vô hang hết rồi chứ gì, tưởng tụi tôi không biết hả? Cho bà hay, chuyến này tụi tôi tiêu diệt hết Việt cộng ở đây rồi đóng chốt luôn chớ không phải như lần trước đâu. Tưởng trốn vô hang là êm sao. Tụi tôi đánh vô, bắt được đứa nào mỗ bụng đứa nấy cho coi!". Chúng nói thế rồi bỏ đi. Một lát sau, súng lớn ngoài tàu bắn lên Hòn nổ rung rinh nhà cửa. Mẹ Sáu phải xuống hầm núp. Dứt trận súng lớn rồi, mẹ vừa chui lên thì lại nghe súng to súng nhỏ rộ lên phía hang Hòn. Mẹ bắc thang leo lên dòm qua mái nhà sau, thấy cây cối ở hang Hòn bị đạn chém sả, như có bàn tay vô hình đang phát cho các nhánh măng cầu, nhánh xoài rụng xuống một cách không thương tiếc. Kế mẹ nghe súng từ trong hang Hòn bắn ra. Tiếng lựu đạn nổ ầm ầm. Chị Hai Thép bỗng con từ

đăng nhà chạy đến, kêu:

- Má sáu soi!

Chị hai Thép chạy rầm rầm vô nhà. Không thấy mẹ Sáu đâu. Chị hốt hoảng kêu;

- Má Sáu, má Sáu!

- Tao đây nè!

Mẹ Sáu ở trên mái nhà nói. Chị Hai Thép ngược lên hỏi:

- Má lên trên đó coi đó hả? Có ngó thấy gì không?

- Đâu có thấy gì. Chỉ thấy nhánh cây ngã liệt.

Mẹ Sáu hai tay vịn thang, bước xuống. Mẹ nắm tay chị Hai Thép, nói tiếng được tiếng không:

- Đánh rồi, nó đánh vô hang rồi, vợ Hai Thép à!... Trời ơi, không biết trong đó anh em chống cự ra làm sao. Tao lo cho mấy đứa nó quá. Súng ống đâu có bao nhiêu...

Chị Hai Thép đặt thằng nhỏ ba tháng xuống ván, đứng im, lắng tai. Chị nói:

- Má nghe không, lính nó la gì dữ quá!

Mẹ Sáu cũng lắng tai cố nghe, nhưng tai mẹ không nghe được tiếng la ở xa vắng tới. Chị Hai Thép hạ giọng:

- Không sao đâu, con nghe ba sắp nhỏ nói ở trong hàng đó vững lắm, tụi nó không dễ dằn gì tràn vô được đâu!

- ừ, nó không tràn vô được liền, nhưng cho là nó không vô được đi, mà nó cứ vây riết, rồi anh em ở trông lấy cơm gạo đâu ăn?

- Má đừng lo, có gạo!

Mẹ Sáu không nói nữa, kéo rổ đựng trầu, tằm gấp một miếng. Sắp bỏ miếng trầu vô miệng, bỗng mẹ lại nói:

- Tao hỏi vợ Hai Thép, có gạo là có vậy, chớ lấy nước đâu mà nấu cơm, không lẽ ăn gạo sống à?

Chị Hai Thép đang vánh tay quét mũi cho thằng con nhỏ lồm cồm bò trên ván, nghe Mẹ Sáu hỏi chị cũng lo, và chị cũng biết giặc đóng chiếm suối Lươn rồi. Nhưng chị đáp:

- Mấy ông mình thể thần dữ lắm, lẽ nào chịu ăn gạo sống... ít nhất cũng rang gạo mà ăn chớ!.

Suốt buổi sáng, mẹ Sáu thấp thỏm không yên.

Chị Hai Thép sang thăm mẹ Sáu một chút rồi bông con về ngay. Từ tối hôm kia, anh Tám Chấn đã đến ở tại nhà chị mà không một ai trong xóm biết cả. Ngay mẹ Sáu cũng không biết nữa. Lúc chị Hai Thép trở về bên nhà rồi, mẹ Sáu đi cho heo ăn. Ngồi lùa tay vào máng cám, niêng mẹ lêu heo, nhưng lòng mẹ thì hướng cả về hang Hòn. Thật, bỗng nhiên mà tất cả ruột rà của mẹ đều bị dút ra để trong hang Hòn đó. Con gái lớn, con gái út, con cháu ngoại cung như trứng mỏng đó chẳng phải là nguồn sống của cả đời mẹ là

gì! Rồi còn con rể và những anh em khác, đều như ruột thịt cả. Bây giờ tất cả đều đang đặt mình trong tình huống khó khăn. Sự sống và cái chết như đã để lên cân, mà bà mẹ là người đang hồi hộp nhìn coi cái cân ấy. Mặc dầu mẹ cũng đã từng nếm nỗi lo âu kiểu như thế, nhưng trước kia nỗi lo âu của mẹ dần trải ra, chớ đâu có câu thúc, gom lại ghê sợ như bữa nay.

Đêm xuống tối mịt. Mẹ Sáu quờ quạng đi đốt đèn. Cây đèn ống khói cháy lên càng soi rõ sự trống trải của gian nhà. Mẹ Sáu ngồi dưới ván một lúc, bồn chồn chịu không nổi, mới đi thắp ba cây nhang. Mẹ thắp nhang đứng trước bàn thờ chồng, lâm râm khấn:

- Ông sống khôn thác thiêng, phen này ráng phò hộ cho sắp con cháu của ông được tai qua nạn khỏi...

Mẹ xá xá mấy cái rồi cắm nhang vào chiếc lư hương đặt trên bàn thờ. Vừa lúc ấy chợt trong xóm có tiếng loa đột ngột nổi lên. Mẹ giật mình chạy ra cửa, tiếng loa thét vang vang:

- Nghe đây, nghe đây. Quân đội Việt Nam cộng hòa thông báo cho dân trên Hòn được rõ, hôm nay quân đội đã chạm súng và tiêu diệt được nhiều tên cộng phi. Hiện chúng còn đang ngoan cố chui rúc trong hang để chống lại. Quân đội sẽ tiếp tục tiêu diệt chúng. Chúng tôi xin báo cho đồng bào biết bắt đầu từ chín giờ sáng mai cấm tuyệt không ai được léo hánh ra suối. Nghe đây, nghe đây, quân đội Việt Nam cộng hòa...

Mẹ Sáu nghĩ bụng: "Cấm dân không được ra suối à? Tội mày mưu tính chi đây? Chà... nó nói nó tiêu diệt được nhiều anh em mình. Chắc nói láo. Hồi sáng nghe chỉ có hai người mình bị thương, một chú là Thắm, hai là thằng Bé con Tư Râu... không biết sau còn có ai bị thương thêm không?"

Tiếng loa của giặc vẫn còn thét ré trong xóm. Lúc tiếng loa im đi, chợt có tiếng kêu cẳng cẳng ngoài ngõ. Mẹ Sáu vào nhà cầm cây đèn. Trở ra mẹ thấy một con chó mực nhỏ chạy quần tới bậc thang. Đi sau con chó còn có bóng người. Mẹ Sáu nhướn mắt nhận ra là thằng út, con của chú Tư Râu. Thằng út mặc cái áo len dài tay, vạt áo nhét trong quần cụt. Nó đi lon ton tới bậc thang, nhảy riết lên. Mẹ Sáu hỏi:

- Mày đó hả út?

Thằng út vừa thở vừa đáp:

- Dạ, ba con biểu con vô đây ngủ. Ba con nói tối nay bà Sáu ở nhà một mình...

- Vỡ à?... Bộ mày ở ngoài bãi chạy u vô đây sao mà thở hào hển dữ vậy?

- Dạ!

Thằng út nói và đi vào. Năm nay thằng út mới mười ba tuổi, mà coi tướng đã vạm vỡ. Nước da nó đen, đầu hớt trọc, tóc xù xì rậm rạp như bông gáo. Bộ mặt nó coi liếng lăm, nhất là cái trán vồ của nó coi mới lì lợm làm sao. Vô nhà rồi, nó vẫn không ngồi yên được cứ chạy lòng vòng, tắc lưỡi kêu con

mực chạy theo. Giỡn với con chó một hồi, thằng út lặn kênh ra ván. Lát sau, nó ngóc đầu hỏi mẹ Sáu nhà có còn cơm nguội không. Mẹ Sáu ngạc nhiên nhìn nó:

- Bộ mày chưa ăn cơm sao?

- Con ăn cơm hồi xế lặn!

Mẹ Sáu đứng dậy cầm đèn, nói với nó:

- Đi xuống đây!

Thằng út lồm cồm trở dậy, theo mẹ Sáu xuống bếp. Mẹ bung nồi cơm và một ơ cá kho dọn ra bộ ván kê cạnh bếp. Thằng út lấy chén, leo lên ván. nó tự xúc cơm, chan nước cá, rồi ngồi xếp bằng ăn riết. Mẹ Sáu nói:

- Hồi chiều tao nấu cơm đó chớ tao có ăn hột nào đâu. Ba mày có ghé đây.

Nghe nói thằng Bé anh mày bị thương, ba mày lo lắng mà không nói chi hết!

- Ba con nói không đánh giặc thì thôi chớ đánh giặc thì bị thương là thường.

Mẹ Sáu nói:

- Còn mày, nghe anh mày vậy, mày sợ không út?

- Con khỏi sợ, bà Sáu à. Con liệng lựu đạn chết bà nó hết chớ sợ!

Mẹ Sáu phì cười:

- Mày còn con nít ai dám giao lựu đạn cho mày mà mày liệng!

Thằng út ngó Mẹ Sáu, mấp má môi tính nói gì rồi thôi, bung chén cơm lên ăn. Và hết cơm, nó thọc chén vô nồi mà xúc. Mẹ Sáu la:

- Cái thằng này, có đũa bếp sao không chịu bới?

Thằng út cười hề hề:

- Xúc mau hơn. ở đó bới thì ăn thêm được một chén nữa rồi!

Mẹ Sáu hết biết nói sao với nó, lắc đầu:

- Cha con mày tánh hệt như nhau. Tới ăn cơm thì cùng ăn hột ăn táp!

Thằng út làm thỉnh, ăn thêm ba chén cơm nữa rồi bỏ đũa đứng dậy. Nó xón xác bước ra sau lấy gáo múc nước trong lu uống ừng ực. Trở vô nó thè lưỡi liếm vòng quanh mép, đưa tay vuốt vuốt cái bụng to tướng, đứng đĩnh đi ra nhà trước. Ngồi nơi bộ ván, nó đóng đưa chân chơi một lúc rồi nằm ngả ra:

- Con nằm đây, còn bà Sáu nằm trong ghen!

- Mày nằm đâu đó thì nằm!

Mẹ Sáu nói và liệng cho nó cái mền. Nó chụp cái mền, hất tung ra đắp kín cả người. Mẹ Sáu ngồi xồm một gối, ngoáy trầu, chép miệng:

- Cha... đêm nay không biết con Thúy ở trong hang ngủ nghê ra làm sao? Sợ tụi nó đánh vô nữa quá!

Thằng út nằm trong mền nói:

- Ban đêm tụi nó không dám vô hang đâu!

- Sao mày biết? Mày thì cái gì cũng biết hết hà!

- Thiệt mà... Phải chi con được ở trong hang con khoái gấ. Ngủ ở tròng chắc ấm lắm! Mà hơn ngán...

- Ngán cái gì?

- ở trong hang có chôn xương mấy chú chết hồi đó. Ghê lắm! Sợ mấy ông nhát lắm!

Mẹ Sáu nghiêm nét mặt bảo:

- Nói bậy nè, mất chú bác của mày hy sinh cho cách mạng mà không lẽ đi nhát mày sao? Từ rày tao cấm mày không được nói vậy nữa, nghe út?

Thằng út bị mẹ Sáu rầy, nó nằm im không nói nữa. Mẹ Sáu ngồi nhai trầu bồm bồm một lát rồi bước ra đóng cửa. Mẹ thôi tắt đèn, đi nằm. Thằng út tóc mền hỏi khề:

- Bà Sáu cài cửa kỹ hôn?

- Tao cài rồi!

Thằng út lại trùm mền. Nhưng nó cứ lẩn qua trở lại. Mẹ Sáu hơi lấy làm lạ:

"Thằng này bữa nay không biết có chuyện gì mà cứ rột rẹt hoài. Nó còn hỏi mình có gài cửa kỹ không. Mọi bữa lại đây ngủ, hể nằm xuống là nó ngáy liền mà!"

Nhưng mẹ nghĩ chắc nó ăn cơm no nên tức bụng khó ngủ, và mẹ không để ý nữa. Mẹ nằm trăn trở, không sao dứt được nỗi lo. Mẹ lại hình dung ra hang Hòn. Cái hang đó càng chắt thêm vào lòng mẹ bao nhiêu là lo âu, hồi hộp. Cứ mỗi lúc mẹ càng cảm thấy phải làm một cái gì để ngăn chặn bớt sức tấn công của bọn giặc, để những vòng vây của chúng phải dần ra. Mẹ muốn bứt cái vòng đai hung hãn siết chặt lại hồng đập tắc nguồn thương yêu và sự sống của đời mẹ.

Trong đêm tối, khi Mẹ Sáu trở về với nỗi lo lắng của mẹ thì thằng út vẫn chưa ngủ. Nó có nỗi lo riêng của nó mà mẹ Sáu không hề hay biết.

Thằng út đang mừng tưởng nhớ lại dánh đập một trái lựu đạn MK3 mới tinh, thực sự chính tay nó đã được cầm, và hiện giờ đang thuộc về nó. Suýt nữa thì ban nãy nó đã lộ ra với mẹ Sáu là nó có trái lựu đạn ấy rồi. May quá, nó kịp ghìm lại. Nó không thể nói với ai khác. Bây giờ mỗi một tiếng động ngoài ngõ, một tiếng chó sủa trắng cũng khiến thằng út giật mình, dợm bật dậy. Nó đã sửa soạn đôi chân của nó rồi. Hể nghe tiếng giày lính đi vô là hần sẽ vọt ngay ra cửa sau. Cái sàn lạnh nhà mẹ Sáu nó đã để ý, thấy có hơi cao, nhưng nó lượng sức nó có thể nhảy xuống dễ chạy.

Nhưng tại sao thằng út lại cứ lo ngay ngáy sợ lính vô nhà? Sao nó nằm đây mà nó cứ tính chuyện chạy trốn?

Chuyện này cũng chỉ có một mình nó biết.

Hồi xế, nhà nó ăn cơm sớm. Ba nó bảo: - "út à, tối nay mày đi lại nhà bà Sáu ngủ. Bà Sáu ở nhà có một mình". Thằng út liền "ạ" rồi lêu con Mực xuống cuồng bơi đi ngay. Nhưng lúc nó cặp xuống đi tới vườn dừa thì một tốp lính ngồi dưới gốc dừa ngó thấy, ngoắc nó:

- Ê, lại đây tanoái cái này nghe mày nhỏ?

- Ông nói cái chi? Nó hỏi.

Mày biết leo dừa không?

Thằng út mới dợm miệng định trả lời "không", mặc dù leo dừa là nghề của nó. Nhưng nó thấy tụi lính thảo xanh-tuya đạn và lựu đạn bỏ đầy trên tấm cải bạt thì nó lại đổi ý, sanh ra muốn cà rà làm quen với tụi lính. Nó đáp:

- Biết chứ... Mày ông muốn bẻ dừa ăn hả?

- ồ, leo bẻ vài trái dừa mày! Bẻ xuống tụi mình chắt uống chơi!

- Bẻ thì bẻ!

Thằng út nói rồi thót leo liền. Tụi lính đứa nào cũng khen thằng út leo dừa giỏi hơn sóc. Mà thật, trong nháy mắt, nó đã lên tới ngọn dừa. Nó vịn cho dừa rụng xuống bịch bịch. Tụi lính hí hửng ôm mỗi thằng một trái. Thằng út bẻ tất cả bốn trái rồi tuột xuống. Một thằng lính lăn về phía nó một trái. Nó lắc đầu:

- Tôi không uống đâu, thứ này tôi uống hoài!

Bọn lính lấy dao găm chém vạt dừa sạt sạt. Thằng út ngó thấy tụi lính chém vụng quá, nó mới giành dao chém. Nó chém trái dừa nào coi cũng muốn uống chứ không sẵn sùi dơ dáy. Nó ngắm nghía cây dao găm Mỹ của tụi lính, khen cây dao tốt, đoạn chồm tới đứt do vô cái vỏ giắt nơi xanh-tuya. Tụi lính uống dừa xong nằm ngả ngón ca vọng cổ. Thằng út vui vẻ bảo:

- Để tôi đờn miệng cho mấy ông hát, nghe!

Nói rồi nó uốn lưỡi tăng tăng dạo qua một câu. Tới chỗ nhịp vào, nó tróc lưỡi một cái giòn khướu nghe hết tiếng nhịp của song hoạn. Tụi lính phục nó quá, hỏi:

- Ai dạy mày đờn miệng vậy?

- Tự ên tôi!

- Dóc, mày phải bắt chước ai mới đờn được chứ?

- Tôi bắt chước ông Tư Đờn, tôi nghe rồi nhái theo ông.

- Thằng nhỏ này tài quá bây!

Thằng út nghe bọn lính khen, mặt nó cứ tỉnh bơ, chẳng hề tỏ vẻ đắc chí như tụi con nít khác. Tánh nó vậy, nó đâu thèm hí hửng ra mặt. Thành ra bọn lính càng phục nó, cứ giữ nó nấn ná ở lại chơi. Thằng út thì từ nãy giờ đã nhắm một trái lựu đạn ở cái xanh-tuya. Nó rắp tâm đợi trời tối là lấy trái lựu đạn. Trong lúc chờ đợi, nó kể cho tụi lính nghe chuyện cặp rắn hổ mây lớn thường nổi lên ngoài biển, quăng giữa Hòn Me và Hòn Quéo. Bọn lính hỏi có thấy tận mắt lần nào chưa, thì nó nói:

- Tui ngó thấy có một con hè. Mà bây giờ cũng còn có một con thôi. Hồi còn nguyên cặp, nó hay nổi lên nhận chìm ghe, ăn thịt người ta thiếu gì! Ba tui nói hồi đó có một ông bự con lấm, kêu là ông cai Thoại. Bữa nọ vợ chồng ông chạy ghe buồm ra gần Hòn Tre. Ông để vợ con lái, còn ông ngồi trước mũi thủ một cây roi tre mạnh tông dài. Lúc cặp rắn nổi lên xô ghe như mọi

khi, ông không thềm nói. Đợi lúc con rắn đực ngóc lên tính táp, ông quơ ngọn roi, quật ngang, con rắn gãy cổ chết... Từ đó chỉ còn lại con rắn cái... Chồng nó chết rồi, một mình nó không dám đón đường nhận ghe người ta nữa...

Thằng út để dứt câu chuyện cai Thoại giết rắn thì trời nhá nhem. Không chậm trễ, nó nhẹ nhàng thò tay tháo trái lựu đạn. Miệng nó vẫn nói leo leo:

- Con rắn cái bây giờ cũng còn nổi lên hoài...

Lúc nó nói câu ấy thì trái lựu đạn đã nằm nặng trĩu trong túi áo nó rồi. Nó thọc tay vào túi nâng giữ trái lựu đạn, và đứng lên:

- Thôi, mấy anh nghỉ, tôi về!

- Ê, lâu lâu lại đây chơi nghe bò!

- Mày anh còn ở đây lâu lắm sao?

- Còn lâu, chừng nào tiêu diệt hết Việt cộng trong hang mới đi!

Thằng út bước chậm lại. Con mực vẫn theo sau. Đi khuất bọn lính, thằng út mới vụt chạy. Về gần tới nhà mẹ Sáu, nó tạt vô vườn lêkima, bới một cái lỗ ém trái lựu đạn. Nó làm dấu, khóa đất kỹ lưỡng, rồi chạy về nhà mẹ Sáu.

5.

Giữa lúc thằng út đang nằm thao thức nghĩ tới trái lựu đạn thì thằng Bé anh nó ở trong hang Hòn đang trải qua những giờ phút gay go. Thằng Bé vốn gan là thổ, mà hồi chiều tới giờ bỗng cất tiếng rên hư hư. Nó đòi uống nước liên tiếp, Quyên thay Năm Nhớ trông coi nó, chỉ cho nó uống thăm giọng bằng nước cháo chứ không dám cho uống nước. Nó phều phào nói:

- Chị út ơi, sao không cho em uống nước? Em khát em chết...

Quyên cầm cây nến trắng mới thấp, dỗ dành:

- Em bị thương uống nước đâu được. Uống chút chút nước cháo thôi...

Chừng nào em bớt thì chị cho em uống!

Thằng Bé vẫn phều phào:

- Cho em uống bây giờ đi!... Em uống một chút thôi. Quyên bậm môi, day mặt đi chỗ khác... Thằng Bé nói giọng giận dỗi:

- Chị út ơi, sao chị không cho em uống. Bộ chị không thương em à?

Quyên đang nhều những giọt sắp nên xuống phiến đá, nghe thằng Bé nói cách đó thì không chịu nổi, nước mắt muốn trào ra. Cô cặm nển lên phiến đá rồi đi lại chỗ anh Thắm, nghèn nghẹn nói:

- Anh Thắm à, em Bé đòi uống nước quá, tính làm sao bây giờ?

Thắm lắc đầu:

- Đòi thì đòi chứ cũng không cho uống. Cô đừng cho Bé uống đấy!

- Em nói hết lời mà Bé không chịu. Nó nói em không thương nó...

Thắm im lặng một chút rồi bảo:

- Tôi thấy cánh tay của Bé phải tính sao chứ để bày nhầy vậy không được.

Về vụ này tôi có thấy rồi, để lâu e nguy hiểm đến tính mạng. Theo ý tôi phải

thanh toán cái mớ xương thịt bấy nhầy đó đi. Phải chặt đứt đi!

... Dưới ngọn nến không lay động, thằng Bé từ từ mở mắt nhìn Quyên:

- Chị út đi đi! Em thấy cái tay em nó lóng vương lắm. Nó... nó không phải là cái tay của em nữa...

Quyên quay nhìn thần Bé đăm đăm rồi cô cúi xuống, quỳ một gối, đặt tay lên vầng trán ướt rịn mồ hôi của nó. Chợt thằng Bé hỏi:

- Chị út ơi, chị có nhớ anh La Văn Cẩu tự chặt tay mình hồi ảnh mấy tuổi không?

Quyên nhìn thằng Bé, bối rối, một lát mới đáp:

- Chị không nhớ rõ lắm, hình như lúc đó anh Cẩu hăm hai hăm ba tuổi...

Câu nói của thằng Bé làm Quyên lặng đi giây lâu.

Quyên từ từ đứng dậy, đi ngay. Cô sợ thằng Bé lại đòi uống nước, mà cô không cho, thì khổ lắm...

Vừa khi ấy, anh Hai Thép trở lại:

- Tôi đã nói chuyện với chú Bé, chú nói sẵn sàng chịu chặt khúc tay đó.

Nhưng chú yêu cầu là làm cho mau...

Mọi người lại đưa mắt nhìn Ba Rèn lần nữa. Ba Rèn bấy giờ như cố sức hắt tung một tảng đá vô hình đang đè trĩu trên ngực mình, rồi nói:

- Thôi được, để tôi!

Nói xong, Ba Rèn vùng đứng dậy:

- Nhưng tôi đề nghị nhân tiện để tôi xử luôn vợ chồng thằng Ba Phi cho rảnh, Không có gạo nước cho mình, có đâu để nuôi nó?

Anh Hai Thép nói:

- Khoan đã, để khai thác thêm vài bữa nữa rồi xử lý nó cũng không muộn.

Nên để nó lại, có đông đủ bà con xử tội nó thì hay hơn...

- Phải, bây giờ nó ở trong tay mình, gấp gì?

Hai Thép nói:

- Thôi, Năm Nhớ đi lấy thuốc đỏ với bông băng lại đây. Chỉ cần Ba Rèn và tôi ở lại với chú Bé thôi. Còn tất cả các đồng chí trở về chỗ mình hết đi. Phải cảnh giác dũ mới được, biết đâu ban đêm tụi nó lại mò vô!

Ngạc đứng dậy cùng anh em xách súng trở ra ngoài. Quyên cũng đi theo.

Lát sau, Năm Nhớ đã đem túi đựng dụng cụ y tế vào. Anh Hai Thép nói với năm Nhớ:

- Cô nấu nước, để anh Ba Rèn khử cây mã tấu của ảnh. Nước đó để uống luôn. à, còn mũi thuốc tê nào không?

- Còn hai mũi.

- Vậy trước khi chặt, tiêm cho chú Bé được không?

- Được, tiêm thì đỡ đau hơn!

- Vậy cô nói với Ba Rèn chuẩn bị, chừng nào xong cho tôi hay!

Hai Thép cùng một anh du kích đi lại chỗ thằng Bé nằm. Thằng Bé ngó anh

như có ý hỏi: "Sao lâu vậy?"

Hai Thép ngồi xuống bên nó. Anh nói chuyện bình thường, kể cho nó nghe hôm nay giặc bị đánh chạy khỏi hang ra sao, ta lấy được những súng gì.

Thằng Bé nghe nói mặt sáng long lanh. Nó chắc lưỡi, tiếc rẻ:

- Phải chi cháu không bị thương...

- Ờ, không bị thương thì tốt hơn... Nhưng bị thương rồi cũng không sao.

Chắc đứt khúc tay bầy nhầy thì cháu khỏe. Có thuốc tê, cũng không đau lắm đâu!

- Có đau cháu cũng cắn răng chịu. Chỉ tiếc mất một tay.

- Mất một tay cháu buồn không?

Thằng Bé ngần ngừ giây lâu rồi đáp:

- Buồn mà không buồn!

Hai Thép khẽ nhếch miệng cười. Thằng Bé cũng cười. Nó nói:

- Cháu buồn là sợ không bắn được súng thôi, chứ cháu không sợ bị tật đâu hồi vô du kích, cháu gằm mình giết được tụi nó khi mình cũng phải bị thương. Cháu tính rủi có chết, cháu cũng không buồn!

Anh Hai Thép rất đỗi ngạc nhiên về câu trả lời của thằng Bé. Bản thân anh cũng đã có lúc nghĩ như thế. Anh lầm nhảm: "Phải, nếu thấy rõ mọi cái đó để sẵn sàng chịu đựng thì sẽ không biết sợ. Thằng Bé mới mười bảy tuổi nhưng thật có đầy đủ tư thế của người cầm súng chiến đấu lắm!"

Anh day lại, khẽ bảo anh du kích:

- Ra coi Ba Rền chuẩn bị xong chưa?

Thằng Bé chột hỏi:

- Chú Hai ơi, chị út đâu rồi, sao chị út không vô đây với cháu? Kêu chị út vô đây đi!

- Được rồi, chú sẽ kêu chị út vô.

Anh Hai Thép nói với anh du kích:

- Kêu út Quyên vô đây luôn nghe!

Nét mặt thằng Bé vẫn không thay đổi. Khi Quyên vào đến thì nó day qua phía Quyên. Nó đưa cánh tay phải bấu lấy tay Quyên. Còn cánh tay trái bị thương của nó thì được Hai Thép khẽ nhắc đặt lên một chiếc khăn xếp dày.

Hai Thép đốt thêm một cây nến nữa, cầm trên tay. Quyên nghe tiếng Năm Nhớ cửa ông thuốc và cả tiếng ngón tay Năm Nhớ búng khảy cho đầu ống thuốc văng đi. Bàn tay phải của Bé lúc này lại bấu chặt tay Quyên hơn chút nữa.

Hòn đất

Chương 4

1.

Ngọn nến trắng cắm trên phiến đá đang cháy lụn, run rẩy. Mồu tim nến phụt lên lần chót giữa vũng sáp. Rồi bóng tối lại xóa nốt khoảng sáng cuối cùng trong hang động, xóa luôn bóng Quyên đang ngồi úp mặt vào lòng bàn tay, in lên vách đá. Cô gái thiếp đi giữa lúc ngọn nến đã tắt và thằng Bé đã yên ngủ.

Trời sắp sáng rồi.

Có lẽ bên ngoài đã tang tảng, thế nhưng trong hang bóng tối vẫn còn tràn ngập. Càng về sáng, hang càng lạnh. Chị Sứ chột tỉnh dậy trên phiến đá, nghe chân mình lạnh buốt. Con Thúy vẫn ôm quàng lấy chị mật nó rúc vào ngực chị. Sứ với tay xuống sờ chân con, thấy chân nó cũng lạnh quá. Chị vội vàng kéo chân con kẹp giữa đùi mình. Nằm im một lúc, chị mới nhè nhẹ lần gỡ tay con ra. Nhưng dù đang ngủ, tay con bé cũng cứ búi riết lấy người chị. Thật là khéo léo lắm, lâu sau Sứ mới gỡ tay con ra được. Chị ngồi dậy mò trong chiếc túi vải gói đầu, rút lấy một cây nến độ bằng ngón tay bật lửa đốt. ánh sáng ngọn nến một lần nữa lại cháy lên, xua bớt bóng tối trong hang. Chị Sứ cầm cây nến, đăm đăm nhìn con nằm ngủ. Không có chị, hai cánh tay con bé không biết bám rờ vào đâu, cứ duỗi trơ ra trên tấm vải nhựa, trông thật thương. Giấc ngủ con bé đang say. ánh nến lung linh soi rọi mớ tóc "bôm-bê" xấp xỏa trên trán nó, chiều óng ánh hàng mi đen uơn ướn che rợp cặp mắt nhắm im. Đôi môi đỏ chót của con Thúy như khê mấp máy và cánh mũi nhỏ của nó lên xuống nhè nhẹ. ấy, chính cái hơi thở ấy bảy tám năm nay đã để vương lại trên ngực áo căng căng của chị Sứ mùi thơm âu yếm, mùi của sữa, vị ngọt của quả chín: mùi và vị của hơi thở mát tươi trong trẻo đó chỉ có ở những đôi môi trẻ thơ.

Bảy tám năm nay, tình yêu của Sứ là ở đây, ở nơi đứa con gái bé bỏng ngoan xinh, nửa của chị, nửa của chồng chị hiện còn ở ngoài Bắc.

Đã không biết bao nhiêu lần chị Sứ lặng lẽ ngồi nhìn con mình một cách mê đắm như thế. Chị lắng nghe từng hơi thở của con, đoái triền ngấm từng sợi lông mợ, sợi tóc, vàng trán hay những ngón tay búp măng nhỏ xíu trắng hồng của nó. Sứ tưởng chừng như có thể ngồi mà ngắm con mình mãi được, từ ngày này sang ngày khác. Nhưng cũng thật khổ sở cho chị biết bao khi có lần chị phải xa con tới ba bốn tháng. Đó là hồi năm kia, bọn tay sai Mỹ - Diệm bắt chị nhốt trong "chuồng cọp" nửa đứng nửa ngồi và trong "chuồng sấu" nước ngập lên đến gối. Nhưng lúc ấy nỗi khổ chính của chị vẫn không

phải là những mảnh chai chú Bén quanh người hoặc làn nước trong "chuồng sấu", khiến hai chân chị tê cóng, mà nỗi khổ chính của chị là xa con, xa cái đáng chấp chững và tiếng nói ngọng ngịu của nó.

Ai đời, một người phụ Nữ hăm tám tuổi như chị mà lại có lúc khóa òa lên, nướ mắt nước mũi chầm ngoàm như một đứa trẻ, khi chị được bà con ở Hòn Đất đấu tranh đòi giặc phải thả và về gặp lại con Thúy.

cuộc sống của những năm tháng qua thường đặt chị vào những cảnh ngộ lạ lùng, mà chị tính sau này thống nhất rồi gặp lại chồng, chị sẽ kê cho chồng nghe hoài, kể hết đêm này sang đêm khác, để chồng chị thông cảm sâu xa và thương mẹ con chọ hơn nữa mới được.

Giả dụ như ngày chị bị bắt, rồi những cuộc đấu tranh sống chết diễn ra sau đó. Hay như ngay trong lúc này giữa lòng hang thẳm, ngày chiến đấu ác liệt hãy còn dư vang tiếng súng, tiếng hò hét, tiếng kêu rú của lũ giặc cùng nỗi lo âu của chị khi thấy một cà om nước vội hắt xuống, khi chị nghe văng vẳng tiếng rên của thằng Bé sau lúc nó đã rút bỏ một cánh tay. Ngay giữa lúc này đây, chị cảm thấy sự yên tĩnh của đêm thâu cũng thật khác thường. Đây là sự yên tĩnh của vườn lá mới bị cơn bão thổi thốc tới luồng gió mạnh đầu tiên. Nhưng dầu thế, đối với Sứ, hiện tại vẫn là sự yên tĩnh, với ánh sáng tỏa ra từ tay chị, với khuôn mặt đứa con gái đang mê ngủ, với tiếng ngáy đều đều của những người đồng chí.

Chị chị nghĩ: "Bây giờ ở ngoài chắc ảnh cũng còn ngủ. Chắc ảnh đâu có biết mình với con Thúy đêm nay ngủ ở trong hang. Không, ảnh không thể biết được đâu...". Sự nhớ tới cái thư của chồng mà chị mới nhận được hôm trước, chị liền sờ túi áo. Cái thư vẫn còn nguyên đấy, cộm nhẹ. Lòng bình tĩnh và sung sướng, chị kéo khăn se sẽ đắp lại cho con thật kỹ lượt nữa rồi đứng dậy bước xuống phiến đá.

Nhưng mới vừa bước đi một bước, chợt con Thúy vụt cất tiếng ú ớ. Chị dừng lại. Tiếng con Thúy gọi:

- Mà, má...

Sứ đứng yên, định bụng con sẽ nằm ngủ lại. Không ngờ con bé lại kêu giọng như sắp khóc:

- Má, má ơi!

Chị Sứ không thể nín im được nữa, vội lên tiếng:

- Má đây nè, con! Con nằm đó ngủ, để má đi nấu nước cho mấy chú uống!

- Không, con không ngủ... Con đi nấu nước với má!

Chị Sứ ghé lưng vào cạnh phiến đá, bảo con:

- Lại đây!

Con bé lồm cồm bò tới, ôm choàng lấy cổ mẹ. Chị Sứ xốc con lên vai, tay trái với ra vịn lưng con, tay phải giơ ngón nền soi lối. Chị bước qua chân những anh du kích đang nằm ngủ, đi về phía cái bếp mới bắc lên hồi sáng.

Đến nơi, Sứ rùn gối đặt nhng. Chị nhồm tới, chúc đầu nển lên một tảng đá phẳng mặt. Ngọn nển cháy ngược, nhỏ xuống mặt đá hơi sần sùi kia những giọt sáp trắng trong. Những giọt sáp đó mới rơi xuống mặt đá lạnh, liền đông lại. Sứ rà ngọn nển hơ cho sáp chảy ra rồi cắm cây nển xuống.

Trong lúc chị nhóm lửa, con Thúy nhích lại gần chị, thần thờ về mặt, nói:

- Hồi nầy con nằm chơ bao...

- Nằm chiêm bao... chị Sứ sửa lại.

- Con nằm chiêm bao ... thấy cô tiên có cánh đẹp thiệt là đẹp... Chắc cô tiên mà chú Thầm nói với con hồi sáng đó, má à. Mà cô tiên đó coi sao mà giống dì út quá hà. Cô kêu tên con, nghe cũng giống hệt như tiếng dì út kêu con vậy đó. Rồi cô chớp chớp cánh biểu con: "Leo lên lưng cô mau, cô đưa con đi gặp ba!" Con mừng quá nói: - "Cô ơi, để con ch kêu má con đi với, được hôn?" Cô tiên gật đầu. Con vừa chạy vừa kêu má thiệt lớn, rồi con giựt mình thức dậy. Không thấy má đâu hết, con mới la lên đó chớ!

Nghe con nói, Sứ ngạc nhiên nhìn con, tò mò hỏi:

- Vậy ra lúc nầy con ú ớ kêu má là con thấy cô tiên còn đứng đó hả?

Con Thúy gật đầu một cách quả quyết. Và nó mở to mắt ngó trôn trôn ra phía cửa hang. Chừng như nó cho rằng cô tiên nọ đã đi khỏi giấc mơ của nó bằng chính cái lối ấy.

Ngọn lửa bếp giờ đã cháy lên. Tiếng củi nổ lép bép nghe vui vẻ. ánh lửa nhảy nhót soi sáng vàng trăn ngân ngơ của con bé đang ngồ mơ tiếp giấc mơ đẹp dễ vừa qua. Ngọn lửa rọi ửng hồng mặt con Thúy, cùng một lúc rọi vào lòng chị Sứ những hy vọng lấp lánh. Chị thích thú như chính chị được nằm mơ. Rồi cũng như con, trog đầu chị lại vẽ ra thêm những cảnh gặp gỡ nối tiếp, những cảnh đoàn viên sung sướng mà chị hằng ngóng đợi và đã mừng tưởng ra không biết bao nhiêu lần.

Ngọn lửa bếp mỗi lúc một tỏa sáng rộng hơn. ánh lửa chập chờn soi rọi khuôn mặt của những người du kích đang ngủ, những chiến sĩ trẻ măng ôm quắp lấy nhau mà ngáy. ánh lửa soi rọi tới tận góc hang trong, in bóng Quyên chờn vờn trên vách đá. Chị Sứ cầm cây nển đưa cho con.

- Con cầm, soi cho má đi lấy nước!

Con Thúy cầm lấy ngọn nển, lanh lẹ đứng dậy Chị Sứ búng cái xoong lên.

Hai mẹ con chị đi vào chỗ góc hang để những cà om nước.

Sứ nhắc một cà om, đổ nước vào xoong. Chị san nước cẩn thận không cho nhều xuống đất một giọt. Mỗi giọt nước bây giờ quý lắm. Ngoài cà om nước chị mới đổ vào xoong đó, thì trong góc hang chỉ còn lại một cà om nước nữa mà thôi. Trọn ngày hôm qua, hai mẹ con Sứ mỗi người chỉ hớp một hớp sau khi ăn vốc gạo rang buổi chiều. Tất cả nước nấu sôi, phần lớn chị dành chia cho anh em chiến đấu, một phần dùng nấu cháo cho anh em bị thương. Mỗi lần bung cà om nước đổ vào xoong nấu, Sứ hết sức lo lắng. Nếu cuộc chiến

đầu còn phải kéo dài nhiều ngày thì rõ ràng sẽ không có nước uống.

Chị nói với con:

- Thúi à, con có khát nước cũng ráng uống in ít nghe! cái ca nước má để đó, lúc nào khát lắm con hẵng hớp một miếng. Không còn nước nhiều nữa đâu... Con Thúi nhỏ nhẻ "ạ". Nó cầm nển rón rén bước đi. Sứ bưng xoong nước đi theo, trở lại bếp. Bắc xoong nước lên rồi, chị thổi tắt nển. Thì lúc ấy, trong góc hang, Quyên lại thấp ngọn nển của mình. Cô nhẹ nhàng đi lại bếp lửa, ngồi xuống bên cạnh con Thúi, ôm hôn cái chụt vào má nó. Con bé ôm cổ Quyên, ghé sát vào tai Quyên, sợ sệt hỏi:

- Di út anh Bé có chết không... di út?

- Chết đâu mà chết, nói bậy!

Quyên kéo con Thúi ngồi lên bắp vế mình. Cô quay sang nói với chị:

- Thằng Bé đỡ rồi, chị Ba à. Sau khi chặt đứt cái khúc tay nó đi, nó đuối hơn, nhưng không rên đau nữa. Đêm nay nó chợp mắt được một chút...

Sứ nói:

- Vậy thì tốt... nhưng phải coi chừng nó đuối quá thiếp đi luôn mà mình không hay thì nguy!

- Không, em cứ rờ ngực rờ mũi nó luôn. Hôn thở và tim nó vẫn nhảy đều.

Nó cũng mới thức và kêu em hỏi: - "Chị út, gần sáng chưa chị út?". em nói gần sáng rồi. Em hỏi nó thấy trong người ra sao, nó đáp" - "Tay em bây giờ tê tê chớ không nhức nữa, chắc em sống rồi, em không chết đâu hả chị?".

Sứ nghe em nói, mắt chị chớp liên mấy cái. Phút chốc, khóe mắt chị rung rung, ướm đầy. Con Thúi chúi đầu vào ngực Quyên, Quyên nói:

- Em không dè thằng Bé nó gan đến như vậy. Thiệt lúc chặt tay nó em không dám ngó, em chỉ thấy nó bấu chặt tay em hơn, còn thì chẳng nghe nó kêu la tiếng nào hết...

Sứ im lặng mãi một lúc mới khẽ bảo:

- Nó cũng đau lắm chớ. Tại nó ráng không la đó thôi. Chặt tay mà không đau sao được! Hồi giờ cùng lắm là cứa chớ đâu có ai chặt...

- Có, hồi kháng chiến, trong trận Đông Khê có anh La Văn Cầu...

Sứ lẩm bẩm:

- ờ, có anh Cầu...

Quyên nhồm tới gần chị, thì thào:

- Lúc sắp chặt, Bé nó có hỏi em...

- Hỏi sao?

- Nó hỏi - "Anh La Văn Cầu năm đó mấy tuổi hả chị út?" em không nhớ rõ, nên nói chắc hăm hai hăm ba gì đó. Bé mới bảo: - "Anh Cầu anh dám chặt đứt tay anh thì em cũng dám để chặt đứt tay em!"

Chị Sứ nghe nói thế thì không chịu nổi nữa, nước mắt trào ra. Chị đưa ống tay áo quạt ngang, nghẹn ngào. Con Thúi nẩy giờ giụi đầu vào ngực Quyên,

nay cất tiếng khóc rầm rức. Quyên lại nói:

- Chặt rồi, em với Năm Nhớ đưa nào cũng khóc. Anh Hai Thép thì không... ông thằng Bé trong tay. Và thằng Bé ngất đi. Ai cũng hết hên. Lâu sau nó mới từ từ mở mắt ra, làm tụi em mừng thôi là mừng!

Chị Sứ đứng dậy nói:

- Để chị lại với thằng Bé một chút, út Quyên ở đây, chừng nào nước sôi thì lấy "bình toong" anh em đổ dùm chị. Nhớ đổ mỗi "bình toong" một ca thôi! Sứ nói xong, bước đi ngay. Con Thúy cũng vùng ra khỏi tay Quyên, chạy theo.

Chỉ còn lại mình Quyên ngồi bên bếp lửa. Cô chụm gom củi vào. Lát sau, nước trong xoong sôi réo. Quyên nhắc xoong nước xuống, để cạnh bếp, rồi đi ra hang ngoài. Cô đi trong bóng tối nhọt dần. Bình minh bên ngoài đã đến lúc ban phát cho hang động chút ít ánh sáng, nhưng là cái ánh sáng của nó nửa tiếng đồng hồ trước. Qua đêm không ngủ, Quyên đi ra hang với cảm giác người mình nhẹ bồng, lâng lâng. Sự căng thẳng trong cô giờ đã dịu đi, và nỗi xúc động của cô như tan thấm vào cơ thể. Ngày chiến đấu vừa qua cùng cái đêm không ngủ này mới kỳ lạ làm sao! Chỉ trong một ngày một đêm thôi mà trái tim Quyên đã đập lên bao nhiêu lần vì lo âu, vì thương mến, vì sung sướng và hồi hộp.

Cô đi ra cửa hang, đến ngay chỗ Ngạn ngồi. Cho dù cái ngõ dẫn ra cửa hang bấy giờ cũng chưa lấy gì làm sáng, nhưng cô tìm đến đứng chỗ Ngạn, không lầm lẫn. Khác hẳn với mọi khi, cô ôm chầm lấy Ngạn, ôm rất chặt, khiến Ngạn cũng ngạc nhiên trước cái cử chỉ đột ngột ấy. Nhưng rồi anh liền hiểu. Đây không phải chỉ là sự thổ lộ tình yên thông thường. Anh hiểu thế. Hình như đây là sự thổ lộ những điều huyền diệu mà cuộc sống chiến đấu một ngày một đêm trong hang đã cho Quyên và Quyên không thể giữ một mình được, nên cô đem đến san sẻ cho anh. Vì thế anh cũng không đáp lại cử chỉ ấy bằng sự âu yếm đơn thuần. Anh cũng không hôn Quyên. Trong bóng tối mờ nhạt, anh đặt đầu Quyên tựa lên vai mình giây lâu. Rồi anh từ từ nhắc vai Quyên ra. Hai tay anh nâng lấy khuôn mặt còn ẩm hơi lửa của Quyên mà nhìn. Anh nhìn không thấy rõ khuôn mặt ấy, chỉ nghe hơi thở nồng nàn, phả nhẹ vô mặt anh mùi xoài chín. Riêng đôi mắt long lánh của Quyên là để anh nhìn thấy được trong đó những gì cô xúc động.

- Có chuyện gì mà coi bộ phấn khởi dữ vậy Quyên?

Quyên buông Ngạn ra đáp ứng:

- Đâu... có gì đâu?

Thực ra, chính Quyên cũng không biết lòng mình chan hòa xúc động bởi cái gì. Cô không biết được. Dường như là cái cảnh hôm qua cô nhìn thấy lũ giặc rú lên ngoài miệng hang, đâu như là cái cảnh chị Sứ chia cho mỗi người phần nước hiếm hoi, đâu như là cánh tay thằng Bé hồi đêm cứ bấu riết lấy

tay cô. Phải rồi, dường như là tất cả những cái đó cộng lại, chứ không phải riêng một cái nào hết.

Quyên hỏi như sự tỉnh:

- Đêm hôm nay anh có ngủ không?
- Có, tụi anh thay phiên nhau tốp gác tốp ngủ.
- Em với Năm nhớ cũng vậy. Năm Nhớ thức coi Bé hồi đầu hôm. Còn em thức tới bây giờ.
- Thằng Bé khá rồi hả?
- Đỡ lắm. suốt đêm cứ lo. Lát lát em cứ phải rờ ngực rờ mũi Bé, sợ Bé chết...
- Qua được đêm nay là mừng rồi. Anh ở ngoài này mà bụng cứ phập phồng sợ nó không qua khỏi.

Quyên mò nơi thắt lưng Ngạn lấy cái bi-đông. Cô lắc nhẹ. Không còn một giọt nước. Cô lặng lẽ rời khỏi chỗ Ngạn, đi gom bi-đông của các anh em khác.

Quyên xách hai chum bi-đông trở vào hang.

Lúc Quyên đem những bi-đông nước trở ra chưa tới chỗ Ngạn bỗng cô nghe tiếng Ngạn thét lên:

- Tụi nó!

Quyên nhác thấy có hai ba bóng đen từ hai bên mé hang nhảy xổ vào. Cô chưa kịp né mình thì một bàn chân của ai đã nhanh như cắt thò ra gạt mạnh chân cô, khiến cô ngã xuống. Liền đó, một băng tôm-xông nổ điếc tai. Rồi tiếp theo là hàng tràng khác. Quyên kịp thấy ngoài miệng hang rưng sáng có mấy bóng đen chột đứng sững, loạng choạng khuyu xuống. Cô vội bò vào một hốc đá. Cô nhìn thấy ở hốc đá bên kia anh Tới đang nhòm người lên, bắn từng loạt tôm-xông ngắn. Thì ra người gạt chân cô té ng đó là Tới. Lát sau, cô thấy cái miệng hang trống sáng, không còn bóng một tên giặc nào nữa.

Nhưng thành linh, bóng chúng lại chạy vụt ngang miệng hang nhanh như những con thoi. Có những cục gì đen tròn bằng nắm tay bay vào. Những cục đen ấy va nhằm mấy mô đá văng trở lại.

Tiếng Ngạn thét:

- Lựu đạn, núp vô!

Những trái lựu đạn lăn lóc cốc giữa ngõ. Nhưng nó chưa kịp nổ thì ngoài miệng hang bóng giặc lại liên tiếp vút qua. Lựu đạn cứ thế mà bay vào. Những trái lựu đạn bắn vô vách đá ràn rạt chưa ngót thì những trái sau đã nổ tiếp theo. Khói bốc mịt mù, che lấp cả miệng hang, ngõ hang. Đá bụi tung tóe văng nhát sang hai bên, rớt xuống lưng Quyên mấy cục đá lớn bằng ngón chân cái. Quyên vội đưa tay sờ lưng, coi có máu chảy không. Từ đó trở đi cô điếc ù vì tiếng lựu đạn nổ không ngừng. Mũi cô nồng nặc mùi khói thuốc. Bỗng Quyên nghe tiếng Ngạn la lên:

- Chuẩn bị rút nỏ trong một chút. Chú ý chừng nào tôi la "chạy" thì chạy thật mau nghe!

Lời Ngạn bị lấp mắt bởi những tiếng nổ "ầm ầm". Khác với những lần trước, sáng nay bọn giặc không tiến thẳng vô hang nữa. Chúng chạy ngang miệng hang, liệng lựu đạn, hoặc nấp ở hai bên miệng hang, chồm người vọt tới tập những trái MK3 ấy vào. Những trái lựu đạn Mỹ này nổ mạnh đến nỗi ngực Quyên cứ như bị đá tảng dằn xuống, rất khó thở.

Giữa lúc này, rời bỏ những hốc đá để rút đi thật là khó, Ngạn cứ nhấp nhòm mãi mà những trái MK3 quái ác đó cứ đập tắt cái thời cơ chồm lên của anh. Nó nổ dữ dội và liên tục quá, nên mấy lượt anh mới nhổm dậy lại phải mọp xuống ngay. Anh nghĩ bụng: "Dứt đợt lựu đạn này tụi nó sẽ ào vô, có thể mình trở tay không kịp". Nghĩ thế anh tức khắc mở ngay chốt an toàn một quả MK3 rồi hạ lệnh:

- Lựu đạn chốt, cầm tay!

"Cùng lắm thì chết chung với nhau ở đây!" anh nghĩ thế, và sẵn sàng chờ đợi cái phút quyết liệt đó. Nhưng không thấy lựu đạn bay vô nữa. Anh lập tức chồm lên, tay trái xách khẩu tôm-xông, tay phải ném thẳng quả MK3 qua miệng hang rồi hô lớn:

- Rút!

Anh em lao đi. Ngạn liệng xong trái lựu đạn, cấp súng bắn từng loạt. Bắn chưa hết băng đạn, anh chạy theo anh em, Chạy qua khỏi đó một quãng, tới chỗ ngõ hang rẽ ngoặt, Ngạn kêu anh em dừng lại. Chỗ này lựu đạn từ ngoài khó liệng tới, mà nếu có liệng tới cũng bị nhiều vách đá chặn lại. Vào đến nơi, chợt Ngạn nghe anh em lao nhao kêu:

- út Quyên đâu, út Quyên đâu rồi?

Ngạn xộc tới, kêu giật giọng:

- Quyên, Quyên?

Không có tiếng đáp. Không có Quyên, Ngạn liền quay phắt người, chạy vọt trở ra. Tới chạ theo anh, kêu:

- Anh Ngạn, anh Ngạn trở lại để tôi đi cho!

Nhưng bóng Ngạn đã biến khuất hang. Anh trở ra chỗ cũ, bò từ hốc đá này sang hốc đá khác mà kêu:

- Quyên, Quyên ơi!

Nhưng vẫn không có tiếng Quyên đáp. mãi sau, Ngạn mò đụng chân Quyên trong hốc đá. Quyên nằm sấp, hai tay khoanh dưới ngực, Ngạn hoảng sợ ôm xốc lấy cô. Anh áp mặt mình lên mũi Quyên, nghe Quyên hầy còn thở thoi thóp. Anh vội rờ nhanh từ đầu đến chân Quyên. Không thấy có máu. Anh vội khoác súng lên vai, lòn tay bố bồng Quyn chạy lom khom vào trong. Ngoài hang, trời đã sáng rõ.

Một tên đại úy to lớn, mặc quần cụt vằn đỏ sẫm tay cầm súng ngắn, la hét

bọn lính:

- Liệng nữa! Tụi bây cứ liệng hết mấy thùng này cho tao!

Bọn lính xấp lại bên những thùng lựu đạn phéch sơn màu xám đã mở nắp. Chúng lấy trong đó ra những trái lựu đạn MK3 mới tinh, lách lấy, chia cho nhau. Mỗi tên cầm hai trái, đưa lên ghé răng cắn chốt. Chúng lò dò đứng ở hai bên mép cửa hang rồi bất thần chạy vọt qua, liệng lựu đạn vào trong hang.

Từ sáng sớm, tên đại úy đã cho khiêng tới đây bốn mươi thùng lựu đạn, để thực hiện cái kế hoạch "tấn công dồn dập" mà hai tên cố vấn Mỹ mới xuống hôm qua đã đề ra. Mỗi thùng như thế chứa hai chục trái MK3. Từ nãy giờ chúng đã tọng vào hang gần mười thùng, vị chỉ tất cả khoảng trên dưới hai trăm trái. Khói đen che kín cả miệng hang, chẳng còn trông thấy gì nữa. Nhưng tên đại úy vẫn chưa cho ngừng lại. Hắn ra lệnh bọn lính tiếp tục làm cái trò ấy đến nỗi chúng chạy mỏi cả chân, và có đứa ê ẩm cả hàm răng, vì phải cắn chốt lựu đạn nhiều quá.

Bọn giặc liệng hết bốn mươi thùng lựu đạn thì mặt trời đã lên cao.

Khói quện dày ở cửa hang đang lắng dần xuống. Tên đại úy thét lính xông và. Thằng lính nào cũng chần chừ. Tên đại úy tức giận la lên:

- Tụi nó chết mẹ hết rồi mà còn sợ gì nữa!

Đoạn, hắc xốc khẩu côn 12 trong tay, hùng hổ gạt bọn lính:

- Đ. mẹ, đồ chết nhất, dang ra, để tao vô!

Hắn nghinh ngang cầm súng chạy vô miệng hang. Mày tên "gạc-đờ-co" của hắn xách súng chạy theo, cũng nghinh ngang như hắn.

Tên đại úy vừa bước vào hang liền bị một phát đạn từ trong bắn trúng giữa miệng, té lật ngửa. Đôi chân đi dày da đen cao cổ của hắn chồi chồi đập đập vào giữa lớp khói, Tay hắn buông rơi khẩu súng ngắn chưa bắn được lấy một phát. Toàn thân hắn bỗng giãy lên tê tê như một con cá lóc bị đập đầu. Mày tên "gạc-đờ-co" bỏ mặc hắn nằm đấy, chạy nhào trở lại. Bắn mặt thằng đại úy bấy giờ loang máu, đỏ lôm như chiếc quần cụt hắn đang mặc. Và cái thân hình to lớn đỏ đầu đỏ đít ấy bị lớp khói trên vòm hang lắng xuống, dần dần mờ phủ.

2.

Quyên, Quyên!

Sứ bẻ em gái mình trên tay, gọi giật. Chị gọi mấy lượt như thế mà mắt Quyên vẫn nhắm nghiền. Con Thúy cũng nhào ôm lấy Quyên mà kêu:

- Dì út, dì út!

Rồi nó khóc thét. Chị Sứ đưa tay hấp tấp sờ khắp người Quyên nhưng chị không tìm thấy vết thương nào cả. Có lẽ đúng như Ngạn nói, Quyên bị tức hơi lựu đạn. Chị xoa mạnh ngực em, như Năm Nhó đã xoa từ lúc Ngạn đem Quyên vào. Nhưng Quyên vẫn không động đậy. Cô nằm sõng trượt trên tay

chị, tóc xổ ra, rũ chầm xuống mặt đá.

Bờ giờ đến lượt anh em thấp nền lên cho Quyên, như Quyên đã thấp nền lên cho thằng Bé.

Bên ngọn nến cháy nhều ròn những giọt sáp trắng, khuôn mặt tái nhợt, cặp mày cong cong của cô hơi nhú lại, và đôi môi khéo hờ của cô như muốn nói tiếp câu chuyện gì đang nói nửa chừng. Ôm gọn trong tay mình các cơ thể trẻ trung mềm mại của Quyên, Sứ bối rối lo lắng từng giây. Chị có cảm tưởng như bông trên tay mình con bé Quyên nhỏ dại hồi nào, để đỡ cho nó ngủ, để hát ru nó những câu hát đưa em ầu ơ, vời vợi; những câu hát mà mẹ chị đã ru cho tuổi thơ của chị. Trong tay chị giờ đây là đứa em yêu dấu nhất đời, là đứa em mà cho chị chỉ thoáng thấy trên tay mẹ chị có một lần, giữa buổi chiều trời chuyển mưa to, khi những người lính mặc áo "bành tô" vàng dong cha chị đi ngang qua nhà để đem ra triền Hòn xử bắn. Đây là đứa em mà Sứ đã bế nó lần bước xuống bậc thang nhà một cách khó nhọc, ẵm nó đi chơi tha thẩn dưới những gốc xoài, gốc mít. Rồi khi nó lớn lên, chính chị đã đánh đứa chuyền hoặc búng me với nó, chính chị đã nhường nhịn cho nó gói bánh nhiều hơn, cũng như nhường nó những trái xoài chín hơn. Đứa em bây giờ đây đang nằm thiêm thiếp trên tay chị. Sứ cứ hồi hận nghĩ rằng phải chi ban nãy chị không để Quyên đi chầm nước; thay vào đó là chị, chị thấy phải hơn.

... Một lát, Ngạn đi vào, tới đứng dưới phiến đá. Anh đứng nhìn Quyên hồi lâu, mà Quyên không hay biết gì cả. Khuôn mặt anh hầy còn hết sức căng thẳng. Mồ hôi chảy ròn ở hai bên thái dương, nhều từng giọt xuống cổ áo anh. Thấy Quyên nằm tư lự ngược nhìn lên vòm hang, Ngạn không nhịn được cười. Anh thò tay chộp lấy bàn tay Quyên, khiến cô giật mình rụt phắt ngay chân lại. Ngạn nhô hẳn đầu lên. Quyên trông thấy anh, cô mừng quá, nhồm ngay dậy chụp lấy anh, véo véo vào vai anh mấy cái:

- Làm người ta hết hồn!

Ngạn người, lắc đầu:

- Mới sống lại mà đã giỡn rồi, tôi phục "cô" quá!

- Phục gì, rút lui bỏ người ta mà còn nói...

Ngạn chỏi tay lên mặt phiến đá, nhảy lên. Báng súng tôm-xông anh khoác nơi vai va mạnh vào mỏm đá. Anh cời súng ra, nằm ngả đại lên mình con Thúy, thở hì hì. Con Thúy thích chí cười không ra tiếng.

Ngạn nhìn Quyên:

- Hồi nãy, anh tưởng em chết thiệt rồi chớ!

- Chết, chết sao được!... Không có anh, em nằm đó một lát rồi cũng bò vô được thôi!

Ngạn trề môi:

- Làm tàng hoại. Cho em hay, hồi nãy anh mà không ra vác em thì tụi nó

lượm em rồi. Lượm như lượm một củ khoai vậy!

Quyên nghe nói, cô im đi một giây rồi chì chiết:

- Ờ, sao anh không bỏ con nhỏ làm tàng đó cho nó chết. Vác nó đi làm chi cho mệt?

Ngạn nhướn miệng cười, không nói gì cả. Con Thúy thì vẫn nằm yên để

Ngạn gác đầu lên bụng nó. Ngạn nói:

- Hồi nãy đem em vô đây, anh trở ra, tụi nó vẫn còn liệng lựu đạn không biết bao nhiêu mà kể. Rồi tụi nó xông vô. Anh bắn một thằng coi "đã" hết sức. Thằng đó bạn quần cụt đồ lòm. Hai thằng bò vào vác xác nó, liền bị chửi Đát nhỏ bắn chết một...

Ngạn nói:

- Bây giờ yên rồi. Anh Ba Rền và anh Hai Thép đang ở ngoài đó.

Nói xong câu ấy, mắt Ngạn lim dim, Quyên còn định nói chuyện với anh nữa, nhưng mắt Ngạn đã nhắm lại. Chốc sau, Ngạn bắt đầu cất tiếng ngáy.

Quyên nâng đầu Ngạn để con Thúy lăn ra, và cô kéo cái khăn trên cổ mình xuống, vo lại gói đầu Ngạn. Cô nhẹ nhẹ đưa tay quệt chùi mồ hôi ở hai bên thái dương Ngạn. Rồi ngồi đó, cô mê mải nhìn Ngạn ngủ. Bây giờ, khi Ngạn đã ngủ, nghĩa là khi anh không còn nhìn thấy cô nữa, thì là lúc cô để lộ hết lòng yêu thương ra mặt. Đôi mắt của cô cháy bỏng hơn, khi cô nhìn thấy mọi cái gì trên người Ngạn cũng đều còn in rành rạn dấu vết của buổi sáng dữ dội. Chiếc áo sơ mi đen ngắn tay anh mặc rách toạc một đường nơi vai.

Hình như khắp thân anh vẫn phảng phất mùi khói súng. Nơi cườm tay, khuỷu tay có nhiều vết sây sât rướm máu mà Quyên đoán là bị đá cào. Rất có thể là anh bị những vết sây sât đó trong lúc kiếm cô ở các hốc hang.

Quyên lục lọi trong chiếc túi chị Sứ lấy ra một chai dầu cù là, dùng ngón tay trở bệt dầu thoa lên những chỗ rướm máu trên tay Ngạn.

Đang thoa dầu cho Ngạn, bất chợt Quyên nghe tiếng radio từ ngoài hang vọng vào.

Và tiếng anh Hai Thép kêu lớn:

- Anh em ơi, lại nghe Bác nói chuyện, lại nghe Hồ Chủ tịch nói chuyện đây nè!

Trong hang mọi người reo ầm lên. Rồi tiếng chân chạy nghe thành thịch, Quyên lúnh quýnh lay Ngạn:

- Dậy, dậy anh Ngạn!

- Cái gì? Cái gì?

Ngạn giật mình ngơ ngác hỏi:

- Dậy Bác nói chuyện kìa, trời ơi, mau mau đi!

Ngạn ngồi bật ngay dậy, với tay xách súng. Con Thúy đeo vào cổ anh.

Quyên nhảy từ phiến đá xuống, chạy nhào về phía có tiếng radio đang phát văng vẳng, Ngạn cũng con Thúy tất bật chạy theo.

Anh Hai Thép hai tay nâng chiếc "trần-xi-to" đi về góc hang chỗ anh em bị thương. Mọi người ở trong hang vây quanh theo. Anh đi lại gần chỗ Thẩm và thằng Bé thì ngồi thụp xuống, mở máy to hơn. Trong máy, Hồ Chủ Tịch đang nói. Cả hang đang nhón nháo bỗng im phắc. Chỉ còn giọng Người cất lên, ồm ồm, sang sảng:

- Bước sang năm mới dương lịch một chín sáu một, miền Bắc đã tròn bảy năm ra sức khôi phục kinh tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Miền Nam đã trải qua bảy năm đấu tranh cực kỳ gay go và anh dũng. Đế quốc Mỹ đang ra sức biến miền Nam nước ta thành một thuộc địa kiểu mới của chúng, nhưng đồng bào miền Nam nhất quyết không chịu làm nô lệ. Đế quốc Mỹ và bọn tay sai Ngô Đình Diệm đã gây ra không biết bao nhiêu cảnh chết chóc đau thương...

Người vừa nói đến đây thì trong hang đang im phăng phắc bỗng có tiếng khóc òa lên. Đó là tiếng khóc của chị Sứ. Tự nãy giờ, Quyên hết sức cố nén, nay nghe chị mình khóc, cô liền òa khóc theo. Và rồi sau Quyên, cả hang đều nức nở, giữa lúc tiếng nói của Hồ Chủ Tịch vẫn tiếp tục sang sảng cất lên trên tiếng sụt sùi của mọi người. Tiếng nói của người cha lớn và vị lãnh tụ yêu kính đời đời đó lan qua các phiến đá, dội lên vòm hang, thấm sâu từng chữ từng lời vào lòng mỗi người. Anh cũng cố nén bớt cái tiếng khóc của mình để nghe cho hết lời Người nói, nhưng vừa mới nén được thì lời nói của Người lại làm họ khóc lớn hơn...

Mà họ không khóc sao được! Chỉ riêng tiếng nói của Người cũng đã làm cho họ khóc rồi. Huống hồ Người đang nói về họ, nói đúng vào giữa lúc cái hang Hòn xa xôi bé nhỏ này đang diễn ra một trận đấu cực kỳ ác liệt.

họ khóc là phải lắm.

Nhưng đây không phải là những giọt lệ thường. Đây là những giọt lệ lạ lùng nhất đã trào ra khi tiếng nói của người cha Việt Nam cất lên, khi hang động ngập tràn cái không khí thiêng liêng kỳ diệu, khi nước uống đã cạn, và trong hang hãy còn nồng nặc mùi khói súng. Đây là nỗi xúc động thần thánh chỉ có được trên mảnh đất miền Nam rướm máu, nỗi xúc động về lòng tự hào, lòng yêu kính, và về sự sung sướng trong đó hình như có pha chút gì xót tủi. Tiếng nói của Hồ Chủ tịch vẫn đang nói:

- Mười bốn triệu đồng bào ta ở miền Nam đang vùng lên oanh liệt chống lại đế quốc Mỹ và tay sai. Cuộc đấu tranh ấy có được miền Bắc là chỗ dựa vững chắc và được nhân dân tiến bộ trên toàn thế giới đồng tình, hiện đang ngày càng giành nhiều thắng lợi. Đồng bào ta ở miền Bắc luôn hướng về miền Nam anh hùng, luôn hướng về miền Nam thành đồng Tổ quốc!

Ngạn đang công con Thúy đứng sững. Nghe tới đây, anh rùng mình, cổ họng nghẹn lại. Quyên nép sát vào vai anh, nhưng tất cả mọi người đang đứng sát lại bên nhau. Bàn tay Quyên cứ mỗi lúc một nắm chặt tay Ngạn hơn. Trong

kia, anh Thắm gượng một chân, đứng lên, lưng anh Thắm tựa vào vách hang, hai bàn tay anh bám vịn vách đá, rờ bầu, run run...
Còn thằng Bé, nó cũng đã chống cánh tay còn lại, nhôm dậy từ lúc nào. Đằng sau, chị Sứ đỡ nhẹ lấy vai nó. Trên mặt của hai chị em nước mắt đều đang rơi lã chã.

3.

Chiều hôm ấy, nước cũng không còn để nấu cháo cho anh em bị thương nữa. Anh Hai Thép đưa cả bi-đông nước của mình cho Sứ. Nước trong bi-đông là phần chia cho anh ban sáng, Anh chỉ mới uống vài hớp.

Tất cả những anh em khác ai cũng mau mắn cầm bi-đông đổ trút những giọt nước cuối cùng vào trong xoong chỉ được lưng một nửa. Nhìn nước trong xoong, Sứ biết trước là nồi cháo này sẽ đặt lắm. Bụng xoong nước đi gần tới bếp, chị dừng lại, nhớ sức tới nửa ca nước để dành cho con Thúy. Chị nghĩ: "Thêm nửa ca đó thì chú Thắm và Bé mới có chút nước húp". Nghĩ vậy, chị liền bung cái xoong đi vào chỗ phiến đá.

Con Thúy không có ở đây, Sứ đặt xoong xuống phiến đá, mò tay vào hốc tìm ca nước. Cầm cái ca trong đó chỉ sòng sánh có một nửa nước, chị Sứ nhìn mãi, chưa đổ vào xoong. Chị nghĩ: "Nếu mình đổ hết chỗ này thì con Thúy khát, lấy đâu cho nó uống?". Cầm cái ca, chị Sứ cứ phân vân, do dự. nghĩ đến anh em bị thương, tay chị muốn nghiêng đổ ca nước, nhưng nghĩ đến con, tình mẫu tử như nín bàn tay chị lại. Cuối cùng, chị từ từ đổ ca nước vào xoong, bung xuống, lặng lẽ đi về phía bếp. Sứ vốc gạo bỏ vào xoong, bắc lên. Không có nước để vo, Sứ thấy bút rút trong lòng. Và từ đây, ngồi coi nồi cháo, chị cứ nghĩ đến nước. Thực ra thiếu nước thì cả hang đều lo, nhưng phần chị, sao chị vẫn cảm thấy như mình chịu trách nhiệm nặng hơn. Chị không phải là người trông coi căn cứ, nhưng khi chị lâm vào hoàn cảnh thiếu miếng ăn miếng uống, chị cắt rứt nhiều hơn ai cả. ở chị, cái thiên chức phụ nữ bẩm sinh vốn đã thế. Trong gia đình cũng như trong anh em đồng chí, chị luôn nhường phần mình. Mà chị lấy thế làm sung sướng. ở đời, nếu có người đàn bà nào chỉ biết lấy sự thỏa mãn riêng mình làm sung sướng thì Sứ không phải là loại người đàn bà kiểu đó. Chị là người chỉ sung sướng bằng sự sung sướng của mẹ, anh, em, đồng chí, và khi có con, chị dành cho con tất cả những gì mình có. Từ lúc vào hang đến giờ, chị là người uống nước ít nhất. Chị uống có một ngụm từ trưa hôm qua tới nay. Việc này cũng chỉ riêng có chị biết mà thôi.

Nào là chị không khát! Chị khát lắm. Ngay bây giờ, sau khi nhai mấy vốc gạo rang, chị càng thấy thèm miếng nước. Chị mừng tượng tới làn nước trong vát và suối Lươn, và thoáng có ý nghĩ nhân lúc ban đêm, biết đâu chừng có thể len lỏi bò ra đó múc nước được. Có thể lắm chứ! Đâu phải khúc suối nào cũng đều có giặc gác!

Sau kho xoong cháu đả sôi, Sứ rút bớt lửa. Đợi cháo nhừ, chị nhắc nồi cháo xuống.

Chị múc một ca cháo đem lại đưa cho Thẩm. Còn thằng Bé thì chị đút cho nó. Bữa nay, thằng Bé đã khá. Nó ăn hết ca cháo đầy. Đút nó ăn xong, Sứ lấy khăn chùi miệng cho nó. Chợt thằng Bé nói:

- Chịba, cho em miếng nước

Sứ đành phải nói thiệt cho nó biết là không còn nước nữa, thì nó im lặng, hấp háy mắt. Hình như nó ngỡ còn nước, mà tại nó không được uống.

Chị Sứ hiểu ý, liền dịu dàng vuốt tóc nó, nói:

- Hết nước thiệt rồi, em à, chị Ba không dối em đâu... Để tối, tối chị đi múc nước về nấu cho em uống...

Thằng Bé nói:

- Vậy chừng nào có nước chị đem liền cho em uống nghe!

- ừ, chừng nào có, chị sẽ cho em uống!

Thấy Sứ sắp đi, thằng Bé nắm tay Sứ, khẩn khoản:

- Chị Ba đừng đi, ngồi đây chơi với m. Em nằm một mình buồn quá hà!

Nghe thằng Bé nói thế, Sứ ngồi lại. Thằng Bé đưa mắt ngó lên vòm hang:

- Hồi trưa, nghe Bác Hồ nói chuyện, em tưởng như Bác biết mình hiện đương ở trong hang... Mà em lại cứ tưởng Bác biết em mới chặt tay vậy.

Thiệt, nghe Bác nói. sao em ngờ ngờ Bác biết hết, biết mình quyết tử với tụi nó, biết mình khát nước...

Sứ nghe thằng Bé nói sao giống như mình nghĩ quá, chị cầm tay nó, bảo:

- Phải, bác Hồ biết hết, em à!... ở miền Nam mình cực khổ, đau đớn hay gan góc, bác đều rõ, nên Bác mới nói: "Miền Nam phải trải qua bảy năm đấu tranh cực kỳ gian khổ và anh dũng". Đó, em nhớ không, bác nói vậy là Bác biết rõ lắm nghe!

- Chị Ba có thấy tiếng Bác lúc đó hơi run run không? Chị Ba ơi, nghe Bác nói rồi, em thấy tay em bị cụt như vậy đâu có nhằm nhè gì. Em chỉ tức là mới xấp chiến một trận mà bị thương sớm quá, phải chi...

Sứ an ủi thằng Bé:

- Đừng lo, em cụt một tay là thường. Thiếu gì người cụt một tay mà vẫn chiến đấu.

- Tay em lành rồi em cũng xin ở du kích. Rủi có chết thì thôi, nếu tới ngày thống nhất, may phước em còn sống, em sẽ kiếm cách gửi thơ thưa với Bác rằng trong ngày đó, tháng đó, năm đó, em còn có một tay và em nằm trong hang Hòn này, em đã nghe Bác nói... chị nhắm được không?

Sứ nghe thằng Bé nói thì giật mình, không ngờ nó nghĩ ra đến như vậy. Chị ngẫm nghĩ một lúc rồi bảo:

- Được chứ... Đâu cần gì tới thống nhất. Chừng nào mạnh rồi, em viết thơ cho Bác cũng được mà!

Thằng Bé nghe nói, vẻ mặt vừa rạng rỡ vừa lo lắng:

- Nói vậy chớ đâu được... Em nói chớ em không dám viết đâu.
- Sao lại không... em viết được, em xứng đáng được viết thơ cho Bác lắm.
- Không, không được đâu!

Thằng Bé vội nói rồi nó lại đưa mắt ngó lên vòm hang cao. Chẳng biết nó suy nghĩ những gì, chẳng biết nó có tính viết thư hay không viết thư, nhưng rõ ràng là nó đang sung sướng về điều nó nghĩ, cùng những lời chị Sứ, đã đem đến cho nó niềm vui ngay tự bây giờ.

Ánh sáng từ trên vòm hang đã mờ đi. Có lẽ bên ngoài chiều hôm buông xuống rồi. Dần dần, Sứ không nhìn thấy rõ mặt thằng Bé nữa. Chị chỉ nghe hơi thở nhẹ nhẹ và bàn tay của nó ấm lên trong tay chị. Sứ mò mẫm định tìm đến đốt. Nhưng thằng Bé ngăn lại:

- Thôi, đừng đốt chị, hao lắm!

Sứ nghe thằng Bé, không đốt nên nữa!

Trong bóng tối tràn ngập, chị ngồi dùm ha gối chân lại, đưa tay xỏ đầu tóc. Tóc chị xoa tràn bờ vai, rũ xuống mặt đá. Chị kéo tóc ra trước ngực, lần các ngón tay vuốt gỡ mớ tóc rối. Tóc chị Sứ dày và mượt lắm. Mỗi lúc xỏ tóc ra để bới lại lần nào chị cũng nâng tóc mình vuốt ve, âu yếm. Không nói được thành lời làm sao suối tóc mát rượi của chị như có sự sống riêng, linh hồn riêng. Đối với chị, hình như là nó có tiếng nói, và mỗi lần nâng nó trên tay, chị liền có cảm tưởng trò chuyện rất đổi yêu thương. Làn tóc gọi chị nhớ tới bàn tay anh San, bàn tay mẹ. Anh San ngày trước vẫn thường lùa tay vào mái tóc này. Còn mẹ chị thì vẫn hay ngồi bới lại đầu cho chị. Mẹ chị còn thường múc nước gội cho chị gội đầu nữa. Hình như mẹ chị sung sướng lắm khi được chính tay làm những việc đó, mặc dù có lúc bà cứ la lên: "Phật ơi, một chục bữa rồi tao chớ thấy mày gội đầu nghe Sứ!" hay là khi xối nước cho chị, mẹ cứ giục: "Quào mạnh tay một chút giùm cho tao nhờ coi!" Sứ mỉm cười nhớ lại những câu nói ấy của mẹ, lòng càng thêm lo lắng và tội nghiệp cho mẹ mấy hôm nay vò võ một mình.

Vừa bới lại đầu tóc xong, chị chợt nghe tiếng Quyên gọi. Chị đặt cây nến và cái bật lửa vào tay thằng Bé, dặn:

- Đây, chừng nào muốn sáng thì em thắp lên!

Sứ đứng dậy, đi ra. Gặp chị, Quyên ôm cổ chị, thì thào.

- Anh Trọng với anh Ba Rền đã bò ra ngoài hang rồi! Mấy ảnh ra dọa thử tình hình ở ngoài...

- Vậy hả? Đi lâu chưa?

- Mới vừa đi!

- Con Thúy đâu rồi?

- Nó đang ngồi chơi với anh Hai ngoài kia!

Quyên và Sứ cùng đi ra ngoài. Hai chị em đến bên chỗ anh Hai Thép:

- Sứ hả? - Anh Hai hỏi.

- Dạ

Con Thúy nghe tiếng Sứ liền kêu "má". Chị bảo con:

- Ngồi đó chơi với bác Hai đi con! Má cũng ở đây chớ không có đi đâu đâu.

Rồi sứ nói:

- Anh Hai à, theo anh, liệu tụi nó vây mình lâu không?

- Vẫn chưa thấy triệu chứng gì tỏ ra là tụi nó rút. Hồi chiều, anh cho chú Đạt leo lên hang coi, thấy tụi nó đi vác rơm của đồng bào về chất có đồng.

Không biết nó tính làm gì.

- Hay là nó muốn đốt hang? Quyên nói.

- Cũng có thể. Căn cứ vào lối đánh của tụi nó từ hai hôm nay, anh thấy tụi nó lần này quyết tâm tiêu diệt mình lắm. Thiệt ra tiêu diệt trên dưới hai mươi người mình đây thì cũng không ăn nhằm gì, nhưng ý đồ thắng địch coi bộ muốn tiêu diệt ta ở đây để làm núng ta ở chỗ khác. Cho nên về phía ta cũng phải thấy rõ là nếu ta giải quyết được vấn đề nước uống trong hang và ở ngoài xóm tiến hành đấu tranh mạnh mẽ. Nhược điểm của thắng địch là không thể giam quân ở đây lâu đâu. Còn mình thì rất tiếc không nắm được tình hình ngoài xóm mấy hôm nay ra sao.

Sứ nói:

- Em tin bà con không để chúng yên đâu. ở ngoài đó chị Hai với mấy chị, lại được anh Tám Châm giúp đỡ, thế nào cũng đấu tranh kết hợp chặt. Về vấn đề nước uống của mình thì đợi mấy anh đi bám về voi. Nếu có thể mò ra khúc suối nào đó mức được, tụi em sẽ đi. Tụi em đội cà om quen hơn...

Anh Hei Thép bảo:

- ờ, để đợi anh em bám về coi sao đã.

Anh Hai nói thế rồi ở radio rà đài Hà Nội. Từ trong máy văng ra tiếng đàn bầu đang dạo bản Câu hò trên bến Hiền Lương. Nghệ sĩ chơi đời có lẽ đang chơi với những ngón tay xúc động run rẩy. Hình như có lúc anh ta nén thở hay sao mà tiếng đàn cứ oằn oại, lấm lúc nghe như chơi với rồi lại lắng đọng mãi một chỗ, tưởng như sợi tơ đời bị đứt ngang để rồi sau đó trở nên réo rắt, thiết tha hơn. Và tiếng đời cứ tâm sự mãi. Cho đến khi giọng người con gái trong máy cất lên điệp khúc thứ hai của bài hát thì tiếng đàn cũng cứ còn vương vút quyền quyền không thôi...

Quyên bỗng thấy chị Sứ nhẹ nhàng đưa tay ôm ngang thắt lưng mình, rồi cầm chị đặt lên vai mình.

Quyên biết chị Sứ cảm động, vì lời hát ấy đang nói về lòng thủy chung, đang nói về cảnh ngộ chị. Bài hát ấy chính Quyên đã có lần chép và rủ chị cùng học với mình, nhưng chị Sứ chỉ học để biết hát, chớ về sau Quyên không thấy chị mình hát bài hát đó bao giờ.

Khi tiếng hát trong đài đã dứt rồi, chị Sứ vẫn đặt cằm nơi vai em, lặng lẽ. Lâu

sau, chị mới nhắc cầm ra, bước tới bảo con Thúy:

- Thôi đi ngủ, con!

Con Thúy ngoan ngoãn với tay choàng lên vai mẹ. Trước khi công con vào trong, Sứ khẽ dặn Quyên:

- Chừng nào mấy ảnh về thì kêu chị, nghe Quyên! Chị đem con Thúy vô cho nó ngủ cái đã...

Sứ công con đi mò vào ngõ hang. Dọc đường, con Thủy nghèo đầu xuống vai chị. Chị hỏi:

- Ngủ rồi hả Thúy?

Con bé không đáp. Hơi thở của nó phả nhẹ nhẹ vào mang tai chị, âm âm, nhồn nhột. Chị dò dẫm, rón rọc bi thật kỹ, cố sao cho con khỏi bị thức giấc. Về tới sát ohien đá chị miết chặt mười ngón chân đặt trên tảng đá, bước lên. Rồi khi đã lên tới phiến đá, chị day lưng lại, rón hai gối chân ngồi bệt xuống. Chị ngả người đặt con nằm xuống phiến đá khéo léo đến nỗi nó không hay biết gì cả. Tuy nhiên, với bản năng đặc biệt, đôi bàn tay bé bỏng của nó cứ bám riết lấy vai chị một lúc rồi mới chịu buông ra.

Sứ lấy cá khăn trên cổ mình xuống, đắp lên người con. Nghe chừng tiết trời đã bắt đầu se se lạnh, chị sợ con không đủ ấm, liền cởi cả chiếc áo bà đa đen đang mặc đắp thêm cho con. Bây giờ chị chỉ còn mặc một chiếc áo túi ngắn tay bằng lụa đen. Chị nghĩ bụng: "bận cái áo này nếu có đi lấy nước cũng gọn!". Một lần nữa, chị sờ soạng từ đầu chí chân con Thúy, đắp vén kỹ cho nó, rồi mới cầm chiếc đèn pin quay lưng bỏ đi. Nhưng lạ thay, lần này con Thúy không giật mình gọi chị gì cả mà sao chị cứ nhấp nhứ bàn chân chưa muốn đặt xuống phiến đá bên dưới. Có cái mãnh lực gì ở sau lưng cứ níu kéo chị lại, không để chị bước hẳn. Cuối cùng, chị đã quay mình lại, lắng nghe hơi thở của con. Và cũng chỉ thế thôi, chị lại từ từ bỏ đi.

Nhưng có quay lại một chút như thế, bây giờ chị mới thấy yên tâm

Sứ ra tới hang bùng binh, anh em vẫn chưa về.

Anh Hai Thiệp hỏi sứ:

- Con Thúy ngủ rồi hả?

- Ngủ rồi!

- Con nít thiệt khỏe quá! Giấc giả gì nó cũng khỏi cần lo, cứ việc ngủ yên.

Quyên nãy giờ cứ đi ra cửa hang rồi lại đi vào. Cô thấp thỏm nói:

- Sao lâu quá mà mấy ảnh chưa về! Không biết có chuyện gì không?

Nói xong, cô ngồi ghé lên tảng đá. Thì ngay lúc ấy ngoài ngõ hang, có tiếng Trọng kêu:

- Anh Hai, anh Hai đâu?

- Đây, tôi đây!

Anh Hai Thép đứng ngay dậy. Trọng và anh Ba Rền ủa vào hang. Anh Hai hỏi:

- Sao?

Ba Rèn nói:

- Chuẩn bị đi lấy nước đi. Tụi tôi bám rồi. Tụi nó chỉ đóng quân ở bên kia suối, còn trong mé vườn bên này thì êm ro không có gì

- Chắc ăn không?

- Chắc, nhưng phải ra liền, e tình hình thay đổi.

- Vậy thì đi... Quyên ơi, cà om có ở đây chưa?

Quyên mau mắn đáp:

- Có em đem ra rồi.

Anh Hai Thép nói:

- út Quyên còn yếu không đi được đâu.

- Em mạnh rồi, để em đi mà!

- Thôi con Quyên bây ở lại! - Anh Ba Rèn nói cương quyết.

Sứ cũng bảo:

- Thôi út Quyên đừng đi em. Em chạy vô lều Năm Nhớ đi với chị!

Quyên miễn cưỡng chạy vào hang trong. Lát sau, cô cùng Năm Nhớ trở ra.

Ba rèn dặn Sứ và Năm Nhớ:

- Tuyệt đối không được nói chuyện nghe! Tụi tao đi trước mấy đứ tụi bây đi sau, mà phải đi cho êm...

Trọng xóc khẩu tôm-xông lên:

- Đi đi!

Sứ và Năm Nhớ xắn ống quần lên quá gối. Hai người đội cà om theo Trọng và anh Ba Rèn luồn ra miệng hang. Ra tới miệng hang, Ngạn và anh em gác ở đó đều dặn họ phải cẩn thận.

Sứ bước ra tới gần cửa hang thì nghe mùi khói thuốc lựu đạn xông vào mũi nồng nồng. Và khi đã lọt ra tới bên ngoài, chị cảm thấy khỏe khoắn hơn lúc ở trong hang gấp bội. Chị thở hít luôn mấy hơi.

Bốn người cúi mình lom khom chạy qua bãi cỏ trống. Chị Sứ chạy sau, hai tay vịn cái cà om trên đầu. Vào tới vườn dừa, mọi người chậm lại, mò mẫm. Đột nhiên, bỗng thấy phía trước có đèn pin xẹt ngang. Mọi người ngồi thụp xuống, im thin thít. Một tốp lính kéo qua trước mặt họ, cách chừng mười thước. ánh đèn pin vụt tắt ngấm. Có tiếng chân giầy giẫm sạt sạt trên các tàu lá dừa khô. Đợi chúng đi khỏi, bốn người lại đứng dậy, đi tới. Họ đã đến sát bên bờ con suối Lươn. Chỗ dẫn ra suối là một bãi sỏi trống. Trọng với Ba Rèn ghì súng, khoát mạt và Năm nhớ vội nhắc cà om trên đầu chạy xuống bờ suối. Năm Nhớ tới suối trước, vục ngay cái cà om xuống nước. Sứ cũng chạy nhanh xuống. Chị nghe tiếng bọn giặc nói chuyện lao xao ở bờ xuôi bên kia. Trong các lều vải sáng ánh đèn khí đá, bọn giặc đang đánh bài "đi đánh". Có tiếng thằng cầm cái hỏi: "Kéo nữa thôi?" và thằng tay con đáp - "Kéo chớ!". Sứ bình tĩnh nghiêng miệng cà om, múc đầy một cà om nước.

Bên cạnh chị, Năm Nhó đang vốc nước suối uống. Uống mấy vốc rồi cứ ta mới đội cà om chạy lên. Sứ cũng định vốc nước uống nhưng thấy Năm Nhó đã chạy lên, chị vội bỏ cà om chạy theo Năm Nhó.

Khi đã lẫn vào vườn dừa tối om om, Sứ nghĩ bụng: "Vậy là ổn, chỉ còn từ đây về hang nữa thôi!"

Trọng và anh Ba Rèn vượt lên trước, kế đó là Năm Nhó rồi tới chị Sứ. Đi trong cườn tối, Sứ ngơ quạng đưa tay ra phía trước. Vậy mà mấy lần chị vấp phải rễ dừa, nước trong cà om cứ sóng sánh muốn đổ. Lát sau, giẫm phải một tàu lá rụng, chị liền dừng lại, đặt cà om xuống đất. Chị lè lẹ mò mẫm tước mấy cái lá dừa, vo khoanh lại bỏ vào miệng cà om. Khi chị sắp nhấc cà om đội lên đầu, thỉnh thoảng có tiếng chân chạy tới, giẫm lạo xạo trên lá dừa, chị vội đứng nép vào một thân dừa. Nhưng muộn rồi, mấy ánh đèn pin cùng một lúc đã chiếu thẳng vào mặt chị. Một tên biệt kích đi đầu đã nhấc thẳng vào mặt chị. Chị liệng mạnh cái cà om vào mặt nó, rồi vút chạy. Bọn chúng xô theo. Một thằng túm được đầu tóc chị giật mạnh, khiến chị ngã ra phía sau. Rồi ba bốn thằng xúm lại đè chặt lấy chị. Tên thiếu úy Ba, chỉ huy phó đại đội biệt kích cầm lăm lăm khẩu súng các bin bước tới nhìn người phụ nữ lạ mặt đang bị lính của hắn trói. Hắn quay ra sau, gọi:

- Tụi bây thằng nào có ở Hòn Đất lại đây nhìn mặt con này coi!

Một tên lính từ sau len tới. Nó ngó qua mặt chị Sứ, thằng lính đó liền la lên:

- A, con Sứ!

- Mày biết nó à?

- Biết, con này là Việt cộng chánh hầu!

Tên thiếu úy lừ lừ nhìn Sứ, nắm ngực áo Sứ, hất hàm hỏi:

- Phải mày tên là Sứ không?

Chị Sứ gật đầu:

- Phải.

- Mày đi với ai?

- Đi với nhiều người. Giờ thì họ vô tới hang hết rồi.

- Có mức nước không?

- Sao lại không!

Thằng thiếu úy Ba nghe nói thế liền bật cười ha hả:

- Tốt lắm! Nếu có mức nước thì tốt lắm!

Chị Sứ trở mắt nhìn hắn, không hiểu tại sao hắn lại bảo thế.

Tên thiếu úy thọc hai tay vào túi quần, đắc chí nói từng tiếng một:

- Tụi - ta - đã - bỏ - thuốc - độc - xuống - khúc - suối - này - rồi.

Sứ mở mắt to kêu "á" một tiếng đầy sợ hãi. Đột nhiên chị nhào tới, định chạy về hướng hang Hòn. Nhưng chị không chạy được. Một tên biệt kích đã giữ chặt tóc chị bấy giờ xô tung cả ra.

Tên thiếu úy cười gằn:

- Chạy đi đâu? ... Tụi đồng chí của mày rồi sẽ chết nhăn răng hết ráo, hiểu chưa?

Hắn thét bọn lính:

- Dắt nó về!

Sứ bị bọn lính lôi đi xềnh xệch. Tóc chị rũ xuống gần chấm gót. Sứ mấy lượt vùng vằng cưỡng lại, không chịu đi. Mỗi bước chân rời xa hang Hòn lúc này của chị sao cứ nặng trĩu như chì. Chị muốn thét lên thâu tới trong hang, bảo anh em đừng có uống nước trong cà om Năm Nhớ đội về đó. Chị lo sợ nghĩ tới con, tới em cùng những đồng chí thân yêu của mình. Đang đi chị quay lại, phần uất nghiêng răng thét:

- Đồ độc ác, đồ hèn mạt!

Tên thiếu úy bị mắng, tức giận trở báng súng đánh quật ngang lưng chị, khiến chị té khụy xuống. Trong ánh đèn pin lia ngang, tên thiếu úy nhìn thấy nước mắt chị trào ra. Hắn chế giễu.

- Vậy mà cũng đi làm Việt cộng! Mới ăn một báng súng đã khóc rồi kìa! Sứ thấy nó hiểu lầm về giọt nước mắt của mình quá, nên bĩu môi.

- Nè, bộ mày tưởng vì mày đánh mà tao khóc hả? Nói cho mày biết, vì anh em tao, tao mới khóc chứ không phải vì mày đánh tao đâu, nghe chưa?

Hòn đất

Chương 5

1.

Sau ba phát súng bắn đáp lại lời yêu cầu của Sứ, mọi người trong hang không nghe thấy gì nữa. Họ không rõ những gì đã xảy đến với Sứ ngoài đó nữa. Đứng tại chỗ của mình, tay họ ghì chặt súng, mắt rung rung. Anh Ba Rèn và một số anh em đòi đánh ra giải thoát cho Sứ. Nhưng anh Hai Thép lắc đầu không cho.

Hai Thép mím chặt môi, lẩm bầm:

- Chắc tụi nó giết cô Sứ rồi!

Không ai nói sao cả. Nhưng ai cũng nghĩ là Sứ đã hy sinh.

Hôm nay, lần đầu tiên trong cuộc chiến đấu, sao người nào cũng cảm thấy mình như vừa mất đi một cái gì hết sức quý giá. Mà đồng thời họ lại như tiếp nhận được một cái gì rất đổi lớn lao. Trong trái tim của từng người đang cầm súng này vừa chứa nỗi đau, vừa chứa đầy căm oán. Tưởng chừng mỗi trái tim đều đang tuôn ra khắp châu thân những luồng máu nóng sôi, cứ trào lên, trào lên không ngớt. Chưa có ai, dù chỉ một đôi khi, lại được nghe cái tiếng tuyệt diệu như tiếng nói của Sứ vừa nói với họ. Chưa có ai, dù chỉ là một lần, mà lòng lại yêu thương nhiều đến thế, căm thù và siết chặt ý chí chiến đấu của mình mạnh đến thế.

Trong hang, Quyên đã khóc. Nhưng bây giờ thì cô không thể khóc nữa. Cô phải gạt nước mắt, vì con Thúy lại bấu lấy cô mà hỏi má nó đi đâu, mà nó đi chừng nào về? Quyên lại nói dối con Thúy rằng má nó ra xóm công tác rồi sẽ về thôi. Cô không thể nói thực với cháu mình. "Nó còn bé quá, nó không thể kìm giữ như mình đâu!" Quyên nghĩ thế. Trong hang tối, Quyên ôm cháu, đau đớn nghĩ rằng lần này chắc nó mất mẹ thực rồi. Nâng trên tay mình tấm áo của chị Sứ còn để lại, nước mắt Quyên cứ ứa ra. Cô đưa chiếc áo đó lên miệng day day, dứt dứt. Từ tấm áo, Quyên nghe rõ mùi mồ hôi âm ẩm. Mùi vị này sao mà âu yếm, sao mà dịu ngọt, hết như chính cái hơi thở của chị Sứ thường khi vẫn phả vô mặt Quyên. Chiếc áo bà ba đen này chính mẹ cô đã dệt mót những sợi tơ càng, vừa đủ may một cặp áo, cho cô một chiếc và chị Sứ một chiếc. Chiếc áo của cô thì cô đang mặc trong mình. Mà chiếc áo của chị Sứ thì chị ấy cũng còn đang để lại đây. Lúc ra suối, chị đã cởi đắp cho con. Đêm hôm qua, chắc chị lạnh lắm. "Chị Sứ ơi, mặc chiếc áo má may cho chị em mình một lượt này, em sẽ nhớ chị lắm thôi. làm sao em quên được chị hồi nhỏ, chị hồi còn con gái, và lúc chị làm người mẹ nuôi con. Thôi thì từ nay em sẽ phải là chị, nuôi má, nuôi con Thúy, em phải là

người con gái như chị, người đảng viên như chị, rồi em cũng sẽ phải là một người mẹ như chị vậy!"... Trong cơn thần thức, tay Quyên mào mào túi áo chị, đụng nhằm cái thơ. Nhưng hang mờ tối, cô không biết, liền móc cất vào áo của mình.

Bên ngoài chợt có tiếng gì lạnh lạnh, ồm ồm. Nghe đâu như lại có tiếng loa. Quyên giảng con Thúy ra:

- Con ở đây, đi ra ngoài một chút!

Quyên chạy ra hang. Tiếng ồm ồm không còn nữa. Cô gặp Ngạn. Mắt Ngạn long lên coi rất dữ tợn. Anh hỏn hỏn bảo:

- Tụi nó mới bắc loa vô nói là đã chém chị Ba rồi treo lên. Nó lại kêu mình đầu hàng nữa!

Quyên kêu "trời ơi" rồi chạy xô ra miệng hang. Anh Hai Thép chồm người kéo cô lại. Cô khóc tức tưng trên vai anh Hai Thép. Bấy giờ Ngạn, anh Ba Rền và bốn anh em khác lại đề nghị cho họ đánh thốc ra. Anh Hai Thép vẫn lắc đầu.

Ngạn nói:

- Tôi phải ra, tôi không chịu nổi nữa đâu!

- Tôi cũng vậy - Anh Ba Rền xóc cây súng lên - Tôi chết tôi chịu, chớ nó giết cô Sứ, tôi ở đây tôi chịu không nổi.

Anh Hai Thép nói:

- Vì cuộc chiến đấu cần phải được giữ vững, tôi nhắc lại, không anh nào được tự ý xông ra hết!

Bốn năm người, trong đó có Ngạn và Ba Rền, đều khựng lại. Anh Hai Thép nói:

- Trở về chỗ của mình ngay đi!

Dừng lại một giây, anh dứ dứ bàn tay:

- Trả thù cho Sứ phải là ở đây, là phải đánh thắng trận này!

Bốn năm người không ai bảo ai, kẻ trước người sau lặng lẽ lui về chỗ.

Quyên cũng đã bớt khóc. Anh Hai Thép đến bên, để tay lên vai cô, khẽ nói:

- Thôi, vô trong hang đi Quyên! Vô trông với con Thúy. Đừng khóc nữa em, đừng thềm khóc...

Quyên nghe lời anh Anh, cắn cắn ngón tay, bước từng bước một đi vào hang trong. Khi Quyên đi rồi, Anh Hai Thép ngồi xuống tảng đá, vờ một bộ râu mép mấy bữa không cạo mọc ra rất rậm, nói giọng như thường:

- Tụi này nó bắt đầu đem loa phóng thanh gắn trước hang để chơi cái trò tâm lý chiến rồi đó. Không dè vừa rồi bị Sứ mượn loa phóng thanh nói chuyện với mình, cở vớ mình; thành ra phản tác dụng ráo rọi. Sứ khá lắm cứng lắm. Tội nghiệp, Sứ cứ tưởng mình chưa biết nuôi suối có thuốc độc, Sứ dặn mình đừng uống. Anh em coi Sứ còn dặn tụi mình đừng buông súng, đừng bao giờ buông súng...

- Còn lâu mình mới buông súng - Anh Ba Rền nói - Trừ phi mình chết hết...

Chú Tư Nghiệp bĩu môi:

- Chùng nào mình mới chết hết? Còn một cái be sườn, tôi cũng chơi với nó hết cái be sườn đó. Mà nhắm có chết, mình cũng tháo súng vọt bỏ chớ ai thèm để cho nó lấy!

- Chú Tư nói phải quá! Cháu cũng làm y như chú, nhưng bây giờ chú còn nước cho ... cho cháu uống miếng đi, khát quá!

Đạt nhỏ nói, rồi chú Tư cười "ngoại giao". Chú Tư Nghiệp bảo:

- Cái thằng uống nước thiệt dữ, uống như là trâu uống...

Chú Tư Nghiệp trao bi-đông cho Đạt. Đạt cầm bi-đông đưa lên miệng. Trong bi-đông không chảy ra một giọt nước nào cả. Đạt định la: "ôi, ông già chơi không sướng!" nhưng Đạt ghìm lại không la. Đạt giả dò chép miệng như mới tu xong ngụm nước, rồi cậu chuyển bi-đông qua Tới nói:

- Anh Tới làm tạm một miếng cho thông cổ đi!

Tới bị mắc lừa, đỡ bi-đông kê miệng uống. Đạt nón không được, cười rữ.

Tới đỏ mặt, liệng cái bi-đông vô hốc đá. Chú Tư Nghiệp cũng cười ngất, rồi còn hỏi:

- Uống "đã" chưa?

- ổng cho tui mình uống bi-đông không mà ổng còn hỏi nữa chớ!

Chú Tư Nghiệp càng cười lớn:

- Hồi sáng tôi đã nói là hết rồi. Ai biểu mấy ông...

Chú Tư Nghiệp đứng tuổi rồi, mà lắm khi vẫn cứ gọi bọn nhỏ bằng ông. Chú trước vốn là tin đồ Hòa Hảo, mới cắt tóc và ăn mặn hai năm nay. Con người ấy vừa tin Trời Phật, nhưng lại rất nghịch ngợm. Sự thật cái bi-đông của chú đã hết nước từ đêm hôm qua. Đêm hôm qua thì còn một chút, chú đã dốc hết cho thằng Bé.

Bây giờ cả hang đều hết không còn một giọt. Con khát càng vò xé cổ họng mọi người. Anh Ba Rền nói:

- Cứ mừng này chắc đáí mà uống quá!

- Chắc giống la-ve lắm. Hồi kháng chiến có đồng chí mình vượt Côn Đảo, ra giữa biển khát quá cũng phải đáí mà uống.

Năm Tấn lắc đầu:

- Cái gì chớ thứ la-ve đó tôi không ghé. Thà là nhịn khát:

Anh Ba Rền bảo Năm Tấn:

- Ông sao khó tánh quá? Thời buổi giặc giã đâu phải lúc nào ông cũng ngồi tréo ngoáy sai vợ con pha trà cho ông uống được.

Mọi người đều cười. Tới xé chiếu, sau khi nhai mấy vốc gạo rang. Ba Rền khát quá không chịu được, anh ta đáí vô bi-đông. Nhân lúc anh Hai Thép đã đi vào trong, anh cầm bi-đông nước đáí lắc lắc, rủ mọi người uống. Chưa ai hưởng ứng theo, anh liền uống trước. Tọt xong một ngụm anh "khà" một cái

ra vẻ khoái trí, rồi kêu lên:

- Khá quá, anh em ơi!... Cứ việc làm đi, chết tôi chịu cho.

Dần dà có mấy anh cũng uống theo. Lúc đó, anh Hai Thép đi ra, thấy thế muốn can họ nhưng anh không mở miệng can họ được. Bản thân anh, anh cũng khô khát cả cổ. Với lại, cái chuyện đó đối với anh cũng không có gì là ghê gớm. Năm đen tới, tuy chưa phải đói ra để uống, nhưng có lần anh phải nhịn đói bốn hôm liền, bắt con còng sống nhai rau ráu., Có đêm anh bị cảm nặng trong "cứ" rừng, chính Ba Rèn đây đã cắt máu cho anh bằng một con dao phay. Đêm ấy, trong chòi không đèn đóm. Ba Rèn phải bật lửa xanh xanh. Khổ nỗi, cái bật lửa của Ba Rèn lúc đó cũng đã mòn tin cứ phải rút gòn ở đấy. Quẹt phùng lên được một cái thì Ba Rèn lại vội vàng kê dao phay cắt vào sống lưng anh, nặn vọt máu bầm ra. ấy thế mà rồi anh cũng qua khỏi cơn cảm đó. Thuở giờ, người ta nói ăn tấm heo như nói đến một thức ăn tột tẻ, nhưng tấm heo thì anh cũng đã ăn. Cái bàn chân trái bị thương cụt mất hai ngón của anh buộc anh dạo đó cứ mỗi lần mò ra xóm, anh đều phải trần mình lội dưới rạch, vì bọn địch đã có lần nhận được dấu chân anh trên đường đi cề xóm, nên chúng lùng anh ráo riết. Kể ra thì còn không biết bao nhiêu gian khổ khác mà anh đã trải qua. Vì vậy, cái chuyện khát quá phải đói để uống, tuy khiến anh bơi bất nhẫn, nhưng không khiến anh ghê gớm. Nhưng đột nhiên anh sực nhớ mang máng đâu hình như bữa trước anh nhắc ngó thấy trên tảng đá nào đó trong hang có đọng vài vũng nước. Anh bảo anh em:

- Thôi, đừng uống nữa. Để tôi đi kiểm coi có nước vũng không, may ra.

Nói rồi anh đi vào hang, bấm đèn dò coi từng tảng đá một. Kiểm mãi mới gặp trên một tảng đá hơi trũng mặt, còn đọng lại một vũng nước mưa hàng hai bùm tay. Anh khoát thử một miếng nước đưa lên ngửi. Từ vốc nước bốc lên mùi lá mục, nghe thôi thôi. Anh chắc lưỡi nghĩ: "Ăn thua gì?". Anh rời tảng đá trở ra kêu người nào khát nhất đi theo anh. Tất cả năm người trong đó có cả anh Ba Rèn, chú Diệp nhỏ. Riêng anh Năm Tấn thì không đi. Anh ta nói:

- Thôi mấy ông đi đi, thử nước thúì hoặc đó, tôi không chơi!

Đứng trên tảng đá, anh Hai Thép với tay kéo từng người lên. Anh bấm đèn chỉ vũng nước. Anh Ba Rèn nói: - Đờ quá! - Đoạn anh vỗ vai cậu Diệp học sinh:

- Thôi, nhường chú em đẹp trai này làm trước.

Diệp nhìn vũng nước vàng màu cà phê, do dự. Anh Ba Rèn bảo:

- Làm đi chú em, có bệnh tôi chịu cho. Thuở giờ tôi biết chú em ở Sài Gòn uống rất la-ve xá xị, bây giờ lâm cảnh ngặt nghèo, chú em phải nhấp đỡ vài hớp đắng chịu đựng. Còn đánh lâu lắm đa, chú em!

Cậu thanh niên học sinh nhoẻn miệng cười, rồi ngoan ngoãn khuyu hai gối

chân, nằm sắp xuống tảng đá. Dưới ánh đèn pin, bộ mặt trắng trẻo của cậu ta nhóng tới bên vũng nước. Cậu thè lưỡi uống ực ực hai ba hớp rồi đứng nhồm ngay dậy. Một tay phui đít quần "đặc-cơ-rông", một tay cậu ta đưa lên quẹt mép, cười chành bành cái miệng. Anh Ba Rèn nháy mắt hỏi:

- Có khá không bồ?

- Cũng đỡ...

- Thì tôi nói đỡ lắm mà. Tới tôi...

Anh Ba Rèn lại nằm sắp xuống y như cậu Diệp. Anh tọt hai hớp, đứng dậy khoát tay bảo người bên cạnh:

- Làm đi!

Người đó cũng làm y như động tác của anh Ba Rèn. Cứ thế lần lượt hết người này tới người khác. Vũng nước phụt chốc cạn queo. Cuối cùng, khi đến phiên anh Hai Thép thì nước chỉ còn lấp xấp, thành ra anh phải thè lưỡi liếm.

Anh Hai liếm khô chỗ nước đọng, đứng dậy. Chợt anh nghe phía trong vắng ra tiếng thằng Ba Phi ho khúc khắc. Anh Ba Rèn hát hàm về hướng có tiếng ho"

- Tôi đã nói thế, để thứ đó chỉ tốn gạo hao nước. Thôi, cứ giao tôi, tối nay tôi đưa nó đi theo ông bà ông vải cho rồi!

Anh Hai Thép nói:

- Chưa được, muốn xử nó phải có trên thông qua. Vả lại, để có đủ mặt bà con thì tốt hơn. Ông nóng quá! Giết một thằng, dù thằng đó là ác ôn, cũng phải để quần chúng hỏi tội rõ ràng. Có cái là tôi thấy để nó ở hốc hang này không ổn, mình bàn công chuyện nó nghe ráo. Có lẽ tối nay phải dời hai đứa nó vô sâu hơn chút nữa.

- Phải đó, tối nay nên dời nó đi!

Ra ngoài, anh Hai Thép gọi Ngạn đến bàn:

- Lát tối, cho một tổ bám ra ngoài coi sao? Với lại kiếm cách leo bẻ một ít dừa. Bẻ được dừa thì đỡ lắm, vừa có nước uống, lại vừa có cái để nhắm nháp.

Ngạn bảo để Ngạn đi với Tới và Trọng. Anh Hai Thép hỏi:

- Hai cậu đó leo dừa giỏi không?

- Leo khá.

- Vậy thì được. Nhưng phải hết sức cẩn thận, dò dẫm từng bước. Đêm nay trăng còn tỏ, phải thận trọng mới được.

- Tôi sẽ chú ý, anh đừng lo - Ngạn nói.

Ngạn dạy sang anh Ba Rèn cười cười:

- Nè, tụi tôi có công thộp thằng Ba Phi. Có xử thì tôi phải xử nó, chứ việc đó không phải phần anh đâu! Ba Rèn trề môi:

- Chú mà chém chắc nổi gù, chú chém run tay đâu có ngọt bằng tôi được!

- Không, nếu tôi chém, tay không không run đâu!

Ngạn nói thế và anh đi gọi Tới, Trọng chuẩn bị.

Ba người lột áo ra, buộc ngang đầu. Mỗi người chỉ mặc độc cái quần cụt, thắt mấy băng đạn tôm-xông và mấy quả MK3 nơi sườn. Họ cầm tôm-xông ngồi chồm hóm dưới hốc đá đợi trời tối.

Ngạn nhìn cái lối mòn ngoằn ngoèo ngoài miệng hang cứ mỗi lúc một đậm bóng chiều hôm. Nắng đã tắt từ lâu, và ngày cũng sắp không còn nữa. Xa xa ngoài kia, vườn dừa bỗng rì rào. Những tàu lá dừa ngả sang màu biếc sẫm, lá lay trong gió, trong lúc âm vang của sóng biển vẫn mạnh mẽ, âm ã. Vườn dừa ngan ngát như đám mình trong sương khói. Chẳng mấy chốc, cả vườn dừa nổi gió và cái lối mòn ngoằn ngoèo ấy nhòa đi - Đêm tối tràn ngập. Địch bắt đầu bắn súng. Bây giờ Ngạn nghe tiếng sóng rõ hơn. Anh thấy bóng đêm như cái bàn tay có phép võ im được mọi tiếng động nhỏ khác để cho biển, chỉ mỗi mình biển là được cất cao giọng nói. Triệu triệu lớp sóng từ ngàn khơi vỗ vào bờ lộng đó, muôn đời vẫn là cái tiếng nói lớn lao bền bỉ nhất của quả đất.

Mấy đêm qua, đêm nào mà Ngạn lại không nghe tiếng biển dội vào, và anh nghe tiếng biển âm hẳn hơn trước. Anh có cảm tưởng vách hang như là chất da thịt mặt trống, mà sóng dội liên hồi vào đó thì nghe rùng rùng chứ không gầm gào và rền rĩ.

Hôm nay mới mười tám tháng chạp âm chạp, nên đêm không đen lắm. Mới vào đêm một chốc, ngoài hang đã tái nhợt. Ngạn lại trông thấy cái lối mòn mờ mờ hiện ra và những tàu lá dừa ngoài kia lại đung đưa, lấp lánh.

Ngạn xách súng, nhồm dậy, khẽ nói qua hơi thở:

- Đi được rồi!

Tới và Trọng đứng vụt lên. Họ cùng dừng lại miệng hang một giây, rồi mới bước thoát ra ngoài. Súng cấp nách, Ngạn khom lưng, tay trái đưa ra phía trước. Anh không đi theo lối mòn, mà đi một lối khác, ngang đó. Cả ba lom khom, bò vào ven vườn dừa. Họ vào được tới ven vườn một cách êm thấm. Mới lần vô được mười thước, bỗng Ngạn nghe mấy phát ga-răng nổ sát bên. Địch bắt đầu bắn cầm canh. Sau đó, nghe trong vườn tụi lính nói chuyện lả xào, Ngạn rí tai Tới và Trọng:

- Nó bắn cầm chìa không có gì đâu!

Tới nói:

- Bẻ dừa đi. Bẻ để đây, một chốc mình quảy về!

- Bẻ thì bẻ!

Tới và Trọng chọn hai cây dừa thấp, ở trên chóp loáng thoáng những quây dừa rất sai quả. Hai anh đưa súng cho Ngạn, sửa soạn leo lên. Ngạn khẽ dặn:

- Đợi nó bắn súng hẵng buông xuống, để tụi lính khỏi nghe thấy!

Tới gật đầu.

Hai anh leo dừa giỏi, nên không cần có nài. Trong nháy mắt, cả hai đã biến mất trên chót ngọn. Tới và Trọng vật cuống dừa trèo trèo. Đợi lúc súng giặc vừa bắn "bóc đùng", hai anh thả dừa rớt xuống. Tiếng dừa rụng bị tiếng súng át mất. Trong vòng ba phát súng nổ, họ buông xuống đất sáu trái. Trái dừa nào rớt xuống Ngạn cũng lượm gom lại, để một đồng. Thấy bẻ nhiều không thể mang hết. Ngạn khẽ vỗ bộp bộp vào thân dừa. Tới và Trọng biết ý, tuột xuống. Ngạn đưa súng lại cho họ. Cả ba để đồng dừa ở đây, men vào vườn sâu hơn chút nữa. Mới đi được vài bước, bỗng Ngạn giơ tay ra sau chặn Tới và Trọng lại. Anh ngó thấy phía trước có ba bốn chấm lửa bằng đầu đũa. Đó là bọn lính đang ngồi buồn hút thuốc. Mùi thuốc lá Thủ bay thoảng tới, gần gần. Ba người nép mình sau cây dừa, ngồi thụp xuống. Ngạn chĩa họng súng về hướng đó. Mấy tên địch ngồi rất gần, đến nỗi khi chúng rít thuốc thì đầu những điều thuốc đỏ rực lên, soi rõ từng cái sống mũi, từng bộ mặt nhờn nhờn của chúng. Những bộ mặt đó lúc biến đi, lúc lại hiện lên. Chợt Ngạn nghe một thằng nói:

- Đ. mẹ, hôm rồi tụi nó bắn đại úy mình tè bệt ngửa miệng hang ngó ớn quá! Liệng gần một ngàn trái MK3 vô đó mà không ăn nhậu gì hết!

Một tên khác thở ra:

- Nán ná ở đây hoài rầu thấy mẹ! Tụi nó núp ở trong coi bộ quyết lòng sanh tử với mình quá. Bốn bữa rày tụi nó tém mình gần một trăm dừa chớ ít sao?

- Còn mình chỉ bắt được một dừa phụ nữ. Thiếu tá dự dõ nó hết lời mà không ăn thua. Con nhỏ đó mặt mũi hiền lành dễ coi mà thiệt là gan mật! Đưa micro để nó kêu tụi kia đầu hàng thì nó lại kêu tụi kia đừng buông súng. Thiếu tá cho treo nó lên cây dừa rồi bắt dẫn bà già nó tới. Ngó thấy bà già, con nhỏ rưng rưng nước mắt. Ông thiếu tá tưởng nó xiêu lòng, hạ dây cho nó xuống, biểu nó kêu gọi tụi trong hang lần nữa ai dè nó co chân đá cái micrô văng đi... - Ngừng một chút, tên lính tiếp: - Nói thiệt với tụi bay, lúc trung úy Xăm rút dao chém, sao tao mắc cỡ hết sức...

- Trung úy Xăm chém cô ta không chết mà ông bị chấn thương ọc máu coi ghê quá!

Một tên lính chép miệng:

- Không biết bây giờ chết chưa?

- Ai chết?

Cái cô đó đó!

- Chết rồi. Nghe đâu mới chết hồi tắt nắng...

Ngạn gục mặt xuống bãi cỏ, cổ nghẹn lại. Tên lính lại nói:

- Trung úy Xăm chém bốn dao mới trúng một dao. Lúc đó cô chưa chết, ông thiếu tá sai treo lên, tính để cô oằn oại rên la cho Việt cộng trong hang nghe mà thôi chí. Nhưng từ đó cho tới chiều, cô không rên la chi hết.

- Không, hồi gần chết cô có la. Tao nghe cổ giẫy mình trên dây rồi la với

đám dân chúng ngoài xóm lúc đó vừa tràn tới: - "Cô bác ơi, hãy trả thù cho con!" Cổ la vậy, lại kêu cụ Hồ, giã mấy cái nữa mới chết!

Đang nói, giọng tên lính bỗng hỗn hển:

- Tao chỉ... chỉ kịp nghe vậy... rồi bỗng thấy đám dân chúng hét lên, rần rần xô tới. Toàn là đòn bà với ông già, con nít. Họ cầu xé, chửi rủa, đánh đập tụi tao không sợ gì súng ống. Có một bà Thổ vác dao dâu nhào vô tính chém trung úy Xăm. Tụi biệt kích cản lại bị bả chém xoạc vai một thằng.

Tụi lính tính bắn trả thì trung úy Xăm kêu: "Đừng bắn, đừng bắn!". Nghe nói bà Thổ đó là bà già ruột trung úy Xăm... Còn tao mới hoạn nạn chớ, tao bị họ xô té ngã, rồi một con mẹ mập ú chạy đập lên người tao... muốn nín thở. Lúc tao ngồi dậy được thì dân chúng họ đã chặt dây hạ xác cô phụ nữ xuống. Họ cùng bà mẹ cô công xác cô chạy đi. Thiếu tá ra lệnh giựt xác lại. ổng la" - "Tôi bắn mấy người không còn một con đở bây giờ! Mấy người bao bọc chôn thầy Việt cộng hả?". Dân chúng họ trả lời: "Chúng tôi chôn con cháu chúng tôi chớ chúng tôi không biết là Việt cộng gì hết!". Họ nói vậy rồi cứ khiêng đi. Thiếu tá phải nhượng bộ, để họ khiêng. Mà không nhượng bộ sao được, họ bắt kẻ súng đạn, cứ rần rần, rần rần!... Lúc đó, tụi tao mà bắn thì thế nào họ cũng có chết, nhưng tụi tao không bắn...

Tên lính ngừng nói. Chúng lại im lặng mỗi thuốc, hút thuốc. Lát sau, có mấy thằng đứng dậy. Một tên bảo:

- Chưa tới phiên gác, mình thả bầy vô xóm chơi. ở trong xóm có một ông già mù đòn độc huyền hay lắm...

Mấy thằng lính đi về phía Ngạn. Anh nín thở, nép sát sau gốc dừa. Chúng đi ngang, nhả khói thuốc bay tạt vào mũi anh.

Khi chúng đi khỏi rồi, chỗ ban nãy cũng còn lại vài tên. Một tên thở ra cái "khì":

- Cha... Tết này không biết mình ăn Tết ở đâu đây?

- Tao ngán nhứt là xuống miệt Cà Mau!

- Nói Cà Mau chi cho xa! Mình mà còn lảng cháng ở đây, thì Tết này cũng không về được với vợ con đâu!

- Thôi thì ráng né, đừng vô cái hang thăm thiết đó nữa. Hết vòng khiêng rồi nghe, mậy?

- Biết làm sao mà né, nó bắt vô mày không vô mà được à?... Trời ơi, hôm qua tao đi ngang trường học, nghe tụi bị thương nằm đó kêu la dữ quá?

- Tao thấy nghe theo hạ sĩ Cơ thì may ra mới toàn tánh mạng được!

- Chín Cơ hả? Y nói sao?

Đến đây, hai tên lính cùng hạ thấp giọng, thì thào. Ngạn không còn nghe rõ chúng nói gì với nhau. Anh nhắm in một lát rồi đưa chân khèo Tới, Trọng, ra ý bảo họ bỏ lui ra. Ba người lần mò trở lại chỗ để đóng dừa ban nãy. Trong bóng tối, họ tước vỏ dừa, hì hục buộc lại thành cặp. Mỗi người khoác lên cổ

mình một cạo, rồi theo đường cũ, đi về phía hang. Suốt quãng đường trở lại hang, Ngạn đau đớn nghĩ: "Thế là chị Sứ không còn nữa, chị ấy chết thiệt rồi!". Nỗi thương tiếc và căm oán ngập ngụa lòng anh. Trong khi đó, hai quả dưa anh vắt qua cổ cũng mỗi lúc một thêm nặng trĩu.

2.

Nơi hốc đá tận cùng mà vợ chồng thằng Ba Phi bị trói bỏ đây không lúc nào có ánh sáng, dù là thứ ánh sáng hiếm hoi mờ ảo của hang động. Trong hốc hang này, ngày cũng như đêm, chỉ có bóng tối, thứ bóng tối ở chỗ hẹp tuồng như đặc sệt lại. Mỗi ngày một lần, khi thì Quyên, khi thì Năm Nhó, đem đến cho vợ chồng tên gián điệp đó những vốc gạo rang. Nước lúc nọp chúng cũng được uống. Quyên nói với chúng:

- ở đây không có nước nhiều đâu!

Lúc Quyên đi khỏi, thằng chồng rít lên trong cổ họng:

- Không có nước? Nó không muốn cho mình uống chứ không có!

Mụ vợ nín im, lo sợ và rầu rĩ. Thằng Ba Phi lại nói, giọng nó pha tiếng cười: "Mấy bữa rày bị vây siết dữ rồi... Mẹ, chịu không thấu đâu! Sớm muộn gì mấy "ổng" cũng tràn vô hang cho coi!

Y còn vỗ về vợ:

- Tao bảo đừng có khóc, đừng có lo, không chết đâu mà sợ! Mấy "ổng" mà tràn vô hang là mình sống, nhứt định sống!

Rồi y gầm gừ:

- Đ. mẹ, chừng đó rồi biết tay tao!... Tao chặt không chừa một đứa. Thứ nhất là thằng Hai Thép, thằng đó cầm đầu ở đây, rồi ến mấy thằng bắt mình đêm nọ, rồi thằng Ba Rền, chặt ráo!

- Trời ơi, im đi ông ơi!... Tôi sợ lắm! Tôi sợ tới cùng mấy "ổng" tràn vô thì mình cũng không còn. Thế nào họ cũng giết mình trước.

Nghe vợ nói, thằng chồng nín lặng. Câu nói của mụ vợ một lần nữa lại tới bên nỗi lo sợ trong lòng y khiến mấy bữa nay y vẫn phập phồng. "Có thể như vậy lắm. Có thể tui nó sẽ ra tay xử mình trước lắm". Mỗi khi nghĩ tới điều đó, đôi khuỷu tay bị trói chặt của y bỗng dựng run lên cầm cập. Nhưng trong nỗi kinh sợ, y vẫn hy vọng được giải thoát. Và y bầu nịu lấy hy vọng đó, bằng cái tâm địa bất lương cố hữu của y, bằng tất cả sự căm oán và hằn học lúc nào cũng rấp sẵn, nung nấu. Trong con người thằng chỉ điểm hói trán này đang diễn ra một tâm trạng đợi chờ thấp thỏm. Khi thì hy vọng thúc y chồm lên, khi thì thất vọng xô y khuỵu xuống. Con cáo độc mắc bẫy thế nào, y cũng thế ấy. Nhưng còn hơn con cáo, y chẳng những muốn thoát bẫy, mà lại còn muốn câu xé sau khi xô ra được. Sự hy vọng cùng sự thất vọng của y lộ ra rõ nhất lúc địch mở các đợt đột kích vào hang. Lúc súng hoặc lựu đạn nổ ầm ầm, là lúc y chồm dậy, khắp khởi. Tay chân y lúc ấy tưởng như mọc móng mọc vuốt. Trong bóng tối xó hang, y không ngớt lấy

căng hích đùi vợ, tính đâu cái giờ phút thoát bẫy đã đến. Nhưng khi nghe những phát súng lẻ nổ chắc chắn từng phát một, y lại hoài nghi. Rồi, các đợt đột kích bị đánh bật, trả về cho hang động sự yên tĩnh thường lệ. Đợi mãi vẫn không có ai vào mở trói, lúc đó y lại thất vọng lại vật lưng vào vách đá mà thở hắt hắt. Mỗi lần anh em trong hang phản xung phong thắng lợi là một lần mỗi hy vọng độc ác giã giũa trong người thằng Ba Phi bị dập tắt. Và tấn bi kịch của y vẫn hoàn nguyên. Vẫn là vòng dây siết lấy đôi khủy tay, vẫn là hốc hang sâu thẳm đầy bóng tối chớ không hé ra được một tia sáng.

Song dù thế, y vẫn chờ đợi. Với hai lỗ tai giao hoạt, y rình nghe mọi lời nói và mọi tiếng động từ bên ngoài lọt vào. Vì thế, tuy bị giam cầm ở hốc hang trong cùng, nhưng y vẫn biết được phần lớn cái gì đã xảy ra trong bốn ngày đêm quyết chiến. Y đã bắt đầu có cái thói quen nhòm dậy kể từ khi loạt súng thứ nhất của bọn giặc nổ ran. Buổi sáng lựu đạn nổ ngót một ngàn trái là một trong những buổi sáng mừng rỡ của đời y. Đêm chặt tay thằng Bé đối với y là một đêm hảm hãi. Hôm Quyên bị bắt tỉnh về những quả lựu đạn MK3 và Năm Nhó bị trúng độc, y khoái trá. Cả về việc chị Sứ ra đi không trở về hang, y cũng biết. Rồi cái chuyện giặc bắc loa buộc chị Sứ kêu gọi đầu hàng cũng gieo vào lòng y nỗi mừng khắp khởi, nhưng y rất dỗi kinh ngạc và hậm hực khi biết bị Sứ đã nói ngược lại. Không có nước uống, cổ họng y cũng khô khát như ai. Nhưng trong nỗi khổ thiếu nước, lòng y cũng vẫn dấy lên cái hy vọng độc địa là nếu không có nước thì mọi người trong hang này không thể chống trả lâu được. Riêng khi biết rằng chị Sứ có thể chết đi thì y lo nơm nớp. Không phải lo cho tính mệnh Sứ, mà lo cho tính mệnh của y: "Chắc tại nó giết mình để trả thù". Đôi khi y cũng không muốn đám người trong hang bị đánh nốt quá, vì thế theo sự suy đoán của y, một khi nốt quá họ có thể xử tội y trước.

Ngày cũng như đêm, y cứ lo quần về số phận của vợ chồng y, nhất là của y. Trước sự đe dọa của cái chết, thằng chỉ điểm ác ôn này có nhiều ý nghĩa diễn biến hết sức lạ lùng. Tất cả mọi ý nghĩa đó đều đen như chính cái bóng tối đang vây quanh y.

Đêm này, giữa lúc mẹ vợ thở dài sườn sượt. Trước sự đe dọa của cái chết, tên Ba Phi bỗng giật mình thấy có cái chi rọi sang sáng trước mặt.

Thì ra đó là ánh nến. Người cầm nến đi xồng xộc về phía y. Mấy bữa nay, trước mặt y chỉ tuyền là bóng tối nên y bị lóa chưa kịp nhận ra ai, thì đã nghe:

- Đứng dậy!

Người nói ấy là anh Hai Thép

Tên Ba Phi vội vã đứng lên. Cả mẹ vợ cũng rồi rít đứng lên theo. Nhưng anh Hai Thép giữ ngón tay ngăn mẹ lại bảo mẹ cứ ngồi đó. Anh quát mắt nhìn

tên Ba Phi:

- Nghe tao hỏi, mấy bữa nay mày đã thấy ra tội của mày chưa? Như vậy mày đáng chết chưa?

Thằng chỉ điểm cúi thấp chiếc đầu hói, im lặng:

- Nói - Anh Hai Thép lớn tiếng giục.

Bờy giờ, y đáp một tiếng cụt ngủn:

- Đáng!

Anh Hai Thép gật đầu:

- ờ, đáng chết!

Ngừng một giây, anh nhìn y nói tiếp:

- Thôi đi!

Tên Ba Phi thoát nghe thế thì liền lúc đó, hai gôi chân y tự nhiên rùn xuống. Nhưng ở phía sau, anh Ba Rèn đã lách tới, lẹ làng đưa cánh tay lực lưỡng xóc ngay nách y dậy.

Anh Ba Rèn chợt thấy thằng Ba Phi như không còn có chân nữa. Đôi chân đó giờ cứ như cái gọng búa, cứ ngoặt ngoẹo rùn xuống.

Anh Hai Thép giơ cao ngọn nến soi lối cho Ba Rèn vừa lôi xóc thằng Ba Phi đi vừa cầu nhàu:

- Thằng này sở quá, chưa chi đã xỉu rồi!

Anh Ba Rèn đem nó vào cuối hang. Chỗ này ở gần chỗ để một cái lu mái lớn màu thổ chu đựng di cốt sáu đồng chí bị giặc thảm sát. Đó là những xương cốt mà hồi năm ngoái chị em Sứ đã lén lút mò nhặt từ trong bầu rừng.

Bọn giặc đập đầu các đồng chí ta bằng cột chèo rồi liệng xác xuống tàu. ba ngày trời, Sứ và Quyên đi kiếm không gặp. Tới bữa trưa ngày thứ tư, hai cô mò vô rừng tràm thì bỗng nghe tiếng chó hoang tru từng hồi dài. Hai cô lần tới đó, thấy một bầy chó bốn năm con từ dưới tàu chạy lên, mồm ngoạm những chiếc xương tước thịt lòng thòng. Chính Sứ vác cây tất tả đuổi đánh bầy chó, giật lại từng cái xương, còn Quyên thì xăng quần lội xuống quờ tay mò. Hai người mò hết tất cả những xương dưới bầu, túm vào vải nhựa vác về Hòn giầu. Bấy giờ thì chẳng còn nhận ra xương là của ai nữa. Đồng khởi lên rồi, xương đó mới được đặt vào lu mái để ở đây.

Xóc thằng Ba Phi quá khỏi cái lu để xương một chút, anh Ba Rèn đặt dựa y vào vách đá. Đầu thằng chỉ điểm vẫn nghẹo xuống. Anh Ba Rèn và anh Hai Thép đứng đợi mãi, một lát sau y mới tỉnh dậy.

Hai người lôi y vào tận trong cùng. Lúc trở ra, Anh Hai Thép nói với anh Ba Rèn:

- Tôi coi tội ác ôn thì đưa nào cũng vậy, ông à. Tội nó có gan giết người, chó không có gan chịu chết. Hồn này, nó ngỡ mình đưa nó đi giết nên nó chết giắc đó!

- Thì thứ đó mà gan góc mẹ gì! Có tài chỉ chọc chó nhát hít thôi.

Hai người ra tới ngoài miệng hang thì Ngạn cũng vừa về tới. Anh liệng cặp dũa xuống đất giữa tiếng vỗ tay hoang hô rôm rốp của mọi người. Tới và Trọng cũng vào đến nơi, tháo cặp dũa trên cổ để xuống. Quyên sờ soạng tìm đến bên Ngạn. Ngạn đứng hồi lâu mới nặng nhọc nói:

- Chị Ba hy sinh rồi!

Tất cả mọi người đều đứng sững lại ở cái động tác của mình. Có những bàn tay đang vỗ trong bóng tối, chợt từ từ để xuống, Ngõ hang bỗng chốc trở nên hết sức im lặng. Anh Hai Thép đến sát bên Ngạn, khẽ hỏi giọng đau đớn:

- Chú lần tới được chỗ cô Sứ chết à?

- Không, chị ấy không còn ở đó nữa, bà con đã đem chị về xóm rồi. Tụi tôi nghe bọn lính nói chuyện với nhau.

... Ngạn ngồi bệt xuống giữa ngõ hang, kể lại với anh em câu chuyện mấy tên lính trò chuyện ban nãy. Đến cuối, lúc lặp lại lời chị Sứ gọi bà con, gọi Bác trước lúc giã mình chết, Ngạn nghẹn ngào không nói được nữa. Quyên vùng khóc nức nở. Cô gục vào vai Ngạn, Đầu cô cứ rung lên trên chiếc vait rần rịn ướt mồ hôi của Ngạn. Mọi anh em đều ứa nước mắt. Nhưng ai cũng cố nén không để bật khóc thành tiếng, dù trước đó, họ vẫn nghĩ là Sứ khó sống được, nhưng họ chưa biết chắc Sứ đã chết và biết chết như thế nào. Bây giờ nghe Ngạn kể, họ mới thấy đau đớn thật sự. Và cùng một lúc, ai cũng chợt nhận ra hình như tình yêu mến và sự hiểu biết của bản thân mình trước nay đối với Sứ đều là không đủ. Dường như người con gái đó đang ở trên cao, mà họ còn đứng thấp, nên với lên chưa tới. Đức kiên trinh và cái vẻ đẹp dịu dàng của người con gái đó chừng như bây giờ mới lộ ra hết, mà lại rất gần, rất quen. Kia, chị đang khẽ mỉm cười và lặng lẽ. Kia, khuôn mặt trái xoan thon thả của chị đang mở to đôi mắt đẹp để chân thật. Kia là mái tóc óng mượt tươi tốt mà cả Hòn Đất ai cũng lấy làm hãnh diện. Những nét đó từ nay chẳng thể phai pha trong lòng họ. Những tiếng nói sau cùng của chị cũng không sao tắt được giữa lòng họ.

Thế là một lần nữa trong đời, anh Hai Thép cảm thấy tim mình như bị những móng sắc vô hình quào cào. Anh từ từ đứng dậy, run run nói:

- Các đồng chí thấy không, sống với anh em đồng chí Sứ lo từng miếng cơm giọt nước, hiền lành nhường nhịn tất cả, nhưng giáp mặt với kẻ thù, Sứ thiết cứng cỏi, thiết không chịu thua chúng nó một tấc? Sự dặn chúng ta đừng buông súng, chúng ta phải nhớ lấy. Sứ dặn chúng ta trả thù cho Sứ, chúng ta cũng phải nhớ lấy!

Dưới ánh nền chập chờn, mọi người không ai bảo ai đều đứng lên, im phăng phắc. Đầu họ hơi cúi xuống. Họ hình dung ra Sứ, nghĩ đến chị với tất cả tình yêu mến. Trong phút đó, họ nắm chặt súng, lòng càng riết siết cái quyết tâm chiến đấu tới giọt máu chót.

... Từ đây trở đi, không ai khóc nữa. Họ gạt những giọt lệ còn sót lại trên mi

mắt. Họ móng lòng mang đêm qua mau, để rạng ngày địch tấn công vào, họ có cơ hội trả thù cho Sứ lập tức.

Anh Ba Rền nói:

- Vậy mới biết vàng thiệt không sợ lửa. Cô Sứ là vàng thiệt đó, anh em à! Đâu có như thằng Ba Phi ban nãy, chưa chi mà đã té chết rồi.

- Chết thiệt à? - Ngạn hỏi.

- Không, chết giắc thôi!

Anh Hai Thép day hỏi Ngạn:

- Bể được mấy trái dừa chú?

- Sáu!

- Bể dễ không?

- Cũng dễ. Nhưng ở sát bên vòng vây tụi nó, phải đợi nó bắn súng mới dám buông dừa rớt xuống. Nghe tụi lính nói chuyện không sót một câu. Tụi nó hút thuốc, rít thở phào phào, thấy mặt mũi hết ráo. Coi bộ tụi nó hoang mang dữ. Thằng nào cũng sợ vô hang. Tụi nó gọi cái hang mình đây là cái hang thăm thiết...

Anh hai nói:

- Nó đặt tên như vậy cũng phải, nhưng thăm thiết đây là thăm thiết đối với tụi nó, chứ đối với mình thì đây vẫn là hang Hòn Đất thôi.

Chú Tư Nghiệp gật đầu:

- Phải, tên Hòn Đất nghe hiền khô, vậy mà thằng nào ăn hiếp ăn đập thì không được, dứt khoát không được!

Ngạn nói:

- Nè, trận này có tụi Mỹ theo nữa. Chết một thằng rồi!

- Vậy sao?

- Nghe tụi lính nó là ngày hôm qua trực thăng xuống chở thằng Mỹ và mấy thằng sĩ quan nguy bị thương về rồi. Tụi lính tức lắm, vì mấy thằng Mỹ lái trực thăng từ chối không chịu chở lính bị thương nặng!

- Tụi chó đẻ quá!

- Vậy cho lính nó sáng mắt ra chút đỉnh chó! Tưởng đi theo Mỹ sướng lắm! Mỹ may ra chỉ có tình nghĩa với chó thôi, chứ cái thứ lính mướn mỗi tháng từ tám trăm tới một ngàn hai đó bị cụt cẳng đổ ruột thì nó đại gì mà cứu. Có cứu sống cũng là lính bị loại khỏi vòng chiến rồi, đánh cách mẹ gì được!

Ngạn nói:

- Tình hình này tôi coi bộ tụi lính thối chí dữ.

Phải chi mình vừa đánh vừa kêu gọi cho tụi nó rã tinh thần thì hay quá!

Anh Ba Rền bảo:

- May ra chỉ trông cậy ông Tám Chân và bà con ngoài xóm làm chuyện đó, chứ mình ở đây hề thấy thằng nào nhào vô là mình phải "bừa" lật thôi, chứ còn kêu rêu gì nữa?

- Không, mình cũng có thể làm được chứ - Chú Tư Nghiệp nói - Phải chi mình có vài cái loa!... Một mặt đánh, một mặt kêu. Như vậy tội nó mau rồi đấy hơn.

- Có lý lắm, hay lắm. Nhưng làm sao kiếm được loa? - Ngạn hỏi.

Chú Tư Nghiệp ngẫm nghĩ một lúc rồi bảo:

- Không có loa bằng thiếc thì làm như vậy cũng được... Tôi để ý thấy trên nắp cái lu mái đựng hải cốt các anh em hy sinh có đầy nhiều tấm mo cau. Lấy mo cau đó làm loa tạm tạm được. Tôi chắc vong linh anh em cũng không buồn phiền gì mình đâu!

Ba Rền bảo:

- Buồn gì, phải chi mình đội mo cau đó đi đầu hàng thì mấy chả mới buồn, chứ đằng này... Mà chết rồi còn buồn khi gì nữa, cha nội!

- áy, đừng nói vậy chứ Ba Rền - Giọng chú Tư trở nên nghiêm trang thật sự - Anh em khuất rồi thì phải để anh em yên nghỉ, tôi ngại là ngại mình mó mảy làm động xác thể anh em, tội nghiệp...

Anh Ba Rền im đi một chốc rồi nói nhỏ, giọng hơi kéo dài ra:

- Sao lóng rày tôi để ý thấy ông đâm mê tín trở lại quá!

- Không phải mê tín, tôi... tôi... - Chú Tư Nghiệp ấp úng cãi.

Anh Hai Thép cười, xua tay:

- Thôi đi!... Anh Tư nói vậy không hẳn là mê tín đâu. Nhưng thấy tấm mo cau có thể dùng làm loa, thì cứ lấy làm, không sao. Vong linh anh em đồng chí mình còn mừng nữa chứ không buồn đâu. Anh cứ lấy mo cau đó làm loa đi anh Tư!

- Được để tôi làm... Nhưng nói là nói..

Chú Tư Nghiệp bằng lòng làm loa bằng những tấm mo cau nọ, nhưng vẫn còn thắc mắc về câu nói của Ba Rền. Đối với chữ "mê tín", chú không chịu, mặc dù từ lâu chú vẫn tin rằng có Trời, có Phật. Trong một cuộc nhậu nào đó, đã có lần chú cào sườn nói: "Nè, giả tỷ trên mặt địa cầu ba ngàn triệu con người ta đều không tin có Trời, Phật thì vẫn sót một người còn tin nghe đã!". Đoạn chú Tư trở vào ngực mình, nhấn mạnh từng tiếng một: "Người đó là Tư Nghiệp". Bây giờ chú Tư Nghiệp không còn ăn chay nữa, vì như chú nói - "Tôi tu tại bụng, chứ không tu tại miệng. Ăn chay cày ruộng đuổi lăm, mà mặt mày xanh rờn, coi kỳ quá!".

Lạ thay, con người còn tin Trời tin Phật đó lại có cái nguyện vọng hết sức tha thiết là được kết nạp Đảng. Nhiều lần, chú thắc mắc, hỏi anh Hai Thép liệu như chú có thể được vô Đảng không. Anh Hai Thép bảo: - "Được chứ, nhưng muốn làm người Đảng thì phải thực tế. Người Đảng tôn trọng sự tín ngưỡng của tín đồ các đạo, nhưng không tin có Chúa, có Phật, có Trời. Cái đó tôi nói thiệt, không giấu giếm ông làm chi. Nhưng tội tôi tin là có kẻ bóc lột và người bị bóc lột. Tội tôi tin là nếu mình đồng lòng đánh Mỹ - Diệm thì

mình sẽ sung sướng, nông dân có đất cày, đạo giáo được gìn giữ".

Cái gì chứ đánh Mỹ - Diệm thì chú Tư Nghiệp chịu lắm. Nhưng nghe anh Hai Thép nói kiểu người Đảng như thế thì chú nghĩ mình khó vô Đảng được. Bởi vậy chú lấy làm đau khổ. Vì chú chưa rút được cái này nhưng lại muốn với tới cái kia.

Lời nói của anh Ba Rền vừa rồi tự nhiên khơi lại nỗi khổ tâm đó của chú, chớ chú không giận anh Ba Rền. Tánh chú không giận ai đâu. Lát sau, chú đã mò mẫm vào trong hang, thấp nền đi lấy mo cau. Rồi đến sau phiên đá mà mọi đêm mẹ con Sứ vẫn ngủ, chú lựa chỗ cắm nền, và bắt đầu hì hục gò mo cau lại để làm thành những cái loa.

... Bên trên phiên đá đó, Quyên vừa đặt lưng xuống cạnh con Thúy. Con bé đã ngủ. Nó vẫn chưa hay biết gì về cái chết của mẹ nó. Nằm bên cháu, Quyên mở mắt nhìn lên vòm hang tối đen. Đôi mắt Quyên ráo hoảng cay nóng. Cô lẩn qua, ôm cháu vào lòng. Trên người con Thúy đêm nay vẫn đắp thêm chiếc áo của mẹ nó. Và dưới làn tay ve vuốt của mình, Quyên thấy mớ tóc xấp xỏa trên đầu đứa cháu chừng như cũng đã mọc dày, mượt mượt, hết như mái tóc chị Sứ ở một ngày xa xôi mà cô mang máng nhớ.

3.

Nhà vợ chồng Hai Thép có một cái hầm bí mật. Hầm này nguyên đã sẵn có hồi mấy năm đen tối. Sau khi đồng khởi lên rồi, anh Hai Thép chẳng những không lấp mà còn ra sức củng cố. Hầm trở miệng ngay giữa nhà, nhưng có còn có tới ba bốn nhánh ăn thông ra ruộng. Nếu địch có khai miệng, cũng không dễ gì phẳng ra được. Mấy hôm nay anh Tám Chấn ở dưới hầm, đêm đêm anh mới lên thở hít không khí cho khỏe rồi cũng trở xuống đốt nền làm việc. Chiều hôm ấy, vừa lúc trời vừa tắt nắng, chị Hai Thép từ ngoài xóm về giậm khế mấy gót chân xuống miệng hầm, và dỡ hầm. Anh Tám Chấn mới trồi lên, chị ghen ngào nói:

- Cô Ba Sứ chết rồi!

Anh Tám đau đớn lặng đi giây lát. Lát sau, anh mới khẽ hỏi:

- Chết hồi giấc nào?

- Mới chết hồi nãy, cách đây gần non một tiếng Thằng Xăm chém cô ấy. Tụi tôi đã cùng bà con giành được xác cô. Cô Sứ chết làm cả xóm đều khóc, bà con kéo ra đường ùn ùn. Lúc giành giật xác cô Sứ, đã xảy ra một cuộc ẩu đả giữa tụi tôi và lính.

- Hiện thi thể của Sứ để ở đâu?

- ở nhà má Sáu. Bà con bây giờ đã kéo tới đó đông lắm! Anh Tám Chấn đứng thẳng lên, hai tay choàng qua hai mé miệng hầm, ngó đăm đăm vào khoảng không trước mặt. Chốc sau, anh nói:

- Bây giờ thím phải ra đó ngay. Tổ chức hàng ngũ bà con lại cho chặt chẽ để đưa đám Sứ. Cần phải biến đám tang thành một cuộc biểu tình, đi khắp xóm,

nhơn đó mà làm cho bà con căm thù thêm.

chị Hai Thép đáp:

- Tụi tôi cũng tính vậy. Để tôi trở ra ngoài liền...

Nói rồi, chị đứng nhồm lên định sửa soạn đây nắm hằm. Chợt nghe anh Tám chần lại bảo:

- Khoan đã!... Thím Hai, theo tính, liệu có thể nào điều động đám tang cô Sứ đi qua cận cửa hang Hòn được không?

Chị Hai Thép tỏ vẻ ngạc nhiên?

- Chi vậy anh?

Anh Tám Chấn không đáp, kéo áo chị ngồi xuống. Và anh dặn điều gì rất khế, rồi hỏi:

- Sao, thím nhắm liệu bề có được không, nếu được thì rất tốt!

Chị Hai Thép im đi một lát mới nói:

- Để tôi bàn với chị em coi, hễ có cơ hội thì kết hợp làm luôn. Thôi, tôi đi nghen anh?

- Thím Hai, thím phải cân nhắc cho kỹ, không nhường bước và cũng không để căng quá, đừng để xảy ra tình trạng ầu đã với binh sĩ nữa... Phải tranh thủ lôi kéo họ là chánh... Mà thím nè, mấy đứa nhỏ đi đâu mất hết rồi.

- Tôi gửi tụi nó ở nhà bên rồi.

Chị Hai Thép đáp, và khi anh Tám tụt xuống, chị lẹ làng đây nấp hằm lại, rồi lấy chổi quét qua mấy nhát. Chị Hai Thép ngấm nghĩa coi lại nấp hằm lượt nữa rồi dựng chổi, bươn bả đi tới nhà mẹ Sáu.

Bây giờ trời đã chập choạng. Trước sân và quanh nhà mẹ Sáu, bà con lối xóm đến đông nghịt.

Chị Hai Thép đến một lúc thì cuộc tắm liệm bắt đầu. Khi chị và chị Ba Rền sảo sửa đặt Sứ vào hòm, mẹ Sáu gác nhẹ đầu Sứ trên đùi, rồi cầm cái lược chải tóc cho con. Mẹ chải kỹ lưỡng, như mọi bữa mẹ vẫn chải cho Sứ. Cũng với chiếc lược thừa bằng sừng trâu đen huyền ấy! Nhưng lần này, mẹ chải rất lâu, chải mãi. Vừa chải mẹ vừa lần gỡ hết các món tóc rối. Chải xong, mẹ bảo chị Hai Thép với giọng tỉnh hấn:

- Vợ Hai Thép coi phía sau tủ thờ có chai dầu bông bưởi, lấy dùm tao! Con Sứ nó ưa xúc thứ dầu đó lắm. Hôm rồi nó kiếm ở đâu đem về để đó, chắc tính xúc mà chưa kịp xúc...

Chị Hai Thép mò tìm được chai dầu, mở nút, đem lại đưa cho mẹ Sáu. Mẹ Sáu cầm chai dầu, nhều mấy giọt vào giữa lòng bàn tay, xúc lên tóc con gái. Dầu bông bưởi thoảng khắp nhà mùi hương thơm dịu dịu, trinh bạch. Mẹ sáu xúc cận chai dầu, rồi cầm lược chải lại tóc con một lần nữa. Chùng đó mẹ mốt bắt đầu bới tóc cho con, nhẹ nhàng và khéo léo. Biết bao lần mẹ đã bới mái tóc ấy, nên mẹ quen lắm. Chiều bài và tính nét của làn tóc ấy ra sao mẹ thuộc lắm.

Mẹ Sáu bới cho đứa con mình một đầu tóc thực là khéo. Đầu tóc đó trò trịa, đầy đặn hơn cả khi Sứ còn sống. Có lẽ đây là cái đầu tóc khéo nhất của Sứ, kể từ thời tóc kẹp đuôi gà của Sứ qua đi, kể từ lúc Sứ biết ham bới tóc và có đủ tóc để bới. Đầu tóc đó được bới khéo như vậy tưởng cũng không lạ. Vì đây là lần cuối cùng mà một người mẹ bới cho con, với đôi bàn tay trút hết tình âu yếm.

Bới xong, mẹ Sáu cũng chưa yên tâm rời con ra được. Mẹ với tay ra sau đầu tóc mình, rút chiếc lông nhím đồng, ghim vào đầu tóc con. Còn mớ tóc của Sứ bị thằng Xăm chém đứt hồi trưa, bà con đem về, mẹ nâng đặt lên mặt bàn thờ.

Bây giờ, mẹ mới bắt đầu khóc lặng.

Bà con nói nhẹ tay mẹ Sáu ra, dìu mẹ đến bên giường. Chị Hai Thép và chị Ba Rền đỡ lấy Sứ, đặt Sứ vào chiếc hòm sơn màu chu. Bà con chuyển tay nhau những súc vải mừng trắng tinh đắp liệm lên mình Sứ.

Khi nắp hòm sắp sửa đậy lại, mẹ Sáu giăng mọi người ra, chạy đến. Nhưng mẹ khung còn thấy gì nữa. Trong tiếng khóc nức của mẹ, nắp hòm đậy xuống, liên mí, và cái hòm bấy giờ hoàn toàn đỏ, đỏ thẫm. Cái hòm trong đó có Sứ đặt giữa san nhà gỗ, nơi chị sinh ra và lớn lên, nơi chị đùa giỡn thuở còn tấm bé. Tại đây chị đã khóc, đã cười, đã chơi đánh búng và chuyền đĩa. Bây giờ, tại đây chị ngủ rồi, chị ngủ mãi mãi. Nhưng cả cuộc đời hai mươi bảy năm thì chị vẫn để lại, nhất là những giờ phút chót của cuộc đời ấy.

Người ta nghe tiếng chị Hai Thép đồng dặc ra lệnh cho những bà con ở trong nhà và đứng dài từ bậc thang đổ xuống sân:

- Đốt đuốc lên!

Các bà các chị bắt đầu đốt đuốc lá dừa và đuốc rơm đánh vôi. Nhiều người, trong đó cả cả Cà My, đang bó túm những vật gì vào vạt áo. Lát sau, ánh đuốc cháy sáng sân nhà.

Mẹ Sáu xin cho chôn Sứ bên mộ cha chị. Đáng lẽ bà con đưa Sứ đến thẳng chỗ mộ cha chị dưới chân Hòn thì gần hơn. Nhưng bà con không đi cái lối gần đó. Bà con đưa Sứ qua các vườn, đi qua xóm. Đám đưa tang biến thành một cuộc diễu hành đi ngang các nhà, đi ngang vườn cây, quê hương yêu dấu của người con gái đã chết. Toán lính tuần đêm đầu tiên bắt gặp đám người đó giữa một khu vườn vú sữa. Chúng thét:

- Giờ thiết quân luật mà mấy người kéo đi đâu rần rần vậy?

Thím Ba ú bước sấn lên:

- Mấy người giết con cháu chúng tôi, thì chúng tôi phải đi chôn chớ đi đâu!

Tên cầm đầu tợn đi tuần nghe nói, đưa hai tay về phía trước:

- Được, cứ đi đi!... Mấy người biểu tình luôn cũng được nữa.

Tên này nói xong, quay lưng thoát tay ra hiệu toán lính gạt ra hai bên. Đoàn người dẫn đầu là chị Hai Thép và thím Ba ú, lại tràn tới. Đuốc lá dừa trên tay

họ cháy kêu lép bép. Đuốc rơm cháy đáng trên tay, họ còn cầm theo một bó đuốc dự trữ, chưa đốt. Đoàn người và lửa đuốc, cứ ồ ồ, phùng phùng, lũ lượt tập trước tập sau nối đuôi cái hòm ghè đầy những vai phụ nữ. Lửa đuốc chiếu cái hòm đỏ chói giữa đường đêm lòa sáng. Lửa đuốc còn rọi óng ánh những mái tóc bạc phơ của các mẹ, rọi bóng nhầy vòm lá trên đó từng chùm vú sữa tím căng da bóng lؤلؤل.

Mẹ Sáu đi ngay sau cái hòm, bên chị Ba Rền và các mẹ Hòn Đất. Hai chị dìu mẹ. Nhưng mấy lần mẹ gạt tay hai chị ra, bươn tới. Giờ mẹ không khóc.

Cuốn theo dòng người ồ ạt, mẹ không còn muốn khóc nữa. Có cái gì đó cứ nóng sôi trào lên trong bộ ngực già nua lép kẹp của mẹ. Ban nầy, mẹ đau đớn chia lìa con gái. Giờ đây, đi giữa đoàn người, mẹ thấy hình như không phải chỉ có mỗi con của mẹ hy sinh. Biết bao người cùng đi với mẹ đây có chồng con, anh em đã chết hoặc bị đánh đập phổi, đập gan, kẻ không còn chân, người không còn tay! Có biết bao thân nhân ruột thịt với họ giờ còn trong lao tù hoặc bị đọa đày ngoài hải đảo! Bảy năm nay cả Hòn Đất không có mấy gia đình thoát khỏi cảnh tang tóc, khảo tra, bức hiếp. Xương người còn đó, máu người còn đây.

... Không, không phải chỉ có mỗi mình mẹ riêng chịu cảnh ấy, mà là tất cả xóm giềng. Không phải chỉ có mỗi mình mẹ tranh đấu, mà còn có trăm, ngàn người ở Hòn Đất, triệu người ở miền Nam đi tranh đấu. Sóng biển đánh âm ầm sau lưng mẹ như bảo mẹ hãy dấn lên đau khổ mà đi. Vườn lá rào rào nổi gió như giục giã mẹ thù kia phải trả. Xương đòi xương, máu đòi máu. Không phải chỉ có mẹ và bà con đang đi đây, còn đám con cháu của mẹ đang bị vây trong hang kia nữa! Năm ngày đêm ròng rã, đám con cháu đó nhìn đói nhìn khát chông trả quyết liệt. Chỉ có một người bị sa vào tay giặc, nhưng người đó không đầu hàng, người đó là con gái ruột củamẹ. Còn đứa cháy mới mồ cô, còn con rề, còn chồng hai người đàn bà đang đi bên mẹ đây - chị Hai Théo và chị Ba Rền - còn thằng Bé con chú Tư Râu, còn bao nhiêu người mà mỗi lần nghĩ tới, thì mẹ thấy yên yên trong dạ.

Đoàn người đã kéo đến bên bờ con suối Lươn. Quân giặc đóng trên bờ suối khi nhìn thấy ánh đuốc như một đám cháy lớn trườn về phía chúng, chúng liền la lên và chạy xô ra. Tên đại úy Cao, chỉ huy tiểu đoàn lính chủ lực vừa ở trong lều chui ra, nhắc trông thấy đám người khiêng cái hòm đỏ chói thì gã hiểu ngay. Gã lập tức ra lệnh cho bọn lính cầm súng dàn hàng ngang, chắn lấy một quãng suối. Rồi gã chạy xông xộc tới trước đoàn người, khoát mạnh tay:

- Không được đi tới!

Thím Ba ú vẫn nhẹ nhàng:

- Ông à, cháu chúng tôi bị mấy ông giết, phải để chúng tôi đem chôn chớ!

- Thiếu tá cầm chôn ba đêm.

Giọng thím ú vẫn nhẹ nhàng:

- Ông à, cháu tôi bị mấy ông giết thế đó, để lâu đâu có tiện!
- Không tiện thì mặc kệ. Việt cộng mà cho chôn là quý rồi!
- Thưa ông, cháu tôi có theo Việt cộng đi nữa thì nó cũng là cháu tôi. Chúng tôi đem chôn nó ở chân Hòn thì có mất mát gì mấy ông đâu? Tội nghiệp, nó bị mấy ông giết cách thảm thiết quá mà!
- Con mẹ mập này ăn nói cả xốc dữ hôn? Đã nói là ban đêm ban hôm, thiếu tá không cho ai léo lánh đi đâu hết, nghe chưa?

Thím Ba ú buông tay xuội lơ, vẻ thất vọng:

- Vậy mà tôi tưởng ông có quyền ở đây, té ra ăn thua ở ông thiếu tá! Thôi được, vậy ông cho tôi gặp thiếu tá đồ tôi xin ông!

Gã đại úy Cao niềng đầu qua, niềng đầu lại như để nhận dạng thím Ba ú, đoạn gã gằn giọng:

- Đòi gặp thiếu tá đang đấu tranh hả! Coi bản mặt chị, tôi biết là dân cầm đầu đấu tranh liền mà!

Một tên lính nói chen vào:

- Ồi, cái chị này tôi gặp chị đi biểu tình ở Rạch Giá hoài đây!
- Ê, đừng nói bậy nghe! Tôi đang nói chuyện với ông đại úy, mắc mớ gì anh mà anh xía vô?

Thím Ba mắng tên lính xong, lại bóp bóp hai bàn tay nói với tên đại úy, vẫn với giọng nhẹ nhàng như trước:

- Ông làm ơn để chúng tôi gặp ông thiếu tá đi, thế nào ông cũng cho. Mấy ông đánh nhau với Việt cộng trong hang, mấy ông bắt được họ đem giết là đủ rồi, lẽ nào lại không cho chôn?

- Không cho, gã nạt - cứ nói dai nhách!

Không nhin được nữa, thím ba ú thét:

- Chẳng cho chúng tôi cũng đi!

Rồi bước thoát qua mặt tên đại úy, thím khoát tay kêu mọi người tiến lên. Đoàn người ồ theo, xô rẹt những tên lính, tràn xuống suối. Gã đại úy gào lên:

- Đứng lại không tôi bắn!

Đoàn người vẫn không dừng lại. Ho giờ cao đước. Lội sồn sồn qua suối. Lòng suối phút chống sáng rực ánh đước. Tên đại úy chạy lại bảo khế mấy tên lính:

- "Bắn bồng đi!" Bọn lính tuân lệnh cất cao họng súng bắn "đoành đoành".

Dòng người đước vẫn lội qua suối, tràn tới bờ bên kia. Chiếc hòm đỏ đã được đưa lên bờ. Chị Hai Thép nói chuyện ra sau:

- Nó bắn bồng, đừng sợ, đi đi!

Kinh nghiệm các cuộc đấu tranh đã từng dạy cho mọi người rằng giữa giờ phút này chỉ có tiến chứ không được lùi. Mà họ cũng nghe những phát súng

bắn bồng kiểu đó nhiều lần rồi, nên họ vẫn bình tĩnh. Và lại, mỗi người đi đây đều biết rõ ngoài việc đưa Sứ, họ còn có mục đích khác hết sức quan trọng là nhân lúc kéo tới chân Hòn, một số chị em sẽ chạy đến miệng hang liệng vào đấy những gói cơm, thức ăn và những chai nước mà họ đã chuẩn bị, đã bó chặt và giấu kín trong người từ lúc chạng vạng.

Gã đại úy Cao là một tên đã từng có kinh nghiệm đàn áp các cuộc đấu tranh nên việc hạ lệnh bắn thẳng vào đoàn người gồm cả ngàn phụ nữ này là việc gã rất thận trọng. Đã đôi lần, chính gã suýt chết vì những quả đấm, những gậy gộc hoặc đá cục liệng vào người khi gã cho nổ súng giết chết mấy người trong đoàn biểu tình nọ. Ban đầu, gã cứ ngỡ là nếu bắn một người chết, ngàn người phải chùn lại. Lạ thay, lần nào hề có một người chết, ngàn người đều tràn tới, đấm đập, cấu xé vào gã và đồng bọn một cách dữ dội. Nên bây giờ sau sáu phát súng bắn bồng, gã vẫn chưa dám hạ lệnh bắn thật. Hơn nữa, ngay từ hôm tới đây, tên thiếu tá đã căn dặn bọn gã: "Muốn tiêu diệt được tụi Việt Cộng trong hang, cần nhứt là không nên để nổ ra một cuộc đấu tranh chánh trị nào tại đây. Chọc ỏ tụi đàn bà thì bô bối lắm!... Có gì mấy anh cũng phải đợi lệnh của tôi!"

Hôm đó, gã thẩm phục thiếu tá là người sắc sảo, thấy được sự lợi hại. Bây giờ thì ỏ đã động, đám đàn bà lội qua suối ùn ùn không chờ lệnh gì cả, gã biết làm sao được. Chỉ còn cách là gọi điện thoại cho thiếu tá.

Nghĩ thế, gã liền chạy tới lều truyền tin, chui vào vợ lấy ống điện thoại quay liên hồi. Bên kia đầu dây vọng lại tiếng ồ ồ ngái ngủ của tên lính trực máy:

- Ai kêu?

- Tôi đây, đại úy Cao ở tiểu đoàn ba đây. Cho tôi nói chuyện gấp với thiếu tá:

- Thiếu tá à, ổng ngủ rồi!

- Kêu dậy, kêu ổng dậy!.. Dân chúng họ biểu tình tràn qua suối rồi, mau đi!

Gã để ổng nói nơi tai chờ. Tới năm phút sau, từ bên kia mới có tiếng tên thiếu tá hỏi:

- Sao, dân chúng biểu tình hả?

- Dạ, phải. Họ đòi đem con nhỏ bị chém đi vô chân Hòn chôn, tôi không cho, họ kéo lại qua suối.

- Bắn dọa cho họ lui lại. Bắn đi!

- Thưa, bắn rồi mà họ vẫn không lui. Thưa, cho phép tôi bắn thật may ra...

- Bắn thiệt à... không, không, rắc rối lắm! Họ đã qua suối rồi hả, rượt theo, rượt theo ngăn cản họ lại!

- Dạ dạ...

Gã đại úy bỏ ống nói ra, chạy ra ngoài, nhưng đã muộn rồi... Đứng trên bờ suối, gã chẳng còn thấy bóng một người nào nữa. Ngọn đuốc cuối cùng đã khuất vào vườn dừa. Chỉ còn thấy ánh đuốc hắt lên lá dừa chập chờn, loang

loáng.

Khi gã đại úy dẫn một trung đội vượt suối rượt kịp khúc đuôi đoàn người thì cũng đúng lúc từ trong đoàn người vụt tách ra nhiều cái bóng đen, chạy riết về phía hang Hòn. Đó chính là những chị em đã được chị Hai Thép giao cho nhiệm vụ đem cơm nước vô miệng hang.

Cái bóng vụt lên trước tiên là Cà My. Một tay cô xách chai nước đã được bó lại bằng rom, còn tay kia cô xách một gói cơm nếp nén chặt. Cà My chạy nhào tới, tất cả theo sau cô là những cô, những chị khác cũng xách nước xách cơm như cô.

Lúc Cà My chạy gần tới miệng hang, thỉnh thoảng một phát súng từ trong bắn ra, nổ vang. May cho cô, viên đạn chỉ bay lướt qua tóc. Cô hoảng quá, đứng khựng lại, la ré lên, giọng lơ lớ:

- Tui đây, tui là Cà My đây, mấy anh ơi!... Tui tui đem cơm cho mấy anh mà!

Trong hang, người vừa bắn phát súng là một du kích. Anh rưng rờ chúi mũi súng xuống:

- Trời ơi, Cà My đó hả? Có sao không?

- Không sao, không sao...

Cà My lấp bắp. Bóng cô lao tới miệng hang. Và cô chuôi nhẹ chai nước, gói cơm vào hang

- Mấy anh còn đủ không?

- Còn.

- Chị Sứ chết rồi, tui tui đi đưa chị Sứ đây!

Cà My chỉ kịp hỏi và nói thế rồi chạy ngược trở ra. Người sau lại tới. Cứ thế mà liệng cơm, liệng chai nước vào. Mỗi một bóng người đều xưng tên, hỏi thăm trong hang ai còn ai mất, rồi chạy đi. Thoáng thấy bóng đen nào, từ trong cũng văng ra tiếng nhẩn nhủ.

- Nói bà con yên tâm, tui tui chỉ bị thương có hai, tui còn chiến đấu như thường!

- Bà con ngoài đó ráng đấu tranh với tui nó. Phải đòi bồi thường tài sản bị phá. Phải làm rõ ngũ tui lính. Nhớ nghe, nhớ đấu tranh gắt lên, nghe!

- Ờ, nhớ rồi, nhớ rồi!

Chợt có tiếng chú Tư Nghiệp thốt lên:

- Trời ơi, ai phải má con Lụa không?

- Phải... Phải, tía nó đó hả?... Tôi đây nè, tía nó ơi!.... Thôi tôi đi!...

Những câu hỏi hấp tấp và những câu trả lời vội vã. Người bên ngoài hỏi dồn người trong hang. Người trong hang nhẩn gửi người ở ngoài. Tiếng những chai nước, gói cơm rơi lịch bạch xuống ngõ hang. Rồi tiếng thở hổn hển, tiếng chân phụ nữ lụi dụi chạy tới. Cái miệng hang sáng ánh trắng trong phút chốc đổ dồn hết bóng người này tới bóng người khác, mà bóng người nào

cũng quen, cũng có kẹp tóc, búi tóc cả. Anh em du kích nhận ra em họ, con họ, vợ họ. Còn từ ngoài trông vào, các chị và các em gái chỉ thấy hang tối om, thấy những bàn tay chìa ra chụp lấy họ. Tuy vậy, nghe tiếng nói, họ biết liền là chồng mình, là anh mình hay họ hàng lối xóm. Đều là những tiếng người thân thiết với mình cả. Năm ngày qua, họ không gặp mặt nhau, lo lắng cho nhau. Đêm thứ năm này, vầng trăng đã chứng kiến cái cảnh họ gặp nhau. Một nguồn cổ vũ kỳ lạ truyền đến cho từng người, ở trong cũng như ở ngoài, tại cửa hang mà năm ngày năm đêm địch không vào nổi. Những người trong hang lòng nào nức biết rằng mình không cô độc. Những chị em sau khi vội vã chạy đi, họ mang theo cả niềm hy vọng rằng hang sẽ được giữ vững. Họ tin rằng đêm gặp gỡ hôm nay sẽ không phải là đêm cuối cùng. Nhưng khi chị em đã chạy đi hết thì vẫn còn một bóng đen thấp bé ở lại với bóng một con chó chạy quần theo. Cái bóng đó tọt vào hang, đụng nhằm anh Ba Rèn.

Anh túm lấy, hỏi:

- Ai đây, sao không chạy đi?
- Tui, tui không về, tui có một trái lựu đạn!

Anh Ba Rèn chột kêu:

- Trời ơi thằng út, mấy ông ơi
- Tui ở lại, tui không về đâu

Thằng út nói thế rồi luôn ra khỏi tay anh Ba Rèn, xón xác quờ tay đi tới, đụng ai nó ôm nẩy, ngo ngoáy cái đầu trọc xúng bông gáo vô bụng những người đó. Nó cười khúc khích về đặc chí.

- Mấy thím đó về thấy mất tui chắc hoảng hồn dữ
- út, út, mày đó hả út?

Bên trong có nhiều tiếng hỏi mừng rỡ. Thằng út nhận ra anh Năm Tấn. Nó nói:

- Chú Năm hả? Eo ơi, thím Năm ở nhà sợ chú chết rồi cứ thấp nhang vái tối ngày!
- Cái thằng dóc quá.... Nè, anh mày bị thương nằm trong kia, vô thăm anh mày đi

Thằng út đáp, giọng thản nhiên:

- Tui biết rồi, gấp gì, chút xíu tui vô thăm anh. Ba tui cũng biết nữa, ba tui nói đánh giặc bị thương là thường... à mà quên, tui chộp được của tụi lính một trái "láng", tui có đem theo đây nè. Mai, hể tui nó đánh vô tui rút chồn chia hai!

Trong hang mọi người nghe nói đều cười ồ:

- Mày thiệt con nít, chừng nào nột quá mình mới làm vật, chớ nó còn ở xa thì cứ liệng thôi, chia hai chi cho uống mạng?
- Thằng út ậm ờ, nhưng nó nói bọc theo ngay:

- Thì... thì tui nói là gặp nột đờ chớ

- ồ, nếu vậy thì được. Nhưng ở đây không đến nỗi ngặt quá phải chơi vậy đâu, bỏ ời! Hề tụi nó vô là mình bắn hoặc liệng lựu đạn thôi!

- Vậy thì ngon quá

Thằng út xăng xở nói. Nó chợt hỏi:

- Chị út Quyên đâu mấy chú, chị út Quyên đâu?

- ở trong hang

Chợt thằng út đứng sững lại. Thành linh, mọi người nghe nó khụt khịt mũi liên tiếp mấy cái. Bỗng dưng nó nức nở òa lên kêu: - "Mấy chú ời, chị Ba chết rồi...ừ...ừ....ừ...".

Đứng giữa ngõ hang, nó khóc hù hụ. Ai kéo tay nó đỡ, nó cũng vùng ra, càu nhàu, tuồng như giận dữ mọi người lắm vậy. Rồi cũng như lúc bắt đầu khóc, nó đột ngột ngưng khóc, đưa tay quệt nước mắt, hít mũi set set. Anh Hai Théo kéo tay nó, nói:

- út à, thôi, bây giờ mày ở lại đây với tui tao. Nhưng tao dặn sau đây vô trong hang, có gặp con Thúy, mày không được hở miệng nói má nó chết nghe chưa? Nó mà biết thì nó khóc tui tao đỡ không xiết đâu... à, còn mày nói mày có một trái lạng hả? Đâu, đưa đây, đưa tui tao cất cho!

Thằng út móc trái lựu đạn MK3 lộn ở lưng quần cụt ra đưa co anh Hai Théo. Nó dặn.

- Chú cất giùm tui. Hề mất thì tui mắc đèn chú!

- ừ, mất tao đèn trái khác cho mày. Tui tao có thứ này thiếu gì?

Anh em đã lượm gom lại số lương thực của đồng bào tiếp tế. Họ bấm đèn kiểm lại thấy có tới mười hai chai nước, mười hai gói ộp bẹ chuối bọc com nếp, com tẻ, và vài cái gói mo cau non bọc sáu bánh thuốc lá giông, một túi thuốc thơm hiệu Ru-bi, Những ộp bẹ chuối đựng com còn in dấu dau rọc tươi rói, rỉ nước. Anh em mở thử ra một ộp thì thấy com nếp nén, bên trong còn ấm... Giữa com nếp, nhét đầy những miếng thịt gà chiên vàng, thơm sực mùi tỏi sả. Anh em reo lên.

Phen này tươi rồi, nghe!

Anh Ba Rền bảo:

Tối nay, phải bù lại mới được! Cho anh em ăn no, uống đã khát rồi tính gì thì tính. Sau đó mình hút Ru-bi, phun khói ra ngoài cho tui lính ngủ chơi!

Anh Hai Thép nói:

Ru-bi thì có thể hút, nhưng ăn thì phải dè xẻn và uống đỡ khát thôi. Phải để dành... Có thể tui nó còn vậy mình lâu. Đề nghị giao tất cả những thứ này cho út Quyên giữ, để cô ta trọn quyền phân phối!

Phải, để út Quyên giữ, nhưng còn thuốc hút tui lãnh giữ cho!

Chú Tư Nghiệp bảo. Mọi người đều cười rộ và đồng ý. Anh Ba Rền le lưỡi.

Chú Tư Nghiệp nghiêm giọng:

Đừng nói vậy chứ Ba Rền!... Tui coi trọng của chung chứ có "cá nhơn" cho tui đâu!

Ba Rền cười hà hà

4

Nỗi đau đớn của bà Cà Xơi hôm nay đã dâng lên tới cực độ. Hồi trưa, lúc thằng Xăm giờ dao chém Sứ, bà xô lại phía nó. Nhưng bọn lính xô bà ngã xuống, giẫm đạp lên bà khiến bà ngất xỉu.

... Bà Cà Xơi tỉnh dậy trong buổi chiều tắt nắng. Cà My chạy về đầu bù tóc rối, khóc và báo cho bà hay bà là Sứ đã chết. Cà My nói xong lại chạy đi. Chỉ còn lại mỗi mình bà sờ soạng trên bộ vạt tre, giữa gian nhà trống trước trống sau gió giật vách lá hai bên xanh xạch, xanh xạch. Mỗi một lúc, bà mới ngồi nhòm dậy được. Đôi con mắt bà mờ ra, long lanh nắng quái. Đầu tóc vàng sém của bà xỏ tung, mà những tia nắng chiều rơi lên, làm mớ tóc đỏ hoe hoe như nhuộm ánh lửa. Rồi khi hết nắng, và đêm nhòa tối, bà vẫn ngồi im không cục cựa. Bóng tối từ ngoài tràn vào phủ kín bóng bà. Đến lúc trăng lên, bóng bà Cà Xơi lại hiện ra, nhưng không phải ngồi trên bộ vạt tre nữa, mà là đứng dưới đất. Người mẹ Khơ me đau khổ đó trong cách đứng coi cũng lạ. Đôi chân bà hơi loạng doạng ra, hai bàn chân châu các ngón vào, bám bấu trên đất nền nhà khô nứt những đường kẻ. Hai cánh tay bà như dán sát vào nách, và bóng bà nổi rõ hơn, hơi chúi về phía trước. Trông như cái cây sắp đổ.

Bà Cà Xơi đứng rất lâu. Có thể là bà đứng như vậy chừng non nửa tiếng đồng hồ. Thành linh, bà bước ra khỏi nhà, vẫn với cái dáng người ngã tới phía trước ấy, mà đi.

Bà mò mẫm đi trên con đường đất dẫn tới ngã ba Sĩ Lý. Dọc đường, có khi bà chơi vơi, loạng choạng, hoặc ngã dúi xuống, rồi lại lò mò đứng lên, đi lại. Cái hôm bà đến tiệm thím Ba ú mua rượu, bận về bà cũng vấp ngã. Nhưng lần đó, và cả những lần trước đó, không khi nào bà vấp ngã nhiều như hôm nay, bà Cà Xơi đau đớn đến điên dại thật rồi. Thằng con bà, sau một hời gian vắng xa Hòn Đất, nay trở về đã chém một cô con gái mà người Khơ me lẫn người Việt trên Hòn đều yêu mến. Cô con gái và mẹ của cô lại là người ơn lớn của bà Cà Xơi. Hai mươi năm về trước, trong một đêm khuya sương giá, hai mẹ đã dìu bà về nhà, bao bọc cho bà sinh ra Cà My.

Hồi đó, mới mười tuổi mà cô gái ấy đã là một cô bé nhân hậu rồi. Bà quên sao được nó đã tiếp sức với mẹ nó đưa bà về nhà. Đêm ấy, bà còn nhớ hai mẹ con đầu chum khăn vì trời lạnh. Bà nhớ lắm. Khi anh Thạch Kha chết đi, gia đình mẹ Sáu đều thương bà, thương con Cà My, hết lòng đùm bọc cho cả hai mẹ con. Ông lớn của gia đình mẹ Sáu, bà Cà Xơi vẫn ghi trong dạ. Bà không biết lấy gì mà đền đáp cho được. Thỉnh thoảng, bà cùng con Cà My tới tiếp mẹ Sáu vét nương, làm vườn hay vào ngày mùa thì gặt lúa, đập lúa

phụ. Cái ơn kia chưa trả được bao nhiêu thì nay, thằng con tàn ác do bà đẻ ra đã chém sả xuống thân cô con gái làm ơn cho bà đạo nợ.

Thằng Xăm giết chết Sứ, đó là cái lý do khiến bà Khơ me già nua chất phác này đêm nay lảo đảo, đi không vững. Nhưng bà Cà Xọi đi đâu, bà muốn đi đâu? Nào ai biết được. Chỉ biết rằng bà đang đi vất vả, trên con đường có trăng và không lấy gì lồi lõm cho lắm... Bà đang đi những bước đi đau khổ. Nhưng rồi cái bóng của bà dưới ánh trăng, cũng lờ mờ hiện tới được chỗ ngã ba Sĩ Lý. Tại ngã ba, khi bà đi thẳng, lúc ấy mọi lộ ra ý định của bà. Bà muốn đi lại nhà mẹ Sáu. Nhưng bà đi mò mẫm, rụt rè và sợ hãi. Tới khoảng vườn xoài, bà không dám đi giữa lối, mà tạt vào mé vườn, lẩn qua sau các gốc xoài. Không biết bà đi tới nhà mẹ Sáu mất bao lâu. Chỉ biết khi tới đó, bà đã trông thấy bà con tụ tập đông đảo lắm rồi. ấy chính là lúc mọi người sắp liệm Sứ. Bà Cà Xọi không hề trông thấy cái cảnh mẹ Sáu âu yếm, chải tóc, bới tóc cho con, đưa con gái thuở lên mười đã có lần tận lực dìu bà Cà Xọi từ đồng rạ về nhà nó. Bà không nhìn thấy cảnh ấy, vì bà có dám đặt chân vào tới cái sân đông nghịt người đó đâu! Bà len lén ngồi thụp sau một bụi khóm, ở vệ đường. Tại đó, bà có nghe thấy tiếng khóc của mẹ Sáu trong nhà vắng ra. Bà run lên khi nghe thấy tiếng khóc ấy. Và bà đưa tay bưng kín mặt.

Khi các ngọn đuốc cháy rực giữa sân, chiếu sáng đến tận chỗ bà, bà hoảng hồn, mọp sát xuống. Lát sau, lúc bà con Hòn Đất người đuốc rầm rộ kéo đi bà ngó thấy cái hòm đỏ chói và mái tóc bạc óng của mẹ Sáu sau kẽ hở của bàn tay mình và kẽ hở của những kẽ lá khóm nhú gai sắc. Bà nín thở nhìn cái hòm, trái tim trong lồng ngực lép xẹp của bà thắt lại tưởng như không sao đập tiếp được nữa. Bởi vì bà biết rất rõ cô gái nằm trong cái hòm đó chính là Sứ. Nay Sứ đã nằm im, đã chết. Bà nhắm nghiền mắt lại. Cho dù bà nhiều lần từng nói thằng ác ôn đó không phải là con của bà, nhưng rõ ràng nó chính là con của bà, vì chính bà đã sinh ra nó. Trời ơi, cái đêm hôm ấy mới ời ả làm sao! Những bức tường của ngôi nhà nền đúc phong tô ấy mới dày kín làm sao! Tại đó, bà nằm rã rượi mồ hôi, bụng đau như xé, oằn oại mãi tới khuya mới để lọt ra đứa bé, là thằng Xăm.

... Đám người đuốc đã lũ lượt kéo đi mút đuôi rồi. Có cả con Cà My của bà cũng đi nữa. Trong bụi khóm, mấy lần bà Cà Xọi nhấp nhộm muốn chạy theo họ. Nhưng bà không dám. Lần này thì bà không dám đi theo họ thật. Cà My thì khác. Còn bà, bà thấy mình là kẻ có tội, không phải mới bây giờ, nhưng bây giờ thì ghê gớm hơn, trực tiếp hơn, do đó bà không sao dám cất chân đi theo họ cho được.

Họ đã đi hết rồi. Lửa đuốc chập chờn trên những lá cành phía trước, cuối cùng khuất hẳn. Cái sân sáng lửa ban nãy giờ lại mờ tối, bàng bạc ánh trăng. Chỉ còn lại một mình bà Cà Xọi ngồi bệt sau bụi khóm. Bên kia hàng khóm

nhô lá nhọn sắc như những thanh kiếm, hiện mờ mờ cái khoảnh sân, cái bậc thang, cái gian nhà sàn vách ván hầy còn leo lét cháy một thếp đèn mờ cá. Bà Cà Xợi mở to mắt ngó gian nhà trần trần, bắt đầu tư những nấc bậc thang năm xưa, nơi đó, người con gái Việt mới chết đã có lần ráng sức dìu bà lên. Năm xưa, trong gian nhà leo lét ánh đèn đỏ, bà đã sinh ra con Cà My, giữa lúc mẹ Sáu rút ra trong miệng bà những cọng rạ như nát. Rồi cũng tại đây, anh Thạch Kha đến đón bà về.

Xăm ơi, bọn mày ác quá, mày gieo tang tóc cho cái nhà đã dùm bọc mẹ mày trong cơn khôn đồn! Mày đã về hòa với cha mày mà giẫm đạp lên trái tim mẹ mày rồi đó Mày là con dao độc ác cửa đứt mẹ mày ra khỏi mọi người! Vì mày mà mẹ mày phải lẫn trốn trong đêm tối, không dám chạm mặt bà con. "Sao ả-rạt đâu không vật mày đi cho rồi! Tao cầu ả-rạt vật mày chết, để có đau tao chỉ đau mỗi một lần, khỏi bị cửa đứt như vậy nữa!"

Bà Cà Xợi nguyên rủa đứa con mình. Rồi bà chới với đứng dậy, vạch lá khóm đi ra. Bà đi vào sân nhà mẹ Sáu, bụng nghĩ phải lên tắt thếp đèn đó mới được, chớ để vậy hao mỡ quá. Tới chân bậc thang lên sàn nhà; bà đưa tay sờ rầm bậc thang, như kiếm vật gì đánh rơi. Cứ đặt chân leo lên mỗi bậc thang là bà lại sờ rầm, như vậy. Lâu nay bà mới lên đến sân, lần tới cái cửa bỏ ngõ. Tới cửa bà nhìn thấy ngọn đèn để trên bàn thờ vờn qua vờn lại trước gió. Đồng thời bà trở mắt rú lên khi trông thấy bên cạnh thếp đèn buông rủ một mớ tóc đen nhánh. Bà chỏi hai bàn tay về phía mớ tóc, đi giật lùi, rồi vùng chạy xuống thang. Bỗng nhiên, ngực bà như bị những đôi giày lính ban trưa tiếp tục giẫm mạnh. Bà nín thở một cái, và ngã xuống ở bậc thang cuối cùng.

Vào khoảng gần nửa đêm, mẹ Sáu và những bà con đi chôn Sứ về tới nhà gặp bà Cà Xợi nằm dưới bậc thang. Mọi người lấy làm lạ, vực bà lên nhà, cởi áo xống, đánh gió cho bà. Mẹ Sáu đưa mắt lặng lẽ nhìn đầu tóc vàng sém của bà Cà Xợi rồi ngoảnh đi nơi khác. Mẹ ngồi trần trần một lúc, mọi bậm chặt. Bỗng mẹ đứng dậy đi vào bếp. Lát sau, mẹ trở ra, cầm một củ gừng già đưa cho chị Hai Thép. Chị Hai Thép cầm củ gừng, liếc thấy mắt mẹ rân rân. Nhưng mẹ vẫn cắn chặt môi, không nói một tiếng nào cả. Chị Hai Thép nhai củ gừng cho giập ra, xát mạnh lên lưng bà Cà Xợi. Sau đó, chị dùng cái sớng lược cạo sồn sột. Thím Ba ú giựt tóc cho bà. Không bao lâu, đã nghe bà rên khe khẽ.

Mọi người đã cứu được bà tỉnh dậy.

Nhưng khi tỉnh dậy, hoàn hồn nhớ ra mọi việc và sự trông thấy mẹ Sáu, bà Cà Xợi vụt nhào từ trên ván xuống, lét tới, sụp dưới chân mẹ Sáu mà lay. Bà vừa lay vừa khóc rờn. Bà kêu lơ lớ:

Bà giết tôi đi, bà Sáu lấy cây dao cắt cổ tui đi...!

Mẹ Sáu ngồi trơ ra đó. Rồi mẹ cũng khóc mùi

Chị Hai Thép lôi bà Cà Xơi ra, đỡ bà trên tay. Chị nói:
Bà Sáu không giết thím đâu... Thím đừng lay, đừng khóc nữa. Bà Sáu với lối xóm đây có thù là thù thằng Xăm, thù thằng Mỹ – Diệm chớ không thù bà Cà Xơi đâu.

Tui phải giết thằng Xăm!

Bà Cà Xơi chồm dậy la lớn. Những ngón tay đen đúa của bà co quắp lại.

Mắt bà mở trừng trừng nhìn ra ngoài cửa. Thím Ba ú nói:

Thôi bây giờ tôi đưa thím về nhà nghỉ, nghe?

Tui đi, mình ên tui đi được!

Không, tôi đưa thím đi...

Thím Ba ú vừa nói vừa nắm tay bà Cà Xơi dắt đi.

Thím đưa bà đi được một đôi thì gặp Cà My cũng đang hoảng hốt chạy tìm mẹ. Thím bảo Cà My:

Con My đưa má bây về! Phải coi chừng, má bây vừa mới xỉu nữa đó!

Cà My dìu mẹ về tới nhà thì gà trong xóm đã gáy rộn. Nhưng Cà My biết đêm chưa tàn. Đây là gà ngủ được một giấc, mở mắt thấy ánh trăng ngời trời sáng nên cất tiếng gáy.

Cà My đặt mẹ lên vạt xong, cô ngồi bệt xuống đất, lưng dựa vào chân vạt. Cô gục đầu xuống, đôi tay khoanh nơi gối, nghĩ tới chị Sứ, nghĩ tới cuộc gặp gỡ tại Hang Hòn ban nãy, nghẹn ngào cảm tức thằng Xăm. Khác với mẹ mình, Cà My không đến nỗi đau đớn như thế. Mức độ đau đớn của cô có khác. Cô cảm tức nhiều hơn và thương chị Sứ không biết để đâu cho hết. Sau cái chết của chị Sứ, giờ đây Cà My càng sẵn sàng lao mình vào bất cứ việc gì để hỗ trợ cho cuộc chiến đấu trong hang, để báo thù cho chị Sứ, đồng thời như là để chuộc lại mọi tội lỗi mà thằng anh tàn bạo của cô đã gieo xuống đất này.

Cà My ngồi im tới trăng lặn. Giờ thì gà đã te te gáy sáng thật. Cô đứng dậy, đến thăm nhà chị Hai Thép.

Cà My vừa ra khỏi nhà thì thằng Xăm mò đến. Cùng đi với hắn có tên lính hộ vệ người bé nhỏ, đôi mắt lảo liên. Đây là lần thứ hai thằng Xăm ghé qua nhà mẹ. Đầu hắn vẫn đội sụp cái kết ba rêm.

Lưỡi trai vấp phía trước che muốn hết cái trán vốn đã ngắn của hắn, chỉ để lộ ra hai tròng mắt trắng dã. Thằng Xăm đi nghiêng nghiêng, vai trái hơi xệ xuống, không nhúc nhích. Tên lính loắt choắt đi trước vào nhà. Thằng Xăm chưa vào. Trong lúc trời đất còn mờ mờ chưa tỏ hẳn, hắn đứng giữa sân, niễng đầu nhìn lu nước, nhìn gian nhà trống trước trống sau... Hắn lắng tai nghe tiếng gió giật chái là xành xạch. Trước mặt hắn cây sưa dừa với vòm lá thưa loang thoáng hơi sương lâu lâu lại rụng xuống vài bông trắng. Những cái bông sưa dừa êm ái chạm mặt đất, không phát ra một tiếng động. Đầu đây xông vào mũi thằng Xăm mùi bùn non quăng quăng của một cái ao mới

cạn. Những cái đó, từ tiếng gió giật, từ cành hoa rụng trong đêm tàn, từ mùi bùn tất cả hình như gieo vào lòng thằng biệt kích ác ôn nỗi trắc ẩn. Đứng lại mảnh sân nhà hiu quạnh của người mẹ, thằng biệt kích chùng như mới bắt đầu có lại được cảm giác thông thường của con người. Nhưng không chịu nổi lâu với cảnh đó, hắn quay phắt, đi lục xục vào nhà. Bà Cà Xợi đã thức dậy, ngồi trên bộ vạt, chân thông xuống. Bà đã biết có thằng Xăm về, vì tên lính hộ vệ vào trước đã cho bà hay.

Thằng Xăm vào nhà, đi tới đi lui. Hắn dừng lại trước mặt bà Cà Xợi hỏi:

Tụi nó đánh má có đau không?

Bà Cà Xợi không đáp

Thằng Xăm đi tới đi lui, cánh tay trái vẫn ngay đơ:

Má má đi theo mấy con mẹ đờn bà Hòn Đất làm chi... Phải không có má ở đó, tui ra lệnh bắn té hết!

Đứng lại giữa nền nhà giờ đã sáng ra, hắn đưa tay mặt bịt cánh tay trái bị thương, hậm hực nói:

Cái con Sứ đó cứng cổ quá, chém ba dao không dứt. Đồ đờn bà ngu, theo Việt cộng chi cho t thấm thiết. Con mẹ của nó bạc đầu mà cũng như vậy.

Biểu khuyên lơn con, không chịu là không... Nè, má biết hôn, tụi trong hang gần chết hết rồi. Không cơm ăn, không nước uống, chịu sau thâu... Chút nữa ráo ráo sương, tui cho lính chắt rơm trộn ớt đốt hang nữa, cho thằng nào con nào ở trông cũng phải chun ra hết.

Nghe thằng Xăm nói, bà Cà Xợi vẫn nín thinh. Thỉnh thoảng bà liếc mắt nhìn nó. Cái liếc nhìn của bà sáng nay trông dễ sợ. ánh mắt bà vừa tỉnh táo, vừa dại dai.

Thằng Xăm chợt hỏi:

Má nè, con My đâu rồi?

Nó đi vô xóm!

Thằng Xăm ngồi lên bộ ván giữa, ngã người nằm xuống. Hắn ngó lên nóc nhà giây lâu bỗng nhòm người dậy:

Lần này tiêu diệt hết Việt cộng rồi, tôi đóng bót ở đây. Ruộng vườn của ông già, tôi lấy lại ráo. Ai làm ruộng phải nộp lúa ruộng, ai làm vườn phải nộp tiền vườn. Mấy năm rồi, ai giựt thì bây giờ phải nộp thoát, không được thiếu một hột lúa!

Bà Cà Xợi nghe hắn nói, ngồi im một chốc mới thốt:

Thằng Xăm mày nói đóng bót vậy chớ có chắc không?

Xăm chỏi chân bật đứng ngay lên:

Chắc chớ. Nhứt định là tôi đóng bót, cất nhà lại đàng hoàng. Má với con My cứ ở không ăn, khỏi nấn nôi, đờn đất chi cho cực. Lâu lâu tôi cho xe đưa hai người lên Rạch Giá chơi. Tôi biểu vợ tôi sắm cho con My nhiều quần áo tốt. Con My mà sửa soạn vô coi ngộ lắm...

Thì để coi coi...

Bà Cà Xọi nói giọng như thường

Đoạn bà bước xuống bộ vạt, đi ra sau chuồng gà bắt luôn hai con gà tơ trối lại. Bà xách hai con gà liệng giữa nhà nói:

Xăm à, mày với chú lính đây ở lại ăn cơm nghe?

Được, được!

Về mặt thằng Xăm hơn hờ hẩn lên. Hẩn lột cái kết ba rèm, trên đầu liệng xuống ván. Rồi hẩn co giày khề đá hai con gà, khen:

Hai con gà này mày đây

Hẩn vui vẻ móc bóp, lấy một tờ bạc hai trăm đưa tên lính:

Hai Nhỏ, mày đi mua rượu. Coi ở tiệm có gì nhậu được không cứ mua thêm!

Thằng lính Hai Nhỏ rón cầm tờ bạc. Thằng Xăm tháo cái bi-đông rượu, chớ một bi-đông thì không thể nào uống đủ. Thằng lính Hai Nhỏ đi ngay. Đi tới cửa nó sực nhớ cây súng trên bộ ván, quay lại tính lấy. Thằng Xăm khoát tay:

Cứ đi đi, để súng đây tao coi cho. Không lẽ Việt cộng ở trong hang lòn ra đây giựt súng sao mà sợ!

Tên Hai Nhỏ đi rồi, thằng Xăm vẫn tiếp tục sống trong cái trạng thái vui vẻ. Có lẽ đời hẩn dạo ần đây chưa bao giờ được vui như vậy.

Bà Cà Xọi nhóm bếp, bắc cái trã đất lên nấu nước. Thằng Xăm nói:

ở xứ Hòn này xài cái gì cũng bằng đất, dở quá. Để rồi mua xoong nhôm chảo sắt mà nấu. ở trên Rạch Giá bây giờ đâu có ai xài thứ nồi om trã đất này nữa!

Bà Cà Xọi cầm con dao dâu kê vào cổ con gà, nghe hẩn nói thế thì dừng dao ngó xuống. Bà nhỏ thêm mấy cái lông nơi cổ gà rồi kê lưỡi dao cắt. Con gà hấp him đôi mắt, kêu khe khề trong cuống họng. Máu ở cổ gà phì ra nhều toong toong xuống cái ơ đất kê bên dưới. Thằng Xăm ngồi chồm hồm một bên coi. Hẩn buột miệng lẩm bầm:

Coi giống máu ở cổ con Sứ nhều xuống hôm qua quá!

Lần này, bà Cà Xọi bủn rủn muốn buông dao. Tim bà thất lại, nhưng bà cố nén. Cầm con dao cắt cổ nốt con gà thứ hai. Thằng Xăm thì vẫn ở trong cái tâm trạng vui vẻ. Hẩn giúp bà Cà Xọi một tay, vặt lông gà. Bà Cà Xọi lặng thinh làm gà. Một con gà đem luộc nước dừa xiêm, một con đem rang muối.

Hai món này người Khơ me rất ưa. Một mình bà đứng trông hai bếp. P bà bắc cái ơ đổ tràn nước dừa, một bếp bà bắc cái nồi om đất. Trong nồi đã có bỏ muối hột và lát vi tre. Đợi muối bắt đầu nóng nhảy trong nồi bà Cà Xọi mới đặt con gà đã nhỏ hết nước lên vi, rồi đập kín nắp vung. Bà trông coi hai cái bếp rất kỹ, mắt nhìn nước dừa sủi tăm và tai lắng nghe tiếng muối nổ lắc rắc. Có lẽ trong suốt đời mình chưa có khi nào bà Cà Xọi nấu nướng chăm chú, cẩn thận như buổi sáng nay.

Lúc tên lính Hai Nhỏ xách hai bi-đông rượu về, thì lát sau gà cũng đã luộc và rang xong. Con gà luộc chín mọng. Con gà rang khô se.

Bà Cà Xọi xé gà xếp vun hia vòm nhỏ, đâm muối ớt và xắt chuối cây trộn ghém. Bà bày đầy cc mâm gỗ cũ kỹ mòm mép, dọn lên bộ ván giữa.

Trong bữa ăn, bà Cà Xọi không ăn mấy. Bà uống rượu từng chén, ép thằng Xăm và tên lính cùng uống. Đây là bữa đầu tiên bà Cà Xọi ăn chung mâm với con. Thằng Xăm với tên lính Hai Nhỏ nốc rượu ừng ực, ăn thịt gà ngón ngấu. Hai bi-đông rượu đều cạn, nhưng gà chỉ còn lại hơn nửa con. Bà Cà Xọi nói:

Đề dành cho con My!

Ăn xong, tên Hai Nhỏ lăn ra ngủ. Thằng Xăm ngồi nói bâng quơ vài câu rồi cũng ngã ra vón quờ tay chụp cái kết vải đầy mặt. Lát sau hắt cát tiếng ngày khò khò.

..... Bây giờ thì Bà Cà Xọi đã đến đứng sát bên bộ ván thằng Xăm ngủ. Tay phải bà xách cây dao dâu. Tay trái bà run rẩy kéo nhẹ cái kết "ba rèm" trên mặt thằng Xăm ra. Mắt hấn vẫn nhắm nghiền, bộ mặt hấn bóng nhoáng, nhờn nhờn. Bộ mặt này trước kia đã có lúc bà Cà Xọi ghì sát vào lòng, hôn hít. Đôi môi này trước đã ngoạm bú vú bà chùn chụt. Nay bộ mặt ấy thay đổi quá. Hồi đó nó còn là một đứa bé. Nay nó là một thằng biệt kích, một kẻ đã từng mổ bụng, moi mật và ăn gan người. Hồi đó nó chả biết gì. Thế mà bây giờ nó biết sống chết cố dựng lại ngôi nhà trên chính cái nền nhà của cha nó bị nông dân phá sập. Người ơn của mẹ nó thì nó chém chết không thương tiếc, rồi còn bảo con gà bị cắt bcổ nhều máu thế nào thì người bị nó chém cũng nhều máu như vậy.

Mẹ nó vốn xuất thân là một người nắn nôi đất, thế mà bây giờ nó nói nôi đất chẳng ra gì, sánh với nôi nhôm. Nó chẳng biết mẹ nó ngày xưa sống được là nhờ những cái nôi đất ấy. Nó cũng chẳng cần biết có nôi đất thì người nghèo như mẹ nó mới nấu được cơm, và có nôi đất thì mới cất được nên rượu nếp nồng nàn mà nó vẫn ưa uống hơn cả.

Thằng Xăm là đứa biết và không biết một cách có ý thức về mọi điều đó.

Tuy nhiên có lúc, hấn còn biết nghĩ đến một điều là nghĩ về mẹ và đứa em gái hấn. Mặc dù điều này cũng rất đổi mong manh, nhưng chính bởi cái đó nên đã ba lần bà Cà Xọi giơ dao lên rồi lại từ từ hạ xuống.

Khôn thay cái khả năng duy nhất có thể cho phép thằng Xăm thoát hiểm cũng lung lay nốt,ng tội lỗi trên kia đã choáng phủ tất cả, xóa đi tất cả, không để người mẹ còn nhận được hấn là con của mình nữa. Cho nên sau những phút chần chừ do dự, bà Cà Xọi dựng con dao dâu vào vách và chạy ra khỏi nhà. Hồi lâu, giữa lúc thằng Xăm và tên lính hầy còn ngủ có hai bóng người lên vào cửa sau. Đó là hai du kích còn nấu lại ngoài xóm... Một anh du kích đứng cầm trái lựu đạn gác cửa, còn một anh cầm mã tấu phẩm

phăm đi riết vào chỗ thằng Xăm ngủ.

Thằng Xăm chết ở nhát mã tấu chém phụt xuống rất nặng và gọn.

Đầu hắn đứt lìa văng ra cách cái cổ đang phun máu của hắn chừng nửa gang tay. Tên lính Hai Nhỏ nghe động giựt mình choàng dậy, chụp súng. Nó cũng liền bị anh du kích chém đổ ngay xuống ván. Nhát mã tấu này ăn xéch từ dưới lạt cầm lên tới mang tai tên lính xấu số. Lưỡi mã tấu mắc dính trong đó, anh du kích loay hoay mất một lúc, mới nhấc ra được.

5

Nắng trưa đã rọi thẳng xuống đỉnh các ngọn dừa. ánh nắng in thành vệt trên những đồng rom chất dài trong vườn. Cạnh đó, mấy bao tải chứa ớt khô và vôi bột mà bọn giặt mới vác từ suối đến cứ xếp chồng lên nhau.

Đội mãi chẳng thấy trung úy Xăm đâu, tên thiếu úy Ba ra lệnh cho bọn lính bắt đầu đội rom lên đầu, chia thành hai cánh, men vào hai bên mép miệng hang. Trông những tên lính vác rom thật buồn cười. Chúng đi rón rén như kẻ trộm, mặc dù hai khẩu đại liên của chúng đặt trong mé vườn đã được nạp đạn, chĩa nòng vào miệng hang để đề phòng bất trắc. Bọn lính nối đuôi nhau đi mỗi lúc một xa. Khi chúng đi vào tới vạt cỏ ống che khuất, đến lưng, thì chỉ còn thấy những đồng rom biết đi, xô đẩy, hêu hêu trên đầu ngọn cỏ.

Chúng đến hai bên mé hang, hất rom trên đầu xuống thành hàng đồng dài, vàng lóa. Những thằng lính vác các bao ớt bột, vôi bột men ra sau cũng đã đi được nửa đường. Sau rốt tên thiếu úy gọi mấy thằng lính vác sào tre dài lê đêu, vàng óng, xông vào. (Những cây tre này chúng vừa đốn hồi sáng ngoài bãi tre. Và do đó bà con đã kéo tới chỗ tên thiếu tá làm ầm lên. Khi tên thiếu tá chịu xuất tiền bồi thường thì những thằng lính đó mới vác tre đi được).

Hòn đất

Chương 6

1

- Có nước rồi, có nước rồi!

Cái tiếng kêu "có nước" truyền đi khắp hang. Cả anh Thắm và thằng Bé đang nằm cũng nhồm dậy, ngóng về phía các ánh nến. Lát sau lại có tiếng anh em gọi báo cho nhau là nước đã chảy thành giọt. ở hang trong, Năm Nhớ cầm nến đứng soi cho Quyên ngồi nâng cái cà om kê vào giọt nước từ trên kẽ đá nhều xuống. Giọt nước mưa dùng đục rơi từ từ, chạm đáy cà om nghe tí tách. Nước mỗi lúc mỗi chảy nhanh. Khi đáy cà om bật lên tiếng kêu trong toong toong thì nước đã chảy thành dòng, và nước trở nên trong hơn. ở vách đá bên cạnh, những đường kẻ nhỏ hơn cũng giàn giụa, ướt loáng mặt đá.

Không bao lâu cái cà om trên tay Quyên đã nặng trĩu. Cô ghé mắt nhìn, thấy nước trong cà om đã được gần nửa. Cô thở phào:

- Thôi khỏe rồi, không sợ khát nữa!

Năm Nhớ hạ thấp ngọn nến bảo:

- Đặt cà om xuống đi, hơi đầu mà bung

Quyên nghe theo, từ từ đặt cái cà om xuống đất. Nước mưa chảy thành dòng dài và lớn hơn. Quyên vẫn ngồi bẹp nhìn dòng nước, mắt long lanh. Cô nói:

- Bữa nay mình đoạt hai cái thắng lợi mà không tốn mồ hôi. Một là tụi nó bày trò un hang. Hai là ông trời ông mưa.. chắc ở ngoài mưa lớn lắm!

- ờ, mưa lớn nên nước nó mới chảy nhiều như vậy!

- Ông trời ông ủng hộ mình quá. Giờ thì khỏi lo rồi. Có gạo, có nước, mình cứ ở trong hang này hoài coi nó làm gì mình cho biết!

- Anh Tám nói sợ nó đánh chết nổ

- Đánh bằng chất nổ cũng không sợ. Bất quá mình thụt vô trong một chút, nổ rồi mình lại ra. Thì cũng cỡ một ngàn trái MK3 hôm nọ là cùng!

Cái cà om đã lấp xấp muốn đầy, nước văng tung tóe, Năm Nhớ cầm nến lên đá, rút tấm vải nhựa kẹp trong vách ra. Hai cô cầm bốn chéo vải nhựa mà hứng.

Lát sau, tấm vải nhựa đã nặng trĩu một bọc nước đầy, Quyên túm lại. Cô bảo Năm Nhớ:

- Mày đi lấy hết nôi ở lại đây

Năm Nhớ chạy đi. Chốc sau, cô trở lại nói rằng anh em đã lấy nôi xong đem hứng nước hết rồi, giờ không còn thứ gì để chứa nước nữa.

Quyên ngồi nhồm, ngó dòng nước chảy xối, lấy làm tiếc. Bỗng cô bước tới

và quỳ xuống chỗi hai tay, ngửa miệng đón lấy dòng nước. Quyên uống ừng ực. Uống thỏa thích rồi, cô quệt miệng, nánh ra, bảo Nhớ:

- Uống đi, uống cho đỡ khát đi!

Năm Nhớ cũng quỳ xuống như Quyên, ngửa mặt, để nước chảy vào miệng. Quyên bảo:

- Để tao chạy đi kêu mấy ảnh đem đồ lại đây hứng!

Quyên chạy đi. Năm Nhớ uống xong, dụi chân ngồi giữa dòng nước tắm luôn. Nước gội tràn lên tóc, lên mặt mũi cô. Nước dán chặt quần áo vào vóc người hơi đầy của cô.

Quyên trở lại thấy thế hỏi:

- Tắm đó hả Nhớ. Tao cũng tắm nữa.. Mấy ảnh hứng đầy hết các thứ đó rồi!

Năm Nhớ đứng dậy để dòng nước chảy xuống đầu lượt nữa rồi bước sang bên

Quyên ngồi xuống

Cô vánh tay rút cái kẹp tóc, ngâm nơi miệng. Dòng nước xối xuống mái tóc đen nhánh, chảy ướt rùng khuôn mặt trái xoan loang loáng ánh nến. Rồi từ cổ, đến vai, đến ngực Quyên đều ướt đẫm. Bộ quần áo đen dán sát vào người Quyên, cho thấy vóc người cô thon thả, và mảnh hơn vóc người Năm Nhớ. Cô hơi ngả đầu về phía sau, hai bàn tay vuốt vuốt từng lọn tóc.

Khi Quyên kỳ cọ chân thì dòng nước yếu dần. Năm Nhớ nói:

- Muốn tắm mưa rồi. Thôi đi thay đồ đi!

Nói xong Năm Nhớ quay đi. Quyên cố ngược mắt hứng những giọt nước cuối cùng, rồi mới đứng dậy cầm cây nến rón rén đi về phòng đá của cô.

Đứng dụi chân bên dưới, cô nhìn thấy Ngạn đang nằm lòn tay cho con

Thúy gói đầu ngủ. Quyên khẽ gọi:

- Anh Ngạn ơi, lấy giùm bộ đồ tơ cho em!

- Tắm rồi hả. Có lạnh không?

- Mát lắm!

Ngạn mò soạn lấy bộ quần áo tơ đen và cái khăn đưa xuống cho Quyên

- Thay đồ lẹ lẹ đi. Coi chừng bị cảm bây giờ!

Quyên lặng lẽ đứng thay quần áo. Cô vắt bộ đồ ước cho ráo nước, trải lên ở góc phòng đá.

Lên ngồi duỗi chân sát bên Ngạn, Quyên lặng lẽ cầm khăn lau tóc. Ngạn liếc nhìn cô, rồi anh rút tay khỏi đầu con Thúy, ngồi dậy. Anh giằng nhẹ chiếc lược Quyên đang nắm trong tay, khẽ ỡ vai Quyên, chải gỡ tóc cho Quyên. cô gái ngồi im không động đậy. Hướng mắt cô ngó mông vào đêm tối, dăm dăm. Nếu như ngày thường chắc miệng cô đã chum chim. Nhưng bây giờ thì môi cô không hé một nụ cười. Ngạn chải tóc cho Quyên như chải tóc cho đứa em gái. Anh cũng lặng lẽ. Hình như từ hôm chị Sứ mất, Ngạn gần cận chăm sóc Quyên nhiều hơn. Anh muốn an ủi người yêu bằng mọi cử chỉ triu

mến mà anh có thể làm được. Cái chết của chị Sứ khiến anh thấy phải tìm cách làm dịu bớt nỗi đau buồn của Quyên..

Bây giờ anh lại lần chải tóc cho cô. Anh chải làn tóc ướt mà ấm, là tóc ướt đậm mùi hương yêu và hỏi:

- Cây kẹp của em đâu?

Quyên ngoan ngoãn đưa cây kẹp cho anh

Anh vừa kẹp tóc cho Quyên xong, bỗng Quyên quay lại cúi đầu vào lòng anh khóc rung rúc. Hai vai Quyên run lên, Ngạn dỗ yên cho Quyên khóc.

Một lát sau anh mới hỏi:

- Thôi, đừng khóc nữa em, đừng khóc nữa Quyên à. Anh đã nói là..

Quyên vẫn tức tưởi:

- Em thương.. thương cho chị Ba, chỉ đợi.. đợi anh Ba hoài. Bây giờ.. làm sao chỉ gặp.. gặp lại anh Ba cho được.. Hồi sáng em coi lại tấm giấy sót trong túi áo chị Ba.. hóa ra là .. là cái thơ của anh Ba mới gửi cho chị. Còn có một cái thơ chị mới viết có mấy chữ "Anh thương yêu của Sứ và con. Em vừa nhận được thư anh.."

- Em còn cất cái thơ đó hả?

Ngạn thần thờ hỏi và liền nghĩ tới anh San ở ngoài Bắc. Người anh bạn rể đó mà biết được sự thể này thì anh ta làm sao đứng ngồi cho yên được. Cảnh đất nước phân phối đặt bao nhiêu người vợ trẻ ở lại trong vòng nước sôi lửa bỏng. Không biết bao nhiêu tuổi xuân đã qua đi trong đợi chờ và tranh đấu. Thời gian thử thách họ từng năm một. Hai năm đầu tiên thì dễ. Nhưng bắt đầu năm thứ ba trở đi, mỗi thử thách trở nên gay gắt. Ngạn đã trông thấy trước mắt vô số người phụ nữ vượt qua những thử thách đó. Tuy nổi gian khổ và năm tháng ít nhiều có làm cho họ già đi, nhưng trông họ bình tĩnh và rắn rỏi. Anh cũng đã gặp một vài chị thiếu kiên tâm và cũng có chị đã sa sẩy nhưng chị Sứ thuộc loại trên. Chị đã đi tới năm thứ bảy, cũng là năm cuối cùng của cuộc đời chị.

Ngạn bảo Quyên:

- Chị Ba hy sinh thiệt là dũng cảm

- Nhưng tội nghiệp cho chị..

- Anh biết.. Ai cũng buồn. Em buồn nhiều hơn là phải. Như bây giờ em có thể khóc với anh, nhưng sáng ngày..

- Sáng ngày em không khóc

- Vậy thì được. Giữa lúc tụi nó có thể nhảy vô giết mình thì phải gạt nước mắt sẵn sàng đâm lại nó.

- Em chỉ sợ con Thúy nó biết

- Thế nào rồi nó cũng biết, nhưng nó biết sau trận này thì tốt hơn!

Quyên nín thinh, cắn cắn bầu áo của Ngạn. Một lát không biết nghĩ sao,

Quyên nói:

- Anh hay nhieéc em lắm
- Anh đâu có nhieéc em hồi nào!
- Có!

Ngạn nhớ lại mấy câu anh vừa nói, thì bật cười:

- Em là út, quen được má cứng nên anh mới nói vậy mà em cũng cho là nói nặng!

- Thôi thì anh nói nhé

Ngạn cười. Anh bảo:

- Thôi em ngủ đi. Ngày mai tụi nó chưa có rút đâu. Mai nữa là chẵn một tuần lễ rồi!

- Một tuần lễ mà sao em thấy lâu quá.

- Vì mình trông tụi nó rút nên thấy lâu. Hễ cái gì mình đợi hoài thì nó lâu tới

- Không phải. Tại em nghĩ có bảy ngày mà sao xảy ra nhiều chuyện quá!

Ngạn gật gù:

- Phải, xảy ra rất nhiều chuyện!

Anh ngưng lại một chốc rồi tiếp:

- Bảy ngày mà đã vậy. Mới biết trong bảy năm tại miền Nam có bao nhiêu là sự việc. Hy sinh, căm thù, anh dũng, cái gì cũng có đủ..

- Mấy đêm nay em không sao chợp mắt được..

- Em ngủ đi. Anh phải ra hang đây. Có lẽ mưa tạnh rồi!

Quyên lắng tai. Cô không còn nghe những giọt nước trong kẽ hang chảy róc rách nữa. Ngọn nến cắm trên phiến đá leo lét, sắp tắt. Trước khi ra ngoài, Ngạn cúi hôn Quyên, giữa lúc ánh nến sáng lên lần cuối cùng và phụt tắt. Ngạn đi rồi, Quyên nằm một lúc thì thẳng út đến. Nó đứng dưới hõm vọng lên:

- Chị út ngủ thức?

- Thức, em đó hả út?

- Dạ..

Quyên nhồm dậy, với tay kéo thẳng út lên. Tay thẳng út mát lạnh. Quyên sờ thấy quần áo âm ẩm và đầu nó còn ướt rượt.

- Bộ em tắm hả út?

- Dạ..

Thẳng út thì thảo:

- Chị út ơi, chị có hay gì hôn? Mấy chú ngoài xóm chặt tiêu thẳng Xăm rồi

Quyên chưng hửng:

- Sao em biết?

- Chị Cà My mới đem gạo vô miệng hang, chị không hay à?

- Cà My hả, Cà My đâu?

- Chị Cà My về rồi. Hồi trưa mưa dữ đó. Chị Cà My nói mấy chú diệt thẳng Xăm với một thẳng nữa. Má chị My bỏ trốn rồi.. mà sao chị My khóc dữ quá

hà. Chị bị tui lính nó làm cái gì đó..

- Em ngó thấy chị Cà My à?

- Em thấy chớ. Hồi nãy em ở ngoài.. Trời đương mưa âm âm thì nghe kêu: "Mấy anh ơi, tui là Cà My đây!" Em với mấy chú chạy ra. Chị Cà My chuyển đồ ăn vô, nói cái vụ đó rồi khóc thút thít. Lúc chỉ chạy đi, ông trời ổng nháng lên, sao em ngó thấy quần áo của chỉ rách te tét hết trơn hê!

Thằng út lập bập, vừa nói vừa thờ. Nó quả quyết bảo rằng nó nói thiệt. Và nó nắm tay Quyên

- Không tin chị út đi với em ra hỏi mấy chú coi!

Quyên nhào chân xuống phiến đá đi theo thằng út. Ra gần tới miệng hang, Quyên đụng phải anh Hai Thép. Cô hỏi:

- Cà My nó mới tới đây hả anh Hai?

- Ờ nó mới đem cơm với thuốc hút vô. Thiệt là không ngờ anh em đã thanh toán được thằng Xăm, khá quá!

- Nghe thằng út nói em không tin. Vậy nó chết thiệt rồi à?

- Chết rồi, bà Cà Xơi thì bỏ trốn mất biệt!

Thằng út nói leo:

- Sợ bỏ trốn ở ngoài nhà nò của tui quá!

- Sao mà biết?

- Chỗ đó êm lắm!

Anh Hai Thép không chú ý nghe thằng út nữa. Anh bảo Quyên:

- Tao thương con My quá. Con nhỏ tốt thiệt. Ban nãy thấy kiểu nó khóc tao nghi lắm, hỏi gần mãi nó chỉ bảo:

- "Cháu không nói đâu. Chừng nào mấy chú ra khỏi hang cháu mới nói..". Vậy rồi nó chạy vụt đi. Lạ quá, quần áo của nó rõ ràng là bị xé rách.

Quyên thốt lên:

- Trời ơi..

Cô đút ngón tay vào miệng cắn cắn, và nín bật. Trong đêm tối cô thấy Cà My hiện ra với khuôn mặt nâu rám hay ngược lên và khóe mắt của Cà My xưa nay vốn đã ươn ướt thì giờ lại càng ướt hơn. Đôi mắt của cô gái hiện ra trước Quyên trông sao vẫn thiệt thà, vẫn ngây thơ một cách đáng thương.

Quyên nhớ những khi Cà My cười khi nắc nẻ bên suối, nhớ Cà My gánh nôi đi Tri Tôn mồ hôi rấp dính những món tóc loăn xoăn trên trán. Quyên nhớ Cà My ngồi đan cà ròn, miệng hát bài "Hoàng tử chém chằn". Tháng nắng, chiều nào ra suối Cà My cũng đặt cà om lên cỏ, chum đôi bàn tay dịu nhũ múa điệu của riêng cô nghĩ ra. Thoáng chốc, Quyên nhớ đến mọi nét mọi vẻ của Cà My. Cả cái cử chỉ khi Cà My ôm cô mà hôn thiệt là kêu, thiệt là nhiệt thành.

Nghe thằng Xăm chết. Quyên không may may thương xót. Chớ thoáng nghe đồn Cà My hình như bị bọn giặc phá hoại Quyên đau quá, thương cho Cà

My quá. Song Quyên vẫn không tin.

Quyên nói với anh Hai Thép:

- Đâu chắc là Cà My đã bị tụi nó làm ầu. Anh Hai à, chưa chắc đâu.

Mặc dù nói vậy, sao Quyên cảm thấy chùng như việc đã gần với sự thật lắm. Linh tính của cô như quả quyết với điều ấy.

2

Mưa ngớt vào lúc nửa đêm. Qua hôm sau bầu trời Hòn Đất trở lại trong trẻo. Các vườn lá trên Hòn được trận mưa đêm tắm gội cho mát mẻ.

Địch không mở thêm một cuộc tấn công nào mới. Ngồi trong cái chuồng trâu bỏ trống dùng làm chỗ đóng quân, hạ sĩ Cơ và ba người lính cùng tiểu đội hồi hộp đợi từng tiếng đồng hồ của ngày hôm ấy trôi qua. Họ hy vọng mọi sự được êm ái, để trời sụp tối là họ tới nơi hẹn gặp thím Ba. Không may cho họ, lúc xế, hạ sĩ Cơ bị tên trung úy gọi tới:

- Anh về dẫn tiểu đội của anh lên đại đội!

Hạ sĩ Cơ thiếu điều muốn run lên. Anh nín thở, nghe tên trung úy nói tiếp:

- Tối nay người ta hát bóng cho Việt cộng với dân chúng coi.. Mấy anh em lên khiêng vác, làm giàn rờ gì đó!

- Dạ..

Hạ sĩ Cơ thở phào nhẹ nhõm. Anh ta hỏi:

- Dạ đi bây giờ?

- Ờ, đi liền bây giờ!

Hạ sĩ Cơ nghĩ bụng: "Nguy quá, kiểu này làm sao gặp thím Ba ừ cho được!" Về tới chuồng trâu, anh kêu lính trong tiểu đội sửa soạn đi và anh gọi riêng một trong số những người lính sẽ trốn với mình, rỉ tai bảo:

- Chạy lại quán cho thím Ba biết mình bị kẹt. Hỏi thím coi hườn trê trể tới lối bảy tám giờ được không. Rồi chạy cho tôi hay.

Hạ sĩ Cơ dắt tiểu đội lính đi lên đại đội

Tên chỉ huy đại đội bảo an thấy hạ sĩ Cơ dắt tên lính tới thì nói:

- Đi làm chỗ hát bóng đó hả?

- Dạ

- Theo tôi!

Hắn dắt hạ sĩ Cơ cùng tiểu đội lính đi vô vườn măng cầu. ở đó một đám người gồm nhiều phụ nữ và vài ông già đang ngồi lổm nhổm, có mấy tên bảo an đứng coi chừng.

Trong số đó có chú Tư Râu ba thằng út. Chú bị bắt khi đem cá vô xóm bán. Chú đang cãi nhau:

- Mấy ông bắt tôi đi mần bắt tữ như vậy bỏ nò ở nhà không ai thăm. Tôi thì có biết làm cái vụ này đâu kia chứ!

- Không biết thì người ta chỉ cho biết. Bỏ một bữa thăm nò mà cần nhằn hoài. Mấy người ham làm giàu vừa vừa chứ. Tụi tôi đi đánh Việt cộng cho

mấy người hưởng chớ ai hưởng.

- Tôi không hưởng cái khoản đó!

Chú Tư thân nhiên đáp. Tên đại đội phó nổi cục, bước tới ngó mặt chú. Hấn ngó mé bên này rồi lại ngó mé bên kia.

- Ê, tên gì mày?

- Tôi tên Tư

- Tao hỏi mày tên gì?

- Tôi nói tôi tên Tư!

Tên đại đội phó vung tay đấm mạnh vào mặt chú Tư. Nhưng chú đã lẹ làng gạt phắt tay nó ra. Đám đờn bà thấy thế vụt chạy nhào tới:

- Trời ơi, sao đánh người ta. Ông hỏi tên thì người ta nói tên, chớ sao ông lại đánh?

Một ông già bảo tên thiếu úy:

- Ông à, ông trật rồi. chú ta tên Tư thiệt mà, bà con tôi vẫn kêu chú là chú tư Râu

Tên đại đội phó quay ngoắt đi:

- Đ.mẹ, tôi không biết Tư Râu Rai gì hết. A-lê, đi làm!

Đám đàn bà léo xéo:

- Không tui tôi không đi nè. Ai giỏi làm gì thì làm thử coi!

Không muốn không khí trở nên căng, nên chú Tư ôn tồn nói:

- Thôi mình đi mấy thím!

Nói thế xong, bỗng chú bước vụt lên ngang mặt tên thiếu úy, nói vừa đủ cho hắn nghe:

- Cậu là người Việt nên tôi chỉ gạt tay cậu ra. Chớ Mỹ mà nó đánh tôi kiêu đó, tôi vạ hòng nó rồi a cậu!

Tên thiếu úy ngó sững ngừng đàn ông râu ria xồm xoàm vai u thịt bắp. Hấn đi rướn tới, nặng nề, và hoàn toàn câm lặng

Đám phụ nữ nghe lời chú Tư Râu, lẻo đẻo đi theo. Tên thiếu úy ấy sai lính khiến mọi người vác tre, vác cưa, dao rựa đi về phía hang. Bọn lính đốc thúc bà con dựng lên một cái khung tre trước miệng hang.

Giữa lúc kèm giữ cho bà con đào lỗ, cắm cột, hạ sĩ Cơ không ngớt dòm về phía miệng hang. Anh ta bảo bụng: "Còn có mấy tiếng đồng hồ nữa thì mình thoát khỏi chỗ này rồi, phải thủ kỹ mới được". Anh lính đi lại quán thím Ba ú đã về cho hạ sĩ Cơ hay rằng bất luận thế nào thím Ba cũng đợi họ tại ngã Sĩ Lý để dắt họ đi, nếu họ về sớm sẽ đi sớm, về muộn sẽ đi muộn, không thể dời ngày khác được.

Mãi tới choạng vạng cái khung để mắc màn ảnh mới dựng xong, sau bao lượt dùng dằng chèo kéo.

Hạ sĩ Cơ dắt tiểu đội trở về tới chuồng trâu thì trời sụp tối. Anh ta và bốn người lính nọ bùng cả men cơm ăn qua loa vài hột rồi vác súng lỏn đi..

Tới ngã ba Sĩ Lý, họ không thấy ai cả. Người nọ thì thảo hỏi người kia.

- Cha, sao không thấy thím Ba đâu hết?

- Mày nghe thím dặn kỹ không?

- Hạ sĩ cơ hỏi

Ngay lúc đó, có tiếng bên vệ đường vọng ra:

- Anh em đó hả?

Đúng là tiếng thím Ba. Mà vẫn chưa thấy thím đâu. Lát sau mới nghe tiếng sột soạt trong bụi cây vệ đường:

- Tôi đây nè

Cái bóng to béo của thím ở trong bụi bước ra, thì thảo hỏi:

- Anh em tới đủ hết chưa?

- Đủ

- Đưa súng đạn hết đây cho tôi!

Bốn người lính cõng súng đạn, run run cầm giao cho thím Ba. Thím lanh lẹ tóm xách một tay hai cây súng lủi vô bụi. Chốc sau, thím chui ra trao cho mỗi người một ổ mìn mìn còn bốc hơi nóng ấm:

- Đây là phần cơm của mấy cậu. Có thịt gà ở trong!

Bốn người lính cóm róm đỡ lấy mìn mìn, thím Ba bắt đầu đi vượt lên, xấp xải. Khỏi ngã ba vài ba trăm thước, thím rẽ xuống ruộng. Bốn người đi theo thím như chạy. Một hồi sau, tới giữa đồng, họ bỗng nghe tiếng loa vọng ồm ồm trong xóm. Thím Ba hỏi:

- Cái chi vậy?

- Tụi nó lừa bà con đi coi hát bóng mà!

Thím Ba yên tâm đi tới. Sông Vàm Răng hiện ra như một kẻ trũng, đang chảy đổ ra biển. Nước sông mỗi lúc một ráo kiệt, thỉnh thoảng réo lên, như tiếng người kêu khản giọng giữa bốn bề đất trống đồng khô.

Thím Ba ú ớ ớ ớ đi tới bờ sông. Thím vỗ tay bộp bộp ở phía bờ bên kia sông chuối dầy mấy cái bóng phụ nữ vắt vẻo bụi tóc:

- Chị Ba đó hả?

- Ờ.

- Cho anh em qua đi. Cứ lội qua, cặn xột thôi!

Thím Ba ú ớ nói với bốn người lính:

- Thôi bây giờ mấy cậu đi nghe. Phận sự tôi tới đây xin hết!

Thím móc túi lấy cái gì đưa hạ sĩ Cơ:

- Đây, bà con cho chung mấy cậu ba trăm?

Hạ sĩ Cơ rút tay lại. Thím Ba ú nhét vô tay hạ sĩ Cơ và bảo:

- Mấy cậu cầu mà xài đường. Của bà con cho, mấy cậu cứ lấy, không can chi!

Hạ sĩ Cơ buộc lòng cầm tiền. Anh ta ứ đứng ngây, miệng lúng búng câu gì không rõ. Bốn người lính từ biệt thím Ba rồi cõng giày, lần lượt lội xuống bãi

bùn.

Người phụ nữ bờ bên kia nói trở xuống bốn người lính đang lội ồn ột:

- Máy cậu bạn quần xà lỏn thôi, còn đồ cởi ra ém xuống sinh đi! Qua đây sẽ có quần áo cho mấy cậu thay!

Bốn người nghe lời cởi quần áo giữa lòng sông cạn. Họ vo guộn những bộ binh phục bảo an vụt xuống bãi bùn rồi lấy chân đạp nhận xuống thật sâu.

Trong bóng tối lờ mờ, thím Ba ú còn nhìn thấy bóng những người lính vừa rũ bỏ binh phục đang lội lên bãi sông bên kia. Bây giờ thím Ba ú mới thiết tin là bốn phận mình đã hoàn tất. Cái gì khiến thím hân hoan thật sự.

Thím tự nhủ: "Được bốn người cũng đỡ bốn người!"

Đến lúc anh em lên bờ bên kia. Thím mới quày lưng trở về .

Vào tới rìa xóm, thím Ba nghe tiếng người dậy lên rào rào như ong vỡ tổ. Và tiếng lính la ó vang rân, thím đứng lại một chút mới đi vô. Vừa mới ló ra ngã ba, thím liền bị một tên lính chụp tay thím lôi đi. Thằng lính la oang oang:

- Bắt được thêm con mẹ này đây!

Thím Ba ú hốt hoảng, tính xô tên lính mà chạy. Nhưng một thằng đi trờ tới chột lầu bầu:

- Đ.mẹ, dân xứ này ngu quá, tới coi hát bóng mà cũng phải rượt như rượt gà!

Nghe vậy, thím Ba vỡ lẽ, nên không chạy. Thím dục đặc tuột tay thằng lính:

- Bỏ tôi ra, để tôi đi, làm gì mà dữ vậy!

Thằng lính buông tay thím. Nó nói:

- Muốn bà nội đi hay không đâu có ăn nhằm gì tới tôi. Lừa mấy bà đi, tôi cũng chớ có được đồng xu các bạc nào. Ngặt thiếu tá kêu lừa là tui tôi phải lừa

- Đi thì đi.. Vậy chớ hát tuồng gì đó hả cậu, mà hát ở đâu?

- Bà nội này nãy giờ bộ lên chuồng ngủ rồi sao chớ? Người ta phát loa năm bảy lượt mà không nghe. Hát tuồng Huê Kỳ, hát ở trong hang!

Thím Ba ú thừa biết rồi, nhưng thím thấy cần phải đến đó, nên thím chịu đi, không cự nự gì nữa.

Lát sau, lại có một đám bà con cũng bị đồn tới. Hỏi ra thì là những người cuối cùng mà bọn giặc vừa bắt được.

Bọn lính dắt mọi người tới bãi đất trống trước miệng hang thì ở đó đã đen nghệt những người. Loa phóng thanh của địch treo trên các cây cọc tre thét oang oang kêu bà con giữ trật tự. Nhưng đám bà con ngồi trên bãi đất trống vẫn nhón nháo, ầm ĩ. Tên thiếu úy tâm lý chiến đêm nay đóng vai trò nổi bật. Tiếng gào của hắn trong loa không lộ vẻ bất bình mà lại lộ vẻ phấn chấn. Vì rút cuộc, cái sáng kiến của hắn đã được đem ra thực hiện. Vì máy nổ đã khởi động, tám vải trắng màn ảnh đã được treo, và ít ra thì cũng có tới một ngàn người bị dẫn tới ngồi trên bãi đất này.

Mặc cho đám quần chúng bị bức bách coi phim đó còn ồn ào huyền não, tên

thiếu úy vẫn cứ bắt đầu. Hấn trịnh trọng:

- Kính thưa toàn thể đồng bào. Hôm nay tôi xin hân hạnh giới thiệu cùng quý đồng bào cuốn phim hay nhất mà chúng tôi vừa nhận được của trên. Xin lưu ý cùng toàn thể quý đồng bào, đây là cuốn phim chiến trận ở Cao Ly. Quân đội Huê Kỳ đánh phá một trái núi tên gọi Thượng Cam Lĩnh..

Đèn điện vụt tắt ngấm. Máy chiếu phim quay sè sè. Một đoàn máy bay xuất hiện, che rợp màn ảnh.

Rồi bộ binh kéo đi rầm rộ. Quân Mỹ đội nón sắt cấp súng chạy sau những xe tăng có gắn đại bác nòng dài nghễ nghện.

Những hình ảnh đầu tiên đó quả có sức lôi kéo của nó. Trên bãi đất, tiếng nhồn nháo lắng xuống dần.

ở trong hang, tổ gác miệng hang cũng nhìn thấy rõ mồn một. Anh Hai Thép nói:

-Tụi này đánh mình không nổi, giờ bày trò chiếu phim tác động đây. Để coi coi..

Ngạn ghìem súng, dán mắt theo dõi. Màn ảnh ở hơi xa một chút, nhưng anh trông thấy rõ đạn đại bác nổ, những vầng khói, cả những cái nón sắt bóng loáng và các đôi chân quần xà cạp của quân Triều.

- Trung cuống chạy lẫn vào trong miệng hang núi sâu hoắm. Ngạn nghĩ: "Chắc tụi nó bắt lính Lý Thừa Vãn và lính Tàu Tưởng đóng cho nó quay!.." Trên màn ảnh, các cánh quân Triều – Trung lần lượt bị tiếng máy bay, xe tăng và bộ binh Mỹ dồn vào hang. Ngạn vắng tục:

- Mẹ nó nói xuyên tạc trận Thượng Cam Lĩnh. Cái phim này các đồng chí Trung Quốc quay rồi, hồi gần hòa bình, tôi có coi!

- Phải, tôi cũng có coi...

- Trọng nói.

Ngạn tiếp lời

- Ai chạy lấy mấy cái loa mo cau ra đây cho tôi!

- Để tôi đi!

Trên màn ảnh bắt đầu diễn ra những cuộc xung phong ác liệt. Quân Mỹ nhiều lượt tràn vào hang. Chúng cũng bị đánh bật ra. Rồi các giếng nước có cần vọt quanh núi đều bị quân Mỹ chiếm. Trong hang, những chiến sĩ Trung – Triều rã rượi, đói khát.. Quân Mỹ lại xung phong hết sức dũng mãnh. Kìa những chiến sĩ Triều – Trung ngã gục tại miệng hang, tay chơi với buồng những khẩu tiểu liên kiểu có nhiều lỗ tỏa nhiệt.

Loa phóng thanh không ngớt rít rống, giải thích. Cuối cùng tiếng loa dồn dập, câu nọ xọ câu kia:

- Bọn Trung cộng và Bắc Cao rất chi là ngoan cố. Chúng bị vây siết mà vẫn không chịu đầu hàng. Quân đội Huê Kỳ buộc lòng phải phá hang. Đây là lúc Huê Kỳ đang đem chất nổ vô!

Ngay lúc đó trên màn ảnh quả nhiên hiện ra bọn lính Mỹ vác hòm thuốc nổ chạy xóc vô hang, dưới làn hỏa lực của các cỡ súng yểm trợ. Cuối cùng toàn bộ trái núi bị giật nổ tung, bắn ra vô vàn đất đá.

Tên thiếu úy tâm lý chiến nói một tràng kết luận:

- Quý đồng bào chắc đã thấy rõ, trái núi lớn như vậy mà còn nát vụn, huống hồ là cái Hòn này..

Tới đây, miệng loa của chúng bỗng day vào phía hang. Vẫn là cái giọng đang hồi phấn chấn của tên thiếu úy:

- A-lô, a-lô, hỡi các phần tử Việt cộng trong hang! Chúng tôi khuyên các người hãy đầu hàng. Nếu không quân đội cộng hòa buộc lòng phải đánh nát cái hang của mấy người y như trong phim này vậy..

Ngạn lập tức giờ cái loa mo cau lên, thét ra:

- Nghe đây, đồng bào hãy nghe chúng tôi nói đây! Vừa rồi tụi giặc chiếu cái phim gì đồng bào biết không? Cái phim láo đó! Đồng bào đừng tin. Chuyện này chúng tôi biết rất rõ, chính bộ đội chí nguyện Trung Quốc và bộ đội Triều Tiên đã vui chôn giặc Mỹ tại trái núi đó!

Ngạn nói tới đây, đồng bào ở ngoài hang liền vỗ tay như sấm.

Anh nói tiếp theo:

- Bà con ơi, chúng tôi còn một người chiến đấu một người, còn hơi thở nào chiến đấu hơi thở này. Tất cả chúng tôi đều còn sống, còn đánh.. Bớ mấy thằng giặc theo Mỹ – Diệm, tụi bây có giỏi thì vô đây.. Vô đây tụi tao bắn đồ ruột hết thấy.. Nhường mất mà coi nè!

Ngạn liệng cái loa, xóc khẩu tôm-xông, nhắm vào màn ảnh bóp cò. Súng nổ, đoành đoành đoành. Màn ảnh bị lung ba lỗ dục vào nhau. Bà con bên ngoài lại vỗ tay, reo hò dữ dội.

Anh Thép ngăn:

- Thôi đừng bắn nữa, để dành đạn.

Đến khi bọn giặc bắt đầu xô trung liên vào hang thì Ngạn và anh em đã nép mình sau các mỏm đá. Loạt trung niên của giặc vừa dứt. Ngạn lại bắc loa nói ra:

- Hỡi các anh em binh sĩ, chúng tôi khuyên các anh em đừng đánh vô hang nữa mà chết uổng mạng. Tốt hơn hết là đòi về hoặc đào ngũ. Nếu anh em nghe lời tụi chỉ huy xông vô đây thì chúng tôi phải nổ súng. Mà khi chúng tôi đã nổ súng thì anh em ắt phải chết.. Nói để anh em biết, ở trong này bắn ra không trật đâu!

Loạt trung liên thứ hai bây giờ lại xô vào. ý chừng tên xạ thủ vừa đóng băng đạn mới. Nhưng giữa cái khoảng nó thay băng. Ngạn đã lợi dụng xong rồi. Buổi chiều bóng thế là thất bại. Bà con đốt đuốc kéo về. Tiếng cười nói rộn lên khắp khu vườn. Tên thiếu úy tâm lý chiến hồn hèn nguyên rửa tên thiếu tá:

- Tôi đã nói đừng lừa tụi nó tới coi mà không chịu, ai biểu tham.. Tỷ như không có tụi nó thì Việt cộng, coi ên, thôi chí hay không thôi chí cũng không hại. Đằng này..

.. Trong lúc đó thì tên thiếu tá vẫn đang ngồi nhậu giữa ngôi nhà nền đúc.

Nghe tên lính chạy về cho hay, hấn liệng ly rượu vỡ "choang", cười kha kha:

- Đ.mẹ hư hết rồi sao hả? ối, thằng thiếu úy Sanh non lắm. Hồi nó đưa ý kiến đó, tôi nghi rồi. Ngặt nó cứ đeo theo tí tê ton hót hoài, tôi mới buông xuôi cho nó làm. Muốn hiểu tụi Việt cộng hỏi tôi đây nè!.. Hồi tôi làm quận ở Xợ rô, tôi trối tụi nó lại đập đầu bằng búa mà tụi nó còn không ngán. Đập thẳng trước té xuống, thẳng sau vẫn tự nhiên như thường. Mấy con nữ cán bộ cũng vậy, tôi càn vô cứ bắt được mấy đứa đem về ghim kim vô đầu ngón tay. Mới ghim kim xong chưa kịp lấy búa gõ thì đã có đứa nói: - "coi đây!" rồi nó vỗ mạnh mười ngón tay vô tường, lút kim. Đ.mẹ, Việt cộng là vậy đó! Không thấy con nhỏ hôm trước sao, chém gần lìa cổ rồi mà vẫn chửi. Huống chi đem tuồng hát bóng ra dụ nó dụ mẹ gì được mà dú

Tên thiếu tá nói, chửi thề, và tiếp tục rót rượu. Hấn rót tràn rượu trắng vào một cái ly mới, dằn mạnh cái chai xuống mặt bàn làm ly rượu sóng sánh đổ tạt. Hấn đưa tay ra dánh như đè vật gì trong không khí xuống:

- Th..ôi, để đó...

Hấn quay ngoắt sang bên:

- Trung úy Tự!

- Dạ, có tôi.

Một tên trung úy trạc bốn mươi tuổi đang đứng dựa tường vội vàng bước tới.

Tên thiếu tá bảo:

- Anh cho trộn xi-măng, gạch vồ hang, như hôm nọ đã bàn..

- Ngay bây giờ à, thưa thiếu tá?

- Ngay bây giờ, phải làm cho gấp. Sáng mai tôi chỉ huy lấy mẹ cái miệng hang đó là yên!

3

Chú Tư Râu nói với Cà My:

- Té ra hồi chiều tao bị tụi nó bắt đi làm cũng không uống công My à. Anh em trong hang nói nghe "đã" quá!

.. Trên đường ra bãi, Cà My lẻo đẻo đi theo sau lưng chú Tư. Thằng út nói vậy mà đúng. Bà Cà Xợ hiện đang ở ngoài nhà nó. Bữa trước, bà con bao bọc bà ở xóm lười. Nhưng tụi lính lùng kiếm riết quá nên hôm qua chú Tư lãnh đem bà ra giấu ở nhà nò. Đợt lúc trên đường không còn ai, Cà My hỏi:

- Má tui hôm rày ra sao chú Tư?

- Vẫn mạnh

- Má tui có buồn hay chết xui nữa không chứ?

- Không.. có cái là tao thấy bà coi hơi khác khác...

- Khác sao chú!

- Tao cũng không biết. Mà bây giờ má bây mần công chuyện coi mau mần lẹ hết sức!

- Má tôi mần công chuyện gì!

- Má bây nấu cơm, vá lưới giùm tao. Tội nghiệp, má bây cũng chưa vui..

Cà My không hỏi nữa. Cô áp đôi tay lên ngực, bước đi từng bước một. Trước mặt cô, sóng biển nhuộm ánh trắng muồn dào dạt la liếm vào bãi cát. Cô đi trong vầng trăng và tiếng sóng đó, mà tấm lòng chất phác của cô trào lên biết bao uất ức.

Hôm qua cái nhà của cô đã bị tụi giặc đốt. Và bây giờ cô cảm thấy sợ tiếng lá dừa khô kêu rắc rắc, vì trên những tàu lá đó cô đã bị mấy thằng lính thay nhau cưỡng hiếp, trong lúc cô đem cơm đi vô hang.

Chiếc xuồng của chú Tư vẫn nằm trên bãi. Sóng biển tung tóe liên tiếp sau lái xuồng. Ý chừng sóng muốn vỗ tới lái chiếc xuồng đó, nhưng nó vẫn không sao vô tới được. Chú Tư Râu bước đến kéo vãn chiếc xuồng. Cà My vịn be phụ đẩy với chú. Mũi xuồng chuôi xuồng, rập vã vào ngọn sóng, để lại phía sau một đường cát miết dài.

Chú Tư bơi lái bằng cây chèo. Chú bơi cật lực nhưng mũi xuồng không rần lên được bao nhiêu. Gió thổi chỉ mũi xuồng đi rất chật vật. Chiếc xuồng nhảy nhót men theo các cây hàng rào nò hiện mờ mờ, chạy dài tít tắp. Xa xa phía trước, ánh đèn đỏ nhà nò nhấp nháy như nổi trên lưng sóng. Chú Tư trở tay về ánh đèn nói vui vẻ:

- Má bây còn biết nổi đề lên giùm tao là bả còn tỉnh lắm. Không sao đâu!

Cà My nhìn ánh đèn. Ban đầu cô chỉ nhìn thấy ánh đèn đó, nhưng xuồng đi một hồi sau thì cô bắt đầu thấy dạng nhà nò.

Dưới ánh trăng bàng bạc, nhà nò của chú Tư hiện ra giống như cái chuồng chim bồ câu, nổi hêu một mình giữa bốn bề sóng động.

Từ trong bãi bỗng có tiếng bìm bịp kêu giục giã một hồi dài. Tiếng kêu của con chim lông nâu báo con nước triều lên xuồng ấy nghe tựa tiếng tù và rúc, càng về cuối nghe càng nhật.

- Nước lên rồi! – chú Tư nói.

- Bây giờ chú tư đi thăm nò không? Để cháu đi thăm với chú ghen?

- Thôi.. Không kịp đâu My à. Để con nước ròng sáng thăm cũng được!

Chiếc xuồng vượt qua mấy cây hàng rào cuối cùng rồi cặp vào bậc thang sàn lảng của nhà nò. Cà My bò tới ghì tay bám vịn nấc thang, vừa leo lên vừa kêu lớn:

- Me, me ơi!

Bà Cà Xơi đang nằm trong chòi vùng choàng dậy. Bà chệnh choạng chạy ra. Hai mẹ con gặp nhau ở chỗ sàn nhà. Cà My vì vấp cái cây lốt sàn nên khụy xuống, ôm ngang người mẹ. ánh trăng chiếu rọi ngấn mắt long lanh giàn

giữa của Cà My đang ngược lên. Giữa lúc chú Tư đang quấn thêm vòng lòi tói nữa, buộc xuống vào cầu thang. Sợi dây lòi tói đó cứ bật kêu rùng rùng. Chiếc xuống tuy đã buộc ở gằm cầu nhưng nó chẳng thể đậu yên với nhịp sóng lúc thì nâng nó lên, lúc lại níu nó xuống.

Chú tư đi vào lấy tấm đệm trải giữa sàn nhà nói:

- Thím Cà Xơi với con My ngủ ở đây nghe!

Rồi chú đến ngồi bên cái mễ un còn ngún khói kê miệng thổi phù phù. Chú móc bì thuốc, vừa vắn thuốc vừa nói:

- Mẹ nó, mới tới đây có mấy bữa mà nhà nào nó cũng gây oán. Thím Cà Xơi à, thím với con My đừng sợ, cứ ở đây, chừng nào tụi nó rút, thím hăng về. Chừng đó tụi tôi sẽ ráp cất nhà lại cho thím. Mùa tới có thiếu mạ cấy thì cô bác giúp đỡ, không lo..

- Tui còn có hai bàn tay, có cô bác, tui đâu lo.. Mà điều..

Bà Cà Xơi ngập ngừng, lát sau mới nói tiếp, giọng rên rầm:

- Để thằng Xăm cũng khổ, mà nó chết rồi tôi cũng khổ.

Chú Tư ngược nhìn về phía bà Cà Xơi. Chú thấu hiểu lòng bà. Nhưng chú nói:

- Thím đừng nghĩ vậy, đừng nghĩ gì nữa.. Kể như thím không có để thằng Xăm đi. Hồi giờ chủ Mưu dưỡng dạy nó, thằng Mỹ-Diệm tập dượt nó thành đứa ác ôn. Nó có còn là con thím nữa đâu. Nói thiệt, tôi mà có thằng con thế đó thì tôi chắt lâu rồi!

Bà Cà Xơi làm thình. Chú Tư lại nói:

- Thím Cà Xơi à, trận này tụi nó về đây đánh phá tính lập bót rồi giựt đất giựt biển của mình lại ráo đó đa thím!

- Tui biết..

- Cái đó mới là cái khổ nạn lớn!

- Thằng Xăm có nói với tui, bữa nó chết..

- Nói sao?

- Nó nói là chừng tiêu diệt hết đảng mình trong hang thì nó ở lại đây luôn

- Ghê không? ở đây đảng rồi giựt đất thâu tô chó gì, ở đây đảng bắt bà con mình trở lại cái cảnh đi mua từng thước đất nắn nồi như hồi năm chó gì!

Nói thế xong, chú Tư khoát tay trở biển:

- Bà mẹ nó, nó tính vậy, chó dễ dằn gì mình chịu rủ tay lần nữa thím? Thằng bé tôi nghe nói cụt tay, tôi cũng không thối chí. Tôi hứa với thím, hể tụi nó mà nhổm khiêng gạch xây bót là tôi bỏ nó vô xóm nhập du kích liền. Hôm nay tôi cứ tính tới nước cùng là cho nó chiếm được hang và anh em trong hang có hy sinh hết đi thì rồi Hòn Đất này cũng nhen nhóm đánh nữa. Nói là nói giả dụ vậy, chó anh em ở trong đâu có chết thím..

Cà My nói:

- Tám bữa rồi nó không nhập vô hang được. Vồng trong xóm đều bị tụi nó

lấy để khiêng thây!

- Cứ cái "mừng" này chắc là nó phải rút. Lính tráng mất thần hết rồi. Bà con mình trong xóm mấy bữa nay hễ gặp lính là dọa. Tội lính sợ dữ lắm. Mai tôi cũng vô trong xóm coi..

Cà My nhích tới, khẽ bảo:

- Chú tư ơi, chừng nào cần đem gạo vô hang thì để cháu đi..

Cà My nói chưa dứt câu, chú Tư bỗng rùng mình. Hôm qua lúc ghé nhà mẹ Sáu, mẹ đã kể cho chú nghe rằng Cà My đã nói với mẹ chuyện nó bị hiếp.

Cà My khóc râm rút và bảo mẹ Sáu: "Muôn đem gạo vô hang cho mấy chú nên con liều mình bà ơi"

Chú Tư Râu thương con Cà My quá nên khi nghe cô đòi đi đem gạo nữa thì chú gạt ngang:

- Không, không..

Chú vụt cái tàn thuốc xuống kẽ sàn. Khoang tay ngồi im lúc lâu, chú mới đứng dậy nói:

- Má bây ngủ rồi. Thôi bây ngủ đi. Tao cũng đi ngủ đây! Chú Tư lại chỗ góc trại, vạch nóp chun vô. Cà My dặn:

- Gần sáng có đi thăm nò kêu cháu dậy đi với nghe chú?

- ờ, để tao kêu!

Chú Tư mới nằm xuống đã ngáy liền.

Chú ngủ một giấc dài thì Cà My mới chộp mắt thiếp đi.

Lúc bím bíp kêu nước giựt ròng, chú Tư trở dậy. Chú lại bếp thổi lửa, hút thuốc. Hút hết điếu thuốc chú mới mò, kiểm cái lưới vớt, lom khom đi ra.

Ngang chỗ Cà My nằm, thấy Cà My vẫn còn ngủ thì chú không gọi, vác vớt ra bậc thang, mở xích xuống.

Trời hãy còn tối. Sóng vẫn đùa giỡn với làn sương phủ dày mặt biển.

Chú Tư bơi xuống từ trụ "ông bồn", ra tới hòng nò.

Vừa bơi chú vừa nghĩ bụng. "Mình bỏ một con nước, bây giờ ra thăm chắc thế nào cá cũng chạy khá!"

Buộc xuống cặp bến vô hàng rào xong, chú xốc cây vớt bước tới mũi xuống.

Nước trong nò đã giựt cạn. Mấy con cá chēm tung mình lên rồi lại rơi xuống. Cá chạy quần trong nò tóe nước sáng trưng. Tôm búng tanh tách,

tanh tách. Chú Tư đứng chịu hai chân chữ bát nơi sạp mũi, thọc cây vớt xuống. Hai tay chú nhấc cán vớt nặng trĩu, đổ hắt vào khoang xuống. Cá

giống, cá gộc, cá chēm chuồi mình giẫy đành đạch. Chú Tư xúc hết vớt này tới vớt khác, xúc mỗi cả tay. Còn mấy con cá to vẫn chạy vòng quanh nò.

Chú Tư bèn thọc sâu cây vớt xuống, rà đón đặng bắt nốt. Thành linh sóng xô đập một vật gì vào dây hàng rào ở ngoài. Rồi vật ấy cứ cặp theo hàng rào mà

trôi tới. Tưởng có con cá mú lớn chạy vào, chú Tư vội rút cây vớt lên, để yên, cho nó đâm thẳng vào miệng nò. Nhưng lạ quá, vật đó trôi tới miệng nò

thì vương lại, quay ngang. Chú thọc vọt xúc đại. Nhưng tay vọt của chú sao cứ trượt trượt, nặng nặng. Quỳ rạp xuống, lừa lọc mãi chú mới bọ lên mấp mé mặt nước một phần của vật ấy. Trời hơi sang sáng, chú trở mắt nhìn và buột miệng kêu: "á" lên một tiếng.

Trên miệng vọt, một mớ tóc rũ xòa, rập rềnh

- Thì ra đó là một cái xác chết.

Chú Tư trấn tĩnh lại, dùng vọt rà nâng cái xác cặp vào mé hàng rào. Không nghe mùi thối. chú nghĩ bụng: "Phải vớt lên mới được!". Nhưng ở phía ngoài hàng rào chú không thể vớt cái xác. Chú thu cây vọt về, liệng xuống khoang, và cầm chèo hộc tốc bơi xuống vào giữa nò.

Sau một lúc loay hoay chú tìm lại được cái xác. Lúc nắm phải cặp chân mang đôi giày bố đã mềm sũng, chú Tư hiểu ngay rằng đó là một tên lính. Tay chú muốn buông cặp chân giày đó ra rồi. Chú nghĩ: "Chà, công đâu vớt nó lên! Cứ để nó nằm đây làm mồi nhử cá..". Nhưng nghĩ thế, chú đã vội nghĩ lại: "Cứ đem lên thử coi, biết đâu chừng có súng ống hoặc lựu đạn". Chú Tư rón rức lôi cái xác lên xuống. Thì quả là một người lính thật. Với đôi giày bố đó, với bộ quân phục xám trầu nặng trên người anh ta đó. Giữa buổi bình minh mới hé trời hãy còn đầy sương và bốc cuộn hơi thở biển, người lính nằm ngửa trên sạp xuống thẳng đơ. Chung quanh anh ta, những con cá chú Tư mới vớt ở nò lên vẩy giẫy giụa. Chú tư khoát nước rửa tay, rồi cúi xuống. Vẫn không nghe mùi hôi thối. Nhưng mặt người lính thì đen sạm, nứt toác. Đôi tay anh ta co co như giò lên sắp đón ôm một vật gì vào lòng, còn các khuỷu ngón tay thì quắp lại. Chú Tư không dám nhìn lâu bộ mặt người lính vì nó gieo cho chú cái cảm tưởng hình như chú đã gặp bộ mặt đó ở đâu rồi. Cái bộ mặt trông vât vả và lương thiện, trước kia nếu không phải là dân lối ruộng thì cũng là dân hạ bạc, nếu không phải là dân tát đĩa mươn thời cũng chắc là dân bạn ghe, chống chèo dầm mưa dãi gió. Cặp mắt anh ta trông mới lạ chứ, nó cứ mở hé hé, cho thấy đôi con ngươi đó như có rắc tro, như đại vì nổi tức giận và hối tiếc khôn nguôi.

Chú tư không chịu nổi khi nhìn thấy đôi tay co co giữa không trung của người lính chết, nên chú khom cúi người cầm đôi bàn tay ấy đè xuống.

Nhưng cánh tay vẫn không chịu buông xuôi, vẫn cứng nhắc giờ lên, như đợi ôm lấy cái gì. Nhưng đâu có cái gì. Giữa vòng tay chết đó chỉ có làn sương tan, hơi biển vờn lên như khói, và ánh bình minh mỗi lúc một trắng sáng.

Một lần nữa chú Tư lại cố vịn bàn tay người lính đè xuống. Lần này, chú chột chạm nhằm phải lớp chai cộm dày, nhám cứng nổi trong lòng hai bàn tay người lính. Chú vội rút tay mình lại như bị phóng lửa. Lát sau, chú mới rón rên cầm bàn tay người lính lên nhìn. "Trời.." chú buột miệng kêu khẽ.

Lòng bàn tay người lính chày nhám hết. Trờ hơi sần sần tróc trắng vì bị ngâm nước lâu. Chú Tư từ từ buông tay người lính ra. Bàn tay của chú bỗng

rụng rời, yếu nhót. Chú lẩm nhẩm trong bụng: "mình đoán không sai.. Thằng này cầm cày ít nhứt cũng mười năm.. cái cục chai đó.."

Mãi sau chú mới mò mẫm khắp người anh ta. Không có thứ khí giới nào cả. Chú lôi ra từ túi áo anh ta một cái "bóp" bằng da giả màu nâu, đã rách beng, để lại một mớ giấy tờ và rơi rớt mấy đồng bạc in đầu Ngô Đình Diệm ướt xỉn. Trong hai cái túi đây nơi đùi người lính cũng chẳng có gì, ngoài một miếng cơm dừa cứng cạy đã nhót nhót.

Chú tư ngồi lặng trước thầy người lính. Chú thần thờ không cần thiết gì tới chuyện vớt cá trong nò nữa. Mặc dù trong đó còn có nhiều con cá lớn, chú cũng không để tâm tới ngọn sóng luôn nhồi lắc chiếc xuồng. Lòng chú giờ cứ nhói lên, như bị rất nhiều mũi kim châm chích.

Mấy câu hỏi dồn dập đến với chú cùng một lúc: "ở đâu mà trôi vô nò mình? Chết hồi nào, trận nào? Thiệt kỳ quá! Nhưng coi bộ chết chưa lâu, cao lắm là hai ngày.. Đáng lẽ thì sinh rồi, chắc nhờ nước biển mặn..". Chú tư lập vập nghĩ thế và tính tới tính lui không biết có nên chớ cái xác về hay bỏ lại biển. Bỗng chú sực nhớ tới đám lính hiện ở xóm: "Không, mình không nên bỏ cái xác xuống biển. Nên báo liền cho thím Hai Thép hay.. sẵn có cn Mỹ, để kêu nó đi.."

Chú tư bỏ không xúc cá trong nò nữa, vớ mái chèo, lái mũi xuồng hướng về phía nhà chòi, bơi riết. Vừa bơi chú vừa thầm kêu:

"Bớ tụi lính bỏ ruộng bỏ đồng, đất đai của tụi bây ở nhà cũng đương bị bọn đầu trâu mặt ngựa lắm le lấy lại, sao không lo, còn theo tiếp bọn nó đi giựt đất bà con để chết cách thê thảm.. Đồ lính ngu lính dại, tao phải đem cái thầy này vô cho tụi bây ngó thấy mới được!.

HẾT